

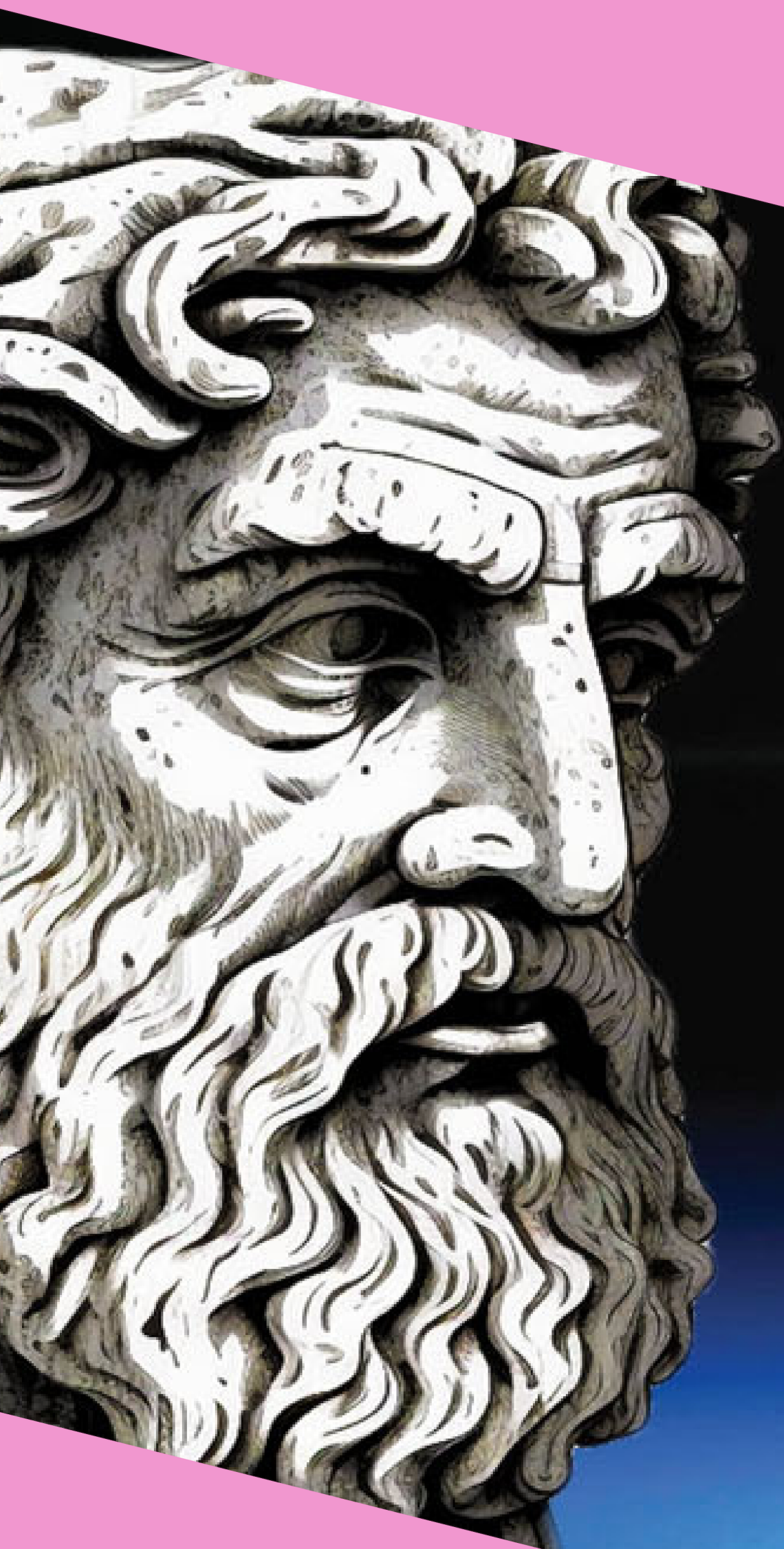
W วารสาร

รัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

Journal of Wisdom Political Science and Multidisciplinary Science

ISSN 2730-2970 (Print)

ISSN 2985-1351 (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม - มิถุนายน 2567

Vol. 7 No. 3 May - Jun 2024

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

Journal of Wisdom the Political Science and Multi-Disciplinary Sciences

กำหนดการเผยแพร่

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปในแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาปรัชญา และนิติศาสตร์ ตลอดจนบทความวิชาการที่น่าสนใจ องค์ความรู้ใหม่ และประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม-เมษายน ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ฉบับที่ 4 กรกฎาคม-สิงหาคม ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม และฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม

บรรณาธิการ

ผศ.(พิเศษ) พล.ต.ท.ร.สันฐาน ชยพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี

ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี

รศ.ศิริโรจน์ ภาคสุวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.กัณทิพรณ กัลยาณมิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.สันติรัฐ จักรภัทรวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สิปปันรงค์ กาญจนวงศ์ไพศาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขานุการ : นางสาวรุจิรา เนียมหอม ศิลปกรรม : นายลิขิต เกิดมงคล

บรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

890/269 ถนน พระราม 3 แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120

<http://so1.tci-thaiko.org/index.php/WPSMS/index>

E-mail : sunthan.chayanon@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

พระเมธาวินัยรส (สุเทพ ปวิสโก), รศ.ดร.
รศ.ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ
รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม
ผศ.พ.ด.ท.ดร.ไวพจน์ กุลาชัย
ดร.ทิฆัมพร พันลึกเดช
พ.ด.อ.ดร.สุริยะ ประกายสาธก
ดร.จักรวาล สุขไมตรี
เสาวภา ไพทวยวัฒน์
ผศ.ดร.บารมีบุญ แสงจันทร์
ดร.สืบสวัสดิ์ วุฒิวริดิษฐ์
ดร.กীরติวรรณ กัลยานมิตร
ดร.ธนาธิดา สุวรรณรัตน์
ดร.สันหลัษฏ์ จักรภัทรวงศ์
ผศ.ดร.องค์อร สงวนญาติ
ผศ.ดร.จิรัฐ ขนชม
พล.ต.ต.ดร.ปรีดา สถาวร
พล.ต.ต.ดร.คมสัน สุขมาก
พ.ต.อ.ดร.ฤทธิ์ชัย ช่างคำ
ดร.ณัทกิจพัฒน์ หอมมิจิตรกุล
นางสาวจิตาภา บัวใหญ่รักษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการฉบับนี้ เป็นวารสาร ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม - มิถุนายน 2567 ที่ได้รับรองคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) เพื่อรักษาคุณภาพของบทความ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากลของบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสำเร็จของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุดเพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการสำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้นประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 15 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษารณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถามและการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีพินิจในลักษณะที่มุ่งงานทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วนมีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจขอขอบคุณคณาจารย์นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการและขอขอบคุณกองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตำรวจโท ดร.สันธาน ชยนนท์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ	ก
ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ข
บทบรรณาธิการ	ค
Grammar and Plagiarism Checking for English Learners: The Case of Grammarly Users	1
Penpim Phuangsuan, Supaprawat Siripipatthanakul, Pongsakorn Limna, and Sutitthep Siripipattanakul	
Strategic Management for Academic Excellence in Middle School Administration: Navigating the Digital in Chongqing, China.	21
Wenbo Qin	
นวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์	37
จินดา กิจจารักษ์ ธนสุวิทย์ ทับทิมวิทย์ และสิทธิชัย ธรรมเสนห์	
การถือครองเงินสดและอัตราดอกเบี้ยของบริษัทในประเทศไทย	55
พรชนก เฉลิมพงษ์ และรุ่งรัศมี ดีปราศัย	
การมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	73
นครินทร์ โพธิ์ฉันทกุล และสุริยะ ประกายสารก	
กลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทย ภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs)	96
อัญชารณณ์ เลาหุ่งพิสิฐ ไซยพันธ์ ปัญญาศิริ และภัสสรกันต์ ทรัพย์มหาโชค	
บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา	113
พรชัย สุทธิวรชัย	
ผลสัมฤทธิ์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดีเด่น) กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยา	129
พระครูวรศักดิ์ เรือนสอน	
The Influence of Airline Service Quality on Customer Loyalty with Customer Satisfaction as a Mediator	150
Yuyao Wu	
การดำเนินชีวิตให้อยู่นานยาวถึง 100 ปี	172
สถิตย์ นิยมญาติ วัชรวรรณ สาสิงห์ ชินภัทร พุทธชาติ วิเชียร รุจิธำรงกุล และฐิติพร ชีระจิตร	
ภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาไหม	190
ธัญพร จีมะลิ	

	หน้า
ผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช	206
ธัญสุดา ดั่งแก้ว และอำนาจ ปิ่นพิลา	
แนวนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ20ปี	217
หทัยกาญจน์ ทวีทอง	
แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย	234
พัฒนพงษ์ สุหุณานาง ทิฆัมพร พันลึกเดช และสิทธิชัย ธรรมเสนห์	
บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	266
ปวิพล บุญชัยศรี และกฤษณะ จันทรเรือง	

Grammar and Plagiarism Checking Using Grammarly

for English Learners: A Systematic Review

Penpim Phuangsuan¹, Supaprawat Siripipatthanakul^{2*}, Pongsakorn Limna³, and
Sutithep Siripipattanakul⁴

Abstract:

In recent decades, digital technology and artificial intelligence (AI) have evolved dramatically, and there have been an increasing number of applications to support language instruction effectively, and English writing skill teaching in particular: the qualitative documentary study and content analysis were used in the systematic review. The systematic review was conducted using the following databases: EBSCO, Google Scholar, Scopus, Web of Science, and ScienceDirect. Purposive sampling was employed to select the scholarly papers from 2008 to 2024. Content analysis of credible and legitimate sources was made. NVivo was used to analyze the literature review data. The findings reveal that English learners could improve their English writing by using Grammarly to generate articles with numerous unique ideas and correct grammar. Lecturers should encourage students to use Grammarly and instruct the study to learn how to use Grammarly. Grammarly is one of the educational technology devices that impacts students' writing by responding to what they write and how they could improve in English writing. AI has made it easier for students to prepare, write, and edit themselves. Many tools have been developed to enhance the process of teaching

¹ College of Management, University of Phayao, Bangkok, Thailand

^{2*} Manipal GlobalNxt University, Malaysia and Bangkokthonburi University, Thailand, Corresponding author:
supaprawat.sir@bkkthon.ac.th

³ Rangsit University, Pathumthani, Thailand

⁴ Kasesart University, Thailand

and learning writing due to the problems that students have in learning how to write and the benefits of employing technology in language instruction. Grammarly is one such AI tool for educational technology in English academic writing. This software is frequently used at many colleges and institutions worldwide and is thought to be helpful. Based on the practical demands and the utility of Grammarly, some valuable advice is provided for adequately utilizing the programme to reduce students' writing errors and avoid plagiarism. The recommendation is to consider a quantitative questionnaire for general explanation in further study.

Keywords: Grammarly, Plagiarism Checking, English Learners, Educational Technology, Digital Learning Tool

INTRODUCTION

Today, the English language is essential for personal and professional development, and mobile language learning apps can change how individuals learn languages. Teachers' and students' interactions worldwide have changed nearly entirely because to COVID-19. It's unlikely that a school or classroom will be full of children soon, but technology offers many options to the educational community. Most popular commercially available language learning apps for mobile devices and evaluate them based on how well they improve English writing and whether they can be used as classroom tools (Marroquín Hernández et al., 2021). The rapid advancement of technology has resulted in substantial changes in people's lives. Throughout history, the computer has been viewed as a revolution that has affected many aspects of human life, including education. In the conventional concept of learning, teaching, and learning were done face-to-face by both the teacher and the students (Ghufron & Rosyida, 2018). Writing becomes one of the critical abilities in language learning. In this digital age, when everything can be done online, students prefer to readily discover references on

websites or other online sources. Students are hesitant to generate their ideas because they can acquire anything they want online. To improve the quality of students' mastery of writing skills, teachers should have various options for assisting students, particularly EFL students, in improving their writing performance through such online-based learning. Grammarly is one alternative solution that can be used to help students with writing while teachers provide some activities. Students will benefit from using Grammarly since they can produce whatever languages they know. Grammarly will take over to assist them in correcting their work (Mubarok et al., 2020). Grammarly users identified the software's strengths in areas such as automatic identification of errors in Conceptual Writing, Grammar, Punctuation, Sentence Structure, Style, and Vocabulary Enhancement. While other Grammarly users identified some weaknesses for possible future improvements to the software, the overall result shows a significant improvement in the written output of English and non-English majors. Students who are not English majors show a considerable increase in writing confidence. The program should be used continually to minimize false feedback to Grammarly users (Dong & Shi, 2021). Various plagiarism detection technologies, such as Turnitin, Unicheck, PlagScan, and Grammarly, have been developed and deployed at higher education institutions to assure academic integrity. Because plagiarism detection systems are typically employed for monitoring and punishment, they may induce anxiety among students while not promoting source-based writing development. It is thus worthwhile to investigate how plagiarism detection technology functions and how it may be utilized positively and efficiently to not only deliver plagiarism alerts but also assist students with their source use habits (Barrot, 2020). Plagiarism's widespread effects on students, instructors, and educational institutions threaten the educational system. Plagiarism in higher education highlights the necessity for solid academic integrity initiatives. Academic institutions which foster knowledge and character must examine plagiarism's many origins and motivations for real mitigation. The report attributes plagiarism to academic pressure, time restrictions, citation rule ignorance, and the digital age. It emphasizes the widespread effects of this issue and the importance of prevention and detection measures, such as plagiarism detection tools like Turnitin, Grammarly, and Copyscape, in the fight to

protect academic honesty and scholarly work (Mulenga & Shilongo, 2024). The efficacy of using the Grammarly application in programs is to improve the quality of writing output in an academic setting. Grammarly users who are pleased with the application confirmed that it is helpful because it offers corrections and other checks to accommodate various linguistic challenges in writing academic standards and the outside academic world. Those with unbiased advice use this application as needed or as a stone tool to open it entirely. On the other hand, those who do not support their state that it is highly detrimental to remember academic institutions' students openly (Perdana et al., 2021).

Therefore, Grammarly is an educational technology or AI that uses grammar and plagiarism checking to improve the effectiveness of English learners. This qualitative study explains the usefulness and limitations of Grammarly toward students' perceptions. Given recent technical breakthroughs and the importance of grammar in students' writing growth, several digital tools that provide computer-mediated corrected feedback have arisen. Grammarly is a program that detects duplicate content and problems with grammar, vocabulary, mechanics, and linguistic style. As a result, this tech review presents an overview of its affordances and how they might be employed in writing in English as a second language (ESL) and English as a foreign language (EFL). While Grammarly is a beautiful tool that teachers and students can use in their writing classes, it has some limitations that must be addressed.

LITERATURE REVIEW

Effectiveness of Grammarly

Understanding the efficacy of the Grammarly application in programs to improve the quality of writing output in an academic setting is critical. According to experts, the Grammarly application is helpful because it gives corrections and other checks to accommodate many (Perdana et al., 2021). Numerous software may repair grammatical errors, including English Grammar, Simple Grammar and Check Grammar, Grammar Checker, and Grammarly. However, in this study, the

researchers only chose one of the various programmes, Grammarly, because this application is beneficial for students to correct writing problems and provide remedies for grammar mistakes. Not only that, but this application can make pupils' writing more fascinating. This Grammarly application has numerous benefits, including detecting the proportion of plagiarism in its premium application and checking for grammar issues (Pakpahan et al., 2022). Using computer-assisted learning to promote student accomplishment is a significant concern in today's pedagogy and language education. For a long time, only the teacher's feedback in the traditional sense has been employed in the classroom context. Because this notion may be traced back to a conventional approach toward feedback, a new alternative to introduce some innovation in an educational environment, namely Grammarly Software feedback offering, has emerged. As a result, Grammarly Software and teachers' learning of passive structures by EFL learners is crucial (Qassemzadeh & Soleimani, 2016).

Although most Grammarly users commented positively about using Grammarly, the two primary challenges encountered were technical issues and the mandatory use of specific functions. Interestingly, the authors also believed that, despite increasing technical sophistication and the deployment of self-learning, which is currently becoming a relatively dominating requirement in studying independently, instructors' roles could not be replaced (Wardatin et al., 2022). The rapid advancement of technology has resulted in the development of instructional learning applications or websites. Grammarly, an automatic online grammar checker, is one example of educational technology. Grammarly is a web-based tool that scans papers for grammar and plagiarism checkers. It offers suggestions for remedial vocabulary as well as sentence or rephrasing suggestions. Grammarly offers the proper term and various alternatives (Daroina et al., 2022).

One of the challenges for EFL teachers is persuading pupils to participate in this worldwide, written English-language culture. It is a natural extension of in-class writing and can allow students authentic second-language interaction. One aspect of this difficulty is assisting students with spelling and grammar checking (Daniels & Leslie, 2013). According to the English teachers, Grammarly and non-grammarly feedback was valuable to the students. Grammarly feedback was deemed more practical. The responses to Grammarly were presented qualitatively regarding the implications for student and academic learning centres' practice while addressing the advisors' concerns about the programme. As a result of these misgivings, Grammarly is recommended as a feedback tool for assignments in conjunction with Academic Learning Centres practice (O'Neill & Russell, 2019).

Grammarly is an online grammar checker with favourable and wrong perceptions among students. Grammarly, students felt, might help them verify their grammar, punctuation, and spelling. Furthermore, Grammarly's criticism can help students improve their grammar. Moreover, students thought Grammarly was simple to use. However, Grammarly has several limitations for students, such as requiring a reliable internet connection, and the results are not always acceptable (Pratama, 2021).

The presence of Grammarly as one of the online grammar checkers is an example of the impact of technological progress. An overview of Grammarly, an AI-powered English Writing Assistant for EFL students, has been discussed. Using Grammarly software improves English learners' performance (Fitria, 2021).

Universities are increasingly turning to Internet technology to help students. Grammarly is the world's most accurate online grammar checker, yet there is limited data on its effectiveness as a college feedback tool. Several studies have examined students' impressions of Grammarly when used with an academic learning adviser (Gautam & Jerripothula, 2020).

Grammarly users have much fewer errors than those whose work is evaluated by the teacher (indirect corrective feedback). The programme has been demonstrated to be more effective in reducing errors in word usage (diction), language use (grammar), and writing mechanics (spelling and punctuation). However, it is less helpful in improving the substance and organization of students' EFL writing (Ghufron & Rosyida, 2018).

Plagiarism Checking

It is worthwhile to investigate how plagiarism detection programmes work and how they might be utilized positively and efficiently to deliver plagiarism alerts while assisting students with their source use habits. Considering these goals, Grammarly's plagiarism checker explains its detection features and how it may be a valuable tool to help students learn and assess source-based writing (Dong & Shi, 2021).

Plagiarism refers to using images, words, structures, design components, methods, ideas, and so on in published publications under one's name. It can happen because of incorrect citations. The following are the most common types of plagiarism: 1) Intentionally claiming one's work, 2) Data is used without adequate citations, and 3) Incorrect citations. For students, educational institutions accept 25% plagiarism. Several online plagiarism software programs are available to reduce the reproduction of previously published materials while improving writing skills (Nirmala & Jayaraman, 2020).

Higher education institutions use more plagiarism detection programs like Turnitin, Unicheck, PlagScan, and Grammarly to ensure academic integrity. As plagiarism detection systems are primarily employed for surveillance and punishment, they may cause students to worry without helping them develop source-based writing. It is essential exploring how plagiarism detection technologies work and how they can be utilized positively and efficiently to notify

students and assist them use sources. To support these goals, this paper reviews Grammarly's plagiarism detector and discusses how it might help students learn and assess source-based writing. This tool's limitations and future issues are highlighted (Dong & Shi, 2021).

Thus, Grammarly is an educational technology tool for plagiarism checking. It can be a valuable tool for students to improve their writing skills. However, it is essential to recommend that students learn how to use Grammarly regarding benefits for English learners.

Perceived Usefulness and Perceived Ease of Use among Grammarly Users

Grammarly users have much fewer errors than those whose work is evaluated by the teacher (indirect corrective feedback). The programme has been demonstrated to be more effective in reducing errors in word usage (diction), language use (grammar), and writing mechanics (spelling and punctuation). However, it is less helpful in improving the substance and organization of students' EFL writing (Ghufron, 2019).

The Technology Acceptance Model (TAM) provides a conceptual framework for forecasting the acceptability and utilization of a technology based on its perceived usefulness and ease of use. Grammarly is perceived as beneficial and straightforward by students, who claim it enhances their writing and comprehension of grammar standards (Cavaleri & Dianati, 2016).

The scholars' awareness of digital services and software was restricted because of the abundance of options on the market and the regular use of the same digital tools. In terms of impact, these technologies assist researchers in improving research quality and productivity. However, the negative impacts prompted experts to offer varying opinions on how they may be improved and what obstacles should be removed to facilitate publication (Brunetti et al., 2020).

Grammarly mainly provides accurate replacement forms for detected errors and rarely generates false alarms. Grammarly has much potential as a valuable educational tool to supplement the shortcomings of teacher feedback and help students improve their grammatical accuracy in written work (Moon, 2021).

METHODOLOGY

In this systematic review, a narrative synthesis was adopted. Narrative synthesis is the systematic review and synthesis of findings from various research that rely primarily on words and text to summarise and explain the synthesis's conclusions (Limna et al., 2022; Jaipong et al., 2022; Siripipatthanakul et al., 2022).

As a result, this review article undertook a narrative synthesis and a systematic literature study to identify management models utilizing the document-based method and content analysis. The literature and data were gathered from the English-language databases EBSCO, Google Scholar, Scopus, Web of Science, and ScienceDirect. Furthermore, they were peer-reviewed based on data acquired through purposive sampling, and the publication year was between 2018 and 2024. Based on a systematic review, the scholarly papers were found in 2,023 papers, and 26 were selected based on related topics and keywords.

A list of keywords for Grammarly, Plagiarism Checking, English Learners, Educational Technology, and Digital Learning Tools was created for data searching. NVivo analysis and interpretation were adopted in the literature review. A purposive sampling technique was utilized to conduct a systematic review. The content of reputable and valid sources was examined. NVivo was utilized to analyze the data from the systematic review. Content analysis was employed to analyze the data.

Evaluation Using NVivo

[illegible]

Figure 1. Word Cloud

The Tree Map result is shown in Figure 2.

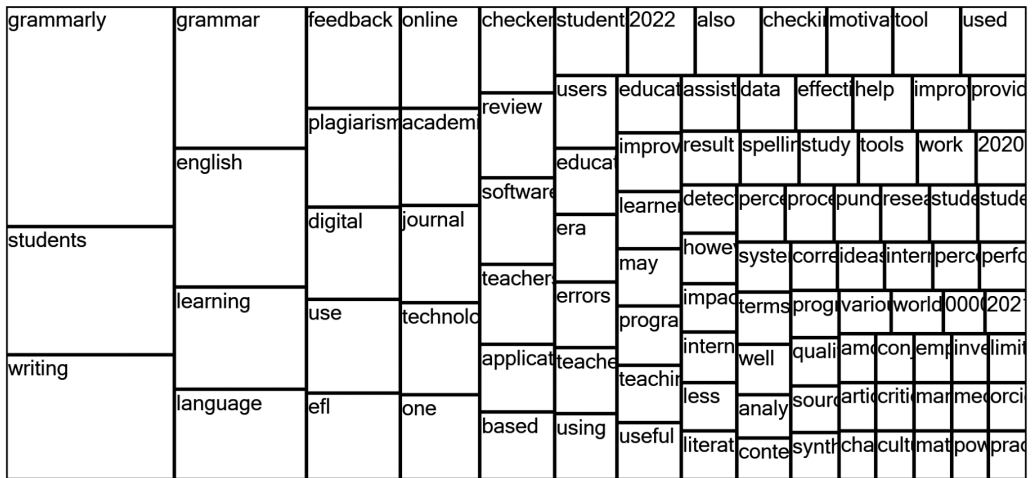

Figure 2. Tree Map

The text-search result for the software is shown in Figure 3.

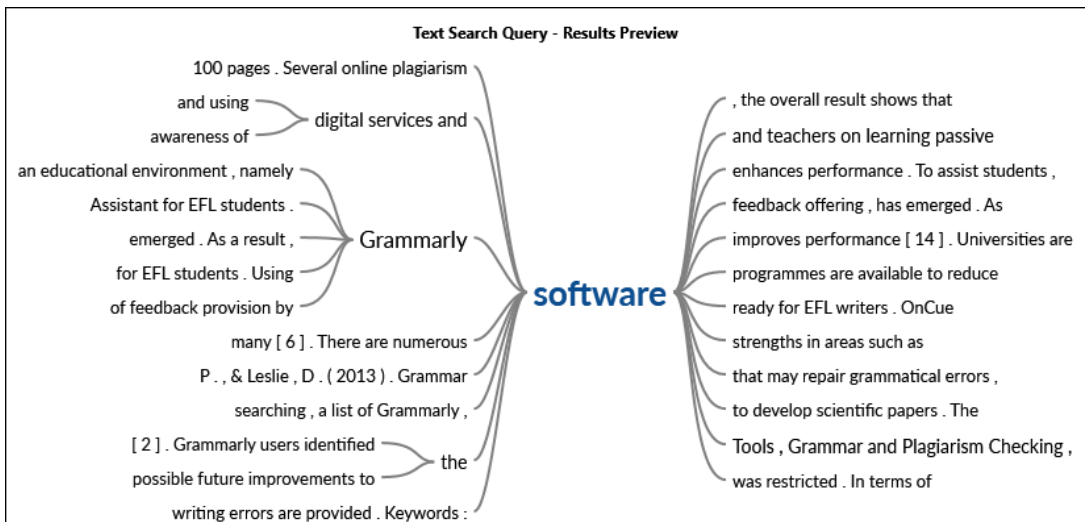
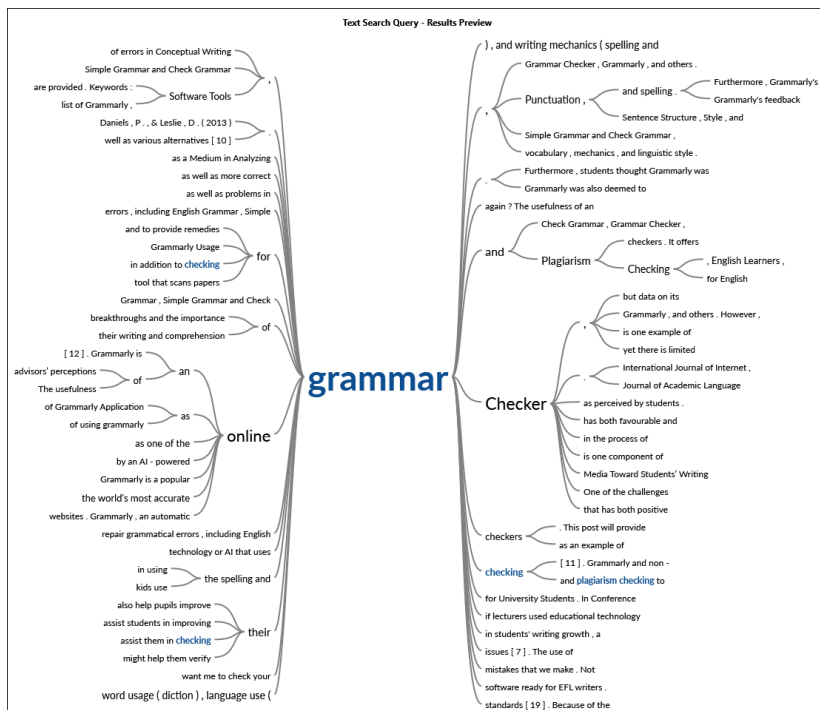

Figure 3. Text Search (Software)

The text-search result for grammar is shown in Figure 4.

The text search for English results is shown in Figure 5.

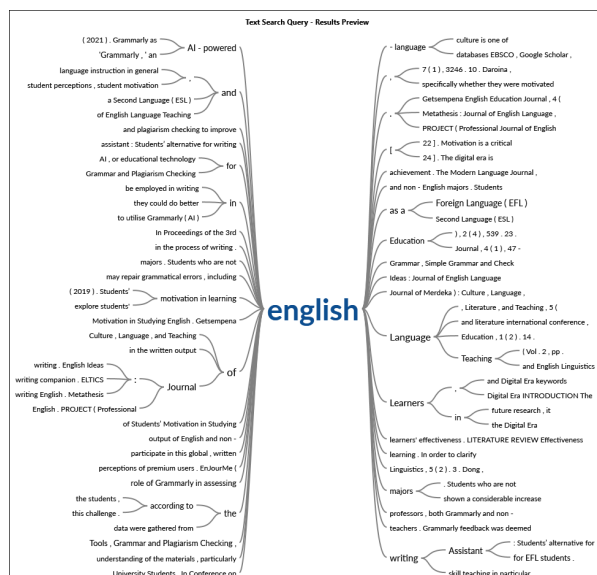

Figure 5. Text Search (English)

The text search result for Grammarly is shown in Figure 6.

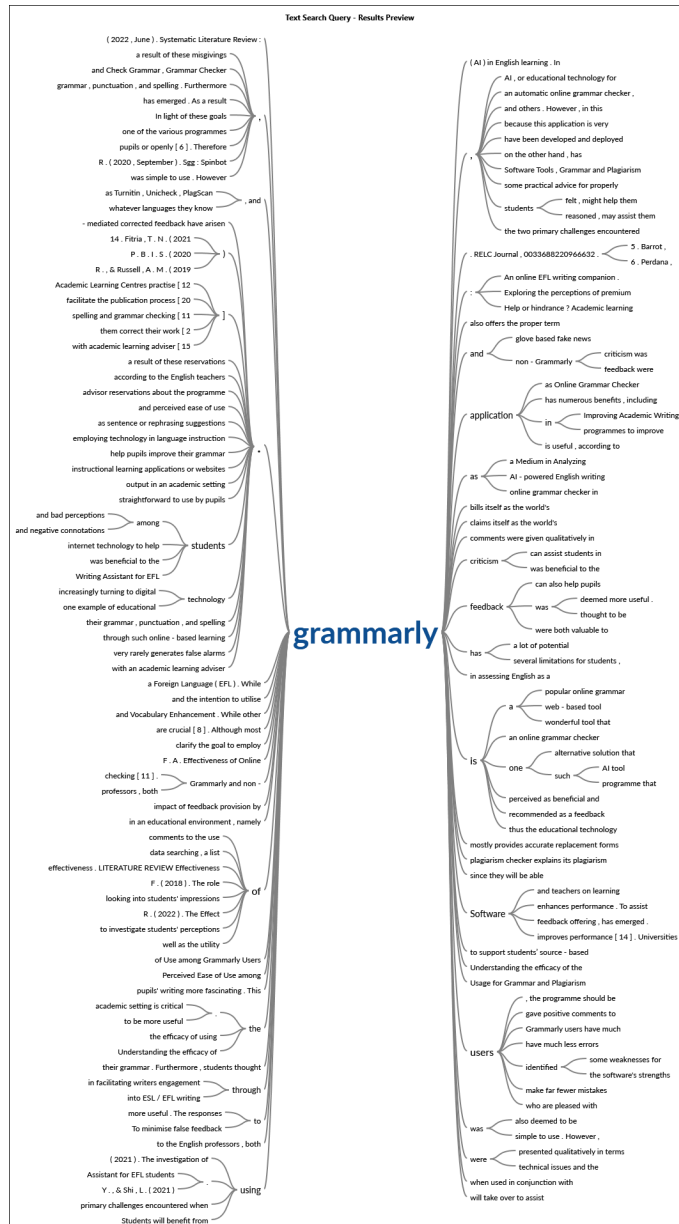

Figure 6. Text Search (Grammarly)

The text-search for digital is shown in Figure 7.

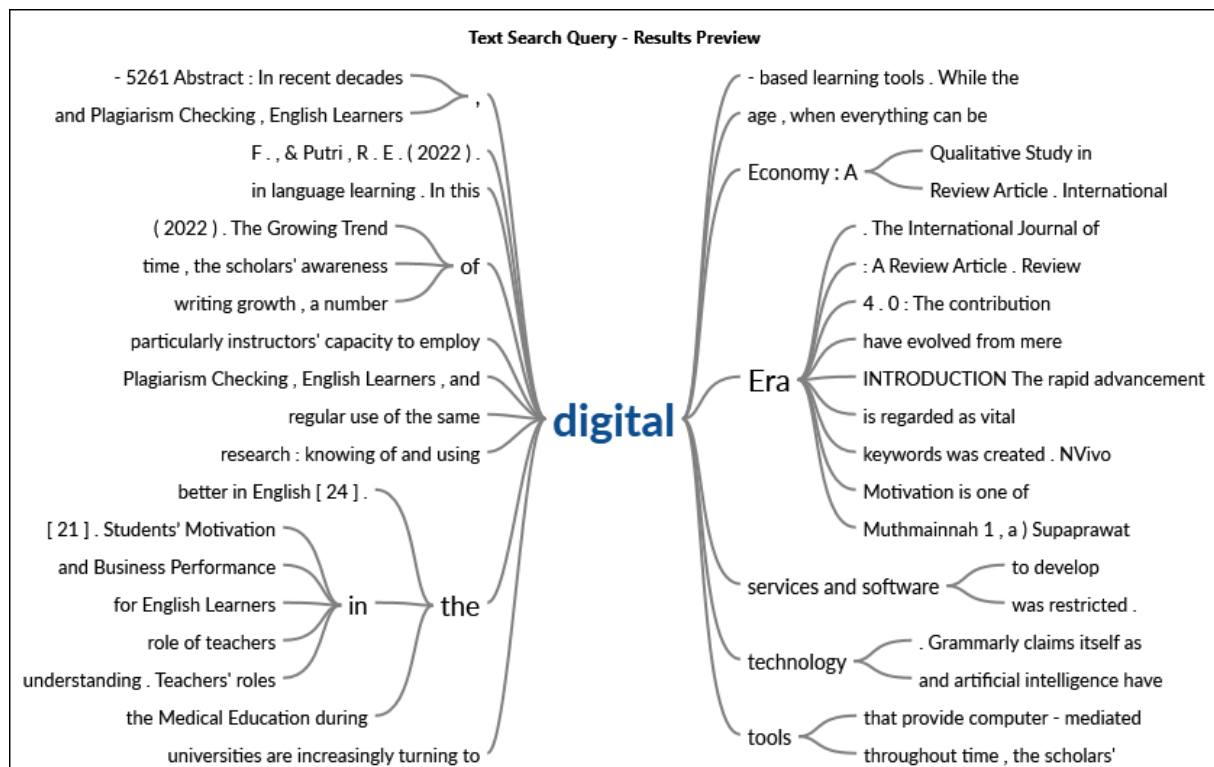

Figure 7. Text Search (Digital Era)

Grammar and plagiarism results Using Grammarly are shown in Figure 8.

PP SS Grammarly Usage for Grammar and Plagiarism Checking

In recent decades, digital technology and artificial intelligence (AI) have evolved dramatically, and there have been an increasing number of applications to support language instruction effectively, and English writing skill teaching in particular: the qualitative documentary study and content analysis were used in the literature review. The literature review was conducted using the following databases: EBSCO, Google Scholar, Scopus, Web of Science, and ScienceDirect. Purposive sampling was employed to undertake six interviews with a university student majoring in English in Thailand. Semi-structured interviews were employed. Content analysis of credible and legitimate sources was made. NVivo was used to analyze the literature review data. The findings reveal that all students perceived that English proficiency via communication and writing could improve their skills if they used Grammarly to generate articles with numerous unique ideas and correct grammar and if lecturers encouraged students to use Grammarly to instruct and learn. From the same

Plagiarism detected (APA)

- 1% of this text matches Increasing Staff Nurse...
 - Detected Reference
 - Shields-Pirri, C. G. (2016). Increasing Staff Nurse Knowledge Related to Organ and Tissue Donation: A Quality Improvement Project. <https://core.ac.uk/download/232660750.pdf>
 - Copy reference
 - Dismiss
- 1% of this text matches IFLA statement on...
- 1% of this text matches Counter-proliferation...
- 1% of this text matches Integrating Technology...

13% of your document matches text on the web or in

Figure 8. Grammar and Plagiarism Results Using Grammarly (Authors, 2024)

General metrics and score results using Grammarly are shown in Figure 9.

General metrics

26,987	3,828	298	15 min 18 sec	29 min 26 sec
characters	words	sentences	reading time	speaking time

Score

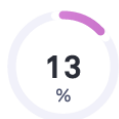

This text scores better than 94%
of all texts checked by Grammarly

Writing Issues

92	9	83
Issues left	Critical	Advanced

Plagiarism

32
sources

Figure 9. Grammarly Metrics (Authors, 2024)

CONCLUSIONS

Educational Technology for English learners

Technology is essential to learning both inside and outside of the classroom. There is a growing trend of using it to assist teachers in teaching language. Grammarly is one example of a new technology that impacts the acquisition of English as a second or foreign language. Educational technology is a tool that assists students in learning English through software. In addition to being utilized in language schools, Grammarly also investigates previous research on using technology to enhance language learning abilities. In the English as a Foreign Language (EFL) field, one of the issues teachers face is getting their pupils

to engage in the worldwide culture of written English. Authentic second-language contact can be provided to pupils through this activity, which is a logical extension of writing in the classroom. One of the components of this task is assisting children in using the tools that verify their spelling and grammar. The pupils profited from grammatical and non-grammatical critique, as stated by the English instructors.

Grammarly benefits English Learners

Grammarly feedback was preferable. Grammarly feedback emphasised beneficial effects on students' and institutions' practice and addressed advisor concerns about the programme. Due to these reservations, Grammarly is suggested for assignment feedback by English academic learners. Students could have favorable and unfavorable feelings about Grammarly, an online grammar checker. Grammarly could help them check grammar, punctuation, and spelling. Students can improve their grammar with Grammarly's feedback. It has been found Grammarly easy to use. However, Grammarly is an online software. It requires a stable internet connection and produces inconsistent outcomes for students. 'Grammarly', an online grammar checker, shows how technology has changed. EFL students could use 'Grammarly' as an AI-powered English Writing Assistant to edit and check English grammar and avoid plagiarism. Grammarly boosts students' English skills and performance. Institutions are using digital technologies to help students. Thus, Grammarly claims to be the world's most accurate online grammar checker, yet college feedback data is scarce. Many studies have examined students' opinions of Grammarly with an academic learning adviser. Grammarly users make considerably fewer mistakes than teacher-graded students. The application reduces diction, grammar, and writing mechanics faults more effectively. Students' EFL writing substance and organization benefit from Grammarly adoption for English learning.

LIMITATIONS AND RECOMMENDATIONS

In future research, it is recommended that qualitative and quantitative methodologies from respondents be investigated to clarify the goal of employing

Grammarly, AI, or educational technology for English learners. This article is a systematic review and may not include respondents' perceptions about how Grammarly benefits English learners. Thus, questionnaires or interview surveys are recommended for further study and could provide English learners with a more comprehensive overview of grammar usage.

REFERENCES

Barrot, J. S. (2020). Integrating technology into ESL/EFL writing through Grammarly. **RELJ Journal**, 53 (3). 0033688220966632.

<https://doi.org/10.1177/0033688220966632>

Brunetti, F., Bonfanti, A., Chiarini, A., & Vannucci, V. (2023). Digitalization and academic research: knowing of and using digital services and software to develop scientific papers. **The TQM Journal**, 35(5), 1135-1155.

<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/TQM-02-2022-0050/full/html>

Cavaleri, M. R., & Dianati, S. (2016). The usefulness of an online grammar checker as perceived by students. **Journal of Academic Language and Learning**, 10(1), A223-A236.

Daniels, P., & Leslie, D. (2013). Grammar software ready for EFL writers. **OnCue Journal**, 9(4), 391-401.

Daroina, A., Febriani, W. E., Aulianisa, A., & Fadlia, W. A. (2022, June). **Systematic Literature Review: Grammarly as a Medium in Analyzing Grammar for University Students**. In *Conference on English Language Teaching* (Vol. 2, pp. 276-289).<https://doi.org/10.24090/celti.v2.56>

Dong, Y., & Shi, L. (2021). Using Grammarly to support students' source-based writing practices. **Assessing Writing**, 50, 100564.

<https://doi.org/10.1016/j.asw.2021.100564>

Fitria, T. N. (2021). Grammarly as AI-powered English writing assistant: Students' alternative for writing English. **Metathesis: Journal of English Language, Literature, and Teaching**, 5(1), 65-78.

<https://doi.org/10.31002/metathesis.v5i1.3519>

Gautam, A., & Jerripothula, K. R. (2020, September). **Spinbot, Grammarly and glove based fake news detection**. In *2020 IEEE Sixth International Conference on Multimedia Big Data*. (pp. 174–182). IEEE.

<https://doi.org/10.1109/BigMM50055.2020.00033>

Ghufron, M. A., & Rosyida, F. (2018). The role of Grammarly in assessing English as a foreign language (EFL) writing. **Lingua Cultura**, 12(4), 395-403.

<https://doi.org/10.21512/lc.v12i4.4582>

Ghufron, M. A. (2019, April). **Exploring an automated feedback program 'Grammarly' and teacher corrective feedback in EFL writing assessment: Modern vs traditional assessment**. In *Proceedings of the 3rd English language and literature international conference, ELLiC*, 307-315.

Jaipong, P., Nyen Vui, C., & Siripipatthanakul, S. (2022). A Case Study on Talent Shortage and Talent War of True Corporation, Thailand. **International Journal of Behavioral Analytics**, 2(3), 1-12.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4123711

Limna, P., Kraiwanit, T., & Siripipatthanakul, S. (2022). The Growing Trend of Digital Economy: A Review Article. **International Journal of Computing Sciences Research**, 6, 1-11.

- Marroquín Hernández, A. B., Ramos Cañas, J. A., & Salguero Villalobos, O. A. (2021). **The impact of free online language applications for improving the writing skill of students registered in English Composition II of the Bachelor's Degree of English, Teaching Option at the Foreign Language Department, University of El Salvador** (Doctoral dissertation, Universidad de El Salvador).<https://oldri.ues.edu.sv/id/eprint/27682/>
- Moon, D. (2021). Evaluating corrective feedback generated by an AI-powered online grammar checker. **International Journal of Internet, Broadcasting and Communication**, 13(4), 22–29.
<https://doi.org/10.7236/IJIBC.2021.13.4.22>
- Mubarok, A., Syafi'i, A., & Al, P. P. B. I. S. (2020). Grammarly: An online EFL writing companion. **ELTICS: Journal of English Language Teaching and English Linguistics**, 5(2), 1-10.
<https://journal.upy.ac.id/index.php/eltics/article/view/912/747>
- Mulenga, R., & Shilongo, H. (2024). Academic Integrity in Higher Education: Understanding and Addressing Plagiarism. **Acta Pedagogica Asiana**, 3(1), 30-43. <https://doi.org/10.53623/apga.v3i1.337>
- Nirmala, S., & Jayaraman, R. (2020). Plagiarism: Types and Checking Tools. **Biotica Research Today**, 2(6), 515-518.
- O'Neill, R., & Russell, A. M. (2019). Grammarly: Help or hindrance? Academic learning advisors' perceptions of an online grammar checker. **Journal of Academic Language and Learning**, 13(1), A88-A107.
- Pakpahan, P. R. (2022). **The effect of Grammarly application as online grammar checker media toward Students' writing ability in the second semester in Nommensen HKBP University.**

- Perdana, I., Manullang, S. O., & Masri, F. A. (2021). Effectiveness of online Grammarly application in improving academic writing: review of experts experience. **International Journal of Social Sciences**, 4(1), 122-130.
<https://doi.org/10.31295/ijss.v4n1.1444>
- Pratama, Y. D. (2021). The investigation of using Grammarly as online grammar checker in the process of writing. **English Ideas: Journal of English Language Education**, 1(2), 46-54.
<https://journal.unsika.ac.id/index.php/IDEAS/article/view/4180>
- Qassemzadeh, A., & Soleimani, H. (2016). The impact of feedback provision by Grammarly software and teachers on learning passive structures by Iranian EFL learners. **Theory and Practice in Language Studies**, 6(9), 1884-1894.
<https://www.academypublication.com/issues2/tpls/vol06/09/tpls0609.pdf#page=164>
- Siripipatthanakul, S., Jaipong, P., Limna, P., Sitthipon, T., Kaewpuang, P., & Sriboonruang, P. (2022). The Impact of Talent Management on Employee Satisfaction and Business Performance in the Digital Economy: A Qualitative Study in Bangkok, Thailand. **Advance Knowledge for Executives**, 1(1), 1-17.
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4157704
- Wardatin, F. N., Setiawan, S., Mustofa, A., & Nugroho, H. M. A. (2022). Integrating self-directed learning in facilitating writers engagement through Grammarly: Exploring the perceptions of premium users. **EnJourMe (English Journal of Merdeka): Culture, Language, and Teaching of English**, 7(1), 32-46.
<https://jurnal.unmer.ac.id/index.php/enjourme/index>

Strategic Management for Academic Excellence in Middle School Administration: Navigating the Digital in Chongqing, China.

Wenbo Qin¹

Received: March 11, 2024, Revised: May 26, 2024, Accepted: June 6, 2024

Abstract

The objectives of this study were: 1) to study strategic management in the digital age toward Excellence in Academic Administration In middle school in Chongqing, China, 2) to study the scope of academic administration, 3) To study the relationship between Strategic Management in the Digital Age and the scope of Academic Administration In middle schools in Chongqing, China. With a sample size of 363.31 people, the research tools for this research and the questionnaire were five-level rating scales. The statistics used for data analysis were frequency distribution, Percentage, Average, Standard Deviation, and Multiple Regression.

The study's findings show that while participants, mainly young female principals with doctoral degrees, recognize the importance of various strategic management aspects in academic administration, there remains a disconnect between Strategic Management in the Digital Age and the broader scope of academic administration. This suggests a pressing need to address teachers' workload and enhance the workplace environment. Despite the emphasis on teaching content, teachers require additional skill development and digital teaching tools to prepare for the digital era adequately. This research adds valuable insights to the evolving discourse on the role of strategic management in academic administration in today's digital age.

Keywords: Strategic Management, excellence in academic administration, middle Schools in Chongqing, digital readiness in education

¹ Faculty of Education Pathum Thani University, Email: 406998116@qq.com

Introduction

Management innovation is crucial for economic progress, though it occurs less frequently than technological innovation. Silicon Valley, Japan, and Europe have contributed significantly in both domains (Steiber, 2017). In response to COVID-19, China's leaders have accelerated efforts to transform the nation into a high-tech superpower, leveraging digital technologies to drive innovation and economic transformation (Huotari et al., 2020). The government's collaboration with tech companies during the pandemic highlighted the role of digitalization in this effort (Hooi, 2020).

China's digital economy is notable for its scale, with nearly one billion internet users and over 200 million digital natives. This vast user base has made China the world's largest e-commerce market and a leader in digital payments, with daily mobile payment users significantly outnumbering those in the US (Lambert et al., 2021). China's digital ecosystems are driven by major internet companies like Baidu, Alibaba, Tencent ("BAT"), and newer players in different domains labeled "TMD" and "PKB." These companies have developed multifaceted lifestyles and super apps, integrating various services and achieving rapid market growth (Lambert et al., 2021).

Amid the COVID-19 pandemic, countries worldwide have recognized the strategic importance of digital transformation, especially in higher education. This shift towards digitalization is critical to enhancing inclusiveness, fairness, and quality in higher education (ChinaDaily, 2022).

Therefore, based on the statement and significance of the problem, the researcher is interested in studying strategic management in the digital age toward excellence in academic administration in middle school in Chongqing, China. Academic Administration will be essential in the beginning to lead the students to the rapid world in the future.

Research Objective

1. To study Strategic Management in the Digital Age toward Excellence in Academic Administration In middle school in Chongqing, China.
2. To study the excellence of academic administration in middle schools in Chongqing, China.
3. To study the relationship between Strategic Management in the Digital Age and the scope of Academic Administration In middle schools in Chongqing, China.

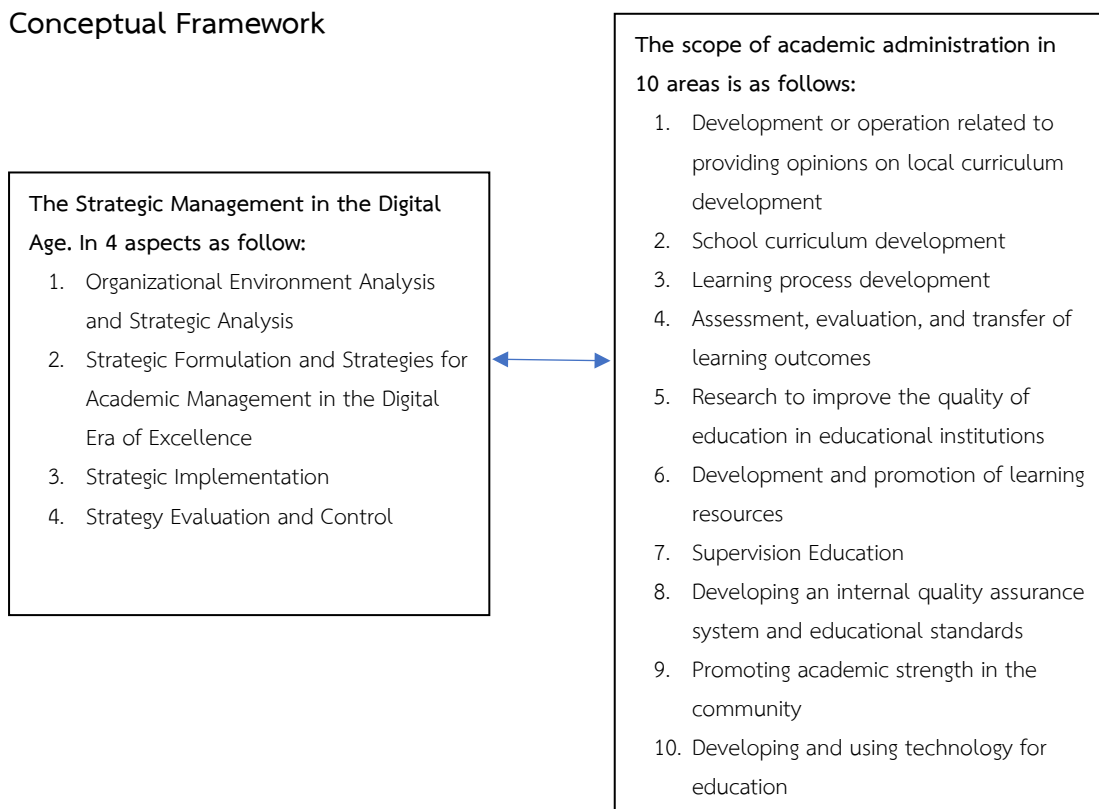
Expected benefit

1. To know the relationship between Strategic Management in the Digital Age and the scope of Academic Administration In middle schools in Chongqing, China.
2. To improve Strategic Management in the Digital Age toward Excellence in Academic Administration in Chongqing, China middle schools.

Research Hypothesis

- H1: The relationship between Strategic Management in the Digital Age and Academic Administration in Chongqing, China.
- H2: The relationship between strategic management in the digital age and academic administration in middle schools in Chongqing, China. It is high level.

Conceptual Framework

Literature Review

Strategic management

Strategic management is a comprehensive process integral to the success and growth of organizations. It involves several key components, each crucial in guiding an organization toward achieving its long-term objectives. Here is a breakdown of the core components of strategic management:

1. Organizational Environment Analysis and Strategic Analysis

- **Organizational Environment Analysis:** This involves assessing internal and external factors affecting an organization's performance, such as the competitive landscape, market conditions, and technological advancements.

- **Strategic Analysis:** It evaluates an organization's strengths, weaknesses, opportunities, and threats (SWOT analysis). This analysis aims to understand the internal capabilities and external factors shaping effective strategies.
- **Components of Analysis:**
 - **SWOT Analysis:** Identifies organizational strengths, weaknesses, opportunities, and threats.
 - **PESTEL Analysis:** Evaluates political, economic, social, technological, environmental, and legal factors.
 - **Competitor Analysis:** Assesses the strengths and weaknesses of competitors.
 - **Internal Analysis:** Examines the organization's resources, capabilities, and core competencies.

2. Strategic Formulation and Strategies for Academic Management in the Digital Era of Excellence:

- **Strategic Formulation:** It involves developing strategies to pursue the organization's mission based on the insights gained from the organizational environment and strategic analysis.
- **Strategies for Academic Management:** In the context of academic institutions, particularly in the digital era, strategies might involve digital transformation, curriculum development, and stakeholder engagement to achieve excellence in education.

3. Strategic Implementation

Implementation: This step is about putting the formulated strategies into action. It involves allocating resources, aligning organizational structures and processes, and ensuring effective strategies are executed.

4. Strategy Evaluation and Control

Evaluation and Control: This stage is crucial for monitoring the performance of implemented strategies, assessing their effectiveness, and making

necessary adjustments. It ensures that the organization stays on track toward achieving its strategic goals.

Strategic management also involves understanding the difference between intended and realized strategies. Intended strategies are the initial plans, whereas realized strategies are the ones that are actually implemented, often modified due to changing internal or external circumstances. An example is Honda's entrance into the American motorcycle market, where its initial strategy was modified based on market response, leading to a successful realized strategy.

Moreover, strategic management is influenced by the values and philosophies of top management, which can significantly shape the direction of an organization. Examples include Lee Iacocca at Chrysler Corporation and Jack Welch at General Electric, whose management styles and visions profoundly impacted their respective companies.

Strategic management encompasses a series of methodical steps - from analyzing the organizational environment to implementing and evaluating strategies. It is a dynamic process that adapts to internal capabilities and external market conditions, heavily influenced by the leadership's vision and values (Abbass F.A., 2000).

The Concept of Excellence in Academic Administration

The concept of "excellence" in academic administration is multifaceted and complex, with various interpretations and applications depending on the context and stakeholders involved. The discussion of excellence, as emphasized by Karl Dittrich and others, reflects its evolving nature in higher education.

Critical Aspects of Excellence in Academic Administration

1. Historical and Traditional Roles of Quality Assurance (QA)

- **Enhancement Function:** Traditionally executed in high-trust systems to improve the quality of institutions and programs.
- **Accountability Function:** Developed to prevent poor quality in institutions and programs, thereby protecting students and society.

2. Rise of the Concept of Excellence

- **Influence of Rankings:** Rankings have stimulated the concept of excellence, highlighting the diversity in quality between and within Higher Education Institutions (HEIs).
- **Positive and Negative Impacts:** Rankings have driven enhancement efforts but also created misconceptions about the ease of achieving excellence.

3. Challenges and Realities

- **Striving for Excellence:** HEIs often assert their pursuit of excellence in research and teaching, facing challenges in delivering outstanding quality.
- **Evolving Student Demographics:** Attention is increasingly given to differences in the student population and experiences, with initiatives promoting excellent tracks and honors degrees.

4. Evaluating and Defining Excellence

- **Working Group Initiatives:** Initiatives like the ENQA Board's working group on excellence aim to define and understand excellence in education.
- **Key Questions and Considerations:**
 - Defining and measuring excellence.
 - The relativity or absoluteness of excellence.
 - Evaluating excellence in teaching and learning.
 - The role of QA agencies in judging excellence.

5. Approaches to Excellence

- **Excellence as a Social Phenomenon** involves theoretical, cultural, and practical applications in management and technological development.
- **Stakeholder Perspectives:** Analyzing excellence through the lens of critical stakeholders like students, families, society, and employers.
- **Application in Accreditation:** Used by accreditation schemes in higher education management to define quality service levels.

6. Defining Excellence in Academic Context

- **Varied Definitions:** Depending on the context, excellence relates to teaching quality, student capabilities, resource provision, and student achievement levels.
- **Stakeholder Expectations:** The term 'excellence' is explored in contexts reflecting different stakeholder expectations.

In summary, the concept of excellence in academic administration is dynamic and context-dependent. Historical quality assurance roles influence it, the impact of rankings, stakeholder expectations, and the practical challenges of defining and achieving excellence in the diverse landscape of higher education. This concept continues to evolve, necessitating ongoing dialogue, research, and reassessment to align with the changing needs and expectations of the educational community.

Research Methodology

Population and sample

In Chongqing, China, there are 3,962 teachers across 1,132 middle schools. The focus group for this study consists of middle school administrators in Chongqing. The sample size was calculated using the Taro Yamane method (1967), ensuring a 95% confidence level with an error margin below 5%. This calculation resulted in a sample size of approximately 363.31 individuals.

Consequently, the researcher decided to set the sample size for this study at 365 individuals.

Research Instrument Design

The data collection tool for this study is a questionnaire, which utilizes a 5-level rating scale: very low, low, moderate, high, and highest. This questionnaire has been refined from previous research versions, adhering to the Likert Scale methodology (Likert, 1932). It comprises two parts:

Part 1: Respondent Status

This section consists of five multiple-choice questions. It aims to gather information about the respondents’ characteristics and backgrounds.

Part 2: Strategic Management in the Digital Age Towards Excellence in Academic Administration in Middle Schools in Chongqing, China.

An estimation scale with questions categorized into four areas: 1) Organizational Environment Analysis and Strategic Analysis, 2) Strategic Formulation and Strategies for Academic Management in the Digital Era of Excellence. 3) Strategic Implementation. 4) Strategy Evaluation and Control.

Additionally, the questionnaire explores ten areas related to Academic Administration Management Factors in middle schools, including 1) Development or operation regarding local curriculum development feedback. 2) School curriculum development. 3) Learning process development. 4) Assessment, evaluation, and transfer of learning outcomes. 5) Research for enhancing educational quality in institutions. 6) Development and promotion of learning resources. 7) Supervision of education. 8) Developing internal quality assurance systems and educational standards. 9) Promoting academic strength in the community. 10) Developing and utilizing technology in education.

Research Result

Gender	Frequency	Percent
--------	-----------	---------

Male	168	46.0
Female	195	53.4
LGBTQI+	2	0.5
Total	365	100.0
Age		
Under 30 years	120	32.9
31-35 years	113	31.0
36-40 years	86	23.6
41 years Above	46	12.6
Total	365	100.0
Education		
Bachelor Degree	86	23.6
Master Degree	129	25.3
Doctoral Degree	150	41.1
Total	365	100
Income		
Less Than CYN. 6,000	48	13.2
CYN. 6,001 – 8,000	137	37.5
CYN. 8,001 – 10,000	128	35.1
Greater than CYN. 10,001	52	14.2
Total	365	100
Position		
General Manager	104	28.5
Principal	110	30.1
General Administration	70	19.2
Vice President	81	22.2
	365	
	100	

		Strategic			
		Organization	Formulation		
		al	and Strategies		
		Environmen	for Academic		
		t Analysis	Management		
		and	in the Digital	Strategic	
		Strategic	Era of	Implementati	Strategy
		Analysis	Excellence	on	Evaluation
					and Control
Teachers have a good competency	Pearson	.127*	-.017	-.038	-.200**
	Correlation	.015	.744	.465	.000
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				
Teachers are respectful of student and schools	Pearson	.020	.441**	.519**	.550**
	Correlation	.707	.000	.000	.000
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				
Development or operation related to providing opinions on local curriculum development	Pearson	.013	.068	.016	.053
	Correlation	.800	.194	.759	.314
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				
School curriculum development	Pearson	-.017*	-.055*	.049	-.046
	Correlation	.041	.296	.346	.348
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				
Learning process development	Pearson	.574**	.398**	-.366**	-.173**
	Correlation	.000	.000	.000	.000
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				
Teachers have an appropriate teaching	Pearson	-.148**	.130*	.055	.207**
	Correlation	.005	.013	.295	.000
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				
Assessment, evaluation, and transfer of learning outcomes	Pearson	.290**	.085	-.254**	-.180**
	Correlation	.000	.106	.000	.000
	Sig.(2Tailed)	.365	.365	.365	.365
	N				

Research to improve the quality of education in educational institutions	Pearson				
	Correlation	.611**	.389**	-.348**	-.100
	Sig.(2Tailed)	.000	.000	.000	.000
	N	365	365	365	365
Development and promotion of learning resources	Pearson				
	Correlation	.205**	.128*	.275**	.138**
	Sig.(2Tailed)	.000	.014	.000	.000
	N	365	365	365	365
Developing an internal quality assurance system and educational standards	Pearson				
	Correlation	.400**	.187**	-.298**	-.081
	Sig.(2Tailed)	.000	.000	.000	.122
	N	365	365	365	365

The table presents the relationship between Strategic Management in the Digital Age and the Scope of the academic administration. A significance of 0.05 can illustrated from the Hypothesis as follows.

Hypothesis

H0: There is no relationship between Strategic Management in the Digital Age and the scope of the academic administration

H1: There is the relationship between the Strategic Management in the Digital Age and the scope of the academic administration

The correlation shows that the Correlation Coefficient is a low relationship between Strategic Management in the Digital Age and the scope of academic administration. From Pearson’s correlation at .273** significant at .000, then reject the H0 and accept H1.

The interpretation of correlation coefficient (Best,1977)

Correlation CoefficientInterpret between Variable

0.00 – 0.20 Lowest Relation

0.21 – 0.50 Low Relation

0.51 – 0.80 Medium Relation

0.81 – 1.00 High Relation

Conclusion

The respondents are in academic administration at a middle school in Chongqing, China. Most are Female 53.4 percent; age is under 30 years 32.99 percent; Education is a Doctoral degree 41.1 percent; and Income is CYN. 8,001 – 10,000 37.5 percent, and Position is Principal 30.1 percent. The significant level of the Organizational Environment Analysis and Strategic Analysis of Strategic Management in the Digital Age towards Excellence in Academic Administration In middle school in Chongqing, China. Agrees that the school's management is satisfactory, the colleagues are suitable for working, and the Teachers are satisfied with the atmosphere.

The significant level of Strategic Formulation and Strategies for Academic Management in the Digital Era of Excellence of the Strategic Management in the Digital Age towards Excellence in Academic Administration In middle schools in Chongqing, China., and moderate Teachers are always up-skill for the digital transformation, the gadget for learning is developed by teachers; schools provide the hi-technology teaching instrument. Respectively.

The significant Strategic Implementation of Strategic Management in the Digital Age towards Excellence in Academic Administration In middle schools in Chongqing, China. is agreed that the course design for digital teaching is implementable. Teachers know how to implement the course contents for the students, and school administrators cooperate with students to design the contents.

The significant Strategy Evaluation and Control of Strategic Management in the Digital Age towards Excellence in Academic Administration In middle schools in Chongqing, China. It is agreed upon that All the students are evaluated,

School administrators bring the results to the schools' management, and Teachers keep self-evaluating and improving the teaching style, respectively.

The significant level of the scope of academic administration factors of the Strategic Management in the Digital Age towards Excellence in Academic Administration In middle school in Chongqing, China. are agree and moderate, as Development and promotion of learning resources, Development or operation related to providing opinions on local curriculum development, School curriculum development, Research to improve the quality of education in educational institutions, Research to improve the quality of education in educational institutions, Teachers are respect to student and schools, Assessment, evaluation, and transfer of learning outcomes, Teachers have an appropriated teaching, Learning process development, and Teachers have a pleasing competency, respectively.

From the correlation, the Correlation Coefficient is the low relationship between Strategic Management in the Digital Age and the scope of the academic administration.

Discussion

The research focused on exploring the relationship between strategic management in the digital era and academic administration in Chongqing's middle schools. The correlation analysis revealed a notable finding: a low relationship between strategic management in the digital age and the overall scope of academic administration, suggesting areas for improvement in adapting to digital advancements.

The findings indicate a predominant emphasis on teaching content among respondents. This focus might contribute to a lag in readiness for the digital age within academic administration. This observation aligns with the (OECD, 2015) study on educational priorities, emphasizing the need for a more holistic approach beyond traditional teaching methods. The study reveals that Digital Age

Readiness many educators are not fully prepared for the digital age, highlighting a gap in digital skillset and resource allocation. (Li & Yu, 2022) discusses similar challenges in educational settings, stressing the importance of digital literacy in modern academic administration. The study suggests that school administrators should implement strategies to enhance teachers' digital competencies to address this gap. This could include professional development programs and providing necessary digital tools, as suggested by (Haleem et al., 2022) in their research on digital transformation in education.

Suggestion

1. For the following research, the researcher should study the university administration to respond to the university instructors.
2. Next study, the researcher ought to study the factors affecting the Strategic Management in the Digital Age in Wuhan, China
3. For the subsequent research, we ought to study the different areas in China country.

References

- Abbass, A. F. (2003). **Strategic Management: Formulation, Implementation, and Control in a Dynamic Environment**. London: The Haworth Press.
- Amin, A., Al-Obeidat, F., Shah, B., Adnan, A., Loo, J., & Anwar, S. (2018). Customer churn prediction in the communication industry using data certainty. **Journal of Business Research**. doi:10.1016/j.jbusres.2018.03.00
- Brandão, C., Silva, R., & Santos, J. (2018). Online recruitment in Portugal: Theories and candidate profiles. **Journal of Business Research**. doi:10.1016/j.jbusres.2018.04.011

- ChinaDaily. (2022, December 11). **INFINITE POSSIBILITIES**. Retrieved from
www.chinadaily.com:
<https://www.chinadaily.com.cn/a/202212/11/WS6395d5c4a31057c47eba3d18.html>
- Christensen, C. M., & Joseph, B. L. (1995, January-February). Disruptive Innovation: Catching the Waves. **Harvard Business Review**.
- Hajir, J., Obeidat, B., & Al-dalahmeh, M. (2015). The role of knowledge management infrastructure in enhancing innovation at mobile telecommunication companies in Jordan. **European Journal of Social Sciences**, 5(3), 313-330.
- Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M. A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. **Sustainable Operations and Computers**, 3, 275–285.
- Hooi, A. (2020, April 13). **Digital Economy Growth Gives Push to Virus Fight**. Retrieved from China Daily:
<http://www.chinadaily.com.cn/a/202004/13/WS5e93b86aa3105d50a3d15a10.html>
- Huotari , M., Weidenfeld, J., & Wessling, C. (2020, September). TOWARDS A "PRINCIPLES-FIRST: Drawing lessons from the Covid-19 crisis. **MERICs Paper On China**, 6, 47.
- Joo, B., Park, J., & Lim, T. (2016). Structural determinants of psychological well-being for knowledge workers in South Korea. **Personnel Review**, 45(5), 1069-1086.

- Kianto, A., Vanhala, M., & Heilmann, P. (2016). The impact of knowledge management on job satisfaction. **Journal of Knowledge Management**, 20(4), 621-636.
- Lambert , B., Chung, V., Leung, N., Wei , K., Xia, B., & Xia, C. (2021, October). The Future of Digital Innovation in China: Megatrends Shaping One of the World’s Fastest Evolving Digital Ecosystems. **McKinsey and Company**, 6-9.
- Likert, R. (1932). **A Technique for the Measurement of Attitude**. New York, USA.
- Li, M., & Yu, Z. (2022). Teachers’ Satisfaction, Role, and Digital Literacy during the COVID-19 Pandemic. **Sustainability**, 14(3), 1121.
- Nisar, T., Prabhakar, G., & Strakova, L. (2018). Social media information benefits, knowledge management, and smart organizations. **Journal of Business Research**. doi:10.1016/j.jbusres.2018.05.005
- Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of organizational knowledge creation. **Organization Science**, 5(1), 14-37.
- OECD. (2015). **Students, Computers, and Learning: Making the Connection**. Pisa: OECD.
- Pivec, M., & Maček, A. (2018). Employment background influence on social media usage in the field of European project management and communication. *Journal of Business Research*. doi:10.1016/j.jbusres.2018.03.021

- Rovinelli, R., & Hambleton, R. (1976, April 19-23). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. **Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association.** Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED121845.pdf>.
- Ruben, B. D. (2007). **Excellence in Higher Education Guide: An Integrate Approach to Assessment, Planning, and Improvement in College and University.** Washington D.C.: Nubaco.
- Sousa, , M. J., & Rocha, Á. (2019). **Strategic Knowledge Management in the Digital Age** (Vols. 223-226). Coimbra: Journal of Business Research. doi:10.1016/j.jbusres.2018.10.016
- Sousa, M., & González-Loureiro, M. (2016). Employee knowledge profiles – A mixed research methods approach. 2016. **Information Systems Frontiers**, 18(6), 1103-1117. doi:10.1007/s10796-016-9626-1
- Sousa, M., Carmo, M., Gonçalves, A., & Cruz, R. (2018). Creating knowledge and entrepreneurial capacity for HE students with digital education methodologies: Differences in the perceptions of students and entrepreneurs. **Journal of Business Research**. doi:10.1016/j.jbusres.2018.02.005
- Steiber, A. (2017). **Management in the Digital Age: Will China Surpass Silicon Valley?** Springer. doi:10.1007/978-3-319-67489-6

Wiraeus, D., & Creelman, J. (2018). **Agile Strategy Management in the Digital Age: How Dynamic Balance Scorecards Transform Decision Making, Speed and Effectiveness.** doi:10.1007/978-3-319-76309-5

นวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์

The Marketing Innovation Leading to Sustainability in Printing Industry

ธนิดา กิจจารักษ์¹, ธนสุวิทย์ ทับทิมรักษ์², สติชัย ธรรมเสนห์³
Thanida Kitjarak¹, Thanasuwit Tabhiranrak², Sittichai Thammasane³

Received: March 11, 2024, Revised: May 26, 2024, Accepted: June 6, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของธุรกิจโรงพิมพ์ โดยเน้นศึกษาปัญหาด้านการตลาดของธุรกิจโรงพิมพ์ในปัจจุบัน 2) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ 3) พัฒนาแบบจำลองธุรกิจที่เป็นต้นแบบของนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบการโรงพิมพ์และลูกค้าของโรงพิมพ์ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดจำนวน 213 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอย หาค่าความสัมพันธ์เพื่อการพยากรณ์แบบถดถอยเชิงเส้นและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกจำนวน 12 ราย จากนั้นตรวจสอบข้อมูลแบบ Triangulation และการสร้างข้อสรุปอุปนัยผลการศึกษาพบว่า

1) สภาพของธุรกิจโรงพิมพ์ในปัจจุบันพบว่าในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\mu = 3.909$, $\sigma = 0.619$) ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Doctoral Student, Doctor of Business Administration Program, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University.

Corresponding Author, E-mail: aj.pupay@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Associate Professor, Doctor of Business Administration Program, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University.

Email: thanasuwit.th@ssru.ac.th.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Assistant Professor, Doctor of Business Administration Program, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University.

Email: sittichai.th@ssru.ac.th.

ด้านผลิตภัณฑ์ ($\mu = 3.980$, $\sigma = 0.720$) ด้านกระบวนการ ($\mu = 3.947$, $\sigma = 0.670$) ด้านการส่งเสริมการตลาด ($\mu = 3.927$, $\sigma = 0.662$) ตามลำดับ 2) ผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์พบว่าปัจจัยด้านความพึงพอใจได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.01) ปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.11) และปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้าอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.05) ปัจจัยด้านผลสำเร็จอย่างยั่งยืนได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.04) ปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้าอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.02) และ 3) ผลการพัฒนาแบบจำลองธุรกิจที่เป็นต้นแบบของนวัตกรรมการตลาดพบว่า การเพิ่มมูลค่าของสินค้าต้องมุ่งเน้นคุณภาพของสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และบริการที่เป็นมิตร ซึ่งลูกค้าในปัจจุบันคือกลุ่มหน่วยงานราชการ บริษัทใหญ่ๆ การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายด้วยเทคโนโลยีที่สามารถติดต่อสื่อสารได้รวดเร็ว

คำสำคัญ (Keywords): ธุรกิจโรงพิมพ์, นวัตกรรมการตลาด, ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์

Abstract

This study aims to: 1) Study the current situation of printing business, focusing on the marketing problems of current printing operators 2) Explore the causal relationships of various factors that affect marketing innovations leading to the sustainability of the printing business. 3) Developing a business model as a prototype for marketing innovation leading to the sustainability of the printing business. This mixed-method research comprised quantitative research, which collected data by using questionnaires from 213 printing business operators and customers in Bangkok. The data were analyzed using mean and standard deviation calculations, regression analysis, and linear regression forecasting. Qualitative research collected in-depth data from 12 participants, then verified the data through triangulation and inductive conclusion.

The findings revealed that: 1) The overall state of the printing business showed a general agreement level ($\mu = 3.909$, $\sigma = 0.619$). The highest agreement levels were in the areas of product ($\mu = 3.980$, $\sigma = 0.720$), process ($\mu = 3.947$, $\sigma = 0.670$), and marketing promotion ($\mu = 3.927$, $\sigma = 0.662$) respectively. 2) The

study of the causal relationships of factors affecting marketing innovations leading to sustainability showed that the satisfaction factor was directly negatively influenced by innovation factors at a low level (Direct Path Coefficient = -0.01). The competitive advantage factor was also directly negatively influenced by innovation factors at a low level (Direct Path Coefficient = -0.11), as was customer satisfaction (Direct Path Coefficient = -0.05). The sustainable success factor was directly negatively influenced by innovation factors at a low level (Direct Path Coefficient = -0.04), as was customer satisfaction (Direct Path Coefficient = -0.02) and 3) The development of the business model prototype for marketing innovations found that adding value to products must focus on the quality of eco- friendly products and services. Current customers include government agencies and large companies. Expanding distribution channels with fast communication technology is essential.

Keywords: Printing business, marketing innovation, sustainability of the printing business

บทนำ (Introduction)

ธุรกิจสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่อยู่คู่สังคมไทยมายาวนานและมีบทบาทต่อสังคมไทยในด้านการให้ข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงการโฆษณา และการสะท้อนปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงระบบอินเทอร์เน็ต และพฤติกรรมของผู้อ่านที่นิยมอ่านสิ่งพิมพ์น้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนรุ่นใหม่จะไม่อ่านสิ่งพิมพ์แล้ว บทบาทของสิ่งพิมพ์จึงลดลงไปเรื่อยๆ การที่สื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อพฤติกรรมการอ่าน เช่น จากการอ่านสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของฉบับพิมพ์ เป็นการอ่านผ่านจออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้อ่านสามารถเข้าถึงได้ทุกที่และทุกเวลา การเข้ามามีบทบาทของสิ่งพิมพ์ออนไลน์ ได้สร้างผลกระทบต่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบที่เป็นฉบับพิมพ์เป็นอย่างมาก ในด้านของรายได้และจำนวนผู้อ่านที่ลดลง ทำให้ผู้ประกอบการสิ่งพิมพ์ที่ไม่สามารถปรับตัวได้ในสถานการณ์เช่นนี้ ต้องประสบปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่องจนต้องปิดกิจการลงในที่สุด ขณะที่ผู้ประกอบการที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เหล่านี้นี้ได้ ทำให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ตามแนวคิดที่ว่าผู้อ่านยังคงอ่านสื่อสิ่งพิมพ์เหมือนเดิม แต่เปลี่ยนพฤติกรรมการอ่านเท่านั้น (ศุภศิลาป์ กุลจิตต์เจริญวงศ์, 2560) ด้านเทคโนโลยีการพิมพ์มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจสิ่งพิมพ์อาจเผชิญความเสี่ยงที่เกิดจากการที่อุปกรณ์ล้าสมัย อาจทำให้ไม่สามารถทำงานพิมพ์ที่ก้าวทันต่อการ

เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการพิมพ์ที่ทันสมัยได้ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อสิ่งพิมพ์ การชะลอตัวของธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศอินเทอร์เน็ตที่พัฒนาก้าวหน้า ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคที่สามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้ ปัจจุบันแนวโน้มที่ผู้บริโภคจะติดตามข้อมูลข่าวสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีมากขึ้น ส่งผลกระทบเชิงลบต่อธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์ (ชัยธัช เพราะสุนทร, 2560) ในปัจจุบันธุรกิจโรงพิมพ์ ยังขาดคำแนะนำและคำชี้แนะแนวทางในการจัดการด้านการตลาดอย่างยั่งยืนให้กับธุรกิจ ดังนั้น แนวทางแก้ไขก็คือการท้าววิจัยเพื่อแนะนำแนวทางและคำชี้แนะที่ถูกต้องที่ดีให้กับธุรกิจ โดยทำการวิจัยความต้องการของโรงพิมพ์เหล่านั้นว่ายังขาดอะไรและต้องการอะไร เพื่อเข้าไปให้คำชี้แนะ แนะนำ และแก้ไขปัญหาให้ธุรกิจ ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการทำธุรกิจเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การทำธุรกิจโรงพิมพ์ชะงักลง ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องนวัตกรรมการตลาดที่ขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ ในครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาให้กับธุรกิจโรงพิมพ์ขนาดย่อม โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการสร้าง Business Model Canvas: BMC ขึ้นใหม่ เพื่อให้ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารโรงพิมพ์สามารถมองเห็นภาพรวมของธุรกิจ เพื่อเสริมจุดแข็งและปรับจุดอ่อน รวมถึงการปรับกลยุทธ์การตลาดได้ง่ายและรวดเร็ว เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถของธุรกิจขนาดย่อม ซึ่งเป็นฟันเฟืองเล็กๆ ส่วนหนึ่งที่ได้มีโอกาสช่วยเหลือและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพของธุรกิจโรงพิมพ์ โดยเน้นศึกษาปัญหาด้านการตลาดของธุรกิจโรงพิมพ์ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์
3. เพื่อพัฒนาแบบจำลองธุรกิจที่เป็นต้นแบบของนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. (H1) นวัตกรรม (I) ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อความพึงพอใจของลูกค้า (CS) โรงพิมพ์
2. (H2) นวัตกรรม (I) ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (CA) ของธุรกิจโรงพิมพ์
3. (H3) นวัตกรรม (I) ส่งผลทางตรงต่อความยั่งยืน (S) ของธุรกิจโรงพิมพ์

4. (H4) ความพึงพอใจของลูกค้า (CS) โรงพิมพ์ส่งผลทางตรงต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (CA) ของธุรกิจโรงพิมพ์
5. (H5) ความพึงพอใจของลูกค้า (CS) ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสำเร็จอย่างยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์
6. (H6) ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (CA) ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อธุรกิจโรงพิมพ์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรของงานวิจัยนี้ คือ จำนวนประชากรธุรกิจโรงพิมพ์ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 213 ราย โดยพิจารณาความเหมาะสมที่เหมาะกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้ข้อมูลทางเทคนิคสถิติโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) Randall E. Shumacker, Richard G. Lomax. (2022). โดยผู้วิจัยกำหนดประชากร 20 คน ต่อตัวแปรสังเกตได้จำนวน 10 ตัวแปร ขนาดประชากรที่เหมาะสมและเพียงพอควรมีอย่างน้อย $20 \times 10 = 200$ (Hair, Anderson, Tatham & Black, 1998). ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเชิงปริมาณจากประชากร จำนวน 213 ราย จาก 6 ภาคของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ, ภาคกลาง, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ ซึ่งมีความครอบคลุมประชากรที่มีความหลากหลาย โดยธุรกิจได้จดทะเบียนการค้าถูกต้องตามกฎหมายกับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

2. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mix Method) ซึ่งประกอบไปด้วย

(1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจำนวน 5 ตอน กับประชากรที่ใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) มัธยฐาน (Median) วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นเดียว (Simple Linear Regression Analysis) และ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงซ้อน (Hierarchical Multiple Regression Analysis) ด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าสถิติจากข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าไคสแควร์ ว่าถ้าโมเดลตามสมมติฐานมีความเที่ยงตรงนั้นไม่สอดคล้องกับความจริง ค่า RMSEA จะต้องมียุทธศาสตร์ต่ำกว่า 0.08 แสดงว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์และค่าที่เข้าใกล้ 0 ถือกว่าเป็นค่าที่ดีที่สุด

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยผู้วิจัยทำการวัดความเชื่อมั่น ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค หรือ Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach, 1984) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการแก้ไขและ

ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มประชากรซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า แอลฟา (α) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป พบว่าได้ค่าเท่ากับ 0.75 จึงถือว่าข้อคำถามมีความเชื่อมั่นและยอมรับได้ (George & Mallery, 2003 และ Cortina, 1993)

(2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่สามารถได้ข้อมูลเชิงลึกอย่างเพียงพอที่จะอธิบายปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษา ข้อค้นพบที่ได้จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างสามารถให้ข้อสรุปที่ชัดเจนได้ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจโรงพิมพ์ที่มีความแตกต่างในด้านอายุ การศึกษา และขนาดของโรงพิมพ์ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 ราย เนื่องจากเป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องและยาวนานมากที่สุด และลูกค้าของธุรกิจโรงพิมพ์ จำนวน 12 ราย เนื่องจากเป็นลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการต่อเนื่องและรับบริการจากผู้ประกอบการโรงพิมพ์มานาน ในส่วนขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้นำหลักการเปรียบเทียบข้อมูล การหาความหมายจากข้อมูล การสร้างข้อสรุปอุปนัย (สุภาพค์, 2551) มาใช้ในการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1). ผลการศึกษาสภาพของธุรกิจโรงพิมพ์ โดยเน้นศึกษาปัญหาด้านการตลาดของธุรกิจโรงพิมพ์ในปัจจุบัน พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรม ภาพรวม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรม	(μ)	(σ)	ระดับความคิดเห็น
1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์	3.775	.578	เห็นด้วย
2. นวัตกรรมกระบวนการ	3.889	.546	เห็นด้วย
3. นวัตกรรมบริการ	4.160	.568	เห็นด้วย
ภาพรวม	3.942	.489	เห็นด้วย

จากตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรม ภาพรวม พบว่าในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 3.942$ $\sigma = 0.489$) เมื่อจำแนกรายด้าน ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ นวัตกรรมบริการ (Service Innovation) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 4.160$ $\sigma = 0.568$) นวัตกรรมกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 3.889$ $\sigma = 0.546$)

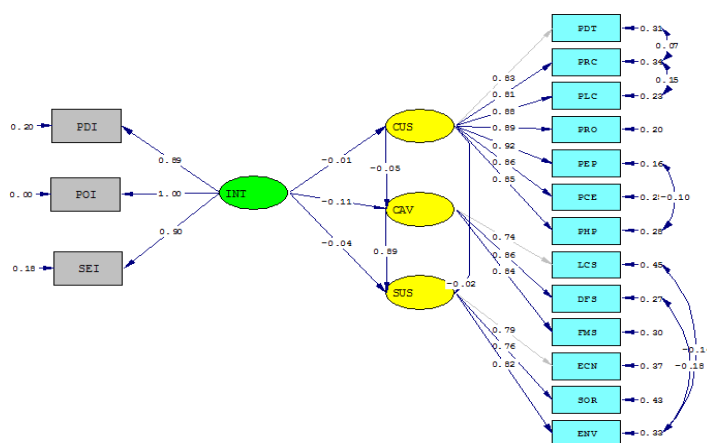
นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 3.775 \sigma = 0.578$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ภาพรวม

ผลสำเร็จของความยั่งยืน	(μ)	σ	ระดับความคิดเห็น
1.ด้านเศรษฐกิจ	3.775	.578	เห็นด้วย
2.ด้านสังคม	3.889	.546	เห็นด้วย
3.ด้านสิ่งแวดล้อม	4.160	.568	เห็นด้วย
ภาพรวม	3.942	.489	เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ภาพรวมพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 3.942 \sigma = 0.489$) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับได้แก่ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 4.160 \sigma = 0.568$) ด้านสังคม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 3.889 \sigma = 0.546$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยได้แก่ ด้านเศรษฐกิจมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($(\mu) = 3.775 \sigma = 0.578$)

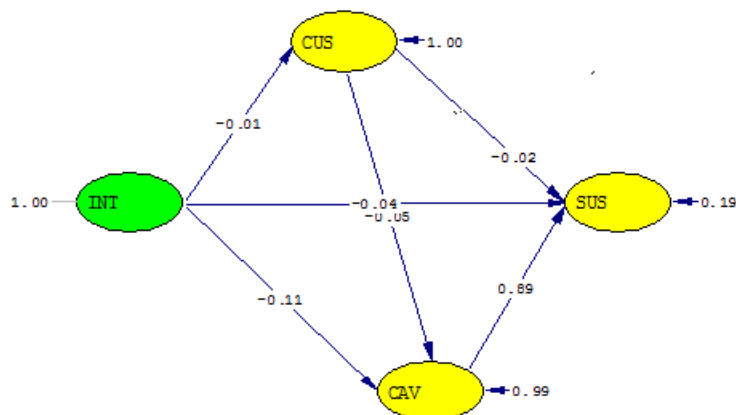
2).ผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อนวัตกรรมการตลาด ที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ ผลการศึกษาพบว่า

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 3 ค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ หลังการปรับโมเดล

ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
P-value	> 0.05	0.194	ผ่านเกณฑ์
χ^2 / df	<2.00	1.12	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.95	0.97	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.95	0.96	ผ่านเกณฑ์
CFI	>0.95	1.00	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	<0.05	0.002	ผ่านเกณฑ์

ภาพที่ 2 Overidentified Model แบบ Structural Model : ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ หลังปรับโมเดล

จากตารางและภาพสามารถสรุปได้ ดังนี้

แบบจำลองที่ 1: ปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้าได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรม อยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.01) โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของลูกค้า ได้ร้อยละ 0.00 ซึ่งเป็นปฏิเสธสมมติฐาน

แบบจำลองที่ 2: ปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.11) และ ปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้า อยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.05) และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านนวัตกรรม โดยปัจจัยทั้ง 2 ดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายตัวแปรตาม คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้ร้อยละ 1.00

แบบจำลองที่ 3: ปัจจัยด้านผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.04) ปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้า อยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.02) ส่วนปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขัน อยู่ในระดับสูง (Direct Path Coefficient = 0.89) นอกจากนี้ ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรม โดยส่งผ่านปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้า อยู่ในระดับต่ำ (Direct Path Coefficient = -0.05) และจากผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าว สามารถทำนายตัวแปรตาม คือ ผลสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 81.00 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

3) การพัฒนาแบบจำลองธุรกิจที่เป็นต้นแบบของนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงแรม ผลว่าการพัฒนาธุรกิจโรงแรมมีประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนาดังนี้

1. นวัตกรรมเป็นสิ่งที่จำเป็นในยุคปัจจุบันที่จะได้มาซึ่งสิ่งแปลกใหม่ หากผลิตบรรจุภัณฑ์ด้วยกระดาษคราฟท์ (Crafts) หรือบรรจุภัณฑ์จากกระดาษไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ผลิตบรรจุภัณฑ์รักษ์โลก บรรจุภัณฑ์กระดาษ ไม่ใช้พลาสติก รักโลก งานพิมพ์แบบดิจิทัล (Print on Demand)

2. ความยั่งยืนของธุรกิจโรงแรมนั้นว่า เป็นสิ่งสำคัญมากในการทำโรงแรม ถ้าลูกค้าพอใจ ธุรกิจก็จะยั่งยืน ลูกค้าพอใจในคุณภาพของสินค้า ราคาเป็นกันเอง โรงแรมเราเดินทางสะดวก มีช่องทางการจัดจำหน่ายทางโทรศัพท์และ Line, Facebook มีการเสนอราคาที่รวดเร็ว การบริการดี มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอน ระยะเวลาในการผลิตงานพิมพ์เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด

3. ในด้านการแข่งขันนั้น ผลิตงานพิมพ์ที่มีคุณภาพดี ราคาถูกกว่าคู่แข่ง ราคาไม่แพง เน้นไปที่การออกแบบแปลกใหม่ให้กับลูกค้า

4. ความยั่งยืนเน้นการสร้างงาน สร้างรายได้ในครัวเรือน มีการกำจัดขยะเก็บอย่างมิดชิดก่อนรถขยะจะมารับเพื่อไม่ให้เกิดมลพิษบริเวณใกล้เคียง ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด ใช้กระดาษรีไซเคิล เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากการศึกษาผลการศึกษานำผลการวิจัยมาอภิปรายตามประเด็นวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพของธุรกิจโรงแรม โดยเน้นศึกษาปัญหาด้านการตลาดของธุรกิจโรงแรมในปัจจุบัน พบว่านวัตกรรม ด้านนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เนื่องจากสินค้าแปลกและแตกต่างจากโรงแรมอื่น มีสินค้าและบริการที่แปลกใหม่ ด้านนวัตกรรมกระบวนการ มีกระบวนการผลิตได้มาตรฐาน มีกระบวนการผลิตมีคุณภาพ ไม่มีสินค้าเสียหายจากการขนส่ง กระบวนการผลิตรวดเร็ว ทันใจ ตรงต่อเวลา ด้านนวัตกรรมบริการ มีการบริการรวดเร็ว ทันใจ ตรงต่อเวลา การ

บริการที่โรงพิมพ์อื่นไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ การบริการที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ ณัฐพัชร์ อภิรุ้งเรืองสกุล และประสพชัย พสุนนท์ (2563) เรื่องนวัตกรรมการตลาดสู่การขับเคลื่อนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่านวัตกรรมการตลาดที่มีผลต่อความตั้งใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณค่าเฉพาะตัวมากที่สุด เนื่องจากช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในด้านความสะดวกรวดเร็วในการซื้อสินค้า การชำระเงิน รวมไปถึงการจัดส่งสินค้า รองลงมาคือการมุ่งเน้นที่ตัวผู้บริโภค โดยผู้บริโภคให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าภายใต้ระดับราคาที่ผู้บริโภคแต่ละบุคคลสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ Leechayakittikorn (2015) พบว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการมากที่สุด เนื่องจากการสื่อสารการตลาดทางช่องทางออนไลน์ จะทำให้ผู้บริโภครู้จักและรับรู้ข้อมูลของสินค้า ซึ่งนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ รองลงมา คือ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ การมุ่งเน้นที่ตัวผู้บริโภค การมุ่งตลาดเฉพาะกลุ่มและคุณค่าเฉพาะตัวตามลำดับ ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจซื้อสินค้า ได้รับอิทธิพลสูงสุดจากนวัตกรรมการตลาด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ โรงพิมพ์คำนึงถึงความเป็นอยู่ทางด้านเศรษฐกิจของคนในชุมชน ด้านสังคม โรงพิมพ์ช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับคนในชุมชน โรงพิมพ์ช่วยลดปัญหาความยากจนในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม โรงพิมพ์ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด โรงพิมพ์อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี โรงพิมพ์ใช้หมึกพิมพ์ และกระดาษ และบรรจุภัณฑ์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งการผลิตผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติและการบริโภคที่คำนึงถึงความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมโดยเน้นการเคารพและเอื้ออาทรต่อระบบนิเวศน์ให้มากที่สุด มีการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ทางออนไลน์ มีบริการส่งสินค้าถึงบ้านสอดคล้องกับแนวคิดของคณาภูมิ เทียมทอง (2546) ที่กล่าวว่าเทคโนโลยีสีเขียว (Clean Technology) คือ การพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องของกระบวนการผลิตหรือบริการ โดยก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ขณะนั้น โดยความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ด้วยวิธีการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิด การการใช้ซ้ำและ/หรือการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ โดยการมีส่วนร่วมของทุกคนในองค์กรและสอดคล้องกับงานวิจัยของกุหลาบ กิมศรี (2557) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่ยั่งยืน ส่วนใหญ่มีความคิดเกี่ยวกับองค์กรมีความมุ่งมั่นเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิต เช่น การลดของเสียให้เป็นศูนย์ (Zero waste) อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้ผู้บริโภคสามารถเรียนรู้วิธีแก้ไข เข้าใจถึงปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจและสิ่งที่เป็นประโยชน์สำคัญต่อสิ่งแวดล้อม คือ เทคโนโลยี วัตถุดิบ และรูปแบบผลิตภัณฑ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wanninayake & Randiwela (2008) Ansar (2003) Tang et al. (2014) Habibollah, Abolghasem & Ahmad (2015) กล่าวว่าปัจจัย

ส่วนประสมการตลาดสีเขียวมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการตัดสินใจซื้อสินค้า เพื่อให้บรรลุข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดทั้งหมดและเพิ่มผลกำไร ใช้ส่วนประสมการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่ และการส่งเสริมการขาย ซึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม มีการออกแบบน่าสนใจ ลดมลพิษ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีประสิทธิภาพตรงตามต้องการในการใช้ผลิตภัณฑ์ มีข้อมูลรายละเอียดให้กับผู้บริโภค ข้อมูลรับรองด้านสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ ความปลอดภัย ไม่สร้างความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมช่วยในการรักษาสิ่งแวดล้อม (Arseculeratne & Yazdanifard, 2014)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ ผลการศึกษพบว่าปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้าได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจาก ปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของลูกค้า ได้ร้อยละ 0.00 ซึ่งเป็นปฏิเสธสมมติฐาน ปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรม (Innovation) อยู่ในระดับต่ำ และปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้าอยู่ในระดับต่ำ และไม่ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านนวัตกรรม โดยปัจจัยทั้ง 2 ดังกล่าวสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายตัวแปรตาม คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้ร้อยละ 1.00 และปัจจัยด้านผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรมอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้า อยู่ในระดับต่ำ ส่วนปัจจัยด้านความได้เปรียบทางการแข่งขันอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบจากปัจจัยด้านนวัตกรรม โดยส่งผ่านปัจจัยด้านความพึงพอใจของลูกค้า อยู่ในระดับต่ำและจากผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยทั้งหมดดังกล่าว สามารถทำนายตัวแปรตาม คือ ผลสำเร็จอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 81.00 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ ปัญญาเรือง และสันติธ ฐิริภักดิ์ (2558) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีต่อผลความสำเร็จในการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยพบว่า กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์กับความได้เปรียบในการแข่งขันสูงกว่ากลยุทธ์ด้านอื่นๆ เช่นเดียวกับงานวิจัยของภูษนนท์ พงษ์วิริทธิ์ธร และสุรัชย์ อุดมอ่าง (2554) ค้นพบว่าการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs นั้น ขึ้นอยู่กับการสร้างและพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ใหม่และการมุ่งเน้นการจัดการยุคใหม่ วิสาหกิจมีความได้เปรียบทางการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยผ่านกลยุทธ์รูปแบบต่างๆ ทั้งการเป็นผู้นำด้านต้นทุน และการสร้างความแตกต่าง เป็นต้น ความสามารถทางด้านนวัตกรรมการตลาดมีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ รุจิระธนลักษณ์ และคณะ (2560) พบว่า การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการตลาด มีความสัมพันธ์และส่งผลเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ทั้งสามารถอธิบายได้ว่า การที่วิสาหกิจมุ่งเน้นตลาด วิสาหกิจต้องสร้างความแตกต่างทั้งในส่วน of ผลิตภัณฑ์และบริการที่มี

เอกลักษณ์พิเศษ ภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมทางการตลาดต่างๆ รวมถึงเทคโนโลยีที่นำมาใช้ รวมถึงการตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อความต้องการของลูกค้า เพื่อรักษาลูกค้าเก่า และลูกค้าอาจมีการแนะนำ บอกต่อไปยังบุคคลอื่น ส่งผลให้วิสาหกิจมีความได้เปรียบทางการแข่งขันเพิ่มขึ้น ความสามารถด้านนวัตกรรมด้านกลยุทธ์ มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bowonder et al. (2015) ซึ่งปัจจุบันผู้บริหารและนักวิชาการให้ความสำคัญต่อนวัตกรรมทางกลยุทธ์มากขึ้น การที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งจะประสบความสำเร็จเหนือคู่แข่งได้นั้น จะต้องเกิดขึ้นจากความแตกต่างเหนือกว่าองค์กรอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน ปัจจัยที่ทำให้องค์กรแตกต่างจากคู่แข่งอย่างต่อเนื่อง องค์กรนั้นๆ ต้องมีนวัตกรรมขององค์กร ซึ่งนวัตกรรมนี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการชนิดใหม่เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงคุณค่าที่นำเสนอให้กับลูกค้าในลักษณะที่แตกต่างจากคู่แข่งรวมถึงการนำเสนอในสิ่งที่คู่แข่งชั้นละเลยและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมการแข่งขัน

ผลการพัฒนาแบบจำลองธุรกิจที่เป็นต้นแบบของนวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ พบว่านวัตกรรมเป็นสิ่งที่ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากที่จะได้มาซึ่งสิ่งแปลกใหม่ หากผลิตบรรจุภัณฑ์ด้วยกระดาษคราฟท์ (Crafts) หรือบรรจุภัณฑ์จากกระดาษไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ผลิตบรรจุภัณฑ์รีไซเคิล บรรจุภัณฑ์ถุงกระดาษ ไม่ใช้พลาสติก รักโลก งานพิมพ์แบบดิจิทัล (Print on Demand) ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์นั้นว่า เป็นสิ่งที่สำคัญมากในการทำโรงพิมพ์ ถ้าลูกค้าพอใจ ธุรกิจก็จะยั่งยืน ลูกค้าพอใจในคุณภาพของสินค้าราคาเป็นกันเอง โรงพิมพ์เราเดินทางสะดวก มีช่องทางการจัดจำหน่ายทางโทรศัพท์และ Line, Facebook มีการเสนอราคาที่รวดเร็ว การบริการดี มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีขั้นตอนระยะเวลาในการผลิตงานพิมพ์เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด การแข่งขันที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นต้องผลิตงานพิมพ์ที่มีคุณภาพดี ราคาถูกกว่าคู่แข่ง ราคาไม่แพง เน้นไปที่การออกแบบแปลกใหม่ให้กับลูกค้า โดยมุ่งเน้นเน้นการสร้างงาน สร้างรายได้ในครัวเรือน มีการกำจัดขยะเก็บอย่างมิดชิดก่อนรถขยะจะมารับเพื่อไม่ให้รบกวนบริเวณใกล้เคียงใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด ใช้กระดาษรีไซเคิล เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจหมู่บ้านทำมาค้าขาย: กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติหนองบัวแดง อำเภอนางรอง จังหวัดชัยภูมิ ของ จีระเกียรติ อภิบุณโยภาส และคณะ (2563) จากผลการวิจัย ได้แบบจำลองธุรกิจ ดังนี้ Value Propositions (จุดแข็งของสินค้า/บริการ) คือ สิ่งที่มีความโดดเด่นและแตกต่างกว่าสินค้าอื่นหรือสินค้าประเภทเดียวกัน ได้แก่ การใช้วัตถุดิบธรรมชาติและปลอดสารเคมี ทั้งฝ่ายและสีย้อม ตัดเย็บได้หลากหลายแบบเปลี่ยนได้ตามยุคสมัย ช่องทางการจำหน่ายมี 3 ช่องทางหลัก คือ ขายปลีกหน้าร้าน ขายส่งตามลูกค้าสั่งซื้อ และจำหน่ายตามงานแสดงสินค้าต่างๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ธุรกิจเปลี่ยนผ่านสู่วิถีปกติใหม่ ด้วยโมเดลธุรกิจ CANVAS ของนิยม กริมใจ (2564) ได้กล่าวไว้ว่า ธุรกิจดาวรุ่ง ได้แก่ 10 ธุรกิจ ดังนี้ 1) ธุรกิจเช่าหนังสือ 2) ธุรกิจผลิตโทรศัพท์พื้นฐาน โทรสาร และธุรกิจจำหน่าย

อุปกรณ์ความจำ 3) ธุรกิจสื่อสิ่งพิมพ์และวารสาร 4) ธุรกิจร้านอินเทอร์เน็ตและคนกลาง 5) ธุรกิจประเภทเฟอร์นิเจอร์และของเล่น 6) ธุรกิจผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป หัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ไม้ 7) ธุรกิจซ่อมรองเท้า 8) ธุรกิจการค้าแบบเดิม และธุรกิจเครื่องปั้นดินเผา เซรามิก 9) ธุรกิจผลิตผักและผลไม้อบแห้ง 10) ธุรกิจร้านถ่ายรูป โดยธุรกิจดังที่กล่าวมานี้ควรต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ซึ่งสามารถวางแผนธุรกิจโดยใช้แบบจำลองธุรกิจ Business Model Canvas (BMC) ที่ทำให้เข้าใจธุรกิจและตอบสนองต่อผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยผ่านการวิเคราะห์แบบจำลองธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) ของธุรกิจโรงพิมพ์ ดังนี้

แบบจำลองธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) ของธุรกิจโรงพิมพ์				
Key Partners	Key Activities	Value Propositions	Customer Relationships	Customer Segments
พันธมิตรของธุรกิจโรงพิมพ์ - ร้านหมึกพิมพ์ - โรงงานกระดาษ - ร้านทำเพลท - ร้านทำป้ายไวนิล - โรงงานผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรสำหรับการพิมพ์ - ร้านจำหน่ายอุปกรณ์การพิมพ์ - โรงพิมพ์หรือร้านบางแห่งมีบริการงานพิมพ์	กิจกรรมหลักที่สนับสนุนให้โรงพิมพ์มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น - ผลิตงานพิมพ์ตามความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก - ผลิตงานพิมพ์และบรรจุภัณฑ์รักโลก - กำจัดขยะ - รายได้จากโรงพิมพ์ทำบุญที่วัดเพื่อ ทำนุบำรุงศาสนาและชุมชน - โครงการปลูกป่า คัดฟันป่าให้ชุมชนและสิ่งแวดล้อม Key Resources ทรัพยากร - เครื่องพิมพ์ออฟเซต (Offset) - เครื่องพิมพ์ดิจิทัล (Digital Print) - ช่างพิมพ์, พนักงาน - เครื่องตัดกระดาษ/แผ่นตัดกระดาษ โรงพิมพ์บางแห่งมีบริการหลังงานพิมพ์	คุณค่าของสินค้าและบริการ - คุณภาพงานพิมพ์ที่ดี ได้มาตรฐาน และได้รับรางวัลจากสมาคมต่างๆ - การบริการลูกค้าที่ดี - การใช้ Internet Banking เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า โดยลูกค้าสามารถชำระค่านิคมและค่าบริการผ่านการสแกน QR Code บนหน้าเว็บไซต์โรงพิมพ์ - การออกแบบงานพิมพ์ที่แปลกใหม่อยู่เสมอตามความต้องการของลูกค้า	สัมพันธ์ภาพกับลูกค้า - ทำ Customer Relationship Management (CRM) - ยินดีให้การต้อนรับลูกค้าอย่างเป็นมิตร - บริการตอบคำถามและแก้ไขปัญหางานพิมพ์ของลูกค้าอย่างรวดเร็ว Channels ช่องทางการจำหน่าย - โทรศัพท์มือถือ/โทรศัพท์โรงพิมพ์ - บอกต่อ (Word of Mouth) - เว็บไซต์ของโรงพิมพ์ - สแกน QR Code - ผ่านแอปพลิเคชัน/โซเชียลเน็ตเวิร์ค ได้แก่ Line/Facebook เป็นต้น	กลุ่มลูกค้า - ร้านหมึกพิมพ์ - โรงงานกระดาษ - หน่วยงานราชการ - ห้างหุ้นส่วนจำกัด - บริษัทเอกชน - ผู้มีอาชีพรับจ้างอิสระไม่ขึ้นกับองค์กรใด - กลุ่มลูกค้าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
Cost Structure		Revenue Streams		
ค่าใช้จ่ายหลัก ได้แก่ ค่าใช้จ่ายคงที่ - เงินเดือนพนักงาน - ค่าเช่าอาคาร ค่าใช้จ่ายผันแปร - ค่ากระดาษ - ค่าทำเพลท - ค่าหมึกพิมพ์ - ค่าขนส่ง - ค่าน้ำค่าไฟ - ค่าเสื่อมราคาสินค้าก่อสร้าง - ค่าเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการพิมพ์		รายได้หลัก - งานพิมพ์ - งานออกแบบสิ่งพิมพ์ (Graphic Design) รายได้รอง - รายได้จากงานส่งงานหลังการพิมพ์ (After Print) ไปยังโรงพิมพ์/ร้านที่รับบริการ		

นวัตกรรมการตลาดที่นำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์ โดยนำมาสร้างแบบจำลองธุรกิจ (Business Model Canvas : BMC) ของธุรกิจโรงพิมพ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วยดังนี้

1. พันธมิตรของธุรกิจโรงพิมพ์ ประกอบด้วยร้านค้าในเครือธุรกิจไม่ว่าจะเป็นร้านหมึกพิมพ์ โรงงานกระดาษ ร้านทำเพลท ร้านทำป้ายไวเนล โรงงานผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรสำหรับการพิมพ์ ร้านจำหน่ายอุปกรณ์การพิมพ์ โรงพิมพ์หรือร้านบางแห่งมีบริการหลังงานพิมพ์ เช่น บริการตัดกระดาษ พับโบรชัวร์ พับกล่องบรรจุภัณฑ์ พับถุง กระดาษ รับเย็บสมุดแบบมุงหลังคา บริการไสเส้นกาว งานเย็บกึ่งเคลือบ(UV) และวานิช (Varnish) เคลือบลามิเนต ขัดเงา ปั่นไดคัท (Die Cut) และรับปะกล่อง เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการนำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจโรงพิมพ์

2. กิจกรรมหลักที่สนับสนุนให้โรงพิมพ์มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ประกอบด้วย การผลิตงานพิมพ์ตามความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก การผลิตงานพิมพ์และบรรจุภัณฑ์รักษ์โลก การกำจัดขยะ เก็บในถังปิดฝาปิดมิดชิดก่อนรถขยะจะมาเก็บไป การนำรายได้จากโรงพิมพ์ทำบุญที่วัดเพื่อทำนุบำรุงศาสนาและชุมชน และโครงการปลูกป่า คั้นผืนป่าให้ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

3. ทรัพยากรที่สำคัญของโรงพิมพ์ประกอบด้วย เครื่องพิมพ์ออฟเซต (Offset) เครื่องพิมพ์ดิจิทัล (Digital Print) ช่างพิมพ์, พนักงาน เครื่องตัดกระดาษ/แผ่นตัดกระดาษ โรงพิมพ์บางแห่งมีบริการหลังงานพิมพ์ เช่นมีเครื่องตัด เครื่องพับ เครื่องเย็บมุงหลังคา เครื่องไสเส้นกาว งานเย็บกึ่งเครื่องปะกล่องบรรจุภัณฑ์ เครื่องเคลือบ(UV) และวานิช (Varnish) เครื่องเคลือบลามิเนต เครื่องปั่นไดคัท (Die Cut) เป็นต้น

4. คุณค่าของสินค้าและบริการของโรงพิมพ์ โดยมุ่งเน้นคุณภาพงานพิมพ์ที่ดี ได้มาตรฐาน และได้รับรางวัลจากสมาคมต่างๆ การบริการลูกค้าที่ดี ได้แก่ การใช้ Chatbot ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือปัญญาประดิษฐ์ ที่สร้างขึ้นเพื่อดูแลการสนทนาของผู้ใช้ ทั้งในรูปแบบตัวอักษร (Text) เสียง (Speech) แบบ Real-Time โดยใช้เทคโนโลยี Artificial Intelligent (AI) ที่ถูกพัฒนาขึ้นให้มีบทบาทในการตอบกลับการสนทนาแบบอัตโนมัติผ่าน Messaging Application เสมือนการโต้ตอบของคนจริงๆ เพื่อทำการสนทนากับลูกค้า การใช้ Internet Banking เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า โดยลูกค้าสามารถชำระค่าสินค้าและบริการผ่านการสแกน QR Code บนหน้าเว็บไซต์โรงพิมพ์ การออกแบบงานพิมพ์ที่แปลกใหม่ อยู่เสมอตามความต้องการของลูกค้า สินค้าและบรรจุภัณฑ์รักษ์โลก โดยใช้กระดาษรีไซเคิล (Recycle Papers) และกระดาษคราฟท์ส (Craft Papers) ในการผลิตเช่น ถุงกระดาษรักษ์โลก และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการบริการงานพิมพ์ที่มีความรวดเร็วงานพิมพ์เสร็จตรงเวลา

5. สัมพันธภาพกับลูกค้าของโรงพิมพ์ ประกอบด้วยการสร้าง Customer Relationship Management (CRM) การให้ความยินดีให้การต้อนรับลูกค้าอย่างเป็นมิตร การให้บริการตอบคำถามและแก้ไขปัญหาทางพิมพ์ของลูกค้าอย่างรวดเร็ว

6. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าของโรงพิมพ์ พบว่ามีหลากหลายช่องทาง ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ/โทรศัพท์โรงพิมพ์ การบอกต่อ (Word of Mouth) เว็บไซต์ของโรงพิมพ์ โดยลูกค้าสามารถกรอกข้อมูลสินค้าที่ต้องการผลิต ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ และส่งอีเมลผ่านทาง

หน้าเว็บไซต์ของโรงพิมพ์หรือสอบถามข้อมูลได้ทางหน้าเว็บไซต์ของโรงพิมพ์ผ่านทาง Chatbot ในเบื้องต้นได้ การสแกน QR Code เพื่อเข้าสู่เว็บไซต์ของโรงพิมพ์โดยโรงพิมพ์มีการฝาก QR Code ของโรงพิมพ์ไว้บนเว็บไซต์ของพันธมิตร ช่องทางการจำหน่ายผ่านแอปพลิเคชัน/โซเชียลเน็ตเวิร์ค ได้แก่ Line/Facebook เป็นต้น

7.กลุ่มลูกค้าในปัจจุบันของโรงพิมพ์พบว่า ส่วนใหญ่เป็นร้านหมึกพิมพ์ โรงงานกระดาษ หน่วยงานราชการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทเอกชน ผู้มีอาชีพรับจ้างอิสระไม่ขึ้นกับองค์กรใด และกลุ่มลูกค้าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

8.ค่าใช้จ่ายหลักของโรงพิมพ์ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ เงินเดือนพนักงาน และค่าเช่าอาคารค่าใช้จ่ายผันแปร ได้แก่ ค่ากระดาษ ค่าทำเพลท ค่าหมึกพิมพ์ ค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาสั่งปลูกสร้างและค่าเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการพิมพ์

9.รายได้หลักของโรงพิมพ์ได้แก่ รายได้หลักมาจากการพิมพ์ งานออกแบบสิ่งพิมพ์ (Graphic Design) รายได้รอง รายได้จากการส่งงานหลังการพิมพ์ (After Print) ไปยังโรงพิมพ์/ร้านที่รับบริการ เช่น บริการตัดกระดาษ พับโบรชัวร์ พับกล่องบรรจุภัณฑ์ พับถุงกระดาษ รับเย็บสมุดแบบมุงหลังคา บริการไสเส้นกาว งานเย็บก๊ี้ เคลือบ(UV) และวานิช (Varnish) เคลือบลามิเนต ชัดเงา ปั้นโดคัท (Die Cut) และรับปะกล่อง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรทำการศึกษาความอยู่รอดของธุรกิจโรงพิมพ์ในยุคที่ต้องปรับตัวสูง หรือในยุคดิจิทัลซึ่งเป็นยุคของการเปลี่ยนผ่าน เนื่องจากเอกสารตำราทุกอย่างได้เปลี่ยนไปสู่ในรูปแบบ E-Book ผลิตสินค้าที่มีความแปลกใหม่ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ควรมีแนวทางการสร้างความร่วมมือเกี่ยวกับพันธมิตรทางธุรกิจโรงพิมพ์ ได้แก่ ผู้จัดหาวัตถุดิบ โรงงานกระดาษ ร้านขายหมึกพิมพ์ โรงงานไสกาว โรงเคลือบ UV มีผลต่อการดำเนินงานของโรงพิมพ์ การที่เรามีพันธมิตรทางธุรกิจที่ดี รวมถึงการดำเนินธุรกิจที่ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่งผลให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปด้วยความราบรื่น

3. ควรมีระบบบริการที่สะดวก รวดเร็ว ตรงเวลา นำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่เข้ามาปรับใช้ เพื่อให้ธุรกิจโรงพิมพ์มีช่องทางการให้บริการที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ควรทำการศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าที่มีผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการผลิตของโรงพิมพ์ เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการผลิตสินค้าและสิ่งพิมพ์ วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายผันแปร ได้แก่ ค่ากระดาษ ค่าทำเพลท ค่าหมึกพิมพ์ ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เป็นต้น นอกจากนั้นจะมีค่าใช้จ่ายคงที่ ได้แก่ เงินเดือนพนักงาน ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า

และค่าเสื่อมราคาสั่งปลูกสร้าง เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำธุรกิจโรงพิมพ์ เพื่อนำผลของการวิเคราะห์มาใช้ในการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาโรงพิมพ์ให้มีรูปแบบที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กิริติพงษ์ ปัญญาเรือง และสันติธร ภูริภักดี. (2558). กลยุทธ์ความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามแนวคิด Balance Scorecard ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแปรรูปอาหารของจังหวัดสุพรรณบุรี. การประชุมสัมมนาวิชาการ ราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. หน้า 803-816.
- เกียรติศักดิ์ รุจิระธนลักษณ์ และคณะ. (2560). ผลกระทบของการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการตลาดที่มีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจการผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์ประกอบสำหรับยานยนต์และเครื่องยนต์ในประเทศไทย. วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยสยาม, 9(2): 171-182.
- กุหลาบ กิมศรี. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: คุณาวุฒิ เทียมทอง. (2546). เทคโนโลยีสะอาด. www.thaienviroment.net. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2566
- จิรเกียรติ อภิบุญโยภาส และสุชมาล กล่ำแสงใส. (2563). การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจหมู่บ้านทำมาค้าขาย: กรณีศึกษา วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิชาการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. 16(2), 13.
- ณัฐพัชร์ อภิรุ่งเรืองสกุล และประสพชัย พสุนนท์. (2563). นวัตกรรมการตลาดสู่การขับเคลื่อนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์. วารสารปัญญาทัศน์. 12(1), 1-14.
- ชัยธัช เพระสาสุนทร. (2560). ผลกระทบของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ต่อธุรกิจสิ่งพิมพ์ : กรณีศึกษาธุรกิจสิ่งพิมพ์ขนาดกลาง. [วปอ. รุ่น 60. กรุงเทพฯ].
- นิยม กริมใจ. (2564). ธุรกิจเปลี่ยนผ่านสู่วิถีปกติใหม่ ด้วยโมเดลธุรกิจ CANVAS. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. 8(1), 69.
- รัฐนันท์ พงษ์วิริทธิ์ธร และสุรัชย์ อุตมอ่า. (2554). การบริหารความได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. รายงานวิจัย. หลักสูตรการจัดการ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาฯ เชียงใหม่

- ศุภศิศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2559). **แนวทางการพัฒนาสิ่งพิมพ์ออนไลน์ในยุคดิจิทัล. นิตยสารภาษาและการ สื่อสาร. 21(29), 38.**
- สุภางค์ จันทวานิช. (2551). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ansari,A.,& Carl,F.M (2003).**E-Customization.***Journal of Marketing Research,* **40(2), 131–145.**
- Arseculeratne & Yazdanifard. (2014). How green marketing can create a sustainable competitive advantage for a business. **International business research, 7(1), 130.**
- Bowonder, B., Dambal, A., and Shirodkar, A. (2015). “Innovation strategies for creating competitive advantage” **Research- Technology Management, 53(3), 19-32.**
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. **Journal of applied psychology, 78(1), 98.**
- Cronbach, Lee Joseph. (1984). **Essential of Psychology Testing (4 th ed.).** New York : Harper and Row.
- Duyu Tang, Furu Wei, Bing Qin, Ting Liu, Ming Zhou. (2014). **Coooo!!!: A Deep Learning System for Twitter Sentiment Classification.** Proceedings of the 8th International Workshop on Semantic Evaluation (SemEval 2014), pp. 208–212, Dublin, Ireland, August 23-24, 2014.
- George, D., & Mallery, P. (2003). **SPSS for window step by step: A simple guide and reference.**(4th ed 11.0 update). Boston MA: Pearson Allyn & Bacon.
- Habibollah, Abolghasem & Ahmad (2015). **Brimonidine Imprinted Hydrogels and Evaluation of Their Binding and Releasing Properties as New Ocular Drug Delivery Systems.** *Current Drug Delivery, Volume 12, Number 6, 2015, pp. 717-725(9).*
- Hair J., Anderson R., Thatham R., & Black W..(1998). **Multivariate Data Analysis** (5th ed). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Leechayakittikorn, B. (2015). **Marketing Innovation for Herb Product.** The Degree of Master of Science, College of Innovation, Thammasat University. [in Thai]

Randall E. Shumacker, Richard G. Lomax. (2022). **A beginner's Guide to Structural Equation Modeling.** (3rd ed). New York, NY: Routledge, Taylor & Francis Group.

Wanninayake & Randiwela. (2008) . **The impact of visual merchandising on consumer store choice decisions in Sri Lankan supermarkets.** 7th Global conference on Business & Economics.10,13-14.

การถือครองเงินสดและอัตราการเจริญเติบโตของบริษัทในประเทศไทย

CASH HOLDING AND FIRM GROWTH IN THAILAND

พรชนก เกลิมพงษ์¹ และ รุ่งรัศมี ดีปราศัย^{1*}

Pornchanok Chalermpong and Rungrasamee Deeprasai

Received: March 21, 2024, Revised: April 7, 2024, Accepted: April 18, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีเพื่อศึกษาปัจจัยการถือครองเงินสดที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 358 บริษัท วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า การเจริญเติบโตของบริษัทในด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และด้านอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการถือครองเงินสด ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าบริษัทที่มีการถือครองเงินสดในระดับที่สูงจะทำให้การเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงขึ้นส่วนการเจริญเติบโตของบริษัทในด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ และด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการถือครองเงินสด

คำสำคัญ: การถือครองเงินสด, การเจริญเติบโตของบริษัท, ผลการดำเนินงานของบริษัทแห่งประเทศไทย

Abstract

This research aims to study the factors influencing on firm growth of registered companies in the Stock Exchange of Thailand. 358 companies were taken for being samples of this study. In addition, this research employed descriptive statistics, correlation and multiple regression as methods for data analysis. The results revealed that the company's growth on Return On Assets (ROA) and Return Of Equity (ROE) with significant statistic, had positive relationship with cash holding which could be interpreted that when a company

¹ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี

*(Corresponding Author) Email: rungrasamee_de@rmutto.ac.th

hold high-level of cash, company's performance on the growth of Return of Assets was in high level as well. However, the company's growth in terms of assets and sales showed no relationship with cash holding.

Keywords: Cash holdings, Firm growth, Firm Performance in Thailand

บทนำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา บริษัทต่างๆ ทั่วโลกได้ถือเงินสดจำนวนมากเพื่อหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนและคว้าโอกาสในการเติบโต (La Rocca & Cambrea, 2019; Megginson et al., 2014) การถือครองสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องมากขึ้นจะเพิ่มความยืดหยุ่นทางการเงินของบริษัทและช่วยให้บริษัทตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดที่ส่งผลต่อการลงทุนและการเติบโตของธุรกิจ เพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้จัดการในประเทศที่พัฒนาแล้วให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นทางการเงินมากกว่าสิทธิประโยชน์ทางภาษี และด้วยเหตุนี้จึงมีเงินสดมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การศึกษาชี้ให้เห็นว่าการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่อง โดยเฉพาะเงินสด อาจส่งผลเสียต่อผลการดำเนินงานของบริษัท (Huang et al., 2013; Oler & Waagelein, 2011) งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานของบริษัทยังคงไม่สามารถสรุปได้ ในขณะที่กระแสหนึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานของบริษัท (Fresard & Salva, 2010; Kalcheva & Lins, 2007) อีกกระแสหนึ่งบ่งบอกถึงความสัมพันธ์เชิงลบ (Huang et al., 2013; Oler & Waagelein, 2011) แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานของบริษัทได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง แต่ไม่อาจเพิกเฉยต่อข้อเท็จจริงที่ว่าความสัมพันธ์นี้อาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยเฉพาะของบริษัทหลายประการ และเมื่อกล่าวถึงการตัดสินใจถือครองเงินสดของบริษัท (Corporate Cash Holdings) ที่ยังคงเป็นคำถามสำหรับผู้บริหารทั้งชาวต่างชาติและชาวไทยว่าควรถือเงินสดในปริมาณเท่าไรเพราะเงินสดของบริษัทเป็นสิ่งที่สำคัญเนื่องจากบริษัทจำเป็นต้องดำรงเงินสดไว้เพื่อการใช้จ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดของบริษัท ถ้ากิจการถือเงินสดไว้น้อยเกินไปหรือไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ก็อาจทำให้การดำเนินงานของกิจการติดขัด เกิดปัญหาการขาดสภาพคล่องไม่สามารถดำเนินกิจการไปได้อย่างต่อเนื่องและอาจเกิดปัญหาเงินสดขาดมืออีก

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นองค์กรหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 โดยมีวัตถุประสงค์ต้องการจัดให้มีสถานที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชนสามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ซึ่งทำให้การดำเนินงานการ

ประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ มีการวัดค่าผลการดำเนินงานจากข้อมูลทาง การเงินและ การบัญชี แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการบริหารและการวัดผลตอบแทนจากการลงทุน ใน สินทรัพย์ โดยการถือครองเงินสดมีส่วนช่วยทำให้ความสามารถในการทำกำไรมากขึ้น เพิ่ม สภาพคล่องทางการเงินและความเข้มแข็งให้กับฐานะทางการเงิน การศึกษานี้เป็นความพยายาม ที่จะเติมเต็มช่องว่างนี้โดยการตรวจสอบว่าปัจจัยเฉพาะของบริษัทสามารถมีอิทธิพลต่อการถือ ครองเงินสดและการเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงานหรือไม่และเป็นบริบทที่เหมาะสมในการศึกษา การถือครองเงินสดและการเชื่อมโยงผลการดำเนินงานของบริษัท ใน การศึกษาของเราจะขยาย ขอบกรอบที่เกี่ยวกับประเทศโดยดูความสัมพันธ์การถือครองเงินสดต่อผลการดำเนินงาน ของบริษัทและความสัมพันธ์นี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อย่างไร ด้วยเหตุผลทั้งหมดข้างต้น ทั้งการ ถือครองเงินสดและการเจริญเติบโตของบริษัทที่สะท้อนสภาพคล่องของบริษัท คณะผู้ศึกษาจึงมี ความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของการถือครองเงินสดและการเจริญเติบโตของบริษัทใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากตัวแปรต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของการ ถือครองเงินสดและการเจริญเติบโตของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการ เจริญเติบโตของบริษัทในต่างประเทศยังมีไม่มากนัก คณะผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินของกิจการ ให้สามารถ ประเมินคุณภาพของรายงานทางการเงินได้เมื่อพิจารณาจากเงินสดที่กิจการถือครอง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยการถือครองเงินสดที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการถือครองเงินสด

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระดับการถือครองเงินสดที่เหมาะสมของกิจการ คือ ทฤษฎี โครงสร้างเงินทุนทฤษฎีโครงสร้างเงินทุนเริ่มต้นจาก (Modigliani and Miller, 1985) ได้เสนอว่า ภายใต้สมมติฐานว่านักลงทุนสามารถกู้ยืมได้ในอัตราเดียวกันกับที่บริษัทกู้ยืม ไม่มีต้นทุนในการ ทำธุรกรรมและไม่มีอัตราภาษี ดังนั้น ไม่ว่ากิจการจะจัดโครงสร้างเงินทุนอย่างไรก็ไม่ส่งผล กระทบต่อมูลค่าของกิจการ แต่มูลค่าของกิจการจะขึ้นอยู่กับความเสี่ยงและการตัดสินใจลงทุน ของกิจการ ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าตลาดสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามได้ขยายผลต่อว่า หากพิจารณาถึงภาษี การที่กิจการจัดหาเงินทุนโดยใช้หนี้สินจะทำให้มูลค่าของบริษัทสูงขึ้น ดังนั้นในกรณีเช่นนี้ หากบริษัทเพิ่มสัดส่วนของหนี้สินให้มากขึ้น ตลาดก็ควรจะตอบสนองต่อการ

เพิ่มสัดส่วนของหนี้สินในทางบวก อย่างไรก็ตาม ยังทฤษฎีโครงสร้างเงินทุนอื่น ๆ อีก เช่น ทฤษฎีแลกเปลี่ยนขดเซย์ (Trade-Off Theory) ทฤษฎีการจัดหาเงินทุนตามลำดับขั้น (Pecking Order Theory) (มณีพลอย เรืองแก้วมณี, 2560) การถือครองเงินสดของกิจการ กิจการควรถือครองเงินสดไว้มากหรือน้อย กิจการควรถือครองเงินสดไว้มาก เพราะอย่างไรก็ตามไว้ก่อนย่อมดีกว่า เอาไว้สำรองใช้จ่าย ป้องกันการขาดสภาพคล่อง อีกทั้งช่วยเพิ่มความมั่นใจในการบริหารงานโดยไม่ต้องกังวลเรื่องเงินสดขาดมือ และที่สำคัญ ยังเป็นเครื่องบ่งบอกถึงสถานะความมั่นคงของกิจการอีกด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจริญเติบโตของบริษัท

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีการเพิ่มขึ้นของงานเชิงประจักษ์และเชิงทฤษฎีที่กล่าวถึงบทบาทของนวัตกรรมในฐานะหนึ่งในแหล่งที่มาหลักของการเติบโตอย่างมั่นคง จุดประสงค์ของฉบับพิเศษนี้คือเพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับบทบาทของนวัตกรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดการเติบโตอย่างมั่นคง แม้จะมีการเกิดขึ้นของวรรณกรรมเชิงประจักษ์มากมายว่าบริษัทนวัตกรรมเติบโตได้เร็วยิ่งขึ้นในแง่ของการขายและพนักงานหรือไม่ แต่คำถามและคำตอบที่สำคัญจำนวนหนึ่งยังคงมีอยู่ ในขณะที่เอกสารที่นำไปใช้จำนวนมากสังเกตเห็นความเชื่อมโยงเชิงบวกระหว่างนวัตกรรมและการเติบโตอย่างมั่นคง ความซับซ้อนของกิจกรรม R&D ร่วมกับความหลากหลายของกลยุทธ์ด้านนวัตกรรมและรูปแบบการเติบโตที่หลากหลาย ต้องใช้แนวทางหลายมิติเพื่อตรวจสอบการมีส่วนร่วมของนวัตกรรมในการเติบโตอย่างมั่นคง เพื่อให้ความกระจ่างเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตของบริษัทและแหล่งที่มาของนวัตกรรม เราได้จัดการประชุมของนักวิชาการชั้นนำด้านการเติบโตและนวัตกรรมของบริษัท บทความของฉบับพิเศษนี้ถูกนำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง 'การเติบโตอย่างมั่นคงและนวัตกรรม' ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 28 และ 29 มิถุนายน 2555 ในเมืองตาราโกนา ประเทศสเปน เอกสารที่จัดทำฉบับพิเศษนี้กล่าวถึงกิจกรรมนวัตกรรม การเติบโตอย่างมั่นคง และปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเติบโตอย่างมั่นคงและนวัตกรรม

Acs, Z. J., & Audretsch, D. B. (1990).

การถือเงินสดกลายเป็นหัวข้อที่น่าสนใจในหมู่นักวิชาการหลังจากการพูดถึงทฤษฎีต่างๆ วรรณกรรมได้กล่าวถึงทฤษฎีต่างๆ เกี่ยวกับการถือครองเงินสดและความเชื่อมโยงด้านประสิทธิภาพหรือผลการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงทฤษฎีการแลกเปลี่ยน และทฤษฎีตัวแทนของกระแสเงินสดอิสระ ตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยน บริษัทพิจารณาการแลกเปลี่ยนระหว่างต้นทุนและผลประโยชน์ของการถือครองเงินสดเพื่อเพิ่มความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นให้สูงสุด Yun, J., Ahmad, H., Jebran, K., & Muhammad, S. (2021). จากทฤษฎีกระแสเงินสดอิสระ แสดงให้เห็นว่าผู้จัดการมักจะพยายามเพิ่มทรัพยากร (โดยเฉพาะสินทรัพย์สภาพคล่อง เช่น เงินสด) ภายใต้การควบคุมของตนเพื่อมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเงินและการลงทุน บริษัทควรจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเจ้าของและเพิ่มความมั่งคั่ง แต่ตามข้อมูลของ Eisenhardt (1989) บริษัทอาจกำหนดเป้าหมายโดยแบกรับภาระค่าใช้จ่ายแทนผู้ถือหุ้นแทนที่จะเพิ่มความมั่งคั่ง การศึกษา

จำนวนมาก (Huang et al., 2013; Oler & Waegelein, 2011) ได้แย้งว่าการถือเงินสดส่วนเกินสามารถขัดขวางประสิทธิภาพการทำงานได้ ทางด้านการศึกษางานวิจัยของ Vijayakumaran, R., & Atchyuthan, N. (2017) กล่าวว่า แม้ว่าทฤษฎีการเงินขององค์กรจะแนะนำว่าการถือครองเงินสดสามารถปรับปรุงหรือส่งผลเสียต่อผลการดำเนินงานขององค์กรได้ แต่ก็มีงานเชิงประจักษ์เพียงจำนวนจำกัดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานขององค์กรของบริษัทต่างๆ ตัวอย่างเช่น ล่าสุด Abushammala และ Sulaiman (2014) ได้ตรวจสอบผลกระทบของการถือเงินสดต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยใช้กลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในจอร์แดน 65 แห่งในช่วงปี 2000 ถึง 2011 ผลลัพธ์ของพวกเขาแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเงินสดกับผลการดำเนินงาน

ข้อโต้แย้งที่ขัดแย้งกันเหล่านี้ทำให้ยากต่อการกำหนดลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานของบริษัท การศึกษาบางงานยืนยันว่าความยืดหยุ่นทางการเงินและสภาพคล่องทางการเงิน ที่มากขึ้นนำไปสู่ผลการดำเนินงานของบริษัทที่สูงขึ้น (Fresard & Salva, 2010) ในทางกลับกัน การศึกษาอื่นๆ สรรวจข้อเสียของการถือครองสินทรัพย์สภาพคล่อง ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนตัวแทนเพิ่มขึ้นและการจัดการทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทลดลง (La Rocca & Cambrea, 2019) เอกสารยังระบุถึงความสัมพันธ์แบบไม่เชิงเส้นระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานของบริษัท (Harford et al., 2008) ในขณะที่ผลกระทบเชิงลบและเชิงบวกของสภาพคล่องต่อผลการดำเนินงานของบริษัท โดยไม่มีหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับบทบาทการกลั่นกรองของปัจจัยเฉพาะและบริบทของบริษัท ตัวอย่างเช่น การกำกับดูแลกิจการที่อ่อนแออาจทำให้เกิดปัญหากับหน่วยงานได้ ดังนั้น อาจใช้สินทรัพย์สภาพคล่อง โดยเฉพาะเงินสด เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งจะลดผลการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้น หลังจากการวิเคราะห์เชิงลึกของวรรณกรรมที่มีอยู่ การศึกษานี้เสนอบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดและผลการดำเนินงานการเติบโตของบริษัท

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

(Independent variable)

การถือครองเงินสด

- ระดับการถือครองเงินสด (CH)
- เงินหมุนเวียนสุทธิ (NWC)
- สภาพคล่อง (LIQ)

ตัวแปรตาม

(Dependent variable)

การเจริญเติบโตของบริษัท

- อัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ (AGR)
- อัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย (SGR)
- อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย อ้างอิงโดย Yun, J., Ahmad, H., Jebran, K., & Muhammad, S. (2021).

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวน (บริษัท)
จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) ทั้งหมด	525
หัก บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2560 ถึง 2564	(51)
บริษัทที่ประกอบธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน ธนาคาร และประกันภัย	(61)
ออกจากตลาดหลักทรัพย์	(5)
ข้อมูลไม่ครบถ้วน	(50)
รวมจำนวนบริษัทที่ใช้ในการศึกษา	358

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2565)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้จะเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ในฐานข้อมูลจากเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเก็บข้อมูลจากงบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) งบกำไรขาดทุน (Income Statement) ของบริษัทจดทะเบียน

ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) ซึ่งรวบรวมข้อมูลระหว่างปี 2560 ถึง 2564 รวมระยะเวลา 5 ปี ซึ่งจะไม่รวมบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน จำนวน 358 ตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการวัดค่าข้อมูลโดยใช้ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis : MRA) นำมาวิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีต่อตัวแปร การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation) ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรต่าง ๆ ต่อไปนี้ ระดับการถือครองเงินสด เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ สภาพคล่อง อัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ อัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis)

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์

$$AGR_{it} = \alpha_0 + \beta CH_{it} + \beta NWC_{it} + \beta LIQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

สมมติฐานที่ 2 การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย

$$SGR_{it} = \alpha_0 + \beta CH_{it} + \beta NWC_{it} + \beta LIQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

สมมติฐานที่ 3 การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

$$ROA_{it} = \alpha_0 + \beta CH_{it} + \beta NWC_{it} + \beta LIQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

สมมติฐานที่ 4 การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น

$$ROE_{it} = \alpha_0 + \beta CH_{it} + \beta NWC_{it} + \beta LIQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

โดยที่	AGR_{it}	คือ	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ณ เวลา t
	CH_{it}	คือ	ระดับการถือครองเงินสด ณ เวลา t
	NWC_{it}	คือ	เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ณ เวลา t
	LIQ_{it}	คือ	สภาพคล่อง ณ เวลา t
	α_0	คือ	ค่าคงที่
	β	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
	ε_{it}	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อน ณ เวลา t

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากการทดสอบแสดงผล ดังนี้

ตารางที่ 2 การตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า VIF

Variable	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
CH	0.991	1.009
NWC	0.996	1.004
LIQ	0.987	1.013

จากตารางที่ 2 การตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งประกอบด้วย ระดับการถือครองเงินสด (CH) เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (NWC) และ สภาพคล่อง (LIQ) พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.987 และสูงสุดเท่ากับ 0.996 และมีค่า VIF ต่ำสุดเท่ากับ 1.004 และสูงสุดเท่ากับ 1.013 ซึ่งมีค่า Tolerance มากกว่า 0.1 และค่า VIF น้อยกว่า 10 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ต่อไปได้

ตารางที่ 3 แสดงผลกระทบของการถือครองเงินสดต่อการเจริญเติบโตของบริษัท
ด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์

Variable	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	0.276	0.077		3.575	0.000
CH	0.000	0.026	0.001	0.012	0.991
NWC	0.015	0.037	0.021	0.394	0.694
LIQ	-0.268	0.181	-0.079	-1.478	0.140

Note : R = 0.080, R² = 0.006, Adjusted R² = -0.002, Durbin-Watson = 1.994

จากตารางที่ 3 ผลกระทบของการถือครองเงินสดต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ผลกระทบของการถือครองเงินสดที่มีต่อการเจริญเติบโตของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) พบว่าตัวแปรอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณไม่มีอัตตะสัมพันธ์ในข้อมูล (Auto Correlation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.994 ซึ่งค่าระหว่าง 1.50 - 2.50 และเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยพบว่า Adjusted $R^2 = -0.002$, ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R-Square) เท่ากับ 0.006 แสดงว่าการถือครองเงินสดสามารถอธิบายผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ได้เพียงร้อยละ 0.60

สมมติฐานที่ 1 ระดับการถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์ จากการทดสอบสมมติฐาน แสดงผลได้ว่า ระดับการถือครองเงินสด (CH) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.001 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.012 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.991 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.991 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าระดับการถือครองเงินสดไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ

เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (NWC) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.015 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.021 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.394 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.694 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.694 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ

สภาพคล่อง (LIQ) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ -0.268 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ -0.079 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ -1.478 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.140 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.140 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 4 แสดงผลกระทบของการถือครองเงินสดต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย

Variable	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	-2.601	4.703		-0.553	0.581
CH	0.159	1.589	0.005	0.100	0.920
NWC	-0.081	2.279	-0.002	-0.036	0.972
LIQ	0.133	11.050	0.001	0.012	0.990

Note : R = 0.006, R^2 = 0.000, Adjusted R^2 = -0.008, Durbin-Watson = 2.033

จากตารางที่ 4 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) พบว่าตัวแปรอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณไม่มีอัตราสัมพันธ์ในข้อมูล (Auto Correlation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.033 ซึ่งค่าระหว่าง 1.50 - 2.50 และเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยพบว่า Adjusted R^2 = -0.008, ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R-Square) เท่ากับ 0.00 แสดงว่าการถือครองเงินสดสามารถอธิบายผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านการเจริญเติบโตของยอดขายได้เพียงร้อยละ 0.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 100 เป็นผลจากตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา

สมมติฐานที่ 2 ระดับการถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย จากการทดสอบสมมติฐาน แสดงผลได้ว่า ระดับการถือครองเงินสด (CH) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.159 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.005 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.100 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.920 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.920 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าระดับการถือครองเงินสดไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขายอย่างมีนัยสำคัญ เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (NWC) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ -0.081 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ -0.002 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.036 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.972 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.972 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิไม่มี

ผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขายอย่างมีนัยสำคัญ

สภาพคล่อง (LIQ) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.133 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.001 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.012 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.990 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.990 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขายอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 แสดงผลกระทบของการถือครองเงินสดต่อการเจริญเติบโตของบริษัท
ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

Variable	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	3.218	0.750		4.293	0.000
CH	0.115	0.253	0.023	0.456	0.649
NWC	-1.655	0.363	-0.227	-4.558	0.000**
LIQ	10.269	1.761	0.291	5.831	0.000**

Note : R = 0.359, $R^2 = 0.129$, Adjusted $R^2 = -0.122$, Durbin-Watson = 2.069

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 5 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) พบว่าตัวแปรอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณไม่มีอัตราสัมพันธ์ในข้อมูล (Auto Correlation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.069 ซึ่งค่าระหว่าง 1.50 - 2.50 และเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยพบว่า Adjusted $R^2 = -0.122$, ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R-Square) เท่ากับ 0.129 แสดงว่าการถือครองเงินสดสามารถอธิบายผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านROAเพียงร้อยละ 12.90

สมมติฐานที่ 3 ระดับการถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ จากการทดสอบสมมติฐาน แสดงผลได้ว่า ระดับการ

ถือครองเงินสด (CH) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.115 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.023 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.456 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.649 ซึ่งมากกว่าระดับในสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.649 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าระดับการถือครองเงินสดไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ

เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (NWC) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ -1.655 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ -0.227 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ -4.558 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับในสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.00 < 0.05) แสดงให้เห็นว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิมีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ

สภาพคล่อง (LIQ) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 10.269 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.291 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 5.831 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับในสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.00 < 0.01) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องมีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 6 แสดงผลกระทบของการถือครองเงินสดต่อการเจริญเติบโตของบริษัท ด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Variable	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	4.326	3.079		1.405	0.161
CH	0.232	1.040	0.012	0.223	0.823
NWC	-2.035	1.492	-0.072	-1.364	0.173
LIQ	20.199	7.233	0.147	2.793	0.006**

Note : R = 0.161, R^2 = 0.026, Adjusted R^2 = -0.018, Durbin-Watson = 2.056

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตารางที่ 6 ผลความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) พบว่าตัวแปรอยู่ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณไม่มีอัตราสัมพันธ์ในข้อมูล (Auto Correlation) เนื่องจากค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.056 ซึ่งค่าระหว่าง 1.50 - 2.50 และเมื่อนำตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการถดถอยพบว่าค่า Adjusted $R^2 = -0.018$ สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R-Square) เท่ากับ 0.026 แสดงว่าการถือครองเงินสดสามารถอธิบายผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้าน ROA เพียงร้อยละ 2.60

สมมติฐานที่ 4 ระดับการถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น จากการทดสอบสมมติฐาน แสดงผลได้ว่าระดับการถือครองเงินสด (CH) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.232 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.012 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 0.223 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.823 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.823 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าระดับการถือครองเงินสดไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (NWC) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ -2.035 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ -0.072 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ -1.364 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.173 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.173 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญ

สภาพคล่อง (LIQ) มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 10.269 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Bata ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.291 ค่าสถิติทดสอบ t (t-Distribution) เท่ากับ 5.831 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติทดสอบ (Significance) เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. = 0.00 < 0.01) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้าน ROE อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของสินทรัพย์	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
2	การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราการเจริญเติบโตของยอดขาย	ไม่สนับสนุนสมมติฐาน
3	การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	สนับสนุนสมมติฐาน
4	การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวกต่อการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น	สนับสนุนสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลกระทบของการถือครองเงินสดต่อการเจริญเติบโตของบริษัท ผลการศึกษาพบว่า การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวก หรือ ในทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตของบริษัท ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า บริษัทที่มีการถือครองเงินสดในระดับที่สูงจะทำให้การเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัมภาภรณ์ อุทัยพัฒนะศักดิ์ (2559) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการถือครองเงินสดที่จะทำให้มูลค่ากิจการสูงที่สุดมีอยู่จริง และการเบี่ยงเบนของระดับการถือครองเงินสดออกจากจุดที่เหมาะสม ทั้งการเพิ่มขึ้นและลดลง จะส่งผลทำให้มูลค่าของกิจการลดลง นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสด กับมูลค่าของกิจการที่เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่เป็นเชิงเส้นตรง แต่อย่างไรก็ตามผล การศึกษาของความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในครั้งนี้ก็มีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ มณีพลอย เรือง แก้วมณี (2560) ที่ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับการถือครองเงินสด ของกิจการ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีคุณภาพกำไรจะมีระดับการถือครองเงินสดต่ำกว่า บริษัทที่มีคุณภาพกำไรสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตที่พบว่า กิจการที่มีคุณภาพกำไร ต่ำจะมีระดับการถือครองเงินสดสูง เนื่องจากบริษัทในประเทศไทยอาจจะมีการชั่งน้ำหนัก

ระหว่างต้นทุนที่เสียไปกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการถือครองเงินสด ตามทฤษฎีการแลกเปลี่ยนชดเชย และในช่วงที่ศึกษามีเหตุการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง

ผลการศึกษายังพบว่า การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวก หรือ ในทิศทางทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าบริษัทที่มีการถือครองเงินสดในระดับที่สูงจะทำให้การเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาอุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ.(2565) การวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์คุณภาพระยะยาวของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทกลุ่มธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีอิทธิพลต่ออัตราการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของกิจการในทิศทางเดียวกัน อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม กำไรต่อหุ้นและอัตราส่วนราคาตลาดต่อราคาตามบัญชีต่อหุ้นมีอิทธิพลต่ออัตราการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของกิจการในทิศทางตรงกันข้าม ผลการทดสอบความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระยะยาวของตัวแปรพบว่าตัวแปรอิสระในสมการอธิบายอัตราการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนได้ร้อยละ 94.93 แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาของความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับการเจริญเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในครั้งนี้ก็มีความขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ อรวรรณ เชื้อเมืองพาน และ มนตรี ช่วยชู (2563) วิจัยนี้การศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพของการตรวจสอบ โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และระบบการควบคุมภายในที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการบริหารรายได้ เนื่องจากระบบการควบคุมภายในที่ดีหรือการตรวจสอบคุณภาพทำให้การบริหารรายได้ลดลง หากธุรกิจมีโครงสร้างการเป็นเจ้าของนักลงทุนต่างชาติ หรือนักลงทุนเพื่อการค้า ก็จะมีบรรษัทภิบาลที่ดี ซึ่งอาจทำให้การบริหารรายได้ลดลง การศึกษานี้ยังพบว่าการจัดการรายได้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งหมายความว่าต้นทุนของเงินทุนซึ่งมาจากหนี้สินเป็นหลักจะทำให้ธุรกิจขยายตัวและมีสภาพคล่องในการดำเนินงานทำให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

ผลจากงานวิจัย พบว่า การถือครองเงินสดมีผลกระทบเชิงบวก หรือ ในทิศทางเดียวกันกับการเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าบริษัทที่มีการถือครองเงินสดในระดับที่สูงจะทำให้การเจริญเติบโตของบริษัทด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สูงขึ้นแสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานของ

กิจการ และการลงทุนใหม่ ๆ ประกอบกับการคาดการณ์การดำเนินการต่าง ๆ ในอนาคตและผู้ลงทุนควรให้ความสนใจปัจจัยพื้นฐานในการตัดสินใจลงทุนของการคาดคะเน ด้วยหลักการและหลักเหตุผล (Rational Expectations) ผู้ลงทุนควรให้ความสนใจในเรื่อง ผลตอบแทนของบริษัทที่ลงทุนเป็นอย่างมากเพื่อการตัดสินใจลงทุนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมดอุตสาหกรรม 8 กลุ่มอุตสาหกรรมไทย ข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึง 2564 ระยะเวลา 5 ปี ดังนั้น ควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 พร้อมเก็บข้อมูลในระยะเวลาที่มากกว่า เช่น 5 ถึง 10 ปี ซึ่งจะสามารถแสดงถึงความสัมพันธ์กันได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการนำตัวแปรมาประยุกต์ใหม่มาใช้ เช่น อัตราดอกเบี้ย หรือความเสี่ยงทางการเงิน เป็นต้น เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

ผู้ที่สนใจอาจจะศึกษาแยกเป็นรายปี เนื่องจากแต่ละบริษัทมีผลการดำเนินงานที่ต่อกันในแต่ละปีจะสามารถแสดงถึงความสัมพันธ์กันอย่างครอบคลุม แม่นยำ อีกทั้งยังสามารถแสดงผลการดำเนินงานที่สมบูรณ์ และเป็นประโยชน์กับนักลงทุน เพื่อประกอบการตัดสินใจได้ในอนาคต ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำการศึกษาหรือใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2565). รายชื่อหลักทรัพย์กรณีต่างๆ. สืบค้น พฤศจิกายน 8, 2565, จาก <https://www.set.or.th/th/market/information/securities-list/constituents-list-set50-set100>.

มณีพลอย เรืองแก้วมณี. 2560. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรกับการถือครองเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

รัมภาภรณ์ อุทัยพัฒนาศักดิ์. 2559. ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเงินสดกับมูลค่าของกิจการ : กรณีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม)

อรรวรรณ เชื้อเมืองพาน. (2012). การ วิเคราะห์ ปัจจัย เชิง สาเหตุ ที่ ส่งผล ต่อ การ เจริญเติบโต อย่าง ยั่งยืน ของ บริษัท ที่ จดทะเบียน ใน ตลาดหลักทรัพย์ แห่ง ประเทศไทย (Doctoral dissertation, มหาวิทยาลัย ศรีปทุม). อุบลวรรณ ขุนทอง และคณะ. 2565. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทกลุ่มธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (หลักสูตรการจัดการธุรกิจและการเงิน, มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต)

- Abushammala, S. N., & Sulaiman, J. (2014). Cash Holdings and Corporate Profitability: Some Evidences form Jordan. **International Journal of Innovation and Applied Studies**, 8(3), 898
- Acs, Z. J., & Audretsch, D. B. (1990). **Innovation and small firms**. MIT press.
- Eisenhardt, K. M. (1989). Agency theory: An assessment and review. **Academy of Management Review**, 14(1), 57–74. <https://doi.org/10.5465/amr.1989.4279003>
- Fresard, L., & Salva, C. (2010). The value of excess cash and corporate governance: Evidence from US cross- listings. **Journal of Financial Economics**, 98(2) , 359– 384. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2010.04.004>
- Harford, J., Mansi, S. A., & Maxwell, W. F. (2008). Corporate governance and firm cash holdings in the US. **Journal of Financial Economics**, 87(3) , 535– 555. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2007.04.002>
- Huang, Y., Elkinawy, S., & Jain, P. K. (2013). Investor protection and cash holdings: Evidence from US cross-listing. **Journal of Banking & Finance**, 37(3), 937–951.
- Kalcheva, I., & Lins, K. V. (2007). International evidence on cash holdings and expected managerial agency problems. **Review of Financial Studies**, 20(4), 1087–1112. <https://doi.org/10.1093/rfs/hhm023>
- La Rocca, M., & Cambrea, D. R. (2019). The effect of cash holdings on firm performance in large Italian companies. **Journal of International Financial Management & Accounting**, 30(1), 30–59.
- Meggison, W. L., Ullah, B., & Wei, Z. (2014). State ownership, soft-budget constraints, and cash holdings: Evidence from China's privatized firms. **Journal of Banking & Finance**, 48, 276–291.
- Modigliani And Miller. 1985. **a Critical Review Of Modigliani And Miller's Theorem Of Capital Structure**. (Fama University, Kosovo)
- Oler, D., & Waegelein, J. F. (2011). Can long-term performance plans mitigate the negative effects of stock consideration and high cash for acquirers? **Review of Quantitative Finance and Accounting**, 37(1), 63–86. <https://doi.org/10.1007/s11156-010-0195-y>
- Vijayakumaran, R., & Atchyuthan, N. (2017). Cash holdings and corporate performance: Evidence from Sri Lanka. **International Journal of Accounting & Business Finance**, (1).

Yun, J., Ahmad, H., Jebran, K., & Muhammad, S. (2021). Cash holdings and firm performance relationship: Do firm- specific factors matter? **Economic research- Ekonomska istraživanja**, 34(1), 1283-1305.

การมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล
ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

The Participation of Government Personnel in the Development and
Transform to Digital Organization According to Thailand 4.0 Policy
Case Study, National Intelligence Agency

นครินทร์ โพธิ์ฉันทินกุล^{1,*}, สุริยะ ประกายสาธก¹

Received: April 19, 2024, Revised: May 7, 2024, Accepted: June 6, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล 3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane โดยใช้การสุ่มแบบสะดวก (Convenience sampling) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานในสำนักข่าวกรองแห่งชาติทั้งหมด 261 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมทำการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติวิจัย คือ independent Samples t-test และทดสอบสมมติฐานแบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ One-way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วมในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านกรอบความคิดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ปัญหาและอุปสรรค คือ 1. คอมพิวเตอร์บางส่วนเก่า 2. ขาดการประชาสัมพันธ์ 3. การฝึกอบรมด้านดิจิทัลไม่สม่ำเสมอ 4. การใช้งานระบบสารสนเทศซับซ้อน 5. ขาดการประชุมของทุกสายงานร่วมกัน 6. การออกแบบระบบซับซ้อน โดยข้อเสนอแนะ คือ 1. ลงทุนในเทคโนโลยีฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ 2. กำหนดตัวชี้วัดการพัฒนาบุคลากร 3. ควรมีการประชุมกันทุกภาคส่วน 4. จัดอบรมให้ความรู้ด้านดิจิทัล 5. ประชาสัมพันธ์ระบบที่พัฒนาขึ้นใหม่ผ่านช่องทางออนไลน์ 6. ผู้นำองค์กรควรเป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีมาใช้

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม องค์กรดิจิทัล การเปลี่ยนผ่าน

¹ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Corresponding author: Email: s63463825030@ssru.ac.th

Abstract

The study's main objectives are: 1) To study the level of the participation of government personnel in the development and transformation to digital organization. 2) To study the problem and obstacle that impact the participation of government personnel in the development and transformation to digital organization. 3) To study the guideline of the participation of government personnel in the development and transformation to digital organization. This is quantitative research. Taro Yamane's sample size was determined using simple random sampling. It collected data from a sample of 261 people working in the National Intelligence Agency. Using an online questionnaire and analyzed the data by finding mean and standard deviation. As well as proving the research hypothesis By using research statistics, namely independent samples t-test and testing the assumptions using One-way ANOVA. The study found that: Different personal factors do not affect the participation of government personnel. Overall participation is at a high average level. The concept of mindset had the highest average. The problem and obstacle are 1) Some computer is old. 2) Old public relations channels do not cover the organization. 3) Providing training is not as consistent. 4) The use of information systems has complexity. 5) There was no official meeting of all lines of work to discuss. 6) The system design is redundant. Suggestions for guidance 1) Invest in changes in new technology. 2) Set as an indicator for developing personnel potential. 3) There should be a meeting to discuss with all sectors. 4) Training should be organized to build digital knowledge in various skills periodically 5) Regularly developed systems should be publicized through online channels to build digital knowledge in various skills. 6) The important thing is organizational leaders should be an example of how technology is used.

Keywords Participation, Digital Organization, Transformation

บทนำ

ในปัจจุบันโลกได้เข้าสู่ยุคสังคมดิจิทัล ที่เทคโนโลยีดิจิทัลไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือคอยสนับสนุนการทำงานอย่างเดียวอีกต่อไป แต่ได้เปลี่ยนเป็นการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก ประกอบกับสภาวะโลกที่ได้เผชิญกับการระบาดของเชื้อโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่มีความรุนแรงมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การใช้เทคโนโลยีคอยสนับสนุนการทำงานนั้นคือความจำเป็นที่ขาดไม่ได้ อิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัลดังกล่าว จึงเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายในการวางแผนทางการดำเนินการด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

สำนักข่าวกรองแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้งานเพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ขององค์กร ในการก้าวสู่การเป็นองค์กรที่ทันสมัย และมีสมรรถนะสูง เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการดิจิทัลระยะ 5 ปี ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ รวมทั้ง กฎหมายระเบียบ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนผ่านองค์กรไปสู่ดิจิทัล จำเป็นต้องเร่งรัดการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการทำงาน โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการพัฒนางานข่าวกรองสู่การเป็น “หน่วยข่าวกรองที่ทันสมัย เพื่อความมั่นคงของชาติและประชาชน”

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี แบ่งโครงสร้างตามภารกิจออกเป็นทั้งหมด 4 สายงาน ได้แก่

1. ภารกิจข่าวกรองและต่อต้านข่าวกรองในประเทศ
2. ภารกิจข่าวกรองและต่อต้านข่าวกรองต่างประเทศ
3. ภารกิจข่าวกรองและต่อต้านข่าวกรองทางเทคนิค
4. ภารกิจบริหาร

โดยแบ่งออกเป็น 12 สำนัก 3 ศูนย์ 1 สถาบัน 2 กอง และ 5 กลุ่มขึ้นตรง (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2567) ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีบุคลากรทั้งสิ้นมีจำนวน 754 คน มีภารกิจและบทบาทในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทาง การ สื่ อ สาร และ ก าร ร ัก ษ า ค วาม ป ล อ ต ภ าย ฝ าย พลเรือน พร้อมทั้งติดตามสถานการณ์ภายในประเทศและต่างประเทศ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติเคยใช้วิธีการติดต่อสื่อสารในรูปแบบเก่า ด้วยการใช้วิทยุสื่อสาร การใช้โทรศัพท์ยังอยู่ในรูปแบบตู้ชุมสาย จนมาถึงยุคอินเทอร์เน็ตหรือการปฏิบัติงานผ่านแอปพลิเคชันในคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ

ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามา ทำให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติต้องปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนผ่านองค์กรให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (Digital Transformation) ในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านกระบวนการทำงาน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านระบบสารสนเทศ ด้านกรอบแนวคิดทางดิจิทัลของบุคลากร

โดยการพัฒนาสำนักข่าวกรองแห่งชาติไปสู่ดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้มากขึ้นเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ โดยบุคลากรจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้มากขึ้นเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับนโยบาย วัฒนธรรมขององค์กร และความรู้ความสามารถของบุคลากร หรือแม้กระทั่งแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

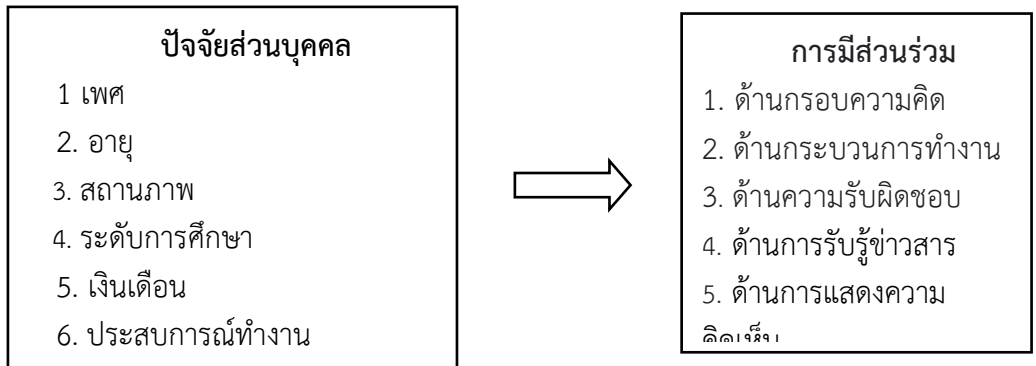
อย่างไรก็ตาม หากกล่าวถึงภาพรวมของการมีส่วนร่วมของบุคลากรของสำนักข่าวกรองแห่งชาติในการพัฒนาองค์กรไปเปลี่ยนผ่านไปสู่ดิจิทัลแล้ว ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่รวมไปถึงยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้านที่บุคลากรอาจไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม หรือมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ได้ ดังนั้น การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในด้านต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมาก

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาว่าบุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัลเป็นอย่างไร และมีปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะที่จะช่วยในการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วมของบุคลากรของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล เพื่อให้มีความก้าวหน้าและพัฒนาไปสู่องค์กรยุคประเทศไทย 4.0

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษาสำนักข่าวกรองแห่งชาติ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของบุคคลในด้านต่าง ๆ และแนวคิดในด้านการพัฒนาองค์กรไปสู่ดิจิทัล โดยค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

บุคลากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ข้าราชการ ในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ จำนวน 754 คน

1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ เงินเดือนระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านกรอบแนวคิด ด้านกระบวนการทำงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น และด้านการพัฒนาทักษะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวความคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา เงินเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นเกณฑ์การวัดระดับการมีส่วนร่วมตามความเป็นจริง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ได้แก่ ด้านกรอบความคิด ด้านกระบวนการทำงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น และด้านการพัฒนาทักษะ

เกณฑ์การวัดระดับการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามส่วนที่ 2 ใช้มาตราวัด 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ท สเกล (Likert's Scale) และลักษณะของคำถามกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบ (Checklist)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบออนไลน์ ดังนี้

1) ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามออนไลน์กับ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และข้าราชการ ที่ปฏิบัติงานในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

2) ทำหนังสือแจ้งขอความอนุเคราะห์กับผู้บริหารในแต่ละสังกัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานในสำนักข่าวกรองแห่งชาติ และส่งผ่านช่องทางออนไลน์

3) ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ รวบรวมข้อมูลและแจกจ่ายให้กับผู้ปฏิบัติงานในสำนักข่าวกรองแห่งชาติด้วยตนเอง โดยมีการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของ

แบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 261 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้การสุ่มแบบสะดวก (Convenience sampling) เก็บข้อมูลให้ครบตามต้องการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้รับคืนมาจากการตอบแบบสอบถาม มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยมีการจัดหมวดหมู่และการใช้วิธีทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเอง แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ป้อนข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 เกณฑ์การวัดระดับการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามส่วนที่ 2 ใช้มาตราวัด 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต สเกล (Likert's Scale)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะคำถามปลายเปิด โดยวิเคราะห์ด้วยการสรุปวิเคราะห์เนื้อหา และพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

1. การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล “เพศ”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา องค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัล	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านกรอบความคิด	4.55	0.53	4.54	0.38	.160	0.873
2. ด้านกระบวนการทำงาน	4.18	0.59	4.21	0.50	-.516	0.607
3. ด้านความรับผิดชอบ	4.00	0.66	3.98	0.52	.178	0.859
4. ด้านการรับรู้ข่าวสาร	4.02	0.84	3.93	0.64	.892	0.374
5. ด้านการแสดงความ คิดเห็น	3.58	0.96	3.41	0.80	1.469	0.144
6. ด้านการพัฒนาทักษะ	3.54	1.03	3.14	0.88	3.262	0.001*
รวม	0.67		3.87	0.49	1.366	0.174
	3.98					

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “เพศ” โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่า Sig > 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล “อายุ”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ไปสู่องค์กรดิจิทัล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านกรอบความคิด	Between Groups	1.035	3	0.345	1.788	0.150
	Within Groups	49.394	256	0.193		
	Total	50.429	259			
2.ด้านกระบวนการทำงาน	Between Groups	1.312	3	0.437	1.542	0.204
	Within Groups	72.575	256	0.283		
	Total	73.886	259			
3.ด้านความรับผิดชอบ	Between Groups	1.842	3	0.614	1.867	0.136
	Within Groups	84.191	256	0.329		
	Total	86.033	259			
4.ด้านการรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	3.808	3	1.269	2.480	0.062
	Within Groups	131.033	256	0.512		

	Total	134.841	259			
5.ด้านการแสดงความคิดเห็น	Between Groups	0.647	3	0.216	0.284	0.837
	Within Groups	194.479	256	0.760		
	Total	195.126	259			
6.ด้านการพัฒนาทักษะ	Between Groups	2.423	3	0.808	0.887	0.448
	Within Groups	233.046	256	0.910		
	Total	235.469	259			
รวมทั้งหมด	Between Groups	0.941	3	0.314	0.992	0.397
	Within Groups	80.889	256	0.316		
	Total	81.839	259			

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “อายุ” โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่า Sig > 0.05 ส ร , ป ฝ ล การทดสอบได้ว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล “ระดับการศึกษา”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ไปสู่องค์กรดิจิทัล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านกรอบความคิด	Between Groups	1.913	2	0.957	5.067	0.007*
	Within Groups	48.516	257	0.189		
	Total	50.429	259			
2.ด้านกระบวนการทำงาน	Between Groups	1.489	2	0.744	2.642	0.073
	Within Groups	72.397	257	0.282		
	Total	73.886	259			
3.ด้านความรับผิดชอบ	Between Groups	0.868	2	0.434	1.310	0.272
	Within Groups	85.164	257	0.331		
	Total	86.033	259			
4.ด้านการรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	2.677	2	1.338	2.602	0.076
	Within Groups	132.164	257	.514		
	Total	134.841	259			
5.ด้านการแสดงความคิดเห็น	Between Groups	1.799	2	0.899	1.195	0.304
	Within Groups	193.328	257	0.752		
	Total	195.126	259			
6.ด้านการพัฒนาทักษะ	Between Groups	0.691	2	0.346	0.378	0.685
	Within Groups	234.778	257	0.914		
	Total	235.469	259			

รวมทั้งหมด	Between Groups	1.094	2	0.547		
	Within Groups	80.745	257	0.314	1.741	0.177
	Total	81.839	259			

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “ระดับการศึกษา” โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่า Sig > 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล “สถานภาพ”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ไปสู่องค์กรดิจิทัล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านรอบความคิด	Between Groups	0.728	3	0.243	1.250	0.292
	Within Groups	49.701	256	0.194		
	Total	50.429	259			
2.ด้านกระบวนการทำงาน	Between Groups	0.183	3	0.061	0.212	0.888
	Within Groups	73.703	256	0.288		
	Total	73.886	259			
3.ด้านความรับผิดชอบ	Between Groups	2.281	3	0.760	2.324	0.075
	Within Groups	83.752	256	0.327		
	Total	86.033	259			
4.ด้านการรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	2.276	3	0.759	1.465	0.225
	Within Groups	132.565	256	.518		
	Total	134.841	259			
5.ด้านการแสดงความคิดเห็น	Between Groups	3.345	3	1.115	1.488	0.218
	Within Groups	191.782	256	0.749		
	Total	195.126	259			
6.ด้านการพัฒนาทักษะ	Between Groups	3.973	3	1.324	1.464	0.225
	Within Groups	231.467	256	0.904		
	Total	235.469	259			
รวมทั้งหมด	Between Groups	1.353	3	0.451	1.435	0.233
	Within Groups	80.486	256	0.314		
	Total	81.839	259			

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “สถานภาพ” โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่า Sig > 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล “อัตราเงินเดือน”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ไปสู่องค์กรดิจิทัล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านกรอบความคิด	Between Groups	4.404	5	0.861	4.861	0.000*
	Within Groups	46.025	254	0.181		
	Total	50.429	259			
2.ด้านกระบวนการทำงาน	Between Groups	5.926	5	1.185	4.429	0.001*
	Within Groups	67.961	254	0.288		
	Total	73.886	259			
3.ด้านความรับผิดชอบ	Between Groups	5.048	5	1.010	3.167	0.009*
	Within Groups	80.984	254	0.319		
	Total	86.033	259			
4.ด้านการรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	11.028	5	2.206	4.525	0.001*
	Within Groups	123.813	254	0.487		
	Total	134.841	259			
5.ด้านการแสดงความคิดเห็น	Between Groups	6.084	5	1.217	1.635	0.151
	Within Groups	189.043	254	0.744		
	Total	195.126	259			
6.ด้านการพัฒนาทักษะ	Between Groups	9.952	5	1.990	2.242	0.051
	Within Groups	225.517	254	0.888		
	Total	235.469	259			
รวมทั้งหมด	Between Groups	5.918	5	1.184	3.960	0.002*
	Within Groups	75.921	254	0.299		
	Total	81.839	259			

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “อัตราเงินเดือน” โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่า Sig 0.002* < 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล “ระยะเวลาการปฏิบัติงาน”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ไปสู่องค์กรดิจิทัล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านกรอบความคิด	Between Groups	0.440	4	0.110	0.562	0.691
	Within Groups	49.989	255	0.196		
	Total	50.429	259			

2.ด้านกระบวนการทำงาน	Between Groups	0.943	4	0.236	0.824	0.511
	Within Groups	72.943	255	0.286		
	Total	73.886	259			
3.ด้านความรับผิดชอบ	Between Groups	3.184	4	0.796	2.450	0.047*
	Within Groups	82.849	255	0.325		
	Total	86.033	259			
4.ด้านการรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	5.146	4	1.287	2.530	0.041*
	Within Groups	129.695	255	0.509		
	Total	134.841	259			
5.ด้านการแสดงความคิดเห็น	Between Groups	10.803	4	2.701	3.736	0.006*
	Within Groups	184.324	255	0.723		
	Total	195.126	259			
6.ด้านการพัฒนาทักษะ	Between Groups	7.592	4	1.898	2.124	0.078
	Within Groups	227.877	255	0.894		
	Total	235.469	259			
รวมทั้งหมด	Between Groups	2.759	4	0.690	2.224	0.067
	Within Groups	79.081	255	0.310		
	Total	81.839	259			

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “ระยะเวลาการปฏิบัติงาน” โดยภาพรวมทั้ง

6 ด น ม ค ิ ิ

Sig 0.067 > 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1.7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
“ตำแหน่งการปฏิบัติงาน”

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร ไปสู่องค์กรดิจิทัล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.ด้านกรอบความคิด	Between Groups	1.078	4	0.269	1.392	0.237
	Within Groups	49.352	255	0.194		
	Total	50.429	259			
2.ด้านกระบวนการทำงาน	Between Groups	1.288	4	0.322	1.131	0.342
	Within Groups	72.598	255	0.285		
	Total	73.886	259			
3.ด้านความรับผิดชอบ	Between Groups	1.365	4	0.341	1.028	0.393
	Within Groups	84.668	255	0.332		
	Total	86.033	259			
4.ด้านการรับรู้ข่าวสาร	Between Groups	2.747	4	0.687	1.326	0.261
	Within Groups	132.094	255	0.518		

	Total	134.841	259			
5.ด้านการแสดงความคิดเห็น	Between Groups	8.857	4	2.214	3.031	0.018*
	Within Groups	186.269	255	0.730		
	Total	195.126	259			
		6.102	4		1.696	0.151
6.ด้านการพัฒนาทักษะ	Between Groups	229.368	255	1.525		
	Within Groups	235.469	259	0.899		
	Total	0.943	4		0.743	0.564
รวมทั้งหมด	Between Groups	80.897	255	0.236		
	Within Groups	81.839	259	0.317		
	Total					

ผลการทดสอบพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล “ตำแหน่งการปฏิบัติงาน” โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน มีค่า Sig > 0.05 สรุปผลการทดสอบได้ว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษาสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กร เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 78 ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ประจำปี 2566 ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ที่ได้ทำการสำรวจหน่วยงานระดับกรมทั้งหมด 376 หน่วยงาน จากการตอบแบบสำรวจประจำปีในแต่ละปี (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2566) โดยสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มีคะแนนระดับความพร้อมอยู่ที่ร้อยละ 65.42 คะแนนมีคะแนนรวมอยู่ในอันดับ 35/110 เมื่อเทียบกับหน่วยงานในระดับเดียวกัน

ตารางวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์ ที่ 1

การมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนา องค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ มีส่วนร่วม
1. ด้านกรอบความคิด	4.55	0.44	มากที่สุด
2. ด้านกระบวนการทำงาน	4.20	0.53	มาก
3. ด้านความรับผิดชอบ	3.99	0.58	มาก
4. ด้านการรับรู้ข่าวสาร	3.97	0.72	มาก
5. ด้านการแสดงความคิดเห็น	3.47	0.87	ปานกลาง
6. ด้านการพัฒนาทักษะ	3.29	0.95	ปานกลาง
รวม	3.91	0.56	มาก

จากตารางสรุปได้ว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กร เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.56) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ด้านกรอบความคิดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.53) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.58) ด้านการรับรู้ข่าวสาร ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.72) ด้านการแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.87) ด้านการพัฒนาทักษะ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.95) ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมด้านกรอบความคิด ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติพร้อมที่จะปรับปรุงรูปแบบการทำงานเดิม ๆ ให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะพัฒนาทักษะดิจิทัลและเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ, สีทองคำ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดและผลกระทบ

ของพนักงานองค์กรเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในองค์กร ผลการวิจัย พบว่า พนักงานมีทัศนคติที่ดีต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กร เนื่องจากเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน แม้ว่าจะมีข้อกังวลต่อปัญหาของตัวเทคโนโลยีเองและคุณค่าของมนุษย์ก็ตาม

การมีส่วนร่วมด้านกระบวนการทำงาน ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติสามารถทำงานได้ในทุกสถานที่ แม้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค Covid-19 และแสวงหาเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวก ลดกำลังคน และลดขั้นตอนในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ , นิสรา ใจชื่อ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัลเพื่อก้าวสู่การพัฒนาประเทศไทย 4.0 ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Organization) ทั้งองค์การดิจิทัลภาครัฐ และองค์การดิจิทัลภาคเอกชน มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการดังนี้ 1. Digital Mindset ชุดความคิดของคนในองค์กร 2. Digital Processes ระบบงานและกระบวนการภายใน 3. Digital Skills ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะในการใช้เทคโนโลยี 4. Digital Culture วัฒนธรรมองค์กร

การมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีความตระหนักถึงการมีจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยี เคารพสิทธิส่วนบุคคล ไม่ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และมีความตระหนักถึงภัยคุกคามทางไซเบอร์ มีความตระหนักถึงการใช้เทคโนโลยีในทางจริยธรรม ให้มีความเหมาะสมและสร้างสรรค์ มีหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวนทอง เขาวงกตพิพศ (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ ความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านสิทธิและความรับผิดชอบในการใช้งานดิจิทัล ด้านการปฏิบัติตามกฎหมายดิจิทัล ด้านการรักษาความปลอดภัยในการใช้งานดิจิทัล ด้านมารยาทในการใช้งานดิจิทัล ด้านการสื่อสารทางดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล ด้านการมีอัตลักษณ์ทางดิจิทัล ด้านการมีสุขภาพกายและใจที่ดีเมื่อใช้งานดิจิทัล และด้านการเข้าถึงและการใช้งานดิจิทัล ตามลำดับ

การมีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ข่าวสาร ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติติดต่อสื่อสารหรือแจ้งข่าวสารด้านเทคโนโลยีผ่านทางช่องทางออนไลน์ ติดตามข้อมูลข่าวสารกิจกรรมขององค์กรที่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีและด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทน์ รุ่งเรืองธนาผล (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้การเป็น Thailand 4.0 ของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านสังคมที่ทำให้เกิดการรับรู้การรับรู้การเป็น Thailand 4.0 เรียงจากมาก ไปหาน้อย จากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมากที่สุด

รองลงมาอยู่ในระดับมากคือจากการใช้สื่อ Social Media จากความสนใจจึงค้นคว้าหาข้อมูล การเข้าอบรม การสัมมนา และการอ่านสิ่งพิมพ์

การมีส่วนร่วม ด้านการแสดงความคิดเห็น ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามหรือแบบประเมินต่าง ๆ ขององค์กร ที่เกี่ยวข้องกับด้านเทคโนโลยีดิจิทัล พุดคุยปรึกษาเสนอแนะปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญห ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ให้กับหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญมน กำแสง (2558) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงาน มาตรฐาน ในสถานสงเคราะห์คนพิการ ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีการรับรู้การดำเนินงาน มาตรฐานการในสถานสงเคราะห์คนพิการระดับมาก เกี่ยวกับวิถีชีวิตทัศนพันธกิจ นโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยงาน มีระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมดำเนินการสูงที่สุด ถัดมามีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมวางแผนและ ตัดสินใจ ตามลำดับ

การมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาทักษะ ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะในการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการปฏิบัติงาน เรียนรู้และพัฒนาตนเองเพิ่มเติมผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อค้นคว้าความรู้ เกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา จันทรอ่อน (2562) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากร กรมประชาสัมพันธ์ สู่การเปลี่ยนเป็นหน่วยงาน ดิจิทัล ผลศึกษาพบว่า การพัฒนาการเปลี่ยนแปลงขีดความสามารถด้านทักษะดิจิทัลมีความ สอดคล้องกับแนวคิดบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ในด้านการสร้างระบบการพัฒนาสนับสนุนด้าน บุคลากร ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบ E-Learning และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ กับการทำงานของหน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ บุคลากรภาครัฐในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีศึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ความพร้อมของบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรยังคงมีปัญหาและ อุปสรรค ดังต่อไปนี้

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์บางส่วนยังเก่า ล้าสมัย ขาดอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ ซอฟต์แวร์ที่ถูกลิขสิทธิ์ไม่เพียงพอต่อการใช้งานของเจ้าหน้าที่ ระบบโครงสร้างพื้นฐานยังมีช่องโหว่ ต่อการถูกโจมตีทางไซเบอร์

2. ขาดการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ทั่วถึง เจ้าหน้าที่บางส่วนไม่ทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การมีส่วนร่วมจึงน้อยลง ช่องทางในการประชาสัมพันธ์แบบเดิมไม่ทั่วถึงทั้งองค์กร ทำให้ขาดการรับรู้ที่ตรงกันของเจ้าหน้าที่

3. การจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านทักษะดิจิทัลยังไม่สม่ำเสมอเท่าที่ควร หลาย ๆ หลักสูตรเป็นหลักสูตรทางดิจิทัลเฉพาะทาง ที่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้เจ้าหน้าที่ทั่วไปยากที่จะเข้าถึง

4. การใช้งานระบบสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อน ไม่มีคู่มือสอนการใช้งานที่เป็นมาตรฐาน และคู่มือการใช้งานบางส่วนทำความเข้าใจได้ยาก เนื่องจากมีการใช้ศัพท์ทางเทคนิคด้านดิจิทัล

5. ขาดความตระหนักรู้ในการใช้งานคอมพิวเตอร์ ทั้งในด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และทางด้านจริยธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์

6. ผู้บริหารยังไม่มีการผลักดันการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ดิจิทัลอย่างแท้จริง อาทิ ยังไม่มีนโยบายหรือตัวชี้วัดในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในองค์กรอย่างชัดเจน

7. ขาดการประชุมหารือของทุกสายงานร่วมกันอย่างเป็นทางการ เช่น ฝ่ายด้านเทคนิค ฝ่ายด้านการข่าว ฝ่ายด้านบริหาร เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะที่แท้จริงในการปฏิบัติงานของแต่ละสายงานร่วมกัน

8. การออกแบบระบบสารสนเทศยังมีความซ้ำซ้อน ต่างฝ่ายต่างพัฒนา ไม่ได้มีการตกลงร่วมกัน ทำให้ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศมีขั้นตอนการทำงานที่หลายขั้นตอนเกินไป และทำให้ไม่ยอมรับกับระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมา

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาถึงแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐ ในการพัฒนาองค์กรเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่องค์กรดิจิทัล ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 กรณีสึกษา สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

แนวทางส่งเสริมการความพร้อมของบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนองค์กร มีดังต่อไปนี้

1. ควรลงทุนเพื่อเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีใหม่ทั้งด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เพื่อผลในการกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและกระบวนการการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นดิจิทัล และป้องกันการถูกโจมตีระบบคอมพิวเตอร์จากภายนอก ใช้ซอฟต์แวร์ที่ถูกลิขสิทธิ์ และการเปลี่ยนฮาร์ดแวร์ให้ทันสมัย มีอุปกรณ์ดิจิทัลที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูง เพียงพอกับเจ้าหน้าที่เอื้ออำนวยให้การทำงานสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้เห็นพ้องกันว่า การปรับพฤติกรรมการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีเป็นไปได้และเป็นเรื่องจำเป็นที่ทุกคนต้องร่วมมือกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins & Coulte (2008) กล่าวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ซึ่ง

เป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข กระบวนการทำงาน วิธีการทำงาน รวมทั้งการนำเครื่องจักร เครื่องมือใหม่ ๆ ที่ทันสมัยมาแทนที่เครื่องจักรเดิม และให้การควบคุมโดยคอมพิวเตอร์ แทนการใช้พนักงาน เป็นต้น

2. ควรประชาสัมพันธ์ระบบต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นใหม่ผ่านช่องทางออนไลน์ อาทิ ไลน์ กลุ่มประชาสัมพันธ์ ไลน์กลุ่มฝ่ายบริหาร และแบบออฟไลน์ เพื่อเจ้าหน้าที่ได้ใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง และมีการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ด้านดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ สร้างช่องทางออนไลน์สำหรับสำรวจความต้องการระบบดิจิทัลที่ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานแบบเดิม เพื่อให้เจ้าหน้าที่เสนอแนวคิด ไอเดีย ความต้องการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงศ์ผกา กลอนสุด (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรด้วยกระบวนการทางดิจิทัล กรณีศึกษา ธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง โดยศึกษาปัจจัยความพร้อมการเปลี่ยนแปลงองค์กรด้วยดิจิทัล 4 ด้านได้แก่ 1) กลยุทธ์ 2) เทคโนโลยี 3) โครงสร้างองค์กร 4) วัฒนธรรมองค์กร พบว่าธนาคารพาณิชย์ที่ทำการศึกษามีความพร้อมด้านกลยุทธ์ โดยผู้บริหารหน่วยงานมีหน้าที่ในการเข้ารับฟังนโยบายจากผู้บริหารระดับสูง แล้วนำไปถ่ายทอดให้พนักงานในหน่วยงานทราบ และฝ่ายงานที่ขับเคลื่อนกลยุทธ์มีการทำแผนเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Broadcast ,Intranet เพื่อสื่อสารกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ แต่เรื่อง Digital Banking เป็นสิ่งที่พนักงานยังขาดความเข้าใจ และยังขาดคนที่จะมาอธิบายให้เข้าใจจริง ๆ ผู้บริหารหน่วยงานเอง ก็ยังไม่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนในเรื่องนี้

3. ควรจัดสัมมนาหรือจัดอบรมสร้างองค์ความรู้ด้านดิจิทัลในทักษะต่าง ๆ เป็นระยะ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ เพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะนำมาใช้หรือรองรับการทำงานวิถีใหม่ พร้อมทั้ง จัดทำคู่มือแนวทางการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ด้านดิจิทัล เนื่องจากอายุของเจ้าหน้าที่อาจส่งผลให้การทำความเข้าใจและการใช้งานนั้นไม่ดีเท่าที่ควร อีกทั้ง เพิ่มความตระหนักรู้ของเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ อาทิ การรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ให้เป็นในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อการมีส่วนร่วมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร มีการกำหนดให้การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากรเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 4 ปี

4. ผู้นำองค์กรควรเป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีมาใช้ จึงทำให้คนในองค์กรพร้อมเปิดใจและยอมรับ เรียนรู้เทคโนโลยีไปพร้อมกัน และควรให้ผู้บริหารผลักดันให้เจ้าหน้าที่ทุกท่านในองค์กรได้มีส่วนร่วมแสดงความเห็น และพัฒนาองค์กรไปด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คันคินีย์ เอื้อประชากุล (2560) ได้กล่าวถึง Leadership Capability (ความสามารถในการเป็นผู้นำ) การมุ่งเน้นทางด้านนโยบาย Vision, Engagement of employees, The Governance system, and IT/business alignment and synergies หมายถึง ความสามารถของผู้นำในการกำหนด

วิสัยทัศน์ด้าน Digital Transformation ทำให้คนในองค์กรเข้าใจและสามารถจูงใจให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม ต้องสามารถกำหนดมาตรการขจัดความเสี่ยง กำหนดมาตรฐานขจัดความสูญเสียและไม่ลงทุนซ้ำซ้อน ต้องสามารถนำเสนอโครงการที่มีความสมดุลและความสอดคล้องกันระหว่างยุทธศาสตร์ด้านดิจิทัลกับด้านธุรกิจได้

5. ควรมีการประชุมหารือกันทุกภาคส่วน ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายธุรการ และฝ่ายข่าว เพื่อให้ทราบปัญหาในทางปฏิบัติของการใช้ระบบดิจิทัลขององค์กร เพื่อนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น อุปสรรคในการใช้ระบบ และการพิจารณาลดขั้นตอนเอกสารที่ต้องใช้กระดาษมากเกินไป ซึ่งเป็น สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2547) ได้กำหนดรูปแบบและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของ บุคคลในองค์กร ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการประชุม 2) การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร 4) การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกแนวทางในการแก้ไขปัญหา 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในกิจกรรมต่าง

6. ควรมีการวางระบบการทำงานทางระบบเทคโนโลยี ทดแทนการทำงานแบบใช้กระดาษ การส่งงานเอกสารผ่านระบบแทนการส่งเป็นกระดาษ โดยใช้ระบบเดียวกันทั้งองค์กร พัฒนาระบบให้ user friendly มากที่สุด เชื่อมโยงกัน เป็นไปอย่างบูรณาการมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนในการใช้งานระบบต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บริษัทการ์ทเนอร์ (Gartner) ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ได้นำเสนอระดับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (Maturity Model)

Level 1: E-Government รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เป็นจุดเริ่มต้นของการมุ่งสู่รัฐบาลดิจิทัล ทั้งนี้ ในระดับการพัฒนาขั้นนี้ ภาครัฐมีการให้บริการต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน นอกจากนี้บางหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องหรือ ทำงานในสายงานเดียวกัน อาจร่วมมือกันเพื่อรวมศูนย์ของบริการอิเล็กทรอนิกส์เข้าไว้ยังจุดเดียวกัน

Level 2: Open Government การพัฒนาโดยภาครัฐจะเพิ่มอัตราการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ และข้อมูลที่หน่วยงานมีอยู่ หากเป็นข้อมูลบนเอกสาร จะต้องทำให้กลายเป็นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ และเริ่มดำเนินการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ (Open Public Data)

Level 3: Data-Centric Government เพื่อยกระดับการให้บริการและการทำงานภาครัฐ การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในขั้นนี้มุ่งเน้นไปที่การสร้างเว็บไซต์หรือระบบที่ให้บริการและตอบสนองผู้ใช้ (ประชาชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานภาครัฐด้วย กันเอง) ในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เปิดเผย

Level 4: Fully Digital Government การเกิดขึ้นของรัฐบาลดิจิทัลนำไปสู่รูปแบบบริการ และการดำเนินงานของภาครัฐในรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้น การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบกับการสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐกับรัฐ และรัฐกับเอกชน จะส่งผลให้สภาพแวดล้อมเชิงดิจิทัลของประเทศเกิดการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญของรัฐบาลดิจิทัล

Level 5: Smart Government รัฐบาลดิจิทัลจะมุ่งสู่การเป็นรัฐบาลอัจฉริยะ (Smart Government) โดยการขับเคลื่อนผ่านการนำเอาเทคโนโลยี Smart Machines มาปรับใช้กับการดำเนินงานและการให้บริการของรัฐบาล

7. ควรกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดในเรื่องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในเรื่องเทคโนโลยีและความปลอดภัย การขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นองค์กรดิจิทัล เช่น เป้าหมายลดการใช้กระดาษต่อเดือน การฝึกอบรมใช้งานเทคโนโลยี การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานหลังจากนำเทคโนโลยีมาใช้ เป็นต้น เพื่อแสดงผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และชัดเจน จำเป็นต้องมีนโยบายและแผนปฏิบัติการขององค์กรที่ชัดเจน จึงจะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร มีการกำหนดให้การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากรเป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 4 ปี มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัล

8. ควรกำหนดเกณฑ์พื้นฐานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับ ที่ควรมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีในระดับใดบ้าง และมีแผนการพัฒนาตามระดับและช่วงอายุ เพราะการรับรู้ของเจ้าหน้าที่ในช่วงอายุและแต่ละระดับมีการรับรู้ต่างกัน การพัฒนาต้องไม่ใช่แค่การพัฒนา เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพียงด้านเดียว แต่ต้องครอบคลุมกับ เจ้าหน้าที่ทั้งองค์กร อาทิ ระดับปฏิบัติงานต้องมีเกณฑ์อะไรบ้าง ขยับขึ้นไปจนถึงระดับผู้บริหาร ในขณะที่ เจ้าหน้าที่ด้านเทคนิคหรือเทคโนโลยี ก็ต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพิ่มขึ้นและรู้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรัตน์ ชามพูนท (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัล ประกอบด้วย (1) นโยบายและ วิสัยทัศน์ของ (2) การออกแบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (3) การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีศักยภาพ (4) กลยุทธ์การรักษาและพัฒนาบุคลากรที่มีศักยภาพสูง (5) บุคลากรขาดทักษะความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยี (6) ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (7) ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์อำนวยความสะดวก และ (8) บุคลากรขาดความผูกพันกับองค์กร

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษา พบว่าด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาอุปสรรค คือ ขั้นตอนในการพัฒนาบุคลากรยังมีประสิทธิภาพไม่

เพียงพอ จึงควรดำเนินการส่งเสริมเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะบุคลากรทางด้านดิจิทัลให้ครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร ทั้งกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ ศึกษาหลักสูตรที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับภารกิจงานระดับความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ควรมีการติดตามประเมินผลหลังจากฝึกอบรมเสร็จสิ้น ผลลัพธ์หลังการฝึกอบรม การนำความรู้ที่อบรมไปใช้ประโยชน์มากน้อยเพียงใด เพื่อให้การฝึกอบรมทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากร สำนักข่าวกรองแห่งชาติ เกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นการวิเคราะห์เชิงสถิติ การวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ในการนำแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรไปปรับใช้ในองค์กรว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยอย่างไร
2. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ โดยอาจแบ่งเป็นระดับปฏิบัติงาน ระดับหัวหน้า และระดับผู้บริหารขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคุณ, ส. (2564). *ทัศนคติและผลกระทบของพนักงานองค์กรเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในองค์กร*. สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จันทน์ รุ่งเรืองธนาผล. (2561). *การรับรู้การเป็น Thailand 4.0 ของอาจารย์คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ชัยรัตน์ ชามพูนท. (2564). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัล*. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ฯ , 8(1), 195-208.
- ทวนทอง เขาวงกตพิงค์. (2563). *แนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร . คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*.
- ธัญมน ก่ำแสง. (2558). *การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานมาตรฐานในสถานสงเคราะห์คนพิการ*. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปทุมธานี.

- นภาพร สุพงษ์. (2558). *การมีส่วนร่วมของบุคลากรกับการขับเคลื่อนภารกิจด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ธนาครเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. มหาวิทยาลัยมหิดล.*
- บริษัทการ์ทเนอร์. (2017). “Introducing the Gartner Digital Government Maturity Model 2.0”. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2567 เข้าถึงได้ที่ <https://www.gartner.com/en/documents/3986748>
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อชนบท*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปารดา โสติกุลนันท์. (2561). *สื่อประชาสัมพันธ์กับการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.
- พงษ์วัตร บุญสนองโชคยิ่ง. (2563). *การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรดิจิทัลของบุคลากร สำนักงานเลขานุการ สำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- รุ่งนภา จันทรอ่อน. (2562). *การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากร กรมประชาสัมพันธ์ สู่การเปลี่ยนเป็นหน่วยงานดิจิทัล*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ.
- วงศ์ภา กลอนสุด, ว. (2561). *การเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรด้วยกระบวนการทางดิจิทัล กรณีศึกษา ธนาครพาณิชย์แห่งหนึ่ง*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิษณุพล อุไรวรรณชัย. (2562). *ทัศนคติของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและย่อม (SMEs) ที่มีต่อการปฏิรูปดิจิทัล (Digital Transformation) ด้วยระบบบริหารจัดการผ่านเว็บไซต์สำหรับองค์กร*. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ (2567). *โครงสร้างหน่วยงาน*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2567 เข้าถึงได้ที่ <https://www.nia.go.th/basicinfo/structure/>
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (2567) *DG Awards ปี 2566*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤษภาคม 2567 เข้าถึงได้ที่ <https://www.dga.or.th/policy-standard/policy-regulation/dg-awards/dg-awards-2566/>

ผู้เขียน

นายนครินทร์ โพธิ์ฉันทินกุล

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ / 321 ถนนราชดำเนินนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 /
อีเมล saraban@nia.go.th
/ โทรศัพท์ 02-279-7180-83 ต่อ 2049, 2050 หรือ 02-281-7399 ต่อ 7000

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง
เบอร์โทรศัพท์ : 0902617712
อีเมล : s63463825030@ssru.ac.th

คณะผู้เขียน

พันตำรวจเอก ดร.สุริยะ ประกายสาธก

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา
เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 02-160-1571-
73
อีเมล : suriya.pr@ssru.ac.th

กลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทย
ภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs)

Competitive Strategies of Thai Orchid Export Entrepreneurs
under Non-Tariff Trade Barriers

อัญชราภรณ์ เลหารุงพิสิฐ^{1*}, ไชยนันท์ ปญญาศิริ¹ และ ภัสสรกันต์ ทรัพย์มหาโชค¹

Ancharaporn Louharungpisit^{1*}, Chaiyanant Panyasiri¹ and Patsornkan Submahachoke¹

Received: April 19, 2024. Revised: May 7, 2024, Accepted: June 6, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษา มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (NTBs) และ ผลกระทบต่อการปรับกลยุทธ์ของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจส่งออกกล้วยไม้ไทย ผ่านตัวแบบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันอันประกอบด้วย การวิเคราะห์ SWOT และ TOWS เมทริกซ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของการแข่งขันในกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี 2) วิเคราะห์กลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ประกอบการส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี และ 3) เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมโดยการค้นคว้ารวบรวมทั้ง แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และ นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยประกอบด้วย 1) บริบทและสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน โดยใช้ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและความท้าทายของธุรกิจส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้การกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี 2) การวิเคราะห์กลยุทธ์จากการใช้จุดแข็ง (Strengths) ในการรับมือภัยคุกคาม (Threats) การใช้จุดแข็งเพื่อรับมือกับ

¹ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

Corresponding Email: socotatum@hotmail.com

อุปสรรค (ST) ในการส่งออกกล้วยไม้ไทย โดยใช้ TOWS Matrix เป็นเครื่องมือ 3) ผลลัพธ์จากการทำ TOWS Matrix นำมากำหนดเป็นกลยุทธ์การแข่งขันภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs) ข้อเสนอแนะหลักจากผลการวิจัย ได้แก่ การรวมกลุ่มผู้ประกอบการเป็นคลัสเตอร์เพื่อเพิ่มอำนาจการเจรจาต่อรอง การเชื่อมโยงเครือข่ายฐานข้อมูลภาครัฐเพื่อสร้างความได้เปรียบในเวทีการค้าโลก และการเพิ่มความสามารถในเชิงแข่งขันของผู้ประกอบการไทยบนพื้นฐานของนวัตกรรมการผลิต การตลาด ตลอดจนการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

คำสำคัญ : กลยุทธ์ในการแข่งขัน, การส่งออกกล้วยไม้ไทย, มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี

Abstract

This research uses competitive environment analytical models of SWOT Analysis and TOWS Matrix to focus on Non-Tariff Barriers (NTBs) and their impacts on the structural adjustment of Thai orchid export business entrepreneurs. The objectives of the study include: 1) To study the context of competition among the Thai orchid business under the non-tariff barriers, 2) To analyze competitive strategies of Thai orchid export entrepreneurs under the NTBs, and 3) To determine competitive strategies of Thai orchid exporters under the NTBs. The study's methodology is qualitative, starting from the literature review of all relevant concepts, theories, and related research leading to the foundation of a conceptual framework, followed by the content analysis of the data obtained in the processes.

The outcomes of the study are: 1) the competitive environment and context as identified by SWOT as an analytical tool on both internal and external factors affecting the performance and posing the challenges for Thai orchid export business under NTBs, 2) a strategic analysis of Thai orchid export on using the internal strengths to cope with the external threats (ST) as directed by the tool of TOWS Matrix and 3) the outcomes of TOWS Matrix were used as the foundations for the competitive strategies of Thai orchid exporters under the NTBs. Major recommendations based on the result of the study include the clustering of the entrepreneurs to increase the bargaining power, the integration of public database networks to enable world-class competitiveness, and the enhancement of Thai entrepreneurs' competency in production innovation, marketing innovation, and digitalization.

Keywords: Competitive Strategy, Thai Orchid Export, Non-Tariff Barriers (NTBs)

บทนำ

ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกกล้วยไม้อันดับหนึ่งของโลก โดยมีพื้นที่ปลูกมากกว่า 25,000 ไร่ มีเกษตรกรราว 6,000 ครอบครัว ในจังหวัด เช่น ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร กรุงเทพฯ กาญจนบุรี ชลบุรี และจันทบุรี เป็นการผลิตเพื่อการส่งออก และเพื่อการจำหน่ายในประเทศ 45% (กระทรวงพาณิชย์, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2563) 1. ปัจจุบันการปริมาณส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่จำนวนรายได้ลดลง ส่วนหนึ่งมาจากผลของอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ที่ผันผวน โดยเฉพาะในช่วงที่ค่าเงินบาทแข็ง (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ, 2563) 2. ขณะเดียวกันผู้ประกอบการบางรายก็หันมาขายในตลาดระยะใกล้ เช่น จีนและกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ที่ทำราคาได้ไม่สูงมากแต่นั่นที่ปริมาณมากกว่า เมื่อเทียบกับตลาดระยะไกลอย่าง สหรัฐและยุโรป ซึ่งผลผลิตที่ส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นการนำไปประมูลและส่งต่อไปยังกลุ่มตลาดในพื้นที่ต่างๆ เช่น ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านขายดอกไม้ รวมทั้งในงานเทศกาลและงานรื่นเริงหรือใช้ตกแต่งสถานที่และเป็นของขวัญในพิธีการสำคัญ แต่เมื่อรัฐบาลสั่งปิดประเทศและห้ามจัดกิจกรรมที่เป็นที่รวมของคน ทำให้ปริมาณความต้องการน้อยลงเป็นอย่างมากซึ่งจะเห็นได้จากการรายงานของธนาคารโลกจากสถานการณ์โรคไวรัสโควิด 19 ที่ทำให้เศรษฐกิจไทยมีความตกต่ำทางด้านเศรษฐกิจมากเป็นอันดับ 2 ในทวีปเอเชีย (สมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย, 2563)

ปัจจุบันประเทศไทยมีส่วนแบ่งมูลค่าการตลาดส่งออกคิดเป็นร้อยละเพียง 0.6 ของมูลค่าการค้าไม้ประดับของโลก (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการค้ากล้วยไม้แห่งชาติ, 2563) ดังนั้นจึงมีโอกาในการเพิ่มมูลค่าและปริมาณในการส่งออกมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากไทยเป็นผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับเพื่อส่งออกรายใหญ่ของภูมิภาค และยังเป็นแหล่งพันธุ์กรรมไม้ดอกไม้ประดับที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก โดยเฉพาะไม้ดอกไม้ประดับเขตร้อนที่สำคัญ ได้แก่ กล้วยไม้ เป็นต้น ซึ่งไม้ดอกไม้ประดับเขตร้อนเหล่านี้กำลังได้รับความสนใจในตลาดโลกและประเทศไทยครองสัดส่วนการส่งออกกล้วยไม้อันดับหนึ่ง สำหรับมูลค่าการค้ากล้วยไม้ของโลกปี พ.ศ. 2562 สูงกว่า 267 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกกล้วยไม้อันดับหนึ่งของโลก โดยเฉพาะกล้วยไม้เมืองร้อน และในปี พ.ศ. 2550 ไทยมีสัดส่วนส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกสูงถึงร้อยละ 70 ของตลาดโลก รองลงมาได้แก่ สิงคโปร์ นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย (กรมวิชาการเกษตร, 2563) 5 มีการวิจัยและพัฒนาด้านพืชไม้ดอกไม้ประดับเพราะเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ทั้งในประเทศและการส่งออกมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและมีพื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับทั้งประเทศมากกว่า 100,000 ไร่ โดยมีกล้วยไม้ที่ส่งออกได้เป็นอันดับหนึ่งมีพื้นที่ปลูก 40,000 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563) ปลูกเพื่อการค้าส่งออกร้อยละ 40 ของ

ผลผลิตทั้งหมด ผลผลิตที่เหลือจำหน่ายในประเทศ มีรายได้จากการส่งออกในรูปแบบไม้ตัดดอก กล้วยไม้ต้นในขวด และกล้วยไม้ต้นปีละไม่ต่ำกว่า 5,000 ล้านบาท

ถือว่าไทยเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกกล้วยไม้ตัดดอกเมืองร้อนรายใหญ่ของโลก ตลาดส่งออกสำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อิตาลี สาธารณรัฐเกาหลี และสาธารณรัฐจีน ส่วนตลาดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพ ได้แก่ ตะวันออกกลาง เอเชียใต้และยุโรปตะวันออก อินเดีย ไต้หวัน เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ออสเตรเลีย และโรมาเนีย อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความต้องการของตลาดกล้วยไม้ในต่างประเทศ ได้เพิ่มความนิยมกล้วยไม้ต้นและกล้วยไม้กระถางมากขึ้น โดยมีปริมาณการส่งออกกล้วยไม้ตัดดอก 36,567 ต้น มูลค่าการส่งออก 8,545.40 ล้านบาท และเป็นต้นกล้วยไม้ 101 ล้านต้น มูลค่า 1,800 ล้านบาท โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งมีปริมาณการส่งออกกล้วยไม้จากข้อมูลจากสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร, 2563)

ดังนั้น กลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยจึงต้องมีการทำงานอย่างบูรณาการ เพื่อหาทางลดผลกระทบอันเกิดจากมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี และเพิ่มประสิทธิภาพเขตการค้าเสรี ซึ่งประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิกให้ได้สูงที่สุด รวมไปถึงความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้ผลิตภัณฑ์กล้วยไม้เป็นที่ยอมรับจากทุกประเทศ สามารถปรับลดมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีได้โดยเร็วที่สุด ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix ในการประเมินสภาพการแข่งขันทั้งภายใน และภายนอก เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs) ในบทความวิจัยนี้ ซึ่งนำไปสู่แนวทางการดำเนินธุรกิจ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ในกลุ่มธุรกิจการส่งออกกล้วยไม้ไทย

คำถามวิจัย

สภาพการแข่งขันของกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีในปัจจุบันเป็นอย่างไร? และการกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix เป็นอย่างไร?

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของการแข่งขันในกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs)
2. เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs)
3. เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับภาครัฐในการสนับสนุนกลยุทธ์ผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทย ภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีซึ่งพัฒนาจาก TOWS Matrix ในการสร้างความยั่งยืนในกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยเพื่อการส่งออก
2. ความรู้เชิงประจักษ์เฉพาะด้าน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมกล้วยไม้ไทยในบริบทของการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี

การทบทวนวรรณกรรม

1) การกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs)

การกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs) หรือ Non-Tariff Measures (NTMs) หมายถึงมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรซึ่งเป็นกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐบาลที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษีมักจะไม่ชัดเจนแต่มีผลกระทบต่อการค้าได้มากกว่าการจัดเก็บภาษีนำเข้า (กระทรวงพาณิชย์, 2564) อุปสรรคทางการค้าที่ไม่มีใช้มาตรการทางภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs) คือมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้มาตรการทางภาษีนำเข้ารูปแบบต่างๆ ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีกำหนดอย่างเป็นทางการว่ามาตรการใดเป็น NTBs อย่างชัดเจนแต่ในขณะนี้ การค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน มีการใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีควบคู่ไปกับมาตรการทางภาษีหรือมาตรการที่มีใช้ภาษีประเภทอื่น ๆ ทำให้การตั้งกำแพงกีดกันสินค้าต่างประเทศสามารถทำได้ด้วยมาตรการหลายประเภทและ ยกต่อการระบุ การประเมินและการรับมือ มาตรการบิดเบือนทางการค้าเหล่านี้ของประเทศปลายทางส่งออก โดยแบ่งประเภทของการตั้งกำแพงกีดกันทางการค้าแบบไม่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Barriers: NTBs) ตามแบบการแบ่งของ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) (กระทรวงพาณิชย์, 2564) โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ได้เป็น 3 ประเภท (Commission on Commerce and Intellectual Property, 2020)

ประเภทที่ 1 การควบคุมสินค้า (Protection Trade Policy) ได้แก่ การห้ามนำเข้า (Import Prohibition) ระบบโควตา (Trade Quota) การจำกัดปริมาณการนำเข้า (Quantitative Restriction on Imports) และการออกใบอนุญาตนำเข้า (Non-Automatic Licensing) มีหลายวิธีอาจกำหนดโควตาแบบทั่วไป (Global Quota) หรืออาจเลือกเป็นรายประเทศ (Selective Quota) โดยจัดสรรให้แต่ละประเทศในปริมาณที่ไม่เท่ากันก็ได้ซึ่งมักจะเกิดจากการทำความตกลงสองฝ่าย (Bilateral Agreement) การออกใบอนุญาตการนำเข้า (Import Licensing) การจำกัดการส่งออกโดยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraints) เกิดมาจากการทำความตกลงสองฝ่าย (Bilateral Agreement) ซึ่งประเทศที่ยอมจำกัดตนเองมักเป็นผลมาจากการบีบบังคับของอีกฝ่ายหนึ่งมากกว่าการสมัครใจที่จะจำกัดการส่งออกอย่างแท้จริง การทุ่มตลาด (Dumping) เป็นการตัดราคาสินค้าโดยการส่งสินค้าออก

ไปขายต่างประเทศในราคาที่ต่ำมากๆ จนคู่แข่งไม่สามารถขายได้ในราคาดังกล่าว และการค้าโดยรัฐ (State Trading) การเข้ามาควบคุมวิสาหกิจ (Enterprise) นอกจากนี้ ยังรวมถึงหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่จัดซื้อด้วย (Government Procurement) โดยหน่วยงานดังกล่าวจะจัดซื้อสินค้าเฉพาะที่เป็นสินค้าภายในประเทศ (สภาผู้แทนราษฎร, คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา, 2563)

ประเภทที่ 2 มาตรการดำเนินงานด้านต้นทุนและราคา มาตรการดำเนินงานด้านต้นทุนและราคา เป็นการเพิ่มอุปสรรคเทคนิคทางการค้า (Technical Barrier to Trade: TBT) ได้แก่ 1) การออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อและฉลากสินค้า (Packaging and Labeling) ซึ่งการกำหนดการติดฉลากและบรรจุภัณฑ์จะนำไปสู่การสร้างต้นทุนที่สูงมากจะเป็นอุปสรรคต่อสินค้านำเข้าในเชิงพาณิชย์ 2) การตรวจสอบและรับรองมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Standard: SPS) ในทางปฏิบัติประเทศนำเข้าบางประเทศมักกำหนดมาตรฐานที่สูงกว่ามาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อผลในการกีดกันทางการค้า 3) กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) การกำหนดสัดส่วนของชิ้นส่วนภายในประเทศ (Local Content Requirements) มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมมาตีปัญหาโลกร้อนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมาเป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้า และ 4) มาตรฐานคุณภาพสินค้า (Quality Standards) ประเทศผู้ส่งออกต้องเข้าสู่กระบวนการขอใบอนุญาต รับการตรวจสอบ และสำแดงใบอนุญาตต่างๆ เหล่านี้ เป็นต้น (สภาผู้แทนราษฎร, คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา, 2563)

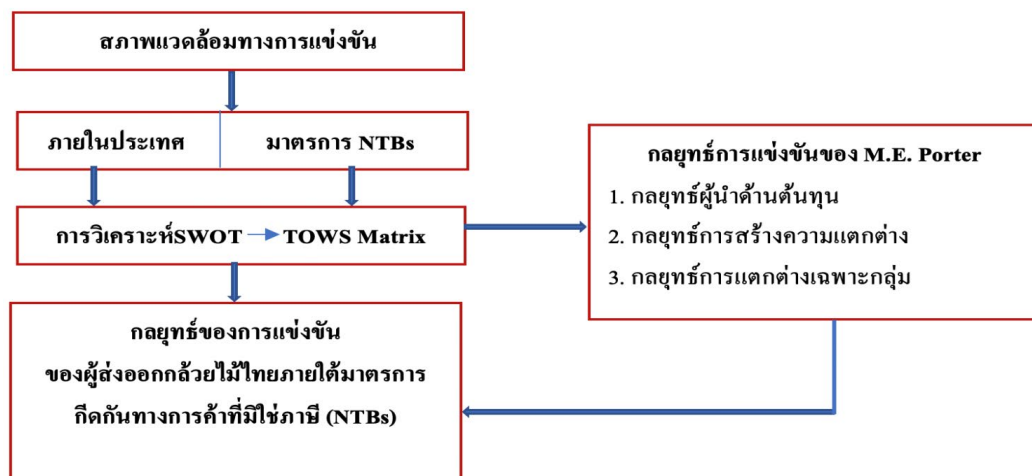
ประเภทที่ 3 มาตรการอื่นๆ ที่ดำเนินต่อเนื่องกันโดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายหรือมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศเพียงเล็กน้อย แต่มีผลกระทบอย่างมาก (Spill-Over Effect) ต่อการค้า ได้แก่ การผูกขาด (Monopoly) ความแตกต่างในการชั่งน้ำหนักและการวัด (Weights and Measures) มาตรฐานแรงงาน (Labor Standard) ความมั่นคงของรัฐ (National Security) มาตรฐานสิ่งแวดล้อม (Environmental Standard) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Exchange Control) สภาผู้แทนราษฎร, คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา (2563)

2) การวิเคราะห์ SWOT และ TOWS Matrix

กลยุทธ์เป็นความสอดคล้องกันระหว่างสภาพแวดล้อมกับทรัพยากรองค์กร (Miller and Dess, 1996) โดยกลยุทธ์จะให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์และดึงดูดทรัพยากรที่เป็นจุดเด่นขององค์กรมาใช้เพื่อตอบสนองกับสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสและอุปสรรค ขณะเดียวกันก็ปรับจุดอ่อนขององค์กรให้ดีขึ้น โดยแนวคิดดังกล่าวนำไปสู่เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT Analysis หรือการ

วิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakens) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) โดยการวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ขององค์กร (Wheelen and Hunger, 2006) ซึ่งจะช่วยให้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กรเพื่อที่จะนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรต่อไป

การค้นคว้าทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดของงานวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ นำมาบูรณาการเพื่อให้ครอบคลุมในการตอบคำถามทุกประเด็นของวัตถุประสงค์ในงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยที่เลือกใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ซึ่งเป็นการวิจัยดังต่อไปนี้ ประชากร (Population of the Study) กลุ่มตัวอย่าง (Samples) และวิธีการ (Methodology)

ประชากร ประกอบด้วย ผู้ผลิตและผู้ประกอบการกล้วยไม้ จากการบันทึกข้อมูลรายชื่อเกษตรกรที่มีการเพาะปลูกและส่งออกกล้วยไม้ใน 10 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร 398 ราย ชลบุรี 65 ราย นครปฐม 464 ราย นนทบุรี 189 ราย ปทุมธานี 12 ราย ราชบุรี 70 ราย สมุทรสาคร 535 ราย

สมุทรปราการ 8 ราย สมุทรสงคราม 7 ราย พระนครศรีอยุธยา 66 ราย และบริษัทผู้ประกอบการ 59 ราย และได้ดำเนินการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ไม่เป็นโอกาสทางสถิติ (Non-probability Sampling) ด้วยวิธีเลือกเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นกลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) และประกอบธุรกิจกล้วยไม้ รวม 12 คน ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ประกอบการในกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ 3 คน 2) นายกสหพันธ์กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจกล้วยไม้ และนายกสมาคมส่งออกกล้วยไม้ไทย 6 คน และ 3) นักวิชาการที่เชี่ยวชาญในธุรกิจกล้วยไม้ 3 คน รวม 12 คน

เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มาจากการกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการ เมื่อได้ข้อมูลตามต้องการจึงนำมาวิเคราะห์สรุปด้วยวิธีการจัดกลุ่มหมวดหมู่แล้วนำเสนอในลักษณะของการบรรยายเชิงพรรณนา โดยใช้วัตถุประสงค์ของการวิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาทำการถอดเทป และการบันทึกมาอ่านซ้ำเพื่อให้เกิดความเข้าใจเพื่อใช้ในการตีความแล้วจับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ก่อน (Open Code) โดยตัดทอนข้อความที่ซ้ำกันหรือตัดส่วนที่เกินไปจากการรอบของการวิจัยที่กำหนดไว้ออกไป และนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ที่มีความสัมพันธ์กันหรือใกล้เคียงกันมาไว้ในกลุ่มเดียวกัน (Axial Coding) ทั้งหมดอย่างละเอียดเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการแข่งขันของกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางค้าที่มีใช้ภาชีนำข้อมูลจากขั้นที่ 2 ที่มีความสัมพันธ์กันมารวมกันภายใต้หัวข้อกลุ่มใหญ่และทำการเลือกตั้งประเด็นใหญ่ที่เป็นใจความหลัก (Selective Code) ตีความข้อมูลทำการตั้งข้อมูล และระบุรหัส Coding หลังจากนั้นประมวลรวบรวมเป็นหมวดหมู่ นำมาจัดระบบระเบียบเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ตีความตามขอบเขตเนื้อหาเพื่อไปสู่การสรุปผลการศึกษวิจัย

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอในสามประเด็นหลัก ได้แก่

1. ผลการศึกษาริบทของการแข่งขันในกลุ่มธุรกิจกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาชี มีข้อค้นพบที่มานำเสนอได้ใน 7 ประเด็น ได้แก่ 1) ในหลายจังหวัด เน้นการผลิตเพื่อการส่งออกและจำหน่ายในประเทศ การส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่จำนวนรายได้ไม่แน่นอนจากผลของอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐที่ผันผวน 2) ผู้ประกอบการที่ค้าส่งออกขายในตลาดจีนและกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ทำราคาได้ไม่สูงมากแต่เน้นที่ปริมาณมากเมื่อเทียบกับ สหรัฐและยุโรป ผลผลิตที่ส่งออกส่วนใหญ่จะนำไปประมูลและส่งต่อไปยังกลุ่มตลาดต่างๆ เช่น ซุปเปอร์มาร์เก็ต

และร้านขายดอกไม้ หรือใช้งานเทศกาล งานรื่นเริง ใช้ตกแต่งสถานที่และเป็นของขวัญในพิธีการสำคัญ 3) การระบาดของโรคไวรัสโควิด 19 ทำให้การส่งออกกล้วยไม้ ลดจำนวนลงอย่างชัดเจน เนื่องจากการขนส่งต้องชะลอตัวและหยุดชะงัก 4) การนับดอกกล้วยไม้สดให้ครบตามจำนวนและมีน้ำหนักตรงตามที่แจ้งไว้ล่วงหน้า ซึ่งถ้าหากสินค้าไม่ครบก็จะมีปัญหาที่ประเทศปลายทางอาจห้ามนำเข้าหรือถูกเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ซื้อจะเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ส่งออกภายหลัง 5) ข้อกำหนดและข้อบังคับมาตรฐานความปลอดภัยต่อผู้บริโภคสินค้ากล้วยไม้ อนามัยของตัวสินค้าจากการเก็บข้อบังคับของประเทศผู้นำเข้าว่าด้วยใบรับรองการรมยาและการปลอดศัตรูพืชจากสารตกค้าง เช่น เมทิลโบรไมด์ 6) การส่งออกดอกกล้วยไม้ทางการค้าที่ไม่ได้อยู่ภายใต้บัญชีคุ้มครองของ CITES ต้องขออนุญาตในเรื่องของจุดหมายปลายทางของสินค้า แหล่งปลูก/กำเนิดสินค้า ชื่อวิทยาศาสตร์ของสินค้า และวัตถุประสงค์ในการนำเข้า 7) การลดหรือยกเลิกการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) สำหรับผู้ส่งออกไทย ถือเป็นการกีดกันจากนโยบายของประเทศผู้นำเข้าต่อประเทศผู้ส่งออกที่ถือได้ว่าเป็นภัยคุกคามที่ส่งผลต่อการทำธุรกิจของผู้ส่งออกสินค้ากล้วยไม้ไทย

2. ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ การใช้จุดแข็ง (Strengths) ในการรับมือภัยคุกคาม (Threats) การดำเนินกลยุทธ์ภายใต้ NTBs ผู้ประกอบการควรรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกกล้วยไม้เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและรับการสนับสนุน

จุดแข็ง (Strengths)		โอกาส (Opportunities)	
S1	เกษตรกร ผู้เพาะปลูก และผู้ส่งออกมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีการพัฒนาและปรับใช้เทคโนโลยีในการปลูก	O1	ปัจจัยด้านดินฟ้าอากาศและค่าแรง ทำผู้ประกอบการในหลายประเทศไม่สามารถแข่งขันด้านต้นทุนและราคา
S2	และกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง มีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต	O2	การได้รับโอกาสในการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าดอกไม้ประดับระดับโลกอย่างสม่ำเสมอ
		O3	ประเทศต่างๆ มีความต้องการกล้วยไม้ประดับในกิจกรรมเฉลิมฉลองและเทศกาลตลอดปี
จุดอ่อน (Weaknesses)		อุปสรรค (Threats)	
W1	ขาดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นต่อการวางแผนการผลิตและการตลาด	T1	มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NT) จากประเทศตลาดส่งออกของผู้ประกอบการส่งออกกล้วยไม้ไทยในหลากหลายรูปแบบ
W2	ภาครัฐในการสนับสนุนและขับเคลื่อนในเชิงยุทธศาสตร์ที่ยั่งยืนในระยะยาว		ป้องกันการผู้ประกอบการภายในและอาจแข่งขันในอุตสาหกรรม อาทิเช่น การหมดอายุ การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) กำหนดมาตรการการควบคุมคุณภาพของสินค้าที่เข้มงวดขึ้น และอื่นๆ
W3	ผู้ประกอบการรายย่อยขาดความสามารถในการควบคุมคุณภาพในการผลิตและส่งออกกล้วยไม้		

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ SWOT ความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี

จากภาครัฐดำเนินการในเชิงรุกและเชิงรับไปพร้อมกัน (Porter, 1990) กล่าวคือ 1) กรณีด้านการพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้และผู้ส่งออกในด้านการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรผู้ประกอบการให้เข้มแข็ง 2) ใช้ความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตเข้าชดเชยความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาให้การให้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) การมีต้นทุนที่ถูกกว่าสามารถทำกำไรได้พอที่จะถึงการเปิดเจรจาขอบใหม่หรือเงื่อนไขทางข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ 3) การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses) ในบริบทของภัยคุกคาม (Threats) ลดกระทบ ปรับตัว แก้ไขปัญหา เพื่อความพร้อมในการดำเนินกลยุทธ์การแข่งขัน สำหรับกลยุทธ์การปรับตัวและพัฒนาตนเองให้มีความพร้อม (WT) ของผู้ประกอบการส่งออกสินค้ากล้วยไม้ไทย ดังความเป็นไปได้ในการกำหนดทิศทางของกลยุทธ์และการดำเนินการของผู้ประกอบการในการแข่งขัน ในภาพที่ 2

การวิเคราะห์กลยุทธ์ ST ใช้จุดแข็งเพื่อรับมืออุปสรรคและภัยคุกคามที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งการอาศัยโอกาสทางการแข่งขันในเชิงได้เปรียบให้มากขึ้น การใช้จุดแข็ง (Strengths) ในการรับมือภัยคุกคาม (Threats) คือ มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs)

จุดแข็ง	ภัยคุกคาม / อุปสรรค	กลยุทธ์จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix
S1 เกษตรกร ผู้เพาะปลูก และผู้ส่งออกมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมมาเป็นระยะเวลายาวนาน	T1 การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff Trade Barriers: NTBs) ของประเทศผู้นำเข้าสินค้ากล้วยไม้ไทย	ST1 รวมกลุ่มคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกกล้วยไม้เพื่อต่อรองให้ภาครัฐร่วมมือและดำเนินการในเชิงรุกและเชิงรับในต่อมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศเหล่านี้ (S1 : T3)
S2 ความสามารถในการปรับใช้เทคโนโลยีในการปลูกและกระบวนการผลิต	-	ST2 ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสินค้าส่งออกให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดต่างๆ ของ NTBs (S2 : T1)
S3 ความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต	-	ST3 ใช้ความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตเข้าขดเชยความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาที่มีการให้สิทธิพิเศษทางภาษีโดยประเทศผู้นำเข้าหมดอายุ (S3 : T2)

ภาพ 3 กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ในการรับมือภัยคุกคาม (มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี)

การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses) ในบริบทของภัยคุกคาม (Threats) WT เพื่อลดผลกระทบ ปรับตัว แก้ไขปัญหา เพื่อความพร้อมในการดำเนินกลยุทธ์การแข่งขัน การดำเนินกลยุทธ์ภายใต้ NTBs ผู้ประกอบการควรรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกกล้วยไม้เพื่อต่อรองให้ภาครัฐร่วมมือและดำเนินการในเชิงรุกและเชิงรับต่อมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ ใช้เทคโนโลยีการปลูกและการผลิตที่ผู้ประกอบการไทยมีความเชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาสินค้าส่งออกให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดในเชิงเทคนิคและสุขอนามัยพืช วิธีการในการใช้จุดแข็ง

รับมืออุปสรรคที่มาจากข้อกำหนดของ NTBs ในประเทศคู่ค้าผู้นำเข้าสินค้ากล้วยไม้ไทยความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต (Cost Leadership Advantage) เข้าชดเชยความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาให้การให้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP)

จุดอ่อน	ภัยคุกคาม / อุปสรรค	กลยุทธ์จากการวิเคราะห์ TOW Matrix
W1 ขาดข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลการผลิตและการตลาดทั้งในและต่างประเทศ	T1 การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff Trade Barriers: NTBs) ของผู้นำเข้าสินค้ากล้วยไม้ไทย	WT1 พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) อุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกกล้วยไม้ไทย (W1 : T1)
W2 ผู้ประกอบการรายย่อยขาดความสามารถในการควบคุมคุณภาพในการผลิตกล้วยไม้	T2 การหมดอายุของการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) ของประเทศปลายทางส่งออก	WT2 กำกับดูแลและพัฒนาคุณภาพในกระบวนการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการโดยผ่านเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐและผู้ประกอบการ (W2 : T1)
W3 ปริมาณผลผลิตไม่สอดคล้องกับตลาดโลก	T3 การขาดการสนับสนุนการส่งออกในเชิงรุกและการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนจากภาครัฐ	WT3 การแสวงหาตลาดใหม่ ภายใต้อุตสาหกรรมความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และผลักดันการดำเนินกิจกรรมเจรจาต่อรองรอบใหม่กับประเทศคู่ค้าในระดับรัฐต่อรัฐอย่างต่อเนื่อง (W3 : T3)

ภาพ 4 กลยุทธ์เชิงรับ (WT) เพื่อลดผลกระทบปรับตัวแก้ไขปัญหาเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการกลยุทธ์การแข่งขัน

3. การกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช่ภาษี (NTBs) ผลการศึกษาในขั้นต้น สามารถนำมาสร้างเป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ประกอบการส่งออกกล้วยไม้ไทย มี 3 กลยุทธ์ ในสามขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนแรก ใช้กลยุทธ์การดำเนินการของผู้ประกอบการ ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการรวมตัวสร้างอำนาจต่อรองในการกำหนดราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐาน มีการร่วมกันวางแผนการผลิตและส่งออกกล้วยไม้ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการส่งออก และสร้างระบบให้มีการตรวจสอบผลย้อนกลับไปที่ผู้ประกอบการ

เพื่อการปรับเปลี่ยนเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลพันธุ์พืชทั้งชนิด คุณลักษณะ ช่วงเวลาการออกดอก เพื่อให้ประเทศไทยมีฐานพันธุ์กรรมที่กว้างขวางยิ่งขึ้นและผลิตกล้วยไม้ให้มีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 2 กลยุทธ์การกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ มีความสามารถในการผลิตและการจัดการสินค้าให้มีคุณภาพและมีความหลากหลายเพิ่มความรู้ ทักษะในการพัฒนาพันธุ์ใหม่เพื่อให้ความเข้มข้นและยั่งยืน มีสารสนเทศที่ประกอบการวางแผนการผลิตและการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ส่งเสริมการผลิตกล้วยไม้ที่มีคุณภาพ มีกิจกรรมจัดอบรมและดูงานมีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกกล้วยไม้ของไทยให้ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาในเรื่องคุณภาพผลผลิตให้ดอกกล้วยไม้มีอายุใช้งานที่นานขึ้นและลดการปนเปื้อนของโรคและแมลงศัตรู พัฒนาศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมอาชีพกล้วยไม้ และส่งเสริมการเกษตรหนุนสร้างอัตลักษณ์ผลไม้เพิ่มมูลค่าแต่ละท้องถิ่น รับวิถีชีวิตใหม่ (New normal) เพิ่มความรู้ให้ผู้ประกอบการต้องรู้และกล้าเปลี่ยนส่งเสริมการเกษตรหนุนสร้างอัตลักษณ์กล้วยไม้เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แต่ละท้องถิ่น เพิ่มความรู้ให้ผู้ประกอบการต้องรู้และกล้าเปลี่ยน

และในขั้นตอนสุดท้าย กลยุทธ์ความร่วมมือในเชิงภาคีระหว่างผู้ประกอบการและภาครัฐ ได้แก่ การเชื่อมโยงคลัสเตอร์กล้วยไม้ (ผู้ประกอบการ ผู้ส่งออก สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน มูลนิธิสมาคมชมรม) ที่เกี่ยวข้องและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยสร้างกิจกรรมให้เกิดการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูล ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน พัฒนาเทคโนโลยีภูมิปัญญาท้องถิ่น ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้า เพิ่มมูลค่าผลผลิตทำให้เกิดความแตกต่างจากคู่แข่ง การสนับสนุนกลุ่มผู้ประกอบการผู้ปลูกกล้วยไม้คุณภาพดีจำหน่ายผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ (Social Media) พร้อมส่งเสริมการจำหน่ายตลาดในประเทศเพื่อให้เป็น Land of Orchids และเกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและผลักดันการใช้และส่งออกกล้วยไม้ตามภารกิจและศักยภาพที่มีอยู่ด้วยการใช้กล้วยไม้ที่มีคุณภาพเป็นหลักในการประดับตกแต่งสถานที่ ได้แก่ สนามบินนานาชาติ สวนสาธารณะโรงแรม รีสอร์ท หน่วยงานทั้งราชการและเอกชน รวมทั้งการจัดงานพิธี การจัดประชุมสัมมนาต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การสรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ SWOT พบว่า จุดแข็งของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษี ได้แก่การมีสายพันธุ์กล้วยไม้ที่หลากหลายและมีการปรับปรุงพัฒนาสายพันธุ์มาโดยตลอด ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพสวยงาม ออกดอกเพื่อจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี เกษตรกรผู้เพาะปลูกและผู้ส่งออกมีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมนี้มาเป็นระยะเวลายาวนาน มีความเชี่ยวชาญเทคโนโลยี

และนำมาปรับใช้ในกระบวนการปลูกทำให้ได้ผลผลิตสูง มีความแข็งแกร่งในมิติของตราสินค้า (Brand) ที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือในระดับโลกในด้านคุณภาพและมาตรฐาน

โอกาสของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ ปัจจัยด้านดินฟ้าอากาศและค่าแรงสูงทำให้ผู้ประกอบการในหลายประเทศไม่สามารถแข่งขันด้านต้นทุนและราคากับผู้ประกอบการไทยได้ อีกทั้งรัฐบาลส่งเสริมให้มีโอกาสในการเข้าร่วมในงานแสดงสินค้าพืชในระดับโลก เพิ่มโอกาสในการเจรจาการค้าและรับฟังความเห็นต่าง เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงสินค้าและกลยุทธ์การขาย

การวิเคราะห์กลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยด้วย TOWS Matrix พบการใช้จุดแข็ง ในการรับมือภัยคุกคาม ซึ่งในที่นี้คือ มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTBs) กลยุทธ์การใช้จุดแข็งเพื่อรับมือกับอุปสรรค (ST) ด้วยการดำเนินกลยุทธ์ภายใต้ NTBs ผู้ประกอบการรวบรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกกล้วยไม้เพื่อต่อรองให้ภาครัฐ ร่วมมือและดำเนินการในเชิงรุกและเชิงรับต่อมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ จากการที่ผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่อุปทานธุรกิจกล้วยไม้ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการผลิตและการขายมาโดยตลอด แต่การขาดการสนับสนุนการส่งออกในเชิงรุกและการประสานเชิงยุทธศาสตร์ร่วมจากภาครัฐ การรวมกลุ่มเพื่อต่อรองและผลักดันการคุ้มครองจากภาครัฐในเวทีการส่งออกระหว่างประเทศจึงเป็นเรื่อง

กลยุทธ์ ST ยังประกอบด้วย การใช้เทคโนโลยีการปลูกและการผลิตที่ผู้ประกอบการไทยมีความเชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาสินค้าส่งออกให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อกำหนดในเชิงเทคนิคและสุขอนามัยพืชต่าง ๆ เป็นการใช้อยู่จุดแข็งรับมืออุปสรรคที่มาจากข้อกำหนดของ NTBs ในประเทศคู่ค้า ผู้นำเข้าสินค้ากล้วยไม้ไทย และ การใช้ความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต เข้าชดเชยความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาที่การให้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของประเทศผู้นำเข้าหมดอายุลง การมีต้นทุนที่ถูกกว่าสามารถทำกำไรได้พอที่จะถึงการเปิดเจรจาขอบใหม่หรือเงื่อนไขทางข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศในพิกัดสินค้านั้นเปลี่ยนไปในทิศทางที่เอื้อต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการในประเทศไทย

การวิเคราะห์จุดอ่อนในบริบทของภัยคุกคามเพื่อลดกระทบ ปรับตัว แก้ไขปัญหา เพื่อความพร้อมในการดำเนินกลยุทธ์การแข่งขัน สำหรับกลยุทธ์การปรับตัวและพัฒนานตนเองให้มีความพร้อม (WT) ของผู้ประกอบการส่งออกสินค้ากล้วยไม้ไทยภายใต้ข้อจำกัดของมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี ผู้ประกอบการควรร่วมมือระหว่างกันในลักษณะของภาคีภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่ทันสมัยในการเก็บรวบรวมและเผยแพร่มาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs) เนื่องจากการวิเคราะห์อุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกกล้วยไม้ไทย นั้นมีจุดอ่อนมาจากการขาดข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลการผลิตและการตลาดที่ดีทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์เชิงรับ(WT)ประกอบด้วย การสร้างระบบตรวจสอบ กำกับดูแล และพัฒนาคุณภาพ ในกระบวนการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการ โดยผ่านเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐและระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน หากขาดความสามารถในการควบคุมคุณภาพในการผลิตและส่งออกกล้วยไม้ ย่อมนำไปสู่การเสียเปรียบที่จะสามารถผ่านมาตรฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้านี้ และการใช้กลยุทธ์การแสวงหาตลาดใหม่ ด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการวางแผนการส่งออก ในปริมาณที่เหมาะสมในแต่ละไตรมาส

การกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTBs) จะเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มธุรกิจส่งออกกล้วยไม้ไทย เพื่อความยั่งยืนทางธุรกิจและการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการจัดการ

1. การดำเนินกลยุทธ์ภายใต้ NTBs ผู้ประกอบการควรใช้กลยุทธ์ในการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์อุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกกล้วยไม้เพื่อต่อรองให้ภาครัฐ ร่วมมือและดำเนินการในเชิงรุก ทั้งในด้านเทคโนโลยีการปลูกและการผลิตเพื่อพัฒนาสินค้าส่งออกให้เป็นไปตามมาตรฐาน และข้อกำหนดในเชิงเทคนิคและสุขอนามัยพืช เพื่อใช้เป็นจุดแข็งรับมืออุปสรรคที่มาจากข้อกำหนดของ NTBs ด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการวางแผนการส่งออกนี้ จึงมีทำให้มีปริมาณที่เหมาะสมในแต่ละไตรมาส เนื่องจากปริมาณผลผลิตกล้วยไม้ไทยได้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดโลก

2. กลยุทธ์ความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต เข้าชดเชยความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาที่ การให้สิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ของประเทศผู้นำเข้าหมดอายุลงการมีต้นทุนที่ถูกกว่าสามารถทำกำไรได้พอที่จะถึงการเปิดเจรจาขอบใหม่หรือเงื่อนไขทางข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ ในพิกัดสินค้านั้นเปลี่ยนไปในทิศทางที่เอื้อต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการในประเทศไทย

3. สร้างระบบให้มีการตรวจสอบผลย้อนกลับไปที่ผู้ประกอบการ เพื่อการปรับเปลี่ยนเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลพ่อแม่พันธุ์ทั้งชนิด คุณลักษณะ ช่วงเวลาการออกดอก เพื่อให้ประเทศไทยมีฐานพันธุ์กรรมที่กว้างขวางยิ่งขึ้นและผลผลิตกล้วยไม้ให้มีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างต่อเนื่อง

4. ส่งเสริมการเกษตรหนุนสร้างอัตลักษณ์ผลไม้เพิ่มมูลค่าแต่ละท้องถิ่น รับผิดชอบต่อชีวิตใหม่ (New Normal) เพิ่มความรู้ให้ผู้ประกอบการต้องรู้และกล้าเปลี่ยนส่งเสริมการเกษตรหนุนสร้างอัตลักษณ์ผลไม้เพิ่มมูลค่าแต่ละท้องถิ่น เพิ่มความรู้ให้ผู้ประกอบการ

5. ผู้ส่งออกและภาครัฐควรร่วมกันพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมในทุกองค์ประกอบ อาทิเช่น ฐานข้อมูลทั้งด้านการผลิต การตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สร้าง

ตลาดกลางที่ได้มาตรฐานกล้วยไม้ พัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้เอื้ออำนวยต่อการการส่งออกทั้งระบบ เน้นขยายตลาดใหม่ที่มีโอกาสในการขยายตัวสูงจากความต้องการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศตะวันออกกลางหรือ แอฟริกา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในบริบทของการกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทย ภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายในต่างประเทศ เช่น ในอาเซียนหรือในประเทศผู้ส่งออกดอกไม้รายใหญ่เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและเพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในบริบทของการกำหนดกลยุทธ์ในการแข่งขันของผู้ส่งออกกล้วยไม้ไทยภายใต้มาตรการการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายในด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายทาง (MANOVA) และอาจใช้เทคนิคการวิจัยอื่น เช่น การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) เพื่อสามารถวิเคราะห์ตัวแปรที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นว่าควรมีรูปแบบอย่างไรและควรมีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และบุคลากร ต่างๆ อย่างไรเพื่อเป็นประโยชน์ในการเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ

บรรณานุกรม

กรมวิชาการเกษตร. (2563). การส่งออกกล้วยไม้ไทยไปตลาดโลก.

กระทรวงพาณิชย์. (2564). อุปสรรคทางการค้าที่ไม่มีภาษี (Non Tariff Barriers: NTBs) และ มาตรการที่ไม่มีภาษี (Non Tariff Measures: NTMs) ของประเทศต่างๆ ใน ASEAN.
<https://rubber.oie.go.th/box/documents/NTBs.pdf>

กระทรวงพาณิชย์. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2563). ตลาดไม้ตัดดอกและโอกาสของการส่งออกกล้วยไม้ไทย.

สภาผู้แทนราษฎร, คณะกรรมาธิการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา. (2563). การกีดกันทางการค้าที่ไม่มีภาษี

(Non-Tariff Barriers) ที่มีผลต่อการส่งออกของไทย.

สมาคมผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ไทย. (2563). การส่งออกกล้วยไม้ไทย.

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกล้วยไม้แห่งชาติ. (2563). การส่งออกตลาดกล้วยไม้ไทย.

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ. (2563). **สถิติการค้าและการลงทุน.**

Miller, A., & Dess, G. (1996). **Strategy is the harmony between the environment and organizational resources.** McGraw-Hill.

Porter, M. E. (1990). **The competitive advantage of nations.** Free Press.

Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2006). **Strategic management and business policy (10th ed).**

Pearson Prentice Hall.

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา

Roles and Authority of the Committee Attached to the Senate

พรชัย สุทธิวรชัย¹
Pornchai Suthivorachai

Received: March 8, 2024. Revised: May 19, 2024, Accepted: June 5, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยเรื่อง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา 2) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา และ 3) เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ใช้การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 18 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ จำนวน 6 คน หัวหน้าคณะกรรมการการในวุฒิสภา จำนวน 6 คน และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการการในวุฒิสภา จำนวน 6 คน จากการวิจัยพบว่า 1) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมการเป็นองค์กรภายในวุฒิสภาที่ประกอบด้วยบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกวุฒิสภา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ได้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่วุฒิสภาแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่วุฒิสภามอบหมาย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา 2) บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา พบว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ คือ การพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา การรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะและนำข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของสภา และ 3) แนวทางการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมการการในวุฒิสภาต้องดำเนินการและปฏิบัติหน้าที่ ทั้งการใช้ดุลพินิจและการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการการในวุฒิสภา ต้องไม่เป็นการลิดรอนหรือบั่นทอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและเป็นไปตามหลักนิติธรรม

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, Master of Political Science Program, College of Politics and Government, E-mail: s65563825043@ssru.ac.th

คณะกรรมการในวุฒิสภาควรได้รับทรัพยากรที่จำเป็น รวมถึงเจ้าหน้าที่ เอกสารการวิจัย และเทคโนโลยี เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถส่งรายงานได้อย่างทันทั่วทั้งที่ไปยังวุฒิสภา

คำสำคัญ (Keywords): บทบาทและอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการ วุฒิสภา

Abstract

The research on Roles and Authority of the Committee Attached to the Senate has objectives to 1) study the scope of authority of the committee in the Senate, 2) study the roles of the committees attached to the Senate, and 3) propose guidelines for the committee in the Senate in complying with authority and duties. This qualitative research study utilizes documentary analysis and in-depth interviews with 18 individuals comprising of 6 academicians, 6 who are the heads of the committees, and another 6 who are the committee officials. The results showed that: 1) the committees are organizations within the Senate in which they are chosen by the senators or experts who are not members of the Senate. The committees were established to investigate or study any matter as assigned by the Senate. After accomplishing the task, they have to report to the Parliament. 2) The roles of the committees involve the consideration of legislative drafts, listening to the opinions of the public, and convey the problems or needs of the people to the Senate. 3) The guidelines for complying with authority and duties included the use of discretion and law enforcement of the committees must not deprive or undermine right and liberty of people following the Constitution of Kingdom of Thailand and rule of law. The committees should have required resources including officers, research articles, as well as technology in performing their responsible duties with effectiveness and being able to deliver the report to the Senate in good time.

Keywords: Roles and authority, committee, senate

บทนำ (Introduction)

รัฐสภาเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นสภานิติบัญญัติ มีหน้าที่หลักในการตรากฎหมาย พิจารณากฎหมายเพื่อกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของสังคม ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการติดตามตรวจสอบ และควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารและอื่น ๆ อันเป็นหน้าที่ที่ครอบคลุมกิจการต่าง ๆ ของรัฐเกือบทุกด้าน โดยในทางปฏิบัติการดำเนินบทบาทดังกล่าว จะผ่านสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้เวลานาน เพราะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมาก ดังนั้น การแสดงบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาจะกระทำได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบที่เป็นกลไกในการดำเนินงานของรัฐสภา คือ คณะกรรมการ

สำหรับประเทศไทยได้รับแนวความคิดเกี่ยวกับระบบคณะกรรมการมาจากต่างประเทศ และได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับ “คณะกรรมการ” ไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกจนถึงปัจจุบัน โดยได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของกรรมการไว้ในทำนองเดียวกัน คือ ให้มีหน้าที่กระทำการหรือพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา และคณะกรรมการมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลหรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555, หน้า 1-2)

คณะกรรมการถือเป็นกลไกสำคัญในการทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติในด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งรูปแบบของประชาธิปไตยมีปรากฏตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของคณะกรรมการก็มีความสัมพันธ์กับประชาธิปไตยในลักษณะขององค์การรัฐสภาในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติ โดยในการศึกษาของผู้ศึกษามุ่งเน้นการศึกษาถึงวิวัฒนาการและประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 คณะกรรมการและความสัมพันธ์ของการดำเนินการคณะกรรมการกับประชาธิปไตย ตลอดจนการปรับใช้หลักประชาธิปไตยกับการดำเนินการของคณะกรรมการ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า หลักการประชาธิปไตยได้ถูกนำมาใช้ในการดำเนินการของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นการพิจารณาสืบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมสภา เพียงแต่การปรับใช้หลักการดังกล่าวก็ไม่ได้จำแนกให้เห็นในแต่ละประเด็นหรือความสอดคล้องอย่างชัดเจน และยังไม่ได้ถูกนำมาปรับใช้ให้สอดคล้อง

กับหลักการประชาธิปไตยได้อย่างสมบูรณ์ตามที่ควรจะเป็น ซึ่งการปรับใช้หลักการประชาธิปไตยเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและยึดประโยชน์สาธารณะ การรับฟังเหตุผลเพื่อประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ หรือการยึดหลักเสียงข้างมากเพื่อให้เกิดข้อยุติในการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ ถือได้ว่าเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การสร้าง “ประชาธิปไตยในเชิงเนื้อหา” ประกอบกับเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของคณะกรรมการภายใต้หลักการประชาธิปไตยที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป (ถาวร สนิตพงษ์, ม.ป.ป., หน้า 1)

จากข้อมูลและความเป็นมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำงานวิจัยเรื่อง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา เพื่อศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา
2. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิง จำนวน 18 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ จำนวน 6 คน หัวหน้าคณะกรรมการในวุฒิสภา จำนวน 6 คน และเจ้าหน้าที่คณะกรรมการในวุฒิสภา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมการเป็นกลไกในการดำเนินงานของรัฐสภา เนื่องจากรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่กว้างขวางและครอบคลุมกิจการทุกด้านของประเทศ จะต้องพิจารณาปัญหากฎหมายที่หลากหลาย ดังนั้น จึงทำให้รัฐสภาจะต้องรับทราบข้อเท็จจริงและความเป็นไปในด้านต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณา

และการตัดสินใจ แต่ด้วยข้อจำกัดทำให้ไม่สามารถตอบสนองต่อปริมาณงานของรัฐสภาได้ รวมถึงสมาชิกมีระยะเวลาในการประชุมที่จำกัด และสมาชิกรัฐสภาแต่ละบุคคลมีองค์ความรู้และความสามารถที่แตกต่างกันด้วยเหตุผลดังกล่าว รัฐสภาจึงจำเป็นต้องตั้ง คณะกรรมาธิการขึ้น ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนหนึ่งเพื่อรับผิดชอบในการพิจารณากฎหมายเฉพาะเรื่องหรือเพื่อดำเนินงานในกิจการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของสภา และตามที่ได้รับมอบหมาย ส่งผลดีทำให้สมาชิกสามารถเข้าใจถึงปัญหาและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งทำให้คณะกรรมาธิการมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว

คณะกรรมาธิการมีอำนาจในการแต่งตั้งจำนวนสมาชิกของคณะอนุกรรมาธิการต่าง ๆ และกำหนดนโยบายต่าง ๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้แก่สมาชิกคณะอนุกรรมาธิการ ทั้งนี้ การแต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมาธิการขึ้นอยู่กับอำนาจในการตัดสินใจของประธานคณะกรรมาธิการ แต่เนื่องด้วยธรรมเนียมปฏิบัติของสภาย่อมยึดหลักความอาวุโสของผู้ที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของสมาชิกที่เคยได้สัมผัสงานของสภามาก่อน ประกอบกับการจัดสรรอัตราส่วนจำนวนสมาชิกของพรรคการเมืองของสมาชิกที่เคยได้สัมผัสงานของสภามาก่อน ประกอบกับการจัดสรรอัตราส่วนจำนวนสมาชิกของคณะอนุกรรมาธิการเหมือนกัน แต่หากพรรคการเมืองมีคะแนนเสียงในสภาน้อย จำนวนที่นั่งของคณะกรรมาธิการก็ลดหลั่นตามลำดับ

2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมาธิการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมาธิการวุฒิสภามีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์กฎหมายเพื่อช่วยในการพิจารณาร่างกฎหมายของวุฒิสภา โดยตรวจสอบและแก้ไขร่างกฎหมายก่อนที่จะนำเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา และคณะกรรมาธิการจะติดตามประสิทธิผลของกฎหมายภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการแต่ละคณะและรายงานผลต่อวุฒิสภา คณะกรรมาธิการในวุฒิสภามีบทบาทหน้าที่สำคัญในกระบวนการงบประมาณ ซึ่งจะพิจารณาทบทวนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล และลำดับความสำคัญในการใช้จ่าย โดยพิจารณาให้แน่ใจว่าเงินของรัฐบาลได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งการพิจารณาของคณะกรรมาธิการส่วนใหญ่จะได้แก่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับการเงิน การคลังและการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาล นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการวุฒิสภายังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ และคณะกรรมาธิการในวุฒิสภามีบทบาทหน้าที่สำคัญในเรื่องนโยบายต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยคณะกรรมาธิการอาจจัดให้มีการพิจารณา ให้คำแนะนำ และ

ยินยอมตามสนธิสัญญาและข้อตกลงที่ฝ่ายบริหารเจรจา รวมทั้งยังติดตามการดำเนินการตามข้อตกลงเหล่านี้และประเมินผลกระทบที่มีต่อผลประโยชน์ของชาติ

โดยสรุป บทบาทหน้าที่ของกรรมาธิการวุฒิสภา สามารถสรุปได้ว่า 1) ทำให้ช่วยแบ่งเบาภารกิจของรัฐสภา เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ และภารกิจของรัฐสภาได้เพิ่มขึ้นจะเห็นได้จากการเพิ่มจำนวนคณะกรรมการขึ้นเรื่อย ๆ 2) ทำให้ได้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วยทำงานในกิจการของรัฐสภาให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น 3) ทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง 4) ทำให้สามารถติดตามผลการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ทำให้ช่วยผสมผสานความคิดเห็นที่แตกต่างของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้ได้ข้อยุติและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

3. ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมการได้ถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ หรือกระทำกิจการต่าง ๆ สอบสวน ศึกษาข้อเท็จจริงในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ หรือที่เรียกว่าเรื่องใน “วงงานรัฐสภา” ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประกอบกับบังคับการประชุมสภาต่าง ๆ อาจจัดแบ่งประเภทคณะกรรมการออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ คณะกรรมการสามัญ คณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการเต็มสภา และคณะกรรมการร่วมกัน รวมถึง คณะอนุกรรมการที่อาจถูกตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่อาจถูกตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละประเภทอีกทีหนึ่ง

อภิปรายผล (Research Discussion)

1. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมการเป็นองค์กรภายในวุฒิสภาที่ประกอบด้วยบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกวุฒิสภา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ได้เป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่วุฒิสภาแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่วุฒิสภามอบหมาย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภา คณะกรรมการในวุฒิสภาเป็นส่วนสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติของรัฐบาล บทบาทหลักคือ มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์กฎหมายเพื่อช่วยในการพิจารณาร่างกฎหมายของวุฒิสภา โดยตรวจสอบและแก้ไขร่างกฎหมายก่อนที่จะนำเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีบทบาทในด้านนโยบายต่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่าง

ประเทศ โดยคณะกรรมการการอาจจัดให้มีการพิจารณา ให้คำแนะนำ และยินยอมตาม สนธิสัญญาและข้อตกลงที่ฝ่ายบริหารเจรจา รวมทั้งยังติดตามการดำเนินการตามข้อตกลง เหล่านี้และประเมินผลกระทบที่มีต่อผลประโยชน์ของชาติ ดังนั้น รัฐสภาจึงจำเป็นต้องตั้ง คณะกรรมการขึ้น ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนหนึ่ง เพื่อรับผิดชอบในการพิจารณากฎหมาย เฉพาะเรื่องหรือเพื่อดำเนินงานในกิจการต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของสภา และตามที่ได้รับ มอบหมาย ส่งผลดีทำให้สมาชิกสามารถเข้าใจถึงปัญหาและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ทำให้คณะกรรมการมีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และสภาสามารถเลือกสรร สมาชิกที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเป็นตัวแทนของสภาเพื่อพิจารณารายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ของสภาได้ สอดคล้องกับ ภูมิ มูลศิลป์ (2564) เรื่อง บทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในระบบ สภาคู่กับประสิทธิผลในการเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย จากการศึกษาพบว่า วุฒิสภาในต่างประเทศมักจะถูกลดทอนและถูกจำกัดเรื่องของอำนาจแม้ใน บางประเทศจะมีรูปแบบการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจากการแต่งตั้งทั้งหมดก็ตามสำหรับ พัฒนาการทางด้านหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาไทยนับแต่อดีตถึงปัจจุบันพบว่าประเทศไทยยัง ไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้าง องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาที่ลงตัว โดย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์ในประเด็นที่มา และอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาซึ่งถูกมองว่าเป็นการสืบทอดอำนาจ ขัดต่อหลักการ ประชาธิปไตย ดังนั้น จึงควรแก้ไขความสัมพันธ์ทางอำนาจของวุฒิสภาไทยเพื่อการเป็นสถาบัน ที่มีบทบาทเสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของระบบการเมืองและประชาธิปไตยของไทย ต่อไป สอดคล้องกับ สุภาพิษฐ์ ธีระวัฒน์ (2565) เรื่อง คณะกรรมการ (ฉบับปรับปรุงตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) กล่าวว่า ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ประกอบไปด้วย (1) พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่รัฐสภามอบหมาย หรือร่างพระราชบัญญัติตามที่สภา ผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภามอบหมาย (2) กระทำกิจการ สอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา (3) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และ อำนาจของสภาหรือพิจารณาเรื่องที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภาตามเวลาที่ กำหนด (4) หน้าที่และอำนาจที่ระบุไว้ในการจัดตั้งคณะกรรมการ และการดำเนินการของ คณะกรรมการต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน (5) ในการสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะ มอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนไม่ได้ และ (6) คณะกรรมการมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือ แสดงความเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาอยู่นั้นได้

สอดคล้องกับ European Parliament (2024) ที่กล่าวว่า ในการเตรียมการประชุมแบบเต็มคณะของรัฐสภา สมาชิกในคณะกรรมการประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ซึ่งมีประมาณ 20 คณะ โดยในแต่ละคณะกรรมการจะมีการมีสมาชิกประมาณ 25-88 คน และมีประธานคณะกรรมการ สำนักงาน และสำนักเลขาธิการ การจัดตั้งคณะกรรมการการเมือง เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการประชุมเต็มคณะในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไปในทิศทางเดียวกันกับบทความของ UK Parliament (2024) เรื่อง Committees ที่อธิบายว่า งานส่วนใหญ่ของสภาสามัญชน (สภาล่าง) และสภาขุนนางเกิดขึ้นโดยการทำงานของคณะกรรมการทั้งสี่ คณะกรรมการดังกล่าว ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 10 ถึง 50 ผู้แทนราษฎรหรือขุนนาง คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องต่างๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน อาทิ นโยบายของรัฐบาล และการเสนอกฎหมายใหม่ต่างๆ ไปจนถึงเรื่องของเศรษฐกิจ อีกทั้งบทความวิชาการของ Sardana (2020) เรื่อง Role and power of parliamentary committees ได้ให้ข้อสรุปว่า รัฐสภาเป็นสถาบันสูงสุดในระบอบประชาธิปไตยในการออกกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับหลายหลากประเด็น เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศ นโยบายต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รัฐสภาต้องพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบในเรื่องต่างๆ ที่มีลักษณะของความซับซ้อน กว้างขวาง และแตกต่าง จึงเป็นการยากมากที่รัฐสภาจะให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องของข้อกฎหมายต่างๆ และเรื่องอื่นๆ ที่รัฐสภาจะต้องพิจารณา โดยที่จำเป็นจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคในสาขาต่างๆ ที่มีความเข้าใจในเรื่องเหล่านั้นอย่างดียิ่งอีกทั้งอาจจะใช้เวลาอันยาวนานในการพิจารณา ดังนั้นคณะกรรมการจึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมแบ่งเบาหน้าที่ความรับผิดชอบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Delcamp (2018) เรื่อง How can Parliamentary Committees be made more effective? ซึ่งให้เหตุผลว่า คณะกรรมการมีความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในระบบของรัฐสภา คณะกรรมการมีความสำคัญในสองประเด็นคือ หนึ่ง ทำให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานของรัฐสภามีประสิทธิภาพในการแสวงหาข้อมูล แรงสะท้อนกลับ การอภิปรายอย่างเปิดเผย และการตัดสินใจ และสอง เพื่อให้เป็นที่แน่นอนใจได้ว่า ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปแบบมีส่วนร่วม ในกรณีนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการถือเป็นโอกาสที่ดีในการเปิดช่องว่างให้กับฝ่ายตรงข้ามและทำให้แน่ใจว่า จะเกิดความสมดุลของความสัมพันธ์ในอำนาจบริหาร

2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภา พบว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วย บทบาทในการพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา หรือในกรณีที่เป็นสภาเดี่ยว คือ สภานิติบัญญัติ

แห่งชาติ รวมทั้งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ บทบาทด้านการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อสภา และบทบาทด้านการศึกษา สอดส่องเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสาธารณะและอยู่ในอำนาจของสภา ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการมีความสำคัญต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาอย่างมาก ประกอบด้วยรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะและนำข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของสภา การกลั่นกรองข้อมูลค้นหาข้อเท็จจริง ความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ จากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกรัฐสภาในการทำหน้าที่บัญญัติกฎหมายและอื่น ๆ การเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และผสมผสานความคิดเห็นที่หลากหลายและแตกต่างกัน ซึ่งภารกิจสำคัญของคณะกรรมาธิการในวุฒิสภาคือ การกระทำกิจการพิจารณา ศึกษา หรือ สอดส่องเรื่องต่าง ๆ โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการคณะนั้น ๆ และการแบ่งคณะกรรมาธิการออกเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมาธิการมีการติดตามตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างครอบคลุม โดยผ่านกระทรวงและหน่วยงานภาครัฐ เช่น คณะกรรมาธิการการศึกษา มีบทบาทพิจารณาศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการพัฒนาด้านการศึกษา และการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมาธิการการทหาร มีบทบาทพิจารณาศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยของประชาชนและประเทศชาติ การเตรียมความพร้อมในการป้องกันประเทศ และการบริหารงานของกระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร ถีนุตพงษ์ (2564) เรื่องการดำเนินการของคณะกรรมาธิการในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมาธิการว่าประกอบไปด้วย บทบาทในการพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งหมายถึงสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา หรือในกรณีที่ เป็นสภาเดียว คือ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมทั้งการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ บทบาทด้านการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อสภา และบทบาทด้านการศึกษา สอดส่องเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในความสนใจของสาธารณะและอยู่ในอำนาจของสภา ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการมีความสำคัญต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาอย่างมาก โดยเฉพาะการรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณะและนำข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการของประชาชนเข้าสู่การพิจารณาของสภา การกลั่นกรองข้อมูล ค้นหาข้อเท็จจริง ความคิดเห็นในแง่มุมต่าง ๆ จากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกรัฐสภาในการทำหน้าที่บัญญัติกฎหมายและอื่น ๆ การเจรจาต่อรอง ประนีประนอม และผสมผสานความคิดเห็นที่หลากหลายและ

แตกต่างกัน และสอดคล้องกับบทความวิชาการของ United States Senate (2023) เรื่อง Frequently Asked Questions about Committees ที่สรุปเอาไว้ว่า บทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับองค์กรหรือหน่วยงานด้านกฎหมาย คณะกรรมการประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ในประเด็นต่าง ๆ ภายใต้ขอบเขตอำนาจในการพิจารณาของรัฐสภา คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่คอยดูแล ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ระบุประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนด้านกฎหมาย รวบรวมและประเมินข้อมูล รวมทั้งแนะนำการดำเนินการที่เหมาะสมต่อรัฐสภา โดยที่บทความวิชาการของ ประไพพร สัมเกลี้ยง (2560) เรื่อง บทบาทของคณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่า คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่หลักที่สำคัญ คือ บทบาทในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ บทบาทด้านการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร และบทบาทในการศึกษา สอบสวนเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับบทความของปธาน สุวรรณมงคล (2549) เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสามัญ สภาผู้แทนราษฎร ที่สรุปว่า ในฐานะที่คณะกรรมการเป็น องค์กรที่ช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญใน 3 ด้าน คือ 1) บทบาท ด้านการพิจารณาร่างกฎหมายที่เข้าสู่การพิจารณาของสภา 2) บทบาทด้านการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อสภา และ 3) บทบาทด้านการศึกษา สอบสวนเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในอำนาจของสภา

3. ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในวุฒิสภา พบว่า คณะกรรมการวุฒิสภามีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์กฎหมายเพื่อช่วยในการพิจารณาร่างกฎหมายของวุฒิสภา โดยตรวจสอบและแก้ไขร่างกฎหมาย ก่อนที่จะนำเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณา และคณะกรรมการจะติดตามประสิทธิผลของกฎหมายภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละคณะและรายงานผลต่อวุฒิสภา คณะกรรมการในวุฒิสภามีบทบาทสำคัญในกระบวนการงบประมาณ ซึ่งจะพิจารณา ทบทวนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล และลำดับความสำคัญในการใช้จ่าย โดยพิจารณาให้แน่ใจว่าเงินของรัฐบาลได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ซึ่งการพิจารณาของคณะกรรมการส่วนใหญ่จะได้แก่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเรื่องเกี่ยวกับการเงิน การคลัง และการพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาล นอกจากนี้ คณะกรรมการวุฒิสภายังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายสาธารณะ และคณะกรรมการในวุฒิสภามีบทบาทสำคัญในเรื่องนโยบายต่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยคณะกรรมการอาจจัดให้มีการพิจารณา ให้คำแนะนำ และยินยอมตาม

สนธิสัญญาและข้อตกลงที่ฝ่ายบริหารเจรจา รวมทั้งยังติดตามการดำเนินการตามข้อตกลงเหล่านี้และประเมินผลกระทบที่มีต่อผลประโยชน์ของชาติ

ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบว่า คณะกรรมาธิการในรัฐสภาต้องประสบกับปัญหา 1. บทบาทหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนกัน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการกำหนดเขตอำนาจ (Jurisdiction) ของ คณะกรรมาธิการที่ไม่ชัดเจน และการมีจำนวนของคณะกรรมาธิการที่มากจนเกินความจำเป็น 2. ความไม่ชัดเจนของอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งเกิดขึ้นมาจากขาดความเข้าใจในอำนาจ ดังกล่าวอย่างถ่องแท้ว่าคืออะไรและมีบทบาทหน้าที่อย่างไร 3. การขาดสภาพบังคับของคำสั่งในการเรียกบุคคลมาให้ข้อเท็จจริง หรือนำส่งเอกสารใดๆ ต่อ คณะกรรมาธิการ หลักใหญ่ใจความของปัญหานี้สืบเนื่องมาจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 17/2563 ที่ให้ มาตรา 5 มาตรา 8 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎรและ วุฒิสภา พ.ศ.2554 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ 4. การปฏิบัติหน้าที่ที่เกิดอุปสรรคเนื่องจาก มาตรา 129 ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่กำหนดให้ คณะกรรมาธิการในรัฐสภาต้อง สืบหาข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ไม่สามารถมอบหมายให้คณะบุคคลใด ซึ่งรวมถึงคณะอนุกรรมาธิการกระทำการแทนได้ อันเป็นการฝืนธรรมชาติของการปฏิบัติหน้าที่จริงของ คณะกรรมาธิการที่จำต้อง มีคณะอนุกรรมาธิการเข้ามาช่วยเหลือภารกิจของตนอย่างมีนัยสำคัญ 5. การบังคับใช้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญสำหรับการประเมินผลกระทบทางกฎหมายใน มาตรา 77 ที่ ต้องอาศัยระบบคณะกรรมาธิการในรัฐสภาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนไม่อาจกระทำได้อย่างราบรื่น เพราะ การออกแบบมาตรา 129 ที่มีลักษณะเป็นการลดทอนบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kinyondo and Pelizzo (2022) Evaluating the Performance of Parliamentary Committees โดยกล่าวว่า การวัดผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมาธิการเป็นสิ่งสำคัญ โดยที่จะก่อให้เกิดการบริหารประเทศชาติที่ดี วิธีการในการวัดผลดังกล่าว อาทิ การวัดจำนวนกฎหมายที่สำคัญต่างๆ ที่คณะกรรมาธิการให้ความเห็นชอบให้ผ่าน จำนวนประเด็นที่สำคัญต่างๆ ที่คณะกรรมาธิการให้การพิจารณา และจำนวนของกฎหมายที่ไม่มีความสำคัญที่ไม่ผ่านการพิจารณาอนุมัติเห็นชอบโดย คณะกรรมาธิการ แม้ว่าวิธีการที่กล่าวมานี้มีความสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ แต่วิธีการเหล่านี้ก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกรัฐสภา เนื่องจากสมาชิกยังขาดจิตสำนึกของความร่วมมือในการวัดผลการปฏิบัติหน้าที่ งานวิจัยชิ้นนี้จึงพยายามนำเสนอแนวคิดเชิงสร้างสรรค์เกี่ยวกับ ‘กฎเรียบง่าย (a rule of thumb)’ ซึ่งกล่าวว่า ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมาธิการควรมีการวัดผลอย่างต่อเนื่อง โดยที่การวัดผลนั้นอยู่บนขอบเขตของการกระทำของแต่ละบุคคลในคณะกรรมาธิการที่มีความ

สอดคล้องเชื่อมโยงกับ 3 E's คือ เศรษฐกิจ (Economy) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และ ประสิทธิภาพ (Efficiency) สอดคล้องกับ วีระพงศ์ เชาวลิต (2564) เรื่อง ปัญหาของการใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภา : ศึกษากรณีการใช้อำนาจ ในการเลือกนายกรัฐมนตรี ตามบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ผลของการวิจัยพบว่าการใช้ อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ไม่มีความ สอดคล้องกับบทบาทอำนาจของสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญต่างประเทศและรัฐธรรมนูญ ของประเทศไทยที่ผ่านมานอกจากนี้ พบว่า การใช้อำนาจหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกนายกรัฐมนตรี ไม่สอดคล้องหลักการแนวคิดทฤษฎีตาม หลักการประชาธิปไตยและเป็นการก่อให้เกิดปัญหาของการงานระบบรัฐสภาภายหลังการ เลือกตั้ง และการใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภาในการร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการ เลือกนายกรัฐมนตรี เป็นการทำลายระบบพรรคการเมืองไม่สอดคล้องกับทฤษฎีความเป็น สถาบันของพรรคการเมือง บทความวิชาการเรื่อง Guide to Parliaments. Paper 10 เขียน โดย Brazier (2017) แสดงให้เห็นถึงปัญหาของคณะกรรมการในด้านของการรับผิดชอบ (accountability) โดยที่คณะกรรมการจะต้องใช้หน้าที่ในการกำกับดูแลเพื่อที่จะทำให้รัฐบาล รับผิดชอบในเรื่องของนโยบายและการออกกฎหมายต่างๆ รวมไปถึงการให้บริการสาธารณะ และวิธีการใช้งบประมาณของประเทศ อีกทั้งงานของ Fortunato, Martin, and Vanberg (2019) Committee Chairs and Legislative Review in Parliamentary Democracies สรุปว่า งานวิจัยด้านสถาบันรัฐสภาแสดงให้เห็นว่า รัฐสภาโดยการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการมีบทบาทที่สำคัญในการออกแบบนโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม ผลกระทบของผู้ที่ทำหน้าที่นี้ โดยเฉพาะผู้ที่ชี้้นำการทำงานของคณะกรรมการ ซึ่งก็คือ ประธานคณะกรรมการ ยังขาดความรู้ความเข้าใจอีกมาก โดยหลักการแล้ว ประธาน คณะกรรมการใช้อำนาจตามวาระเพื่อจุดประสงค์สองอย่าง คือ ให้โอกาสฝ่ายค้านทาง การเมืองที่จะถ่วงถ่วงข้อเสนอนโยบายของรัฐบาล และสนับสนุนรัฐบาลในการนำเสนอ นโยบายที่ดีกว่า และสอดคล้องกับ ชัย ชิดชอบ และมานะ มหาสุวีระชัย (2543) ซึ่งกล่าวว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหลายจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการเสนอว่า ทางคณะกรรมการควร จะต้องแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน ว่าเรื่องไหนควรจะเข้าคณะกรรมการคณะไหน นี่คือเรื่องที่เป็น ปัญหาที่ได้รับทราบมา

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

กรรมาธิการ คือ บุคคลที่สภาแต่งตั้งขึ้นประกอบเป็นคณะกรรมการาธิการ เพื่อกระทำการกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา แล้วรายงานต่อสภา จากหลักการดังกล่าวทำให้เห็นภาพว่า คณะกรรมการาธิการ คือ คณะบุคคลในสภามีหน้าที่ตามที่ รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับการประชุมสภากำหนดไว้ และเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในระบบรัฐสภาที่จะทำให้ การทำงานของสภามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการตั้งกรรมการาธิการ การเลือกและการแต่งตั้งกรรมการาธิการเป็นอำนาจของสภา โดยที่ประชุมสภามีอำนาจเลือกบุคคล เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการาธิการ โดยวิธีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การทำงานของกรรมการาธิการในวุฒิสภาส่งผลกระทบโดยตรงต่อวุฒิสภา การกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนในการทำงานของคณะกรรมการาธิการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และกรรมการาธิการจำเป็นต้องเข้าใจในข้อกำหนดดังกล่าว เช่น ขอบเขตงานหลักคืออะไร ความถี่และรูปแบบในการรายงานต่อวุฒิสภา ความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากวุฒิสภา เป็นต้น
2. วุฒิสภาควรจัดให้มีการบรรยายสรุปของคณะกรรมการาธิการ ตามด้วยการวิเคราะห์ช่องว่างและข้อเสนอเกี่ยวกับทิศทางทั่วไปที่จะดำเนินการ สามารถจัดให้มีการปรึกษาหารือเพิ่มเติมของคณะกรรมการาธิการเกี่ยวกับหัวข้อเฉพาะต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม
3. วุฒิสภาควรวิเคราะห์และหากมีความจำเป็น เสนอแนะการปรับปรุงโครงสร้างคณะกรรมการาธิการให้มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนทรัพยากรด้านบุคลากรรวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างเพียงพอให้กับคณะกรรมการาธิการ
4. การแก้ไขบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการาธิการว่าด้วยสภาพบังคับของคำสั่งของคณะกรรมการาธิการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กรรมการาธิการจะต้องใช้ความเชี่ยวชาญในการประเมินและบริหารจัดการปัญหาที่ได้รับมอบหมายบนพื้นฐานของข้อมูลประกอบและได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. กรรมการาธิการมีการทำงานเป็นทีมที่ดี มีการประเมินภายใน การบริหารความเสี่ยง ทีมกฎหมาย เลขานุการ ประชาสัมพันธ์ มีการกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของแต่ละกรรมการาธิการในคณะ

3. คณะกรรมการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียอย่างไร สามารถปรับปรุงกระบวนการนี้ให้ดีขึ้นอย่างไร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในวุฒิสภานในอนาคต ผู้วิจัยควรจะศึกษาด้านประสิทธิภาพของคณะกรรมการ อาทิ ตัวชี้วัด หรือ Key Performance Indicator (KPI) ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง เพราะเหตุใด ควรมีการกำหนดเป้าหมายของคณะกรรมการในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพหรือไม่ ทิศทางในการใช้อำนาจและหน้าที่ควรเป็นอย่างไร ศึกษาและประเมินด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองว่าเป็นสาระสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหรือไม่ อย่างไร ควรมีการศึกษาด้านการพัฒนาระบบเครื่องมือการรายงาน และวิธีที่เหมาะสมในการรายงานผลการทำงานของคณะกรรมการ รวมทั้งอาจจะศึกษาวิธีที่เหมาะสมในการเผยแพร่ข้อมูลผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการต่อสาธารณชน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ชัย ชิดชอบ และมานะ มหาสุวีระชัย. (2543). **ปัญหาของคณะกรรมการธิการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ภูมิ มูลศิลป์. (2564). บทบาทอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาในระบบสภาคู่กับประสิทธิภาพในการเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย, **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 10 (3), กรกฎาคม – กันยายน, หน้า 306 - 318.
- ถาวร ลินุตพงษ์. (2564). การดำเนินการของคณะกรรมการธิการในระบบสภาคู่กับประสิทธิภาพในการเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย, **วารสาร ศาลรัฐธรรมนูญ**, 23(68), พฤษภาคม – สิงหาคม, หน้า 54 – 77.
- ประไพพร สัมเกลี้ยง. (2560). **บทบาทของคณะกรรมการธิการ สภาผู้แทนราษฎร**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). (2566). **บทบาทของคณะกรรมการกฤษฎีกาในกระบวนการนิติบัญญัติไทย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://tdri.or.th/2012/11/law-council/>.
- สุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์. (2565). **คณะกรรมการธิการ (ฉบับปรับปรุงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). **บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธิการสามัญสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550**, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วีระพงศ์ เชาวลิขิต. (2564). ปัญหาของการใช้อำนาจของสมาชิกวุฒิสภา : ศึกษากรณีการใช้อำนาจ ในการเลือกนายกรัฐมนตรี ตามบทเฉพาะกาลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, **วารสารวิชาการเชาอีส์ท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 7 (2), กรกฎาคม – ธันวาคม, หน้า 30-47.
- Brazier, Alex. (2017). **Guide to Parliaments**. Paper 10. UK: Global Partners Governance.
- Decamp, Alain. (2018). **How ca Parliamentary Committees be made more effective?** Retrieved from: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Decamp-Committees-Eng.pdf>. on 5 February, 2024.

European Parliament. (2024). **About the Parliament**. Retrieved from:

[HTTPS://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organization-and-rules/organization/committees](https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/en/organization-and-rules/organization/committees) on 4 February, 2024.

Fortunato, David, Martin, Lanny W. and Vanberg, Georg. (2019). Committee Chairs and Legislative Review in Parliamentary Democracies. **British Journal of Political Science**, Volume 49, Issue 2, April, pp. 785-797.

GRADUATE STUDIES AND POSTDOCTORAL AFFAIRS. (2 0 2 3) . **Roles and responsibilities of advisory committees**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566 จาก

<https://uwaterloo.ca/graduate-studies-postdoctoral-affairs/faculty-and-staff/guide-graduate-research-and-supervision/roles-and-responsibilities-advisory-committees>

Kinyondo, Abel and Pelizzo, Reccardo (2022). Evaluating the Performance of Parliamentary Committees. **Jurnal Ilmu Pemerintahan**, Volume 12, Issue 1, April, pp. 1-15.

Murphy, Jonathan. (2020). **Parliament and Crisis: Challenges and Innovations**. Sweden: International IDEA.

UK Parliament. (2024). **Committees**. Retrieved from:

<https://www.parliament.uk/about/how/committee/> on 4 February, 2024.

United States Senate. (2023). **Frequently Asked about Committees**. Retrieved from:

https://www.senate.gov/committees/committees_faq.htm. on 2 February, 2024.

ผลสัมฤทธิ์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดีเด่น)
กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยา
Achievement of Strategic Development of Local Government Organization
(Outstanding) Case Study: Local Government Organization in Phayao
Province.

พระครูปลัดวรศักดิ์ เรือนสอน¹

Phrakru Palad Warasak Rueanson

Received: April 10, 2024. Revised: May 8, 2024, Accepted: June 5, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ นำเสนอการศึกษาผลสัมฤทธิ์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดีเด่น) กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่บรรลุผลสัมฤทธิ์ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนา และ 3) หาแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้สูตร IOC ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คือ ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนผู้เกี่ยวข้อง กรณีศึกษา 6 แห่ง จำนวน 30 คน

ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติสู่ผลสัมฤทธิ์ จังหวัดพะเยา มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การวิเคราะห์นโยบายและวิสัยทัศน์ (2) การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล (3) การกำหนดแผนดำเนินงาน (4) การกำหนดยุทธศาสตร์ (5) การลงมือปฏิบัติ และเรียนรู้ (6) การสร้างความเป็นเจ้าของ และ (7) การขยายผลการดำเนินงาน 2) ปัจจัยที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ มี 5 ปัจจัย ดังนี้ (1) ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่เปิด

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Email: s64584944002@ssru.ac.th

กว้าง เข้มแข็งและไม่รวมอำนาจ (2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ (3) ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (4) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และ (5) ทักษะ ความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และ 3) แนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสัมฤทธิ์ จังหวัดพะเยา จากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย คือ ตัวแบบ FGCE มีองค์ประกอบ ได้แก่ (1) การกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ (2) การวางแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐ (3) องค์ประกอบที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ และ (4) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานราชการ

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research article presenting a study of the results of strategic development of local government organizations (outstanding), case studies of local government organizations. In Phayao Province the objectives are to 1) study the formulation of a development strategy that achieves results, 2) study factors affecting the results of operations according to the development strategy, and 3) find guidelines for development according to the strategy to focus on achieving results. It is a qualitative research using content analysis methods and used structured interviews using the IOC formula to check the quality of the research tools, Interview key informants by means of specific selection that is Local Administrators, Officials belonging to Local Government Organizations and related people, case study of 6 locations, 30 people.

The results of the research found that 1) The process of formulating strategies and putting strategies into practice to achieve results in Phayao Province has 7 steps as follows: (1) Policy and vision analysis (2) Data collection and analysis (3) Setting operational plans, (4) Setting strategies, (5) Taking action and learning, (6) Creating ownership, and (7) Expanding operational results. 2) There are 5 factors that lead to achievement as follows: (1) Executives with an open vision, Strong and excluding power. (2) Participation of people in the area (3) Good relationship between the administration and the local garden administrative organization council (4) Change leadership and (5) Skills, knowledge and abilities of Officials Worker and 3) Guidelines for developing strategies of Local Government Organizations that have achieved results in Phayao Province. From the synthesis of the results of interviews and

small group meetings, the FGCE model has elements including: (1) Setting strategies and leading strategies to results (2) Government strategic planning, (3) Components that lead to results and (4) evaluating the results of government agencies.

Keywords: Achievements, Strategic development plans, Local Government Organization.

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) คือ การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เพื่อจัดทำบริการสาธารณะ โดยจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและภายใต้การกำกับดูแลที่เหมาะสม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 หมวด 14 มาตรา 249 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ภายใต้บังคับมาตรา 1 ให้มีการจัดการปกครองท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองของตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นตามวิธีการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายบัญญัติ และ มาตรา 250 สรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560, 2560, น. 74) ดังนั้น การจัดบริการสาธารณะจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นการกำหนดทิศทางในอนาคตของท้องถิ่น เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุ รวมถึงแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว บนพื้นฐานของการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ เป็นระบบ อีกทั้ง ต้องมีความสอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาพปัญหาหรือ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

จะเห็นได้ว่าการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (แผนพัฒนาท้องถิ่น) นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตของท้องถิ่น และ ถือเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาให้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังสามารถจัดสรรทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจำเป็นต้องอาศัยการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์กรเป็นหลัก (Results Based Management หรือ RBM) ซึ่งเป็นการบริหารงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิบัติงานอย่าง

มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการกำหนดยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร พร้อมทั้งมีการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเอง (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2543)

แนวคิด RBM ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ถูกนำมาใช้ในประเทศไทยเมื่อ ปี พ.ศ. 2538 โดยเริ่มต้นจากหน่วยงานระดับกรมและต่อมาได้มีการขยายไปสู่หน่วยงานสังกัดสำนักงานประกันสังคม ในพื้นที่จังหวัดและกรุงเทพมหานคร อีกทั้งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดให้ส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย มาตรา 9 ให้ยึดแนวทางการบริหารงานภาครัฐโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก และในขณะเดียวกันก็ได้นำเอาแนวคิดเรื่องการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐมาใช้ในการบริหารงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นอีกด้วย (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช 2546, 2546, น. 1) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้มีการนำแนวความคิดการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์มาใช้เช่นเดียวกัน และมีบางหน่วยงานที่มีผลงานโดดเด่น ได้รับรางวัลในระดับจังหวัดและระดับประเทศ สำหรับจังหวัดพะเยาถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความโดดเด่นด้านการพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นระดับประเทศ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพะเยา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี ผลการปฏิบัติงานดีเด่นในระดับจังหวัดซึ่งเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

ผู้วิจัยในฐานะประชากรจังหวัดพะเยา มีความยินดียิ่งกับความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการพัฒนายุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดเป็นประสิทธิผลของงานผ่านผลงานทั้งในระดับจังหวัด และระดับประเทศ เรียกได้ว่า เป็นองค์กรที่มีผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งใจศึกษาตัวอย่างผลสัมฤทธิ์ จากผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลงานดีเด่นระดับจังหวัด จังหวัดพะเยา และระดับประเทศ เพื่อเป็นแบบแผนหรือแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ได้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถรองรับต่อการขยายตัวของท้องถิ่นในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่บรรลุผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสัมฤทธิ์ จังหวัดพะเยา

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

1. แนวคิดการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์

การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์มีที่มาจากการนำแนวความคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการบริหารงานกองทัพตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งคำว่า “ยุทธศาสตร์” ได้ถูกนำมาใช้ในการทำสงครามที่ผู้นำกองทัพได้บริหารงานกองทัพ โดยใช้ทักษะการใช้อำนาจเพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม และการสร้างระบบที่เป็นหนึ่งเดียวของการปกครองโลก จนกระทั่งเป็นกองทัพที่มีความเข้มแข็ง มีวินัย และสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ในที่สุด และแนวความคิดดังกล่าวยังส่งผลต่อแนวความคิดเชิงยุทธศาสตร์ในยุคสมัยใหม่ ซึ่งไม่เพียงแต่ในด้านสงครามเท่านั้น แต่ยังหมายถึงสาขาอื่นๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอีกด้วย (H. Mintzberg & J.B. Quinn, 1996, p. 5)

“การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์” หมายถึง การบริหารงานขององค์กรที่มีความเชื่อมโยงทั้งด้านนโยบาย ของผู้บริหาร เป้าหมาย แนวทางปฏิบัติ และทรัพยากรต่างๆ โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดแผนดำเนินงาน การกำหนดขอบเขตการดำเนินงาน และการกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการบริหารจัดการทั้งในเชิงเศรษฐกิจและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อดำเนินงาน ขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ โดยแนวทางดำเนินงานดังกล่าวจะต้องมีความเหมาะสมกับสถานะแวดล้อมและทรัพยากร และมีการเตรียมการเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย (Quinn & Roger, 1980, p. 3)

การนำการวางแผนยุทธศาสตร์มาใช้ในหน่วยงานภาครัฐนั้น ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดการจัดทำ“แผนยุทธศาสตร์ธุรกิจ” (business strategic planning) ซึ่งเป็นกระบวนการตรวจสอบ

สถานการณ์ในปัจจุบันของหน่วยงาน เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานให้เกิดการพัฒนายุทธศาสตร์ และมีการวัดผลลัพธ์ของงาน โดย “การวางแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐ” มีส่วนประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ (1) การกำหนดภารกิจ (mission) และจุดมุ่งหมาย(goal) ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กร (2) การตรวจสอบหรือการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดยุทธศาสตร์ (3) การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาระหว่างดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์ (4) การกำหนดประเมินและการเลือกยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินงาน และ (5) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และควบคุมกำกับให้การปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลในวงกว้างเพื่อค้นหาทางเลือกในการดำเนินงานที่ดีที่สุด อีกทั้งต้องสามารถสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารการมีส่วนร่วม การประสานผลประโยชน์และค่านิยม พร้อมทั้งจะสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อผลสำเร็จในการนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (O.E. Hughes, 1994, p. 173)

2. แนวคิดการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์

การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เกิดมาจากการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM) ที่การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นแนวคิดขององค์กรที่จะพยายามสร้างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์อันมีประสิทธิภาพเข้ามาใช้ในการจัดการและดำเนินการขององค์กร โดยมีความมุ่งหวังที่จะต้องการให้ ผลของการใช้ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์เหล่านั้นประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง และสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate Outcomes) (กิตติ บุญนาค, 2545, น. 27) เป็นวิธีการในการปรับปรุงการบริหารให้เกิดประสิทธิผล (Effectiveness) และโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) โดยที่ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ประเมินความเสี่ยง ติดตามกระบวนการดำเนินงาน เพื่อบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางบริหารและการรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งการบริหารจัดการภาครัฐตั้งแต่ทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารงาน จากการควบคุมงบประมาณโดยส่วนกลาง มาเป็นการควบคุมรายละเอียดขั้นตอนกระบวนการ การปฏิบัติงานของกิจกรรม และต่อมาก็เป็นการบริหารงานโดยเน้นวัตถุประสงค์ (Management-By-Objective หรือ MBO) และในช่วงทศวรรษ 1980 แนวความคิดในการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ก็มีบทบาท ในการปรับแนวทางการบริหารงานภาครัฐ จึงได้เปลี่ยนมาเป็นการบริหารงานมุ่งผลสัมฤทธิ์จนถึงปัจจุบัน

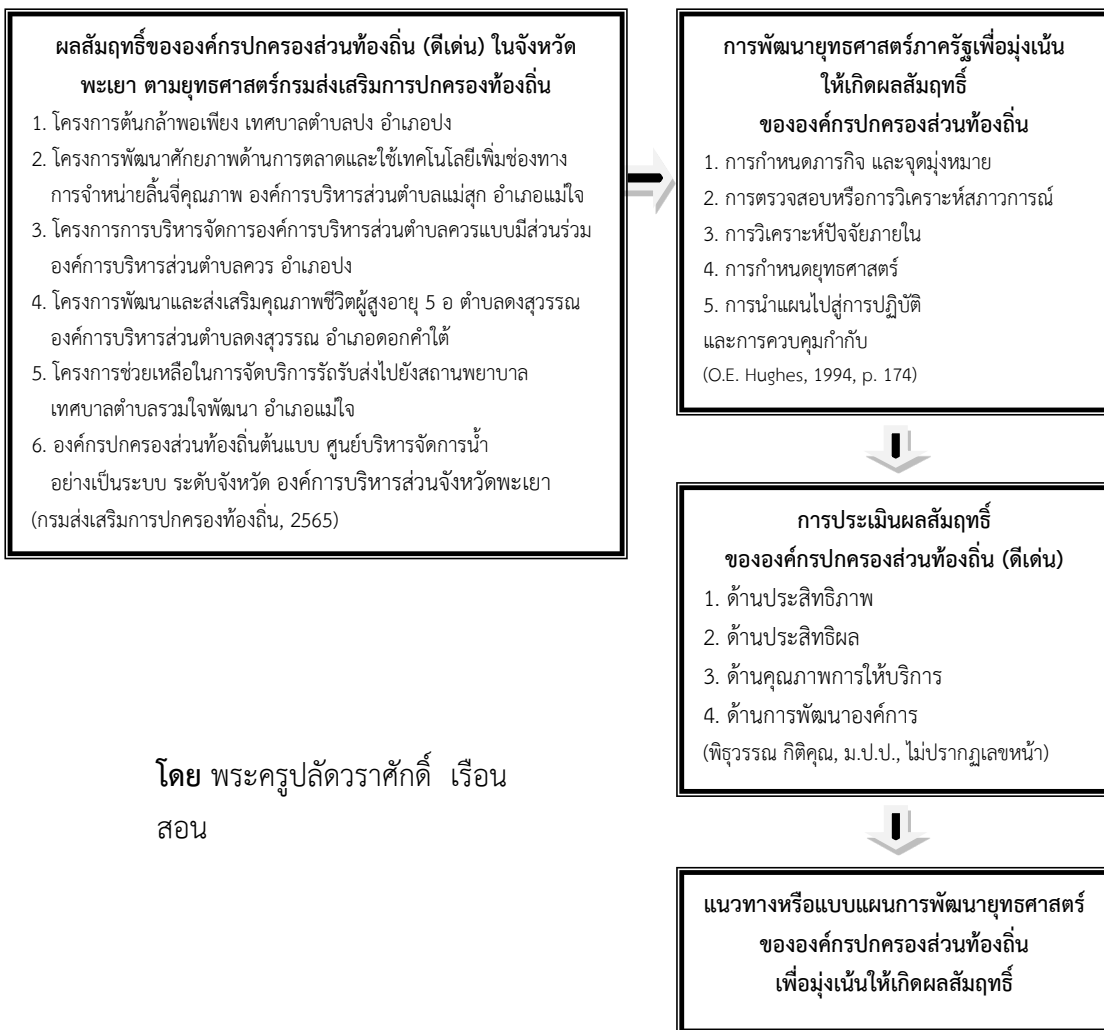
องค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มี 2 องค์ประกอบ (พิฐวรรณ กิตติคุณ, ม.ป.ป.) ได้แก่ องค์ประกอบแรก คือ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ (Strategic and Operational Plan) ซึ่งหน่วยงานจะต้องวางแผนเพื่อให้ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงาน องค์ประกอบที่สอง คือ การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดรายละเอียดของตัวชี้วัดผลดำเนินงานหลัก และการวัดและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน โดยใช้กรอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานราชการ ในการพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสัมฤทธิ์ จาก 4 มุมมอง ได้แก่ (1) มุมมองด้านประสิทธิภาพ คือความสามารถด้านการบริหารงานของทีมผู้บริหารท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ (2) มุมมองด้านประสิทธิผล คือความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ครอบคลุมถึงโครงสร้างองค์กร กระบวนการทำงาน วัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร (3) มุมมองด้านคุณภาพการให้บริการ คือการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นผู้รับบริการและสาธารณชนทั่วไปที่อยู่ในสภาวะแวดล้อมภายนอกหน่วยงานราชการ และ (4) มุมมองด้านการพัฒนาองค์กร คือการพิจารณาถึงความสามารถของหน่วยงานราชการต่อความเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งกว่าเดิม โดยอาศัยผู้นำการเปลี่ยนแปลงจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีความเชื่อมโยงกับการทำงานของกระบวนการกำหนดผลสัมฤทธิ์ ที่กำหนดกระบวนการความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (activities) ผลงาน (outputs) ผลลัพธ์ (outcomes) และ ผลสัมฤทธิ์ (results) นั้นเอง

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์มักใช้เทคนิค Balanced Scorecard เป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์หาปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลักขององค์กร เพื่อให้แน่ใจว่า ได้พิจารณามุมมอง ด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน โดยปกติหน่วยงานราชการจะให้ความสำคัญกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลักขององค์กร โดยมุ่งเน้นที่กระบวนการทำงานและหน่วยงานมากกว่าปัจจัยภายนอก เช่น ประชาชนผู้รับบริการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และให้ความสำคัญกับเรื่องของการเงินเฉพาะเวลาเสนอของงบประมาณประจำปีเท่านั้น จึงถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยผู้บริหารในระบบราชการที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบหลากหลาย ให้สามารถรับทราบข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่สำคัญขององค์กรได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กรอย่างเต็มที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดีเด่น) กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพะเยา ครั้งนี้ มีแนวคิดพื้นฐานว่า การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดีเด่น) นั้น จะต้องมีการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และยุทธศาสตร์จังหวัดพะเยา เข้ามาใช้ในการจัดการและการดำเนินงานขององค์กร โดยมีความมุ่งหวังที่จะต้องการให้ผลของการใช้ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์เหล่านั้นประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง และสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ปัจจัยด้านความสามารถของผู้บริหารท้องถิ่น ปัจจัยด้านความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาท้องถิ่น ปัจจัยความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และปัจจัยด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งสอดคล้องกับ **“แนวคิดกรอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานราชการ”** ซึ่งสามารถพิจารณาจากมุมมอง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านประสิทธิผล 3) ด้านคุณภาพการให้บริการ และ 4) ด้านการพัฒนาองค์กร (พิรุวรรณ กิตติคุณ, ม.ป.ป., ไม่ปรากฏเลขหน้า) โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ **“แนวคิดการวางแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐ”** ของ Oisen and Eadie ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) การกำหนดภารกิจและจุดมุ่งหมาย 2) การตรวจสอบหรือการวิเคราะห์สภาพการณ์ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในเพื่อกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยงาน 4) การกำหนดยุทธศาสตร์ และ 5) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติและการควบคุมกำกับ (O.E. Hughes, 1994, p. 174) ภายใต้กรอบแนวคิดในการศึกษาตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

โดย พระครูปลัดวราศักดิ์ เรือน
สอน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพะเยาที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในระดับจังหวัดตามยุทธศาสตร์ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 6 แห่ง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านแผนพัฒนาท้องถิ่น และประชาชนที่เกี่ยวข้อง

โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Selection) จำนวน 30 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารท้องถิ่น
2. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้รักษาราชการแทน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน ซึ่งมีคุณสมบัติในระดับผู้บริหาร และเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. พนักงานส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้รับผิดชอบงานด้านที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น ในระดับจังหวัด และระดับประเทศ
4. ประชาชน จำนวน 12 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้นำชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งกลุ่มคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นลักษณะของคำถามปลายเปิด โดยแบบสัมภาษณ์มี 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่ง คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับหน่วยงาน มีทั้งหมด 5 ตอน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การกำหนดแผนกลยุทธ์เพื่อบูม่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา ปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง และความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อแนวทางหรือแบบแผนการวางแผน ยุทธศาสตร์ภาครัฐเพื่อบูม่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ แบบที่สอง คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชน มีทั้งหมด 4 ตอน ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อบูม่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนา ยุทธศาสตร์ภาครัฐเพื่อบูม่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์

วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย คือ การสร้างแบบสัมภาษณ์และนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ และผู้เชี่ยวชาญในการส่งเสริมดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้สูตรของ IOC (Index of Item Objective Congruence) (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ขานิประศาสน์, 2547, น. 145-146) ในการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยจำแนก ดังนี้

- 1) นักวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 2 ท่าน

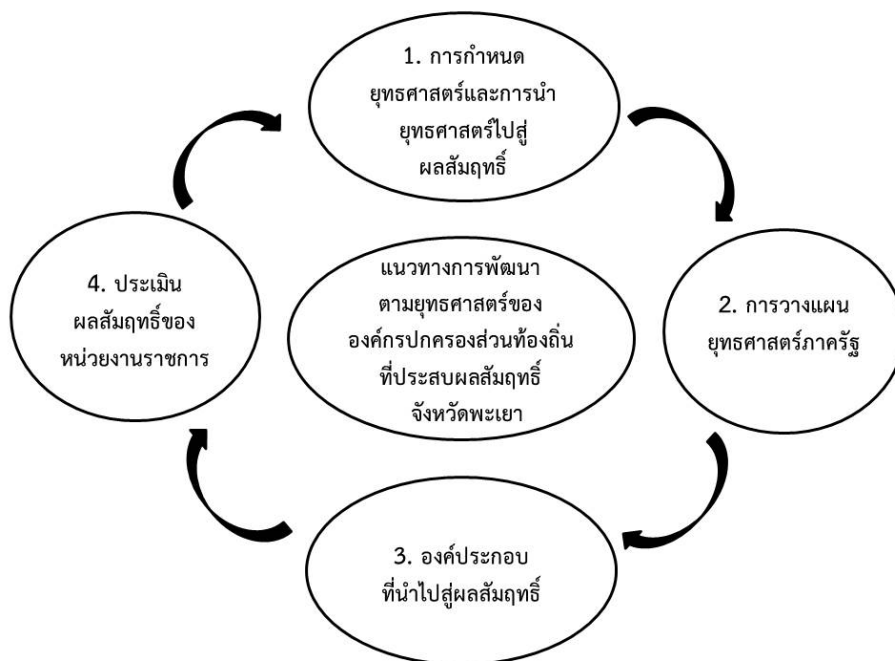
2) ท้องถิ่นจังหวัด จำนวน 1 ท่าน

เมื่อแบบสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้ว จึงนำไปใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษา

ผู้ศึกษาขอเสนอแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสัมฤทธิ์ จังหวัดพะเยา โดยสามารถอธิบายได้ตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสัมฤทธิ์ จังหวัดพะเยา

โดย พระครูปลัดวราศักดิ์ เรือนสอน

ตารางที่ 1 แนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบ
ผลสัมฤทธิ์ จังหวัดพะเยา

ตัวแบบ FGCE	แนวทางการปฏิบัติ
1. การกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ (Formulating strategies and bringing strategies to fruition)	1.1 การวิเคราะห์ กำหนดผลสัมฤทธิ์ นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 1.2 การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล 1.3 การกำหนดประเด็นการดำเนินงานและการหารือร่วมกันของชุมชน 1.4 การกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 1.5 การลงมือปฏิบัติ 1.6 การสร้างความเป็นเจ้าของของชุมชน 1.7 การขยายผลการดำเนินงาน
2. การวางแผนยุทธศาสตร์ภาครัฐ (Government strategic planning)	2.1 การกำหนดภารกิจ (mission) และจุดมุ่งหมาย (goal) 2.2 การตรวจสอบหรือการวิเคราะห์สภาวะการณ์ 2.3 การวิเคราะห์ปัจจัยภายในเพื่อกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนของหน่วยงาน 2.4 การกำหนดยุทธศาสตร์ 2.5 การนำไปสู่การปฏิบัติและการควบคุมกำกับ
3. องค์ประกอบที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ (Components that lead to achievement)	3.1 ผู้บริหารท้องถิ่นมีลักษณะที่เปิดกว้าง เป็นผู้นำ และเข้มแข็ง มีการกระจายอำนาจ 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชน 3.3 ความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา 3.4 บทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3.5 ความรู้ ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ
4. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานราชการ (Evaluate the achievements of government agencies)	4.1 ด้านประสิทธิภาพ 4.2 ด้านประสิทธิผล 4.3 ด้านคุณภาพการให้บริการ 4.4 ด้านการพัฒนาองค์กร

โดย พระครูปลัดวราศักดิ์ เรือนสอน

การศึกษาพบว่า กระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติสู่ผลสัมฤทธิ์ สามารถแบ่งได้เป็น 7 ขั้นตอนหลัก โดยอิงจาก “**แนวคิดการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์**” ซึ่งเป็นการบริหารงานขององค์กรที่มีความเชื่อมโยงทั้งด้านนโยบายของผู้บริหาร เป้าหมาย แนวทางปฏิบัติ และทรัพยากร โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดแผน ดำเนินงาน การกำหนดขอบเขตการดำเนินงาน และการกำหนดทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการบริหารจัดการทั้งในเชิงเศรษฐกิจและทรัพยากรมนุษย์ เพื่อดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุผลสำเร็จ โดยแนวทางดำเนินงานดังกล่าวจะต้องมีความเหมาะสมกับสถานะแวดล้อมและทรัพยากร และมีการเตรียมการเพื่อรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นด้วย อธิบายได้ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการวิเคราะห์กำหนดผลสัมฤทธิ์ นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร การดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จของกรณีศึกษา ทั้ง 6 กรณีศึกษา เริ่มจากนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งหมายรวมถึงนโยบายที่ได้แถลงไว้ก่อนเลือกตั้ง และต่อมาได้มีการนำเสนอในที่ประชุมสภาท้องถิ่น และนโยบายที่ได้กำหนดขึ้นมาภายหลัง ซึ่งทั้งนโยบายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าให้เห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่น กรณีศึกษาที่ 6 โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเครือข่ายชุมชนลุ่มน้ำกว๊าน 19+ โดยศูนย์บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา โดยเป็นนโยบายการบริหารราชการของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2569) แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา และแผนพัฒนามูลฐานกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนโดยได้กำหนดการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำ ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรอย่างพอเพียงและทั่วถึง เป็นระบบลุ่มน้ำพร้อมจัดทำแผนที่น้ำอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่นั่นเอง

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ในกระบวนการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลนี้ทั้งผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ปฏิบัติงาน ต่างก็ร่วมกันจัดเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาและตัดสินใจกำหนดประเด็นที่จะดำเนินงานในอนาคต ซึ่งในวิธีการจัดเก็บข้อมูลนั้นมีความหลากหลาย ทั้งในด้านของการประสานงานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุกได้มีการประสานงานและการขอข้อมูลทั้งจากเกษตรกรเจ้าของสวนลิ้นจี่และสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ใจ รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหา

เกษตรกรที่มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าร่วมโครงการดังกล่าว แล้วจดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการลงพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการทั้งในส่วนของการบริหารจัดการส่วนตำบลแม่สุก และนักวิชาการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอแม่ใจ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่เกษตรกรสวนลิ้นจี่ได้ให้ข้อมูลไว้นั่นเอง

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดประเด็นการดำเนินงานและการหารือร่วมกันของชุมชน พบว่า กรณีศึกษาทั้ง 6 กรณีศึกษาได้กำหนดประเด็นเพื่อการดำเนินงานและได้จัดให้มีการหารือเพื่อขอความเห็นชอบจากชุมชนผ่านกลไกการมีส่วนร่วมต่างๆ เช่น การประชุม การประชาคมท้องถิ่น การทำประชาพิจารณ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและรับข้อมูลการตัดสินใจของชุมชน “การสร้างเครือข่ายผู้นำ” กลุ่มต่างๆ เช่น ผู้สูงอายุ เยาวชน กลุ่มสตรี พร้อมกับสร้างการตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนไปด้วย รวมไปถึง “การสำรวจ” ข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ และ “การประชุมพิจารณาของคณะกรรมการ” โดยมีผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาท้องถิ่นร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย และ “การจัดทำบันทึกข้อตกลง” หรือ MOU เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม (ชุมชน) และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน เมื่อผ่านขั้นตอนของการกำหนดประเด็นดำเนินงานและการหารือชุมชนแล้ว จะได้มีการประชุมปรึกษาหารือในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกำหนด แนวทางการดำเนินงานและมีการประชุมผ่านกลไกการมีส่วนร่วมที่มีลักษณะเฉพาะในการกำหนดทางเลือกดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลและแสวงหาแนวร่วมการทำงาน ตลอดถึงการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมีส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ในทุกกรณีศึกษาผู้บริหารท้องถิ่นไม่ใช่เพียงกำหนดนโยบายหรือกำหนดยุทธศาสตร์แล้วมอบให้เจ้าหน้าที่หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงาน แต่เป็นผู้ลงมือปฏิบัติเองหรือร่วมลงมือปฏิบัติด้วยและในขณะเดียวกันก็เชิญชวนพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชน ตลอดทั้งแนวร่วมอื่น ๆ ร่วมดำเนินงานในโครงการนั้นๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น กรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงสุวรรณ ที่ได้ร่วมสร้างและพัฒนานวัตกรรมชุมชน โดยใช้โรงเรียนผู้สูงอายุเป็นฐาน “การสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง” นวัตกรรม เชิงเทคนิคหรือผลิตภัณฑ์ โดยนวัตกรรมเด่นที่เป็นรูปธรรมในการเป็นศูนย์เรียนรู้ผู้สูงอายุต้นแบบ ได้แก่ การใช้ดนตรีบำบัดด้วยอังกะลุง หมอนห่อดป้องกันแผลกดทับ กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ตลาดนัดสีเขียวทุกวันอังคารทำให้การดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ 5 อ ตำบลดงสุวรรณ ประสบผลสัมฤทธิ์

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างความเป็นเจ้าของของชุมชน กรณีศึกษาทั้ง 6 กรณี ได้สร้างความรู้สึกรับเป็นเจ้าของแก่ผู้ร่วมดำเนินงานและผู้ร่วมปฏิบัติงาน กรณีโครงการต้นกล้าพอเพียงของเทศบาลตำบลปง เมื่อได้เริ่มดำเนินงานและเกิดผลสัมฤทธิ์แล้วก็ได้เชิญชวนชุมชนให้ความเห็นต่อการดำเนินงาน และขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่นในพื้นที่ เช่น กรณีโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดและใช้เทคโนโลยีเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าคุณภาพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สูก ที่เมื่อประสบผลสัมฤทธิ์แล้ว เกษตรกรกลุ่มลันจี้ยังสามารถสร้างสื่อและประชาสัมพันธ์การขายแบบออนไลน์ได้เอง สามารถจำหน่ายสินค้าในแต่ละปีได้อย่างรวดเร็วและไม่มีสินค้าล้นตลาด ส่งผลให้รายได้ของกลุ่มเกษตรกรลันจี้มีการขยายตัวสูงขึ้นในแต่ละปี

ขั้นตอนที่ 7 การขยายผลการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า มีความพยายามขยายผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง กรณีศึกษาโครงการต้นกล้าพอเพียง ของเทศบาลตำบลปงที่มีการพัฒนาต่อยอดโครงการที่สัมฤทธิ์ผล ให้ดียิ่งๆขึ้นไป โดยในอนาคตอันใกล้ เทศบาลตำบลปง จะก้าวไปสู่การเป็น “ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและสวนสมุนไพรที่หายาก” โดยจะเปิดโอกาสให้บุคคลที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษาหาความรู้ได้อีกด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สูก ที่ได้มีการสร้างระบบการตรวจค้นข้อมูลหรือการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการพัฒนาองค์กร โดยนำมาใช้ในการสรุปงานวิจัยต่างๆ ด้านที่เกี่ยวข้อง การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ด้านโปรแกรมและเว็บไซต์ รวมถึงการใช้พิกัดแผนที่เกษตรกรรมและการตลาด โดยใช้โปรแกรมที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาต่อยอดโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดและใช้เทคโนโลยีเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าคุณภาพที่สัมฤทธิ์ผลต่อไป

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา ผลการศึกษา ทั้ง 6 กรณีศึกษา พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ผลสำเร็จมีลักษณะร่วมที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

ประการแรก ผู้บริหารท้องถิ่นมีลักษณะที่เปิดกว้าง เป็นผู้นำ และเข้มแข็ง มีการกระจายอำนาจ ใน การดำเนินงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

ประการที่สอง มีการดำเนินงานผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งในขั้นตอนการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดประเด็นการดำเนินงาน การกำหนดยุทธศาสตร์ การปฏิบัติเรียนรู้และ การวัดผลงานหรือการประเมินผลการดำเนินงาน

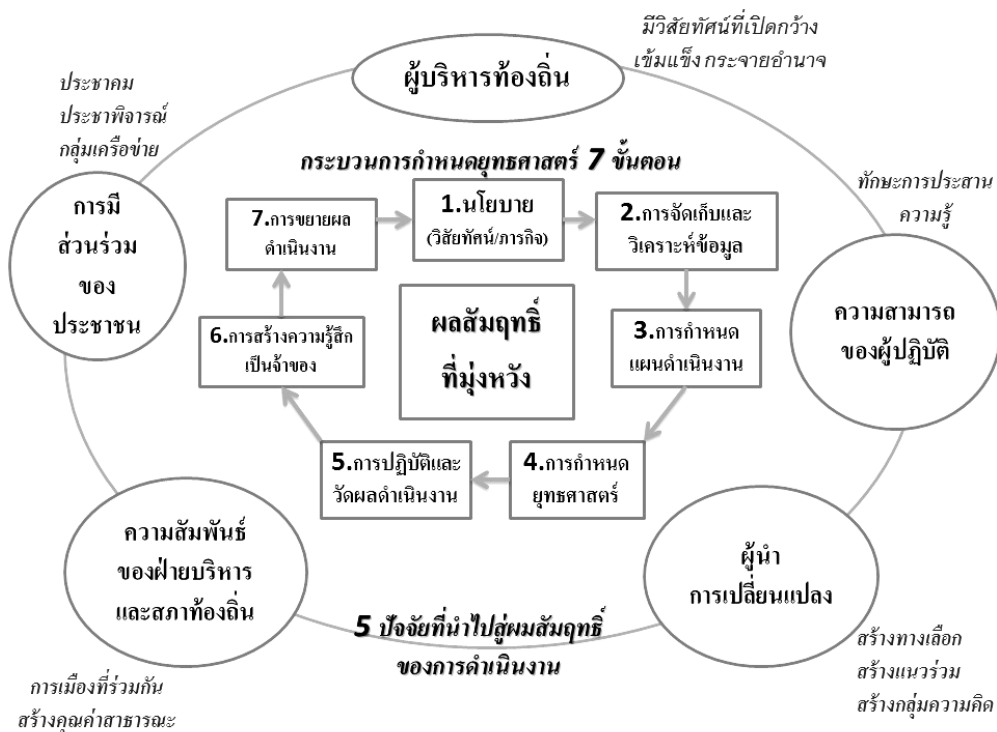
ประการที่สาม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา ซึ่งกรณีศึกษา ทั้ง 6 กรณีศึกษา ไม่ปรากฏความขัดแย้งภายในสภา และระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา

ประการที่สี่ บทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลง การดำเนินงานของทุกกรณีศึกษาต้องการผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินโครงการ และผู้บริหารท้องถิ่นก็ร่วมเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน

ประการที่ห้า ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ที่ต้องอาศัยทักษะความรู้ ความสามารถ และความเสียสละของเจ้าหน้าที่ที่ต้องร่วมดำเนินงาน

แนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา

ภาพที่ 3 แสดงแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา

โดย พระครูปลัดวราศักดิ์ เรือนสอน

ตามแผนภาพแสดงแนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์และปัจจัยที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา มีลักษณะของวงกลมสามวงซ้อนกัน วงในสุด คือ ผลสัมฤทธิ์ที่มุ่งหวัง ซึ่งก็คือ ผลสำเร็จ ของการดำเนินงานโดยที่เป็นจุดที่ชุมชนหรือ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสัมฤทธิ์โดยเป็นความประสงค์ ที่พึงปรารถนา โดยผ่านกระบวนการที่เป็นวงกลมวงที่สอง ซึ่งอยู่ตรงกลาง เป็นกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีขั้นตอนทั้งสิ้น 7 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนแรก	การวิเคราะห์นโยบายและวิสัยทัศน์
ขั้นตอนที่สอง	การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่สาม	การกำหนดแผนดำเนินงาน หรือประเด็นการดำเนินงาน
ขั้นตอนที่สี่	การกำหนดยุทธศาสตร์
ขั้นตอนที่ห้า	การลงมือปฏิบัติและเรียนรู้
ขั้นตอนที่หก	การสร้างความเป็นเจ้าของ และ
ขั้นตอนที่เจ็ด	การขยายผลดำเนินงาน เหล่านี้เป็นขั้นตอนการนำยุทธศาสตร์ไปสู่

ผลสำเร็จ

และวงกลมที่อยู่นอกสุดของแผนภาพ คือ ปัจจัยที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่พบในทุกกรณีศึกษา อัน ได้แก่ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่เปิดกว้าง เข้มแข็ง และไม่รวมอำนาจ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในพื้นที่ความสัมพันธ์ระหว่าง ฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผู้สร้างแนวความคิดร่วม และทักษะ ความรู้ความสามารถ ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีส่วนสำคัญในกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์

อภิปรายผล

ปัจจัยร่วมสำคัญที่ส่งผลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่ ผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้นำที่มีลักษณะเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมผ่านกลไกการมีส่วนร่วมที่สำคัญของแต่ละ ท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการประชุม ประชาคม ประชาพิจารณ์ และการเสนอความคิดเห็นผ่าน ช่องทางต่างๆ ท้ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่าย สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถนำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น ตลอดจนความสามารถของเจ้าหน้าที่ทั้งหน่วยงานต่างๆ ในการ ปฏิบัติงานภายใต้ข้อจำกัด

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา ไม่มีทัศนคติในลักษณะที่เป็นสิ่งที่ขัดขวางการดำเนินงาน แต่เห็นว่า อุปสรรค ปัญหาใดๆ เป็นสิ่งที่จะต้องเรียนรู้และแก้ไขอยู่โดยตลอด ประกอบกับการดำเนินงานที่

ผ่านมานั้นก็สามารถบรรลุได้ด้วยดี จึงสรุปได้ว่า ไม่มีประเด็นที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคที่ยิ่งใหญ่จนไม่สามารถดำเนินการได้ สำหรับเรื่องงบประมาณก็ไม่ใช่ปัญหา เนื่องจากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกรณีศึกษานั้น ได้ดำเนินงานตามขีดความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ภายใต้งบประมาณที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วนั่นเอง

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้ศึกษาได้ค้นพบว่า กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดโดยราชการส่วนกลาง (แผนยุทธศาสตร์ชาติ) อาจไม่สนับสนุนการนำนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ไปสู่การปฏิบัติเท่าที่ควร เหตุผลเพราะราชการส่วนกลาง ไม่ได้ให้ความสำคัญกับนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากนัก แต่จะมุ่งเน้นการให้ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นหลัก เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนา จึงทำให้ไม่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างนโยบายและยุทธศาสตร์ ซึ่งตรงกันข้ามกับ ผลการศึกษาของกรณีศึกษา ทั้ง 6 กรณีศึกษา ซึ่งให้ความสำคัญกับนโยบายยุทธศาสตร์ และเป็นการกำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย จึงได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคฝ่ายในการดำเนินงาน และรูปแบบของการกำหนดยุทธศาสตร์สู่ผลสัมฤทธิ์ที่ค้นพบ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ขั้นตอน อีกทั้งต้องคำนึงถึง ปัจจัยร่วมที่ส่งผลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์และการนำยุทธศาสตร์ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ ทั้ง 5 ปัจจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ดีเด่น) กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยา ครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิคม ตุ่นวัน (2558) เรื่อง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวงทุกครั้งที่ผ่านมานั้น ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ถูกต้องตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ประชาชน กลุ่มองค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ และกลุ่มองค์กรเอกชน ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพียงพอ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เป็นไปตามขั้นตอนที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ทุกประการ และ วราภรณ์ ปานะพิพัฒน์ (2564) ได้นำเสนอบทความวิชาการว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ปัจจัย ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความสามัคคี การรับรู้ข่าวสาร ความมั่นคง ความผูกพัน และภาวะผู้นำ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ของ วุฒิชัย วังพรม (2565) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ประกอบด้วย การกำหนดแผนงานขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อรับฟังประเด็นปัญหา การคำนึงถึงความคุ้มค่า และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีระบบตรวจสอบความโปร่งใสการติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต โดยแนวทางที่เหมาะสมคือ แผนงานต้องสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน การดำเนินงานแผนเชิงรุก การนำเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น อาจนำแนวทางการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา และรูปแบบในการกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่นตามผลการศึกษานี้ไปประยุกต์ใช้ในท้องถิ่นตน เพราะเป็น แนวทางการดำเนินงานที่ส่งเสริมการนำนโยบายของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งและได้นำเสนอต่อสภาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและสาธารณะได้ทราบแล้ว ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบ การดำเนินงานตามผลการศึกษานี้ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน และยังสนับสนุนความยั่งยืนของการดำเนินงานโดยผ่านกระบวนการสร้างความเป็นเจ้าของในการดำเนินงานของประชาชน อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือทั้งภาคการเมือง ภาคประชาชน และภาคราชการ อย่างไรก็ตาม รูปแบบการกำหนดยุทธศาสตร์ตามผลการศึกษานี้ เป็นรูปแบบในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้น ในการนำไปประยุกต์ใช้จะต้องพิจารณาตามบริบทพื้นที่ เป็นรายกรณีไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินงาน จากเพียงหนึ่งยุทธศาสตร์จากหลายยุทธศาสตร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาหนึ่งเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถอธิบายให้เห็นผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในภาพรวมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละกรณีศึกษาได้ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาผลการดำเนินงาน และการกำหนดยุทธศาสตร์ในภาพรวมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งเป็นรายหน่วยงานไป เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากกว่า

2.2 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแนวความคิดในการดำเนินงานมีลักษณะของการเรียนรู้ ทำให้ไม่ถือว่าพบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกจำนวนมาก ที่ยังไม่ประสบผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงาน และยังไม่ได้รับการยอมรับผลงานจากชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น หากจะให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าทางวิชาการและการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น จึงควรมีการศึกษาค้นคว้าความล้มเหลวในการดำเนินงาน เพื่อชี้ให้เห็นกระบวนการ ปัจจัยสำคัญ ตลอดจนทั้งปัญหาอุปสรรค รวมไปถึงวิธีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่พบด้วย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติ บุญนา. (2445). ยุทธศาสตร์การบริการการพัฒนองค์กรสมัยใหม่ โดยการใช้กระบวนการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results based management : RBM). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2543). การบริหารผลการดำเนินงาน(Performance Management) รวมบทความวิชาการ 100 ปี รัฐประศาสนศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิคม ตุ่นวัน. (2558). การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. (2546, 9 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 (ตอนที่100 ก), หน้า 1.
- พิรุวรรณ กิตติคุณ. (ม.ป.ป.). การพัฒนาระบบราชการโดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM). ใน การสัมมนาวิชาการกลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ (ไม่ปรากฏเลขหน้า). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 (ตอน 40 ก), น. 74.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ อัจฉรา ชานิประศาสน์. (2547). **ระเบียบวิธีการวิจัย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.

วรภรณ์ ปานะพิพัฒน์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี**, 13(1), 340-357.

วุฒิชัย วังพรม. (2565). ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจังหวัด นครปฐม. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม์**, 10(1), 212-230.

H. Mintzberg and J.B. Quinn. **The Strategy Process**. New Jersey: Prentice Hall International, 1996.

O.E. Hughes. **Public Management and Administration: An Introduction**. New York: ST. Martin's Press. Inc, 1994.

Quinn and Roger, 1980, quoted in H. Mintzberg and J.B. Quinn. (1996). **The Strategy Process**. New Jersey: Prentice Hall International.

ผู้เขียน

พระครูปลัดวราศักดิ์ เรือนสอน

เบอร์โทรศัพท์ 085 724 4574

E-mail: s64584944002@ssru.ac.th

The Influence of Airline Service Quality on Customer Loyalty with Customer Satisfaction as a Mediator

Yuyao Wu¹

Received: February 9, 2024. Revised: May 31, 2024, Accepted: June 6, 2024

Abstract

This research investigates the complex correlation between the quality of airline services, customer satisfaction, and customer loyalty in Chongqing, China. Using Structural Equation Modeling (SEM), we analyzed the direct influence of service quality on customer satisfaction and its subsequent impact on loyalty in a sample of 323 individuals with diverse income levels. The structural equation modeling (SEM) research showed that the service quality construct, which encompasses dependability, responsiveness, assurance, and empathy, had a path coefficient 1.00. This indicates a virtually perfect positive impact on customer satisfaction. Moreover, customer satisfaction was a significant mediator in the connection, with a path coefficient of .28, indicating a substantial impact on customer loyalty. The research objective was to investigate the relationship between service quality and customer loyalty, assess the significant impact of these elements, and develop a model to understand their interconnectedness in the airline industry in Chongqing. The empirical data supported a high-fidelity model, as shown by favorable fit indices such as GFI, AGFI, CFI, and TLI, an appropriate ratio of Chi-square to degrees of freedom, and a significant p-value. The low RMSEA and RMR values further supported the model's integrity, while the high NFI

¹ Pathum Thani University. Email : 578255630@qq.com

suggested significant predictive potential. The results emphasize the crucial need for airlines to prioritize service quality to improve customer happiness. The emphasis on this aspect is vital for cultivating loyalty, which is essential for attaining long-term commercial prosperity. This research highlights the significance of ongoing enhancements in service quality to establish a devoted client base, which is crucial to gaining a competitive advantage and achieving profitability in Chongqing's fiercely competitive aviation market. The strong statistical evidence and practical consequences of this study support adopting a customer-centric strategy for business operations in the airline industry.

Keywords: quality of airline services, customer satisfaction, customer loyalty

Introduction

The COVID-19 epidemic has brought about unprecedented difficulties for the worldwide aviation sector, especially regarding passenger experience. In China, these issues have assessed the industry's resilience and stimulated a revolution in expectations for the quality of airline services (Jamaluddin et al., 2021). With its rapidly growing tourism industry, Chongqing has become a central location for studying these changes. Airlines have implemented various safety measures in response to the problem, including more rigorous cleaning methods, obligatory mask requirements, and attempts to maintain social separation. Notwithstanding these actions, the sector has seen a significant decrease in passengers due to increased safety concerns and the implementation of travel limitations (Garaus & Hudáková, 2022).

Service quality is crucial in the airline sector, particularly in a post-pandemic environment where passenger happiness is closely connected to health and safety protocols. Research conducted by Nastasi and Schensul (2005) has shown that elements such as the perceived quality

of in-flight services, dependability, and safety standards now significantly influence consumer satisfaction alongside conventional considerations like cost and schedule. The pandemic has brought forth new aspects of service quality, like the effectiveness and openness of health protocols and the ability to make flight changes, which have become crucial for preserving consumer confidence and allegiance.

Considering recent advancements, this study aims to examine the intricate relationship between airline service quality, customer happiness, and loyalty within the unique setting of Chongqing, China. The research seeks to elucidate the influence of airlines' service quality activities during the pandemic on customer perceptions and loyalty levels by using the SERVQUAL methodology. The study aims to address a significant gap in the existing literature by examining how customer satisfaction mediates between service quality and loyalty in the tourism industry that a pandemic has impacted.

The results of this study are anticipated to provide practical and implementable knowledge for airline operators and others involved in the sector. The research intends to guide airlines in strategically improving their service offerings by emphasizing the intricate ways service quality impacts consumer pleasure and loyalty. The acquired insights will be necessary for airlines to not only rebound from the epidemic's effects but also strategically position themselves for enduring expansion in an escalating market rivalry. This research could enhance academic comprehension and practical strategies in the airline business by extensively examining the Chongqing aviation market. The aim is to provide insights for plans emphasizing consumer-focused service enhancements, allowing airlines to adapt more effectively to the post-pandemic environment with more flexibility and customer satisfaction.

Research Objectives

1. To study the linkage Between Airline service quality, Customer Satisfaction, and Loyalty in Chongqing, China.
2. To study the critical influence of airline service quality, customer satisfaction, and loyalty in Chongqing, China.
3. To study the model of linkage Between Airline service quality, Customer Satisfaction, and Loyalty in Chongqing, China.

Research Hypothesis

H₁: Airline Service Quality has a positive direct effect on Customer Satisfaction

H₂: Airline Service Quality has a positive direct effect on Loyalty

H₃: Customer Satisfaction has a positive direct impact on Loyalty

H₄: Airline Service Quality Has Positive Indirect Effect on Loyalty

Conceptual Framework

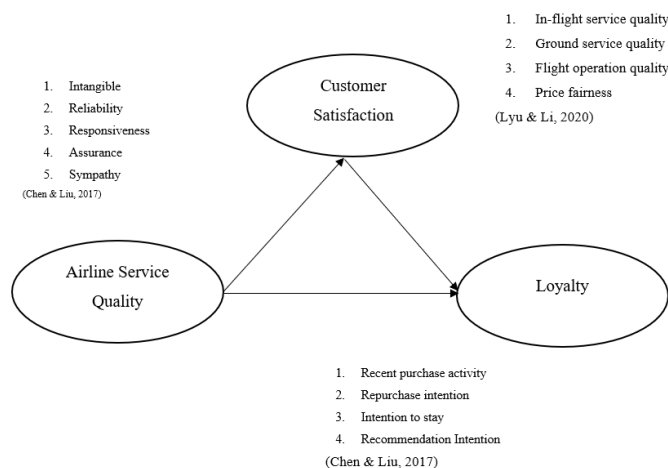

Figure 1 Conceptual Framework

Literature Review

The concept and theory of Airline service quality

The concept of airline service quality is a critical competitive differentiator in the aviation industry. It encompasses the passengers' journey, from booking tickets to arriving at the destination. Good service quality can significantly enhance customer satisfaction, engender loyalty, and secure an airline's market position (Brady & Cronin Jr, 2001).

Central to the theoretical understanding of airline service quality is the SERVQUAL model, which posits that service quality is multidimensional. Originally conceptualized with ten dimensions, the model was later distilled into five core components, often called the RATER dimensions: Reliability, Assurance, Tangibles, Empathy, and Responsiveness. These serve as a framework for assessing and improving the service quality of an airline, focusing on meeting and exceeding customer expectations (Oliver, 1980).

The SERVQUAL model measures service quality through a dual questionnaire that examines consumer expectations and perceptions across the RATER dimensions. American marketing gurus Valarie Zeithaml, Leonard Berry, and A. Parasuraman suggested that Initially used in service industries like banking and telecommunications, this model has been adapted for the airline industry, reflecting its unique service challenges and opportunities (Bhasin, 2022). The model's questionnaire, comprising 22 items, is designed to gauge the gap between expected service and perceived service delivery. These questions cover a comprehensive range of service aspects, from the tangibility of the airline's equipment and facilities to the reliability of its schedules, the responsiveness and empathy of its staff, and the assurance of safety and security.

Furthermore, the SERVQUAL model identifies five gaps that can affect service quality. These gaps pertain to discrepancies between

customer expectations and management perceptions, management perceptions and service specifications, service specifications and delivery, service delivery and external communication, and expected service and experienced service. Understanding and addressing these gaps is crucial for airlines, especially in the wake of the COVID-19 pandemic, which has drastically altered consumer expectations and demands. The ability to adapt and evolve service offerings to meet these new needs is essential for maintaining relevance and customer loyalty in the dynamic landscape of the aviation industry.

The concept and theory of Customer satisfaction

Customer satisfaction is vital to business success, reflecting how well a product or service meets or surpasses customer expectations. It is a crucial determinant of customer loyalty and positive word-of-mouth endorsements, critical for repeat business and long-term viability. The Expectancy-Disconfirmation Theory (EDT) is one of the most influential frameworks for understanding customer satisfaction. According to this theory, satisfaction results from the gap between expected and actual performance. When a product or service meets or exceeds expectations, customers are likely to experience satisfaction. Conversely, dissatisfaction is the typical outcome if performance falls short of what was anticipated, as shown in Figure 2.

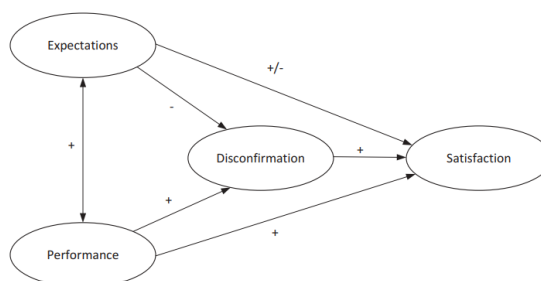

Figure 2 Expectancy disconfirmation model.

EDT posits that customer satisfaction is based on three key elements:

1. **Expectations:** These are preconceived notions customers hold regarding a product or service, shaped by their past experiences, marketing communications, and word-of-mouth.
2. **Perceived Performance** refers to the customer's product or service assessment after consumption.
3. **Disconfirmation:** This is the discrepancy between expectations and perceived performance. Positive disconfirmation occurs when performance exceeds expectations, leading to satisfaction, while negative disconfirmation results when performance is below expectations, leading to dissatisfaction.

The theory emphasizes that managing customer expectations and ensuring that the perceived performance aligns with or exceeds those expectations are crucial strategies for fostering satisfaction.

Empirical support for EDT comes from studies across various industries. Spreng, MacKenzie, and Olshavsky (1996) demonstrated in the banking sector that higher expectations can lead to greater disconfirmation and lower satisfaction when services fail to meet these expectations. Conversely, positive disconfirmation, where services surpass expectations, enhances satisfaction. Similarly, Mittal and Kamakura (2001) found that negative disconfirmation prompted customers to switch brands in the automobile industry, while positive disconfirmation reinforced brand loyalty.

These studies corroborate EDT's proposition that satisfaction and loyalty are influenced by the interplay between customer expectations

and perceived product or service performance. For businesses, this underscores the importance of accurately setting customer expectations and consistently delivering quality experiences to build a loyal customer base.

Concept and Theory of Customer Loyalty

Customer loyalty is a crucial factor in the prosperity and longevity of a company, signifying a customer's dedication to repeatedly buying or continuing to use a brand's goods or services. It results from continuous pleasant contact and contentment, which eventually leads to a favored and often exclusive relationship over some time. In the highly competitive realm of contemporary commerce, the cultivation of client loyalty extends beyond mere product or service quality. It entails developing genuine connections that provide value beyond just transactions.

Several theoretical frameworks, such as the satisfaction-retention-profit chain model, the commitment-trust theory, and the social exchange theory, support our knowledge of consumer loyalty. These theories jointly emphasize the significance of consumer happiness, trust, and perceived value in establishing loyalty.

The Service-Profit Chain (SPC)

The Service-Profit Chain (SPC), conceptualized by Heskett, Sasser, and Schlesinger, establishes a clear correlation between organizational practices, staff engagement, customer happiness, and profitability. According to the paradigm, internal service quality is said to cause staff satisfaction, promoting customer contentment and loyalty, resulting in improved financial success. This sequence of consequences emphasizes the essential contribution of workers in providing exceptional service that meets customers' needs, cultivates their loyalty, and improves the company's financial results.

Rust et al.'s formulation of the SPC model enhances this notion by establishing a clear connection between service investments and customer perceptions of quality, which subsequently influence financial returns. This method highlights the significance of service quality in enhancing customer pleasure and loyalty while also proposing a measurable return on investment in service quality enhancements.

The SPC framework has expanded its scope outside the service industry, acknowledging that customer loyalty in many industries is primarily influenced by service and product quality, thereby emphasizing the importance of customer happiness. The enlarged model's satisfaction-profit chain encompasses a broader spectrum of elements that impact consumer happiness and loyalty. These elements include not only the productivity and quality of employees but also the characteristics of the product and the operational efficiency that together contribute to the total happiness of customers. This paradigm has also evolved to recognize the intricate and even nonlinear connections between various components of the service delivery process and their influence on financial success. The acknowledgment of immediate and unfiltered connections between operational inputs and financial results signifies a notable change in comprehending the mechanics of consumer loyalty. It implies that investing in the quality of services or products might have immediate economic consequences, but it can also result in long-term financial rewards by increasing consumer loyalty.

To summarize, the theoretical frameworks of client loyalty emphasize a comprehensive approach to establishing and sustaining customer relationships. The customer experience is not just focused on the final product or service but encompasses all interactions with workers, the company's operational efficiency, and the overall value offered. These frameworks provide organizations with a thorough comprehension of the

elements that lead to client loyalty, providing insights into enhancing their strategy for long-term success.

Research Methodology

The researcher used a mixed-method approach to investigate the relationship between airline service quality, customer satisfaction, and loyalty in Chongqing, China. The primary data-gathering techniques used are field distribution and network surveys. Chongqing Airlines and Huaxia Airlines Chongqing Company directly administered surveys, forging enduring collaborative partnerships with the researchers. In quantitative research, the sample size represents an unknown population. The researcher used Cochran's method (Cochran, 1977) to determine the sample size, resulting in 323 samples for this study. The researcher used the purposive random sample strategy to choose 17 important informants in the qualitative research. Before distributing the questionnaires, the researcher assessed the validity of the research instrument by administering the IOC test to three specialists. Subsequently, 30 questionnaires were used for a trial, and the instrument's reliability was assessed using Cronbach's alpha. The result was .971. Upon disseminating the questionnaires, the researcher gathered replies. Using the stratified random sampling methodology resulted in a sample more reflective of the overall population and less influenced by bias, enhancing the credibility of the study outcomes.

Research Instrument

For this research, the questionnaire was a rating scale with five levels: Strongly agree, Agree, moderate, Disagree, and Strongly disagree. The researcher has developed an improvement from the research questionnaire Likert scale (Likert, 1932); the questionnaire is divided into four parts:

Part 1 The status of the respondents It was a multiple-choice question with four questions about the quality of the respondents, such as Gender, Education, Income, Occupation, etc.

Part 2 The Study Airline Service Quality in Chongqing, China. It is a 5-level estimation scale question asking about factors of Airline Service Quality (Chen & Liu, 2017) and is divided into five areas, which are 1) Intangible, 2) Reliability, 3) Responsiveness, 4) Assurance, and 5) Sympathy

Part 3 Study Customer Satisfaction in Chongqing, China. It is a 5-level estimation scale question asking about factors of Customer Satisfaction (Lyu & Li, 2020). It is divided into four areas: 1) in-flight, 2) ground service quality, 3) flight operation quality, and 4) price fairness.

Part 4 Study Customer Loyalty in Chongqing, China. It is a 5-level estimation scale question asking about factors of Customer Loyalty (Chen & Liu, 2017). It is divided into four areas, which are 1) Recent purchase activity, 2) Repurchase intention, 3) Intention to stay, and 4) Recommendation Intention

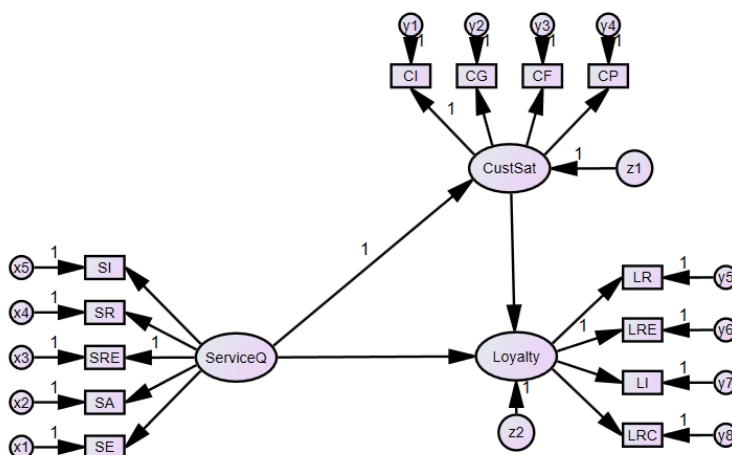
Result

The majority of responders obtained answers from a sample size of 323 persons. The female population comprises 59.8% of the total of 193 individuals. One hundred forty-six people, accounting for 45.2% of the sample, fell between 36-40 years old. Additionally, 221 individuals, representing 68.4% of the population, had a Bachelor's degree. The income totals 8,000, which is 35.6% of the total.

Table 1 The correlation matrix between variables

	SI	SR	SRE	SA	SE	CI	CG	CF	CP	LR	LRE	LI	LRC
SI	1	.902	.925	.912	.881	.866	.895	.778	.876	.928	.901	.863	.919
SR		1	.876	.853	.841	.851	.868	.762	.842	.895	.860	.833	.908
SRE			1	.921	.900	.857	.882	.751	.875	.926	.902	.855	.909
SA				1	.888	.842	.891	.804	.882	.916	.902	.881	.901
SE					1	.806	.836	.700	.816	.865	.859	.833	.859
CI						1	.900	.849	.881	.860	.861	.844	.894
CG							1	.874	.924	.918	.861	.858	.893
CF								1	.852	.803	.735	.762	.786
CP									1	.930	.829	.807	.858
LR										1	.910	.868	.920
LRE											1	.918	.952
LI												1	.953
LRC													1

Table 1 displays the Pearson correlation coefficients between several criteria related to airline service quality, customer satisfaction, and loyalty. In general, this table demonstrates robust positive correlations among 323 participants. The strong connections indicate that enhancements in service quality are likely to be linked with higher levels of customer satisfaction and loyalty.

Chi-square = 52.269, df = 37, Chi-square/df = 1.413, p = .049, GFI = .977, AGFI = .943, CFI = .998, TLI = .996, RMSEA = .036, RMR = .002, NFI = .994

The researcher illustrated the Structural Equation Modelling of the linkage between airline service quality, Customer satisfaction, and Customer loyalty In Chongqing, China. This Structural Equation Modeling (SEM) diagram represents the relationships between observed variables, latent constructs, and the model's overall fit to the empirical data.

Table 2 The result of the Structural Equation Model

Dependent Variables	Customer Loyalty					
	Satisfaction			Loyalty		
Independent Variable	TE	DE	IE	TE	DE	IE
Airline Service Quality	.961	.961	-	.992	.708	.284
Customer Satisfaction	-	-	-	.296	.296	-
R-Square	.923			.990		
$\chi^2 = 52.269$, $df = 37$, $\chi^2/df = 1.413$, $p = .049$, $GFI = .977$, $AGFI = .943$, $CFI = .998$, $TLI = .996$, $RMSEA = .036$, $RMR = .002$, $NFI = .994$						

Table 2 The study examines the relationships between Airline Service Quality, Customer Satisfaction, and Loyalty within the airline industry. Airline Service Quality, measured by four variables (SI, SR, SRE, SA), significantly impacts Customer Satisfaction with a standardized path coefficient of 1.00, indicating a direct and substantial effect. Customer Satisfaction, in turn, positively influences Loyalty, albeit with a less intense effect, as denoted by a path coefficient of .28. Loyalty itself is assessed through four variables (LR, LRE, LI, LRC). The strength of the relationships is quantified by path coefficients, demonstrating a powerful positive impact of Service Quality on Customer Satisfaction and a positive, though comparatively moderate, contribution of Customer Satisfaction to Loyalty. Model fit indices suggest the model's appropriateness for the observed data. A Chi-square value of 52.269 with 37 degrees of freedom results in a Chi-square/df of 1.413, indicating a good fit. The p-value is .049, bordering on acceptable. The Goodness-of-Fit Index (GFI) and Adjusted GFI (AGFI) show excellent model fit with values of .977 and .943, respectively.

The Comparative Fit Index (CFI) at .998 and the Tucker-Lewis Index (TLI) at .996 reflect an excellent fit. Additionally, the Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) at .036 and the Root Mean Square Residual (RMR) at .002 are within desirable ranges, confirming the model's accuracy. The Normed Fit Index (NFI) at .994 further supports the firm fit of the model to the data. In summary, the model effectively illustrates a significant positive relationship between Airline Service Quality and Customer Satisfaction, which moderately enhances Loyalty. The comprehensive fit indices confirm the model's reliability and validity in representing the data accurately, highlighting the critical role of service quality in driving customer satisfaction and loyalty in the airline industry.

The result of the in-depth interview

The in-depth interviews provide insightful perspectives on the factors influencing airline service quality, customer satisfaction, and loyalty.

Airline Service Quality: Participants emphasized the critical role of service quality in shaping their airline experiences. Key factors include the professionalism and friendliness of the cabin crew, the range and quality of in-flight amenities, and the efficiency of check-in and boarding processes. Handling unforeseen events like flight delays and cancellations significantly affects perceptions of service quality. Negative experiences, particularly those poorly managed, have a lasting impact on satisfaction and future airline choices, with frequent flyers stressing the cumulative effect of multiple experiences. Effective communication and transparency during service disruptions were highlighted as crucial in mitigating negative impacts on service quality perceptions.

Customer Satisfaction: Customer satisfaction is closely tied to meeting expectations, especially on-time performance, in-flight comfort, and customer service quality. Consistency in service delivery emerged as

a pivotal theme, with deviations from expected standards leading to dissatisfaction. This aspect is particularly vital for frequent flyers, who base their assessments on a series of interactions over time. The satisfaction level correlates with the likelihood of recommending the airline, indicating the importance of positive experiences in promoting word-of-mouth marketing. Transparent and empathetic communication during disruptions also significantly maintains satisfaction levels, underlining the need for effective communication strategies.

Loyalty: Loyalty emerges from a complex mix of consistently positive experiences and perceived value rather than merely from loyalty programs. While rewards and benefits are recognized as influencing factors, true loyalty is more deeply rooted in overall satisfaction with the airline's services. Loyalty is highly conditional, with customers open to switching airlines in response to perceived declines in service quality or better offers from competitors. This underscores the airline industry's competitive nature, where maintaining high service standards and nurturing customer relationships is essential to retaining loyalty.

These findings emphasized airlines' need to prioritize exceptional service quality, consistent and reliable service delivery, and effective communication to foster customer satisfaction and loyalty. The insights also highlight the competitive stakes in the airline industry, where customer loyalty is continuously contingent upon the airline's ability to consistently meet and exceed customer expectations.

Conclusion

In this study, the researcher studied in Chongqing, China, and thoroughly examined the connection between airline service quality, customer happiness, and loyalty. The researcher used Structural Equation Modeling (SEM) to establish a precise and statistically significant model that explains the critical impact of service quality on customer satisfaction

and, therefore, on customer loyalty in the airline business. The income distribution of the sample, which reflects the different economic backgrounds of the participants, has given a strong foundation for studying the connections between real-world variances in consumer profiles. Our research shows that the service quality concept, which includes factors like reliability, promptness, trustworthiness, and understanding, firmly and directly impacts customer satisfaction, as demonstrated by the path coefficient 1.00. This practically flawless positive impact emphasizes the indisputable significance of service quality as a factor that determines client perceptions and experiences.

Upon further examination, it has been shown that customer satisfaction has a crucial function as a mediator, with a significant but modest path coefficient of .28, strengthening its influence in promoting customer loyalty. This mediation highlights that customer pleasure is not only a temporary condition but a crucial factor influencing long-term consumer behavior and loyalty toward the airline.

The model's robustness is confirmed by many fit indices, such as GFI, AGFI, CFI, and TLI, and notably the ratio of Chi-square to degrees of freedom and the crucial p-value. These indicators together indicate a high level of model fit. The indices approach the ideal value, and the low RMSEA and RMR values further confirm the model's structural integrity. The NFI's assessment of the model's predicted accuracy is evidence of the SEM's efficacy in capturing the intricate dynamics of consumer interactions and perceptions.

This study emphasizes the importance of service quality in improving customer satisfaction, which influences loyalty. It recommends that airlines pursue quality enhancements as a strategic need. Implementing such a plan is especially crucial in the highly competitive environment of Chongqing's aviation industry, where maintaining client

loyalty is paramount. Hence, the results of this investigation not only demonstrate statistical significance but also have significant practical consequences. These actions serve a solid and urgent demand for airlines to consistently improve their service quality, establishing a dedicated and loyal consumer following. The findings obtained from this thorough examination emphasize the need to adopt a customer-focused strategy in company activities, which is crucial for long-term success and gaining a competitive edge in the airline sector. The research using Structural Equation Modeling (SEM), supported by robust fit indices, provides convincing evidence supporting the customer-oriented approach. It emphasizes the need for continuous service improvements to foster loyalty and guarantee profitability in the airline market in Chongqing.

Discussion

The study's results have significant ramifications for the aviation industry, namely in shedding light on the advantages of prioritizing improvements in service quality. This work has used Structural Equation Modeling to conduct a thorough analysis, further substantiating the crucial association between service quality and customer happiness. This association has been well-established as a substantial determinant of consumer loyalty (Anderson & Sullivan, 1993). The study's conclusions agree with the ethos of Vargo and Lusch's Service-Dominant Logic (2004), which proposes that value is co-created via customer interactions and experiences and that the customer's perception of value is a fulcrum of corporate strategy. Airlines can significantly transform customer satisfaction by integrating service quality into the corporate culture and operational strategy. The service management literature endorses the focus on client-centricity and is also evident in the marketing strategies of prosperous service companies that prioritize customer experience (Berry et al., 2002). The achievement of customer pleasure and the subsequent development of strong customer loyalty are contingent upon the

alignment of service delivery with customer expectations. This phenomenon has been widely examined in the scholarly works of Parasuraman et al. (1985) and Zeithaml, Berry, and Parasuraman (1996).

The strong correlation between service quality and customer happiness, which in turn drives customer loyalty, highlights the need for ongoing enhancements and innovative approaches in service provision. This statement highlights the need for airlines to embrace a comprehensive customer experience perspective, including all consumer interactions, ranging from ticket acquisition to post-flight services (Meyer & Schwager, 2007). The process of comprehending customer expectations, preferences, and aversions holds significant importance, as evidenced by the theoretical framework of reasoned action (Fishbein & Ajzen, 1975) and its subsequent expansion into the theory of planned behavior (Ajzen, 1991). These theories emphasize the influential role of attitudes in predicting behavioral intentions. To provide a more comprehensive understanding of these results in the current body of literature, it would be advantageous for future studies to investigate these processes across other cultural settings. The impact of cultural characteristics on customer behavior and expectations has been extensively shown (Hofstede, 1984), particularly in globalization and the worldwide presence of the aviation business. Furthermore, it has been demonstrated (Tsoukatos & Rand, 2006) that service expectations and perceptions may differ significantly across various cultures. This suggests that cultural subtleties significantly influence the link between service quality, satisfaction, and loyalty.

Furthermore, the expanding market of low-cost carriers presents a promising opportunity for further investigation. The specific sector in this context exhibits distinct consumer expectations and business methods. Exploring this sector might provide more understanding of the applicability of the service quality-satisfaction-loyalty relationship discovered in the research conducted by O'Connell and Williams in 2005. The low-cost

market, characterized by its specific value proposition and operational complexities, provides an exceptional context for examining the relevance of the study's results (Rhoades & Waguespack, 2008).

Suggestion

1. Emphasize Practical Applications

While the research offers valuable theoretical insights, it could benefit from a stronger emphasis on practical applications. Based on your findings, this could include specific strategies airlines can employ to improve service quality and customer experience. These strategies might involve staff training, customer feedback systems, and technology enhancements.

2. Expand Cultural Context Analysis

Given the global nature of the airline industry, an expanded analysis of how cultural differences impact customer expectations and perceptions of service quality could provide more tailored insights. This could help airlines better understand and cater to diverse customer bases.

3. Incorporate a Low-Cost Carrier Perspective

The research could delve deeper into the unique dynamics of the low-cost carrier market. Exploring how service quality impacts customer satisfaction and loyalty in this segment could offer valuable insights for budget airlines operating under different constraints and customer expectations.

4. Include a Broader Range of Demographic Variables

While the study includes gender, age, and income demographics, incorporating additional variables such as nationality, frequent flyer status, or purpose of travel (business vs leisure) could provide a more nuanced understanding of customer satisfaction drivers.

5. Longitudinal Study Recommendation

Suggest a longitudinal study to observe changes in customer expectations and satisfaction over time, especially considering the fast-evolving nature of the airline industry.

Reference

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. **Organizational Behavior and Human Decision Processes**, 50(2), 179–211.
- Anderson, E. W., & Sullivan, M. W. (1993). The Antecedents and Consequences of Customer Satisfaction for Firms. **Marketing Science**, 12(2), 125–143.
- Berry, L. L., Carbone, L. P., & Haeckel, S. H. (2002). Managing the Total Customer Experience Managing the Total Customer Experience. **MIT Sloan Management Review**, 43(3), 85–89.
- Bhasin, H. (2022, November 10). *The Servqual Model – Definition, Dimensions, Gaps and Advantages Service*. Retrieved from Marketing91:
<https://www.marketing91.com/servqual/#:~:text=Servqual%20Service%20Conclusion-.What%20is%20the%20SERVQUALs%20model%3F,between%20customer%20expectations%20and%20needs>
- Brady, M., & Cronin Jr, J. (2001). Some new thoughts on conceptualizing perceived service quality: A hierarchical approach. **Journal of Marketing**, 65(3), 34–49.
- Chen, C.-M., & Liu, H.-M. (2017). Exploring the Impact of Airlines Service Quality on Customer Loyalty: Evidence from Taiwan.

International Journal of Business and Management, 12(5), 36-50.

Cochran, W. (1977). **Sampling Techniques 3rd. ed.** New York: John Wiley & Sons.

Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). **Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research.** Addison-Wesley.

Garaus, M., & Hudáková, M. (2022). The impact of the COVID-19 pandemic on tourists' air travel intentions: The role of perceived health risk and trust in the airline. *National Library of Medicine, 16*, 1-19.

Hofstede, G. (1984). **Culture's consequences: International differences in work-related values.** Beverly Hills: Sage Publications.

Jamaluddin et al. (2021). Airline passenger perceptions of safety and health measures: A case study of the impacts of COVID-19 on air travel. **Journal of Air Transport Management, 77(1), 1-15.**

Likert, R. (1932). **A Techinque for the Measurement of Attitude.** New York.

Lyu, J., & Li, Z. (2020). Airline Service Quality, Customer Satisfaction, and Loyalty: Evidence from Chinese Passengers. **Journal of Air Transport Management, 84(1), 101-178.**

Meyer, C., & Schwager, A. (2007). Understanding customer experience. **Harvard Business Review, 85(2), 116–126.**

Mittal , V., & Kamakura, W. A. (2001). Satisfaction, Repurchase Intent, and Repurchase Behavior: Investigating the Moderating Effect of Customer Characteristics. **Journal of Marketing Research, 38(4), 131-142.**

- Nastasi, B. K., & Schensul, S. L. (2005). Contributions of qualitative research to the validity of intervention research. **Journal of School Psychology, 43**(3), 177–195.
- Oliver, R. (1980). A cognitive model of the antecedents and consequences of satisfaction decisions. **Journal of marketing research, 17**(4), 460–469.
- Rhoades, D. L., & Waguespack, B. (2008). Twenty years of service quality performance in the US airline industry. **An International Journal, 18**(1), 20–33.
- Spreng, R. A., MacKenzie, S. B., & Olshavsky, R. W. (1996, July). A Reexamination of the Determinants of Consumer Satisfaction. **Journal of Marketing, 60**(3), 15-32.
- Tsoukatos, E., & Rand, G. (2006). Cultural influences on service quality and customer satisfaction: Evidence from Greek insurance. **An International Journal, 16**(4), 467–485.
- Vargo , S. L., & Lusch, R. F. (2004). Evolving to a new dominant logic for marketing. **Journal of Marketing, 68**(1), 1–17.

การดำเนินชีวิตให้อยู่ยืนยาวถึง 100 ปี

THE WAY OF LIVING TO 100 YEARS

สถิตย์ นิยมญาติ¹ ญัฐวรรณ สาสิงห์¹ ชินภัทร พุทธชาติ¹ สุทิน นพเกต¹

วิเชียร รุจิธำรงกุล¹ และ ฐิติพร ชีระจิตร²

Satit Niyomyaht¹, Nattawan Sasing¹, Chinnaphat Phutthachart¹,

Sutin Noppakate¹, Wichian Ruchithamrongkul¹, and Dhitiporn Keerajit²

Received: February 19, 2024. Revised: June 3, 2024, Accepted: June 6, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินชีวิตให้อยู่ยืนยาวถึง 100 ปี การวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลเก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่างๆ และสอทัศน์วัสดุ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกแยกแยะ เป็นประเภทต่างๆ การทำข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ การเอาข้อมูลมาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การสังเคราะห์ และการสรุปความ

การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า วิธีการดำเนินชีวิตให้มีอายุยืนถึง 100 ปี คือ การดูแลสุขภาพ การดูแลสุขภาพ การรักษาลำบากให้อยู่ในระดับสูง การรู้จักดูแลตัวเอง การลดความเครียด การเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชั่วอายุคนต่างๆ และผู้คนในหลายๆ วงการ การกินอาหารที่ถูกต้องเหมาะสม การออกกำลังกาย เพื่อรักษาความทนทาน ความแข็งแรง และโครงสร้างของร่างกายให้อยู่สภาพที่ดี การหลีกเลี่ยงสาเหตุการตายจากโรคต่างๆ ที่สามารถป้องกันได้ (เช่น โรคหัวใจ โรคเมเร็ง โรคหลอดเลือดสมอง

¹ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² นักวิจัยอิสระ

โรคเบาหวาน โรคไต และโรคแอลไซเมอร์) การอาศัยอยู่ในเขตที่มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี (เช่น ใกล้เคียงทะเล ใกล้ภูเขา และเขตชนบท) การประหยัดเงิน เพื่อความมั่นคง และความสำเร็จตลอดชีวิต และการแสวงหาความสงบทางใจพร้อมๆ กับการแสวงหาความสุขในชีวิต

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ การมีอายุยืน วิธีการดำเนินชีวิตให้อยู่ได้ถึง 100 ปี

ABSTRACT

This article was designed to investigate the way of living to 100 years. The data were derived from documents and audiovisual materials. The collected data were analyzed by categorizing, systematizing, interrelating, synthesizing, and summarizing.

The data analysis brought to light that the way of living to 100 years included: taking care of your mind, nurturing your soul, sustaining high energy, self-care, stress relief, connecting with multiple generations and circles of people, eating the right stuff, doing exercise to get your ESS (endurance, strength, structure) in shape, avoiding the leading causes of preventable death (such as heart disease, cancer, stroke, diabetes, kidney disease and Alzheimer's), living in the area with a healthy environment (such as near the sea, near the hill, and in rural areas), saving smart for lifelong security and success, and seeking for the peace of mind and happiness.

Keywords: Elderly; longevity; the 100 - year lifestyle

บทนำ

ตามทัศนะของ คาวลีย์ (Cowley, 1998) ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคคลมีอายุยืนยาวถึง 100 ปี มีอยู่ 3 ปัจจัย คือ

1. การออกกำลังกาย การออกกำลังกายมีประโยชน์มากมายหลายประการ อาทิ เช่น ช่วยป้องกันโรคหัวใจ โรคเกี่ยวกับกระดูก โรคเมร็งเต้านม และโรคเมร็งกระเพาะอาหาร ตลอดจนช่วยป้องกัน การเสียชีวิตก่อนวัยอันควร เป็นต้น ในปัจจุบันนี้ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ความเสื่อมสลายทางกายของผู้สูงอายุไม่ได้เกิดจากความแก่ชรา แต่เกิดจากการ “ไม่ได้ใช้” (disuse) มากกว่า ถ้าคนเรานั่ง ๆ นอน ๆ เฉย ๆ วันแล้ววันเล่า ปีแล้วปีเล่าโดยไม่ค่อยได้ออกกำลังกายเลย กระดูกก็ตี กล้ามเนื้อก็ตี และอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายก็ตี จะเสื่อมสีกหรือ แต่ถ้าได้ออกกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เราสามารถจะรักษาส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ได้ และบางอย่างสามารถกู้คืนให้กลับมาอยู่ในสภาพเดิมได้ด้วยซ้ำไป

2. การบริโภคอาหาร การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ มากมาย เช่น การบริโภคอาหารที่มีไขมันสูงก็ดี เค็มมากก็ดี มักจะทำให้เป็นโรคอ้วน (obesity) บ้างเป็นโรคมายตายด้านบ้าง ความดันโลหิตสูงบ้าง และโรคหัวใจบ้าง ฯลฯ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่รับประทานอาหารธรรมชาติ หรืออาหารที่เพาะปลูกเอง เช่น มะเขือเทศ หัวผักกาด น้ำเต้า ฟักทอง ถั่ว ฯลฯ มักจะมีร่างกายแข็งแรงกระฉับกระเฉง และมีอายุยืนยาวนาน วิจัยบางชิ้นระบุว่า ถ้าคนเราสามารถเปลี่ยนแปลงเรื่องอาหารการกิน (dietary changes) ได้เราสามารถจะกำจัดโรคอัมพาต โรคหัวใจ และโรคไตล้มเหลว ได้ทีเดียว นายแพทย์อีตัน (Eaton) กล่าวว่า “โรคความดันโลหิตสูง (ซึ่งก่อให้เกิดโรคหลายโรคตามมานั้น) ไม่ได้เป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับความชราภาพที่เลี่ยงไม่ได้” เราสามารถจะป้องกันได้ถ้าเราเปลี่ยนแปลงนิสัยการกินอาหารของเราเสียใหม่ นายแพทย์อีตัน กล่าวระบุว่า โรคความดันโลหิตสูง เป็นโรคของอารยะธรรมสมัยใหม่ ผู้ที่อยู่ในยุคบรรพกาลไม่ได้เป็นโรคนี้แต่อย่างใด ในสหรัฐอเมริกาประมาณ 1/3 ของผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นโรคความดันโลหิตสูงประมาณ 1/2 ของผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นโรคความดันโลหิตสูง และประมาณ 2/3 ของผู้ที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไป เป็นโรคที่ว่านี้ นั่นคือผลพวงของสังคมอุตสาหกรรม นั่นเอง

3. การเกี่ยวข้องกับผู้อื่น และการไม่อยู่เฉย ๆ การแก่ชราที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยการประพฤติปฏิบัติในเชิงจิตวิทยาด้วย กล่าวคือจะต้องรู้จักเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์อย่างดีกับผู้อื่น ดังจะเห็นได้ว่าผู้ที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวตายมักจะตายเร็วกว่า การที่เราถูกห้อมล้อมโดยเพื่อนฝูงก็ดี ญาติพี่น้องก็ดี สมาชิกครอบครัวก็ดีเท่ากับ เราได้รับการคุ้มครองปกป้องไม่ให้จากโลกไปก่อนเวลาอันสมควร จากการศึกษาวิจัยของ คาห์น (Kahn) แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ในสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับ “ผลของการมีเพื่อนที่มีต่อสุขภาพ” ผู้วิจัยพบว่าผู้ที่มีเครือข่ายของเพื่อนฝูงที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือจะมี

โรคภัยไข้เจ็บน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีเพื่อนฝูง ตัวอย่างเช่น ผู้ที่มีเพื่อนสนิท 2-3 คน จะเป็นโรคหัวใจน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีเพื่อนสนิทเลย นอกจากการมีเพื่อนแล้ว การไม่อยู่เฉย (keep busy) หรือการพยายามทำตนให้ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอก็มีประโยชน์อย่างมาก เพราะช่วยให้เรา得以มีโอกาสใช้ความคิด หรือมีจิตใจที่เข้มแข็ง ตลอดจนช่วยกระตุ้นการทำงานของสมอง สมองที่ไม่ได้ใช้งานสามารถจะฝ่อได้เหมือน ๆ กับร่างกายที่ไม่ถูกใช้งานหรือไม่ได้ออกกำลังกาย นอกจากนี้การที่เราพยายามยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ตามกำลังความสามารถที่จะทำได้ ทำให้เราไม่เครียด หรือไม่ก็ช่วยลดความเครียดลงได้ การที่เราไม่เครียดเท่ากับช่วยป้องกันโรคหัวใจ โรคเมะเร็ง และอุบัติเหตุได้ระดับหนึ่ง สรุปแล้ว การเข้ายุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตัวเองจะช่วยรักษาร่างกาย (body) จิตใจ (mind) และจิตวิญญาณ (soul) ให้อยู่ในสภาพที่สมดุลและมีบูรณาการ

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาหาความจริงว่า การที่จะมีอายุยาวนานถึง 100 ปีนั้น ควรจะดำเนินชีวิตอย่างไร

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ (1) เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และ (2) สื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ (audiovisual materials เช่น print และ non-print materials) ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกให้เป็นประเภท (categorizing) การทำข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ (systematizing) การเชื่อมโยงข้อมูลมาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (interrelating) และการบรรยายความ (describing) (Yin, 2009)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการดำเนินชีวิตให้มีอายุยืนยาวถึง 100 ปี อย่างสง่างามนั้น เกี่ยวข้องกับเรื่องต่อไปนี้ คือ (1) การดูแลจิตใจ (2) การทะนุถนอมจิตวิญญาณ (3) การรักษาลำไส้ให้อยู่ในระดับสูง (4) การรู้จักดูแลตัวเอง (5) การบรรเทาความเครียด (6) การเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชั่วอายุคนต่างๆ (7) การกินอาหารที่ถูกต้องเหมาะสม (8) การออกกำลังกายเพื่อรักษาความทนทาน ความแข็งแรง และโครงสร้างของร่างกายให้อยู่ในสภาพที่ดี (9) การ

หลีกเลี่ยงสาเหตุของการตายจากโรคต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันได้ (10 การอาศัยอยู่ในเขตที่มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี (11) การรู้จักประหยัดเงิน และ (12) การแสวงหาความสงบทางจิตใจ พร้อม ๆ กับการแสวงหาความสุขในชีวิต

1. การดูแลจิตใจ (mind) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสมอง การเป็นคนอยากรู้อยากเห็น และ การมองโลกในแง่ดี

เกี่ยวกับการดูแลสมอง

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่าผู้ที่พบกับสิ่งท้าทายทางสมอง ตลอดชั่วชีวิตจะมีความเฉียบแหลมทางด้านสติปัญญาจนถึงวินาทีสุดท้ายของชีวิตทีเดียว สมองก็เหมือนกับกล้ามเนื้อส่วนอื่นๆ ของร่างกาย ถ้าไม่ได้ใช้มัน มันก็จะอ่อนแอไม่มีพลัง มันจะเสื่อมถอยลงไปเรื่อยๆ ถ้าสมองของท่านไม่ได้ทำงาน และไม่ได้รับการกระตุ้น เดินได้ (dendrites- ส่วนขยายออกของเซลล์ประสาทที่มีลักษณะเหมือนต้นไม้) ที่ทำหน้าที่รับข้อมูลจากเซลล์ประสาทอื่น ๆ จะฝ่อลีบ หรือหดเหี่ยวลงไป นอกจากการใช้สมองเป็นประจำแล้ววิธีทำให้สมองอยู่ในสภาพที่ดี มีอีกหลายวิธี อาทิเช่น การนอนให้เพียงพอ การปกป้องไม่ให้ศีรษะได้รับบาดเจ็บ การรักษาสภาพจิตใจ การสร้างเครือข่ายทางสังคม (social networks) การออกกำลังกายเป็นประจำ และการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ (<https://www.health.mil>>2021/03/30)

เกี่ยวกับการเป็นคนที่ยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอ

ถ้าท่านต้องการใช้สมองหรือฝึกสมอง ความอยากรู้อยากเห็นถือว่ามีความจำเป็นต่อการขับเคลื่อนวงล้อให้หมุนไป พึงจำไว้ว่าเมื่อเราเป็นเด็กเล็ก สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ยังทำให้เกิดความหลงใหลได้ ตอนที่เราเป็นเด็กเล็ก ความอยากรู้อยากเห็นเกิดขึ้นง่ายมาก สมองจะพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมันเจริญเติบโต และใหญ่ขึ้นอย่างรวดเร็ว ความอยากรู้อยากเห็นมีประสบการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้น มาเองตามธรรมชาติ เซลล์ประสาทในสมองจะออกอาการเร้าร้อนขึ้นมาทั้งด้านซ้าย และด้านขวา ท่านมีความอยากรู้อยากเห็นที่จะเรียนรู้กีฬาใหม่ ๆ ท่านต้องการจะรู้ว่าสิ่งต่าง ๆ มันทำงานของมันอย่างไร เด็กเล็ก ๆ เป็นสัตว์สังคมที่มีความอยากรู้อยากเห็น และถูกขับเคลื่อนให้เจริญเติบโต โดยพลังของความอยากรู้อยากเห็น ความอยากรู้อยากเห็นจึงเป็นพลังสำคัญที่อยู่เบื้องหลังของความเจริญเติบโต และการพัฒนาของมนุษย์เรา เมื่อท่านมีความอยากรู้อยากเห็น สมองของท่านจะพัฒนา นักชีววิทยามักจะชอบบอกว่าความอยากรู้อยากเห็น (curiosity) เป็นส่วนหนึ่งของกลไกการอยู่รอดของมนุษย์ ในยุคดิจิทัล

คำบรรพ์ ความอยากรู้อยากเห็นผลักดันให้มนุษย์ทำการลองชิมลิ้มรสพันธุ์พืชต่าง ๆ ตลอดจนพยายามเสาะแสวงหาดินแดนใหม่ ๆ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการมีชีวิตรอด ลองจินตนาว่า ๆ ว่า ถ้ามนุษย์ไม่มีความอยากรู้อยากเห็นจะเอาแขนงไม้ 2 อันมาผูกกันเราจะรู้วิธีการทำให้เกิดเปลวไฟขึ้นมาได้อย่างไร ในการที่จะรักษาความอยากรู้อยากเห็นให้ดำรงคงอยู่ ท่านจะต้องเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ วิธีการที่ดีที่สุดก็คือการพยายามเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ หรือ งานอดิเรกต่าง ๆ อยู่เสมอ

เกี่ยวกับการมองโลกในแง่ดี

ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า ความอยากรู้อยากเห็นเป็นสิ่งกระตุ้นให้กระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจได้ทำงาน เปรียบได้ดั่งแก๊สที่ทำงานในรถยนต์ มันช่วยให้รถวิ่ง แต่การมองโลกในแง่ดีจะทำงานในลักษณะที่แตกต่างกัน ทว่ามีหน้าที่เหมือนกัน กล่าวคือ การมองโลกในแง่ดีเป็นเสมือนของเหลวอีกชนิดหนึ่งที่อยู่ในรถยนต์ที่ช่วยให้เครื่องจักรทำงานได้ดีที่สุด ความอยากรู้อยากเห็นเป็นตัวกระตุ้นให้สมองทำงาน แต่การมองโลกในแง่ดีเป็นตัวการที่ทำให้สมองทำงานได้ดีที่สุด เมื่อท่านมีอายุมากขึ้นการฝึกมองโลกในแง่ดีจะช่วยให้สมองทำงานได้ดีที่สุด ไม่ว่าท่านจะมีความฉลาดมากน้อยปานใดก็ตาม ถ้าท่านรู้สึกซึมเศร้า รู้สึกกระวนกระวายใจ หรือรู้สึกไม่สบาย จิตใจ (mind) ของท่านจะทำงานได้ในระดับต่ำ การมองโลกในแง่ดียังมีประโยชน์อย่างอื่นอีกนั่นคือ ทำให้ความเครียด (stress) ไม่เกิดขึ้น ตลอดจนทำให้ท่านสามารถจัดการกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ได้ การมองโลกในแง่ดีจึงมีความจำเป็นต่อการมีอายุยืนยาวอย่างสง่างาม (Rosensweig and Liu, 2006)

2. การทะนุถนอมจิตวิญญาณ (Nurturing the Soul) ในการที่จะมีความสุขอย่างแท้จริงนั้น นอกจากมีสุขภาพกายที่ดีแล้ว ท่านจะต้องมีสภาวะทางอารมณ์และจิตวิญญาณที่ดีด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรักษาจิตวิญญาณให้อยู่ในสภาพที่ดีเลิศนั้น ศาสนาจะช่วยให้ได้มากทีเดียว จากการวิจัยมากมายระบุว่า เมื่อคนเราเข้าสู่วัยชราส่วนใหญ่มักจะหันไปพึ่งศาสนา เช่นในกรณีของคนไทยซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ผู้สูงอายุจะเข้าวัดมากที่สุดและพึ่งศาสนามากที่สุด จะไปพึ่งพิงสิ่งอื่น ๆ ก็มักจะพึ่งไม่ได้อย่างเต็มที่ แม้แต่พึ่งลูกหลานของตนเอง นอกจากศาสนาแล้วสิ่งที่จะช่วยบำรุงรักษาจิตวิญญาณของคนเราให้อยู่ในสภาพที่ดีและช่วยให้ผู้สูงอายุมีความสุขก็ได้แก่ การมีแรงสนับสนุนทางสังคม (social support) ที่แข็งแกร่ง การวิจัยมากมายยืนยันว่า แรงสนับสนุนทางสังคมจะช่วยให้ระบบภูมิคุ้มกัน (the immune system) ดีขึ้นและช่วยปัดเป่าปัญหาต่างๆ ทางด้านสุขภาพของผู้สูงอายุได้ คำถามก็คือว่า “แรงสนับสนุนทางสังคมมาจากแหล่งใด”

คำตอบก็คือ มาจากการมีสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี (good social relationships) เช่น การมีเพื่อนที่ดีที่ใกล้ชิดสนิทสนม การมีบุตรหลานที่ให้ความรักความอบอุ่นต่อพ่อแม่ (ผู้สูงอายุ) เป็นอย่างดี (Moody, 1994) สัมพันธภาพทางสังคมที่ดีมีความสำคัญต่อการรักษาจิตวิญญาณของเราเป็นเพราะว่าการที่เรามีเพื่อนที่ดี จะช่วยลดความเครียด (stress) ได้ดีอย่างหนึ่ง คาห์นและโรว์ (Kahn, and Rowe, 1998) ผู้เขียนหนังสือชื่อ “Successful Aging” และเป็นศาสตราจารย์ทางด้านจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (the University of Michigan) ได้กล่าวระบุ (โดยอิงผลงานวิจัยของเขา) ว่าผู้สูงอายุที่พึงเกษียณอายุ จะคิดถึงเพื่อนที่ทำงานมากที่สุด มักจะไม่คิดถึงตัวงานเท่าใดนัก นั่นแสดงว่า ความสัมพันธ์ทางสังคม (social connection) มีความสำคัญต่อเขา เพราะฉะนั้นผู้สูงอายุที่ขาดความสัมพันธ์ทางสังคม ควรจะแสวงหาสิ่งนี้เสีย วิธีการที่ง่าย ๆ วิธีหนึ่งก็คือ การเข้าร่วมในการทำงานอาสาสมัครต่าง ๆ นั่นเอง นอกจากได้ช่วยงานสังคมแล้ว สิ่งที่ได้มาก็คือ การรู้จักผู้คนหรือมีโอกาสสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับอาสาสมัครคนอื่น ๆ

การแสวงหาความหมาย (meaning) และจุดมุ่งหมาย (purpose) ของชีวิต ก็เป็นการรักษาจิตวิญญาณของคนเราได้ดีเช่นกัน นักวิจัยอธิบายว่า การที่จุดมุ่งหมายของชีวิตมีความสำคัญอย่างมากต่อจิตวิญญาณและความผาสุกของชีวิตของผู้สูงอายุนั้น เป็นเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้ (Rosensweig and Liu, 2006)

(1) จุดมุ่งหมาย (purpose) ช่วยให้คุณคลี่คลายความสับสนในการควบคุมมากขึ้น “อะไรคือจุดมุ่งหมายของชีวิต” มีวิธีการพูดอีกอย่างหนึ่งว่า “ข้าพเจ้าควรจะทำอะไรในชีวิตของข้าพเจ้า เพื่อให้ชีวิตมีความหมาย” บุคคลที่มองเห็น จุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในชีวิตของเขา เขาจะมีความรู้สึกหรือสำนึกในการควบคุมตนเองได้สูง การรู้จักควบคุมมีความสำคัญต่อร่างกายและสติปัญญาของเราในขณะที่เราเข้าสู่วัยชรา

(2) จุดมุ่งหมายช่วยส่งเสริมให้เรามีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ผู้ที่มีความหมาย (meaning) และจุดมุ่งหมาย (purpose) ในชีวิตมีแนวโน้มที่จะเลือกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม เช่น จะไม่ชอบดื่มเครื่องดื่มของเมามากเกินไป แต่จะหันไปสนใจในเรื่องการออกกำลังกาย การลดน้ำหนัก การดูแลเรื่องอาหารการกินที่เหมาะสม ตลอดจนสร้างความสุขให้แก่ชีวิต และทำสิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยยืดอายุให้ยาวนานขึ้น เป็นต้น

(3) จุดมุ่งหมายถูกขับเคลื่อนโดยการทำหน้าที่ของกระบวนการการเรียนรู้และการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (cognitive function) จุดมุ่งหมายยังส่งเสริมให้ cognitive function ได้เกิดขึ้นอีกด้วย

3. การรักษาพลังงานให้อยู่ในระดับสูง (Sustaining High Energy)

การมีพลังงานให้อยู่ในระดับสูงจะช่วยส่งเสริมให้คนเรามีอายุยืนยาวได้

ก. การรับประทานอาหารที่ให้พลังงานสูง (high-energy foods) เม็ดธัญพืชที่มีรำ เอ็นโดสเปิร์ม (endosperm) และจลชีวะ (germ) ผลไม้และผักสด เนื้อที่มีไขมันน้อย ปลา และเนื้อเป็ดไก่ ที่ไม่ติดหนัง วิตามิน และอาหารเสริมที่มีแร่ธาตุที่มีคุณภาพสูง

ข. การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดพลังงานสูง (high-energy activities) กีฬาที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การนอนในแต่ละคืนให้ได้ 6-8 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย การทำงานที่มีความหมาย (meaningful work) การมีเวลาสนุกสนานเพลิดเพลินกับสมาชิกในครอบครัวและเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิด การอาสาสมัครทำงานในชุมชน การเล่นโยคะ และพิลาทิส (Pilates หมายถึง การออกกำลังกายที่เน้นการเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และเสริมความยืดหยุ่น เพื่อฟื้นฟูร่างกาย และสร้างกล้ามเนื้อให้แข็งแรง) การทำกิจกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงจังหวะความเร็ว เช่น การเดินเล่น การเล่นเกม การขี่จักรยาน การว่ายน้ำ เป็นต้น

ค. การรักษาความคิด และทัศนคติให้มีพลังสูง (high-energy thoughts and attitudes) การยอมรับสถานภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การมีความเชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะออกมาในทิศทางที่ดี การมีการเริ่มต้นที่ดีในทุกวัน การมีความสามารถที่จะเลือกแบบแผนชีวิตของตนได้ตลอดเวลา มีการเรียนรู้ทุกวัน มีความรู้สึกขอบคุณต่อประสบการณ์ดีๆ ที่ผ่านมา มองสิ่งท้าทายต่างๆ ว่าเป็นบทเรียนที่จะต้องเรียนรู้ (Plasker, 2007)

4. การดูแลตัวเอง (Self-Care) “การดูแลตัวเอง” เป็นเรื่องของการดูแลตัวท่านเอง โดยดูแลในเรื่องจิตใจ (mind) ในเรื่องร่างกาย (body) และในเรื่องจิตวิญญาณ (spiritual) การดูแลตัวเองเป็นเรื่องของความรับผิดชอบที่ท่านมีต่อตัวท่านในการที่จะพยายามทำในสิ่งต่าง ๆ ที่ท่านรู้ว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อตัวท่าน การดูแลตัวเองที่ดีจะช่วยให้ร่างกายของท่านมีสุขภาพดี สามารถปรับตัวเข้ากับความเครียด (stress) ได้ สามารถรักษาแรงต้านต่อการคุกคามของโรคต่าง ๆ ได้ และสามารถอยู่ในสภาพที่สมดุล เพราะฉะนั้นผู้สูงอายุที่ต้องการจะมีคุณภาพที่ดีและมีอายุยืนยาวจะต้องพยายามทำให้ “การดูแลตัวเอง” (self-care) เป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่เดียว การดูแลตัวเอง ก็คือ การรับประทานอาหารที่ท่านคิดว่ามีประโยชน์หรือเหมาะสมกับตัวท่าน การรู้จักดื่มด่ำน้ำที่

สะอาด การพยายามหายใจเอาอากาศที่สะอาดเข้าไปในร่างกาย การดูแลตัวเองที่ดียังครอบคลุมไปถึงเรื่องการดูแลร่างกายหรือรูปร่าง (physique) ให้ดูดี การบริหารจัดการเรื่องพลังงานของท่าน การจัดการเรื่องความเครียด การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดี ทำสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้รู้สึกสนุกสนาน รู้สึกแข็งแรงและรู้สึกมีชีวิตชีวาทุกวัน การดูแลตัวเองเป็นเรื่องของการเลือก (choice) ของท่าน ถ้าท่านต้องการมีสุขภาพดีและมีอายุยืนยาวท่านจะมีทางเลือกในลักษณะต่อไปนี และควรจะทำทุกวัน เช่น การคิดในสิ่งที่ดีที่ทำให้ท่านมีสุขภาพจิตที่ดี (healthy thoughts) การปลูกฝังสัมพันธภาพต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ การรู้จักนั่งสมาธิ (meditating) การพยายามออกกำลังกายเป็นกิจวัตร เป็นต้น (Plasker, 2007)

5. การลดความเครียด (Stress Relief) ผู้ที่ต้องการมีอายุยืนจะต้องลดความเครียด การวิจัยเมื่อเร็วๆ นี้ระบุว่า ผลที่เกิดจากความเครียดมีความร้ายแรงมากกว่าที่เราเคยคิด อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยเดียวระหว่าง การมีชีวิตยืนยาวโดยมีสุขภาพดีกับชีวิตที่ทุกข์ทรมาน หรือไม่เจริญเติบโต ความเครียดไม่เป็นเพียงสิ่งที่ทำให้ร่างกายของเราสึกกร่อนและกล้ามเนื้อตึงแน่นเท่านั้น แต่มันยังทำให้ระบบต่างๆ ทางด้านชีวภายใน (internal biological systems) ของเราเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่นระบบภูมิคุ้มกัน (the immune system) การวิจัยพบว่า ความเครียดเรื้อรัง (chronic stress) ทำให้ระบบของไซโตไคน์ (cytokines) (โปรตีนขนาดเล็กที่ควบคุมการเจริญเติบโตและกิจกรรมของเซลล์ระบบภูมิคุ้มกันอื่น ๆ และเซลล์เลือด) ที่มีชื่อว่า Interleukine-6 (โปรตีนชนิดหนึ่งที่ผลิตโดยเซลล์ช่วยควบคุมการตอบสนองในเรื่องภูมิคุ้มกัน) ให้เพิ่มสูงขึ้น โดยปกติธรรมดา Interleukine-6 มีประโยชน์ต่อตัวท่าน ไซโตไคน์ซึ่งเป็นโปรตีนชนิดหนึ่งจะมีหน้าที่คล้ายๆ ตำรวจจราจร กล่าวคือ จะช่วยชี้แนะเซลล์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องภูมิคุ้มกันให้ไปยังจุดที่ติดเชื้อหรือได้รับบาดเจ็บ สรุปแล้ว interleukine-6 จะช่วยในเรื่องอาการบาดเจ็บของเรา เป็นการกระทำที่มีประโยชน์ในยามที่เรามีอาการบาดเจ็บหรือมีความชอกช้ำทางด้านจิตใจ ความเครียดไม่ว่าจะเกิดขึ้นชั่วคราวหรือเกิดขึ้นในลักษณะเรื้อรังมันจะไปบิบบกไม่ให้เครื่องป้องกันของร่างกายไปช่วยป้องกันการติดเชื้อหรือเนื้องอกชนิดร้ายได้ทำให้ท่านต้องเสี่ยงกับการเป็นโรครตตลอดไป (Michael, 1988) ท่านอาจจะกินรำข้าว โอด (oat bran) เป็นอาหารเช้า และวิ่งได้ 8 กิโลเมตร ต่อวัน แต่ถ้าท่านอยู่ในสภาพที่เครียด ท่านจะไม่ได้ประโยชน์อะไรเลยจากการกินอาหารที่ถูกต้อง และจากการออกกำลังกายโดยการวิ่งแต่อย่างใด สิ่งที่จะช่วยบรรเทาความเครียดหรือพฤติกรรมที่ช่วยลดความเครียดได้ มีดังต่อไปนี้ (<https://www.mayoclinic.org>>urt-20) พยายามให้ร่างกายอยู่ในสภาพที่มี

กิจกรรมต่างๆ อยู่เสมอ (physical activity) พยายามนั่งสมาธิหรือสวดมนต์ให้พระเป็น ประจำ พยายามหัวเราะให้มากๆ พยายามเกี่ยวข้องกับผู้อื่น อย่าอยู่ลำพัง ตลอดเวลา กินและดื่มเพื่อการมีสุขภาพที่ดี หยุดสูบบุหรี่และเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มี นิโคตินทั้งหลาย ออกกำลังกายเป็นประจำสม่ำเสมอ การฝึกผ่อนคลาย (relaxation) การ มีเวลาเป็นของตัวเอง การหลีกเลี่ยงนิสัยที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการมีสุขภาพดี. การช่วยเหลือผู้อื่น. การรู้จักทำงานที่ฉลาดขึ้น แทนที่จะทำงานหนักขึ้น การพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ การยืนหยัดในความเป็นตัวเองโดยไม่เป็น a yes-man ง่ายๆ (Mondy, 2010).

6. การสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมกับคนในช่วงอายุต่างๆ และในวงการต่างๆ ของคน

โดยปกติทั่วไปไม่มีใครต้องการที่มีอายุยืนถึง 100 ปี โดยลำพังหรือโดยไม่มีเพื่อนฝูงเลย เพราะความสัมพันธ์ทางสังคมช่วยส่งเสริมสุขภาพจิต สุขภาพกายได้อย่างหนึ่งตลอดจนช่วยให้เราได้มีประสบการณ์ในชีวิตมากขึ้น การได้มีความสัมพันธ์ทางสังคมช่วยลดผลเสียบางอย่างที่เกิดจากความเครียด และช่วยทำให้ความเจ็บป่วยทางกาย และทางจิตวิทยา (psychological illness) ได้ฟื้นคืนมาโดยรวดเร็ว และช่วยสนับสนุนให้คนเราอยากมีอายุยืนยาวอีกด้วย เมื่อเร็วๆ นี้ the Journal of the American Medical Association ได้รายงานจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับอาสาสมัครหลายร้อยคนที่ติดไวรัสหวัด ว่าอาสาสมัครที่มีเครือข่ายทางสังคมที่หลากหลายมีการต่อต้านต่อไวรัสหวัดได้ดีที่สุด การวิจัยอีกชิ้นหนึ่งระบุว่า กลุ่มสนับสนุนหรือให้กำลังใจต่อผู้ป่วยเป็นมะเร็งเต้านมมีผลในทางบวกต่อความสามารถในการรักษาผู้ป่วย ระบบการสนับสนุน สามารถสร้างขึ้นได้ค่อนข้างง่าย แต่ท่านต้องกล้าเสียสละในเรื่องเวลา ท่านสามารถดึงดูดผู้คน และสภาวะการณ์ให้เข้ามาสู่ชีวิตของท่านได้ ถ้าท่านได้ใช้พลังงาน และความเพียรพยายามที่จะทะนุถนอมสิ่งเหล่านี้ไว้ ก่อนที่จะทะนุถนอมผู้อื่น ขอให้ท่านรู้จักทะนุถนอมตัวเองเสียก่อน และรักษาความจริงกับตัวเอง ท่านต้องมีความอดทน และไม่ปิดบังธรรมชาติที่แท้จริงของท่าน ท่านจะต้องเข้าใจว่าสัมพันธ์ภาพที่ดีจะต้องมีการปรับตัว ท่านสามารถมีความสัมพันธ์กับสังคมและคนในสังคมได้ในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสม แต่ท่านจะต้องพึงระลึกว่า สัมพันธ์ภาพบางอย่างของท่านจะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ขอให้สิ่งนั้นได้เกิดขึ้นโดยท่านไม่ต้องเสียใจ ท่านสามารถที่จะเพิ่มหรือหาสัมพันธ์ภาพใหม่มาชดเชยได้ เพื่อสนับสนุนท่านให้มีความสุข แต่ต้องรู้ว่าใครเป็นผู้ที่ดีที่สุดที่จะช่วยเหลือสนับสนุนท่านได้ โปรดพึงระลึกไว้เสมอว่าท่านจะต้องเริ่มต้นโดยการสนับสนุนตัวท่านเองก่อน เมื่อใดที่ท่านอยู่ในสภาพที่

เครียด จิตใจ (mind) ของท่านจะมุ่งเจาะไปในลักษณะที่แคบๆ ผลที่เกิดตามมาก็คือ ท่านพลาดโอกาสในการแก้ปัญหา ด้วยเหตุนี้เอง จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ท่านจะต้องพยายามทะนุถนอมตัวท่านเอง (nurture yourself) (Rosensweig and Liu, 2006)

7. การกินอาหารให้ถูกต้องเหมาะสม การกินอาหารมีความสำคัญต่อสุขภาพของเรา เราจะเป็นโรค หรือไม่เป็นโรคอะไรขึ้นอยู่กับชนิดของอาหารที่เรากินเข้าไป ดังคำกล่าวที่ว่า “You are what you eat.” ในการที่จะทำให้มีอายุยืนถึง 100 ปี และมีสุขภาพดีได้นั้น **กฎข้อแรก** ของการกินก็คือ เราสามารถกินได้ทุกอย่างแต่ขอให้กินในระดับปานกลาง หรือระดับพอดี (in moderation) ตัวอย่างเช่น เกลือถ้ากินมากเกินไปก็อาจจะสร้างความเสียหายให้แก่ไตได้ น้ำตาลถ้ากินมากเกินไปก็อาจจะทำให้เกิดโรคเบาหวานได้ แต่ทั้งเกลือและน้ำตาลก็มีประโยชน์ต่อร่างกายเหมือนกัน เพราะฉะนั้นเราจะหลีกเลี่ยงไม่กินเลยไม่ได้ ควรจะกินในระดับที่เหมาะสมหรือในระดับปานกลางจะดีที่สุด **กฎข้อที่สอง** ของการกินก็คือ การกินอาหารที่ไม่แปรรูป ผู้ที่กินอาหารไม่แปรรูป (unprocessed food) มีแนวโน้มที่จะเป็นโรคหัวใจได้น้อยและมีอายุยืนยาว ตัวอย่างของอาหารที่ไม่แปรรูปมีอาทิเช่น มะเขือเทศสด บลูเบอร์รี่บางชนิด และอกไก่ย่าง เป็นต้น ประชาชนชาวญี่ปุ่นเป็นจำนวนมากนิยมกินอาหารสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวโอกินาวา มีสุขภาพดีและมีอายุยืนมาก พวกเขากินปลา ผักสด (fresh vegetable) เป็นประจำ ชาวเผ่าฮันซา (Hunza) ที่อาศัยอยู่ในเขตตะวันตกเฉียงเหนือของปากีสถาน ซึ่งมีอายุ 100 ปีและมากกว่านั้นเป็นจำนวนมากก็นิยมกินผักผลไม้สดเป็นสำคัญเช่นกัน เมื่อเร็ว ๆ นี้ นักวิทยาศาสตร์ได้แถลงว่า อาหารของผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมดิเตอร์เรเนียน (หรือ Mediterranean food) อุดมด้วยน้ำมันโอลีฟ (olive oil) มะเขือเทศ ปลา ชีส (cheese) โฮลเกรน (whole grains) สมุนไพรที่มีกลิ่นหอม (aromatic herbs) เป็นต้น ทำให้พวกเขามีอายุยืนและมีสุขภาพดี อาหารชั้นดีเลิศ (super foods) ที่เหมาะสำหรับการดำเนินชีวิตให้ได้ 100 ปี และมีสุขภาพดี ได้แก่ อาหารดังต่อไปนี้ แซลมอน (salmon) (ที่มาจากแหล่งธรรมชาติ) บลูเบอร์รี่ มะเขือเทศ ถั่วเหลือง ข้าวโอ๊ต สตรอว์เบอร์รี่ แคลตาลูฟ กระเทียม พืชจำพวกถั่ว ชาเขียว โฮลเกรนส์ (whole grains) เนื้อเป็ด ไก่ ที่ไม่ติดหนัง ปลาชนิดต่างๆ ผลิตภัณฑ์นมที่มีไขมันต่ำ เช่น โยเกิร์ต (yogurt) เป็นต้น ผักใบเขียวเข้ม วอลนัท (walnuts) ฯลฯ (www.organicconsumers.org) (Weil, 2005)

8. การออกกำลังกายเพื่อรักษา ESS การออกกำลังกายเพื่อรักษาความทนทาน (endurance) ความแข็งแรง (strength) และโครงสร้างของร่างกาย (structure) ให้อยู่ในสภาพที่ดี (Plasker, 2007)

(ก) ความทนทาน (endurance) ถ้าหากความทนทาน (endurance) ของท่านอยู่ในระดับสูง จะทำให้ท่านรู้สึกสนุกสนานกับการมีพลัง (stamina) สูง และมีกิจกรรมต่างๆ ในช่วงที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุ ท่านสามารถจะเพิ่มพลังของท่าน โดยการออกกำลังกายแบบแอโรบิก (aerobic exercise) ซึ่งจะทำให้หัวใจของท่านมีความแข็งแรง ช่วยเผาผลาญแคลอรีและช่วยเพิ่มกำลัง การวิ่ง การขี่จักรยาน การว่ายน้ำ และการเดิน เป็นตัวอย่างของการออกกำลังกายที่ช่วยเพิ่มความทนทาน (endurance) ให้แก่ร่างกาย

(ข) ความแข็งแรง (strength) การฝึกฝนเพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้แก่ร่างกายมีความสำคัญต่อการชราภาพที่มีสุขภาพดี (healthy aging) เพราะท่านจำเป็นต้องใช้กล้ามเนื้อที่มีความแข็งแรงเพื่อให้ท่านมีความเชื่อมั่นในร่างกายของท่านและรักษาความเป็นอิสระของตนเอง ถ้าท่านมีร่างกายแข็งแรง ท่านมีความโน้มเอียงที่จะช่วยตัวเองได้ การฝึกฝนสร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกาย สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การยกน้ำหนัก การเล่นโยคะ การเล่นพิลเลตส์ (Pilates) และการออกกำลังกายแบบอื่นๆ ถ้าท่านได้กำหนดเป้าหมายในการที่จะฝึกฝนเพื่อสร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกายและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ท่านจะรู้สึกตื่นเต้นที่เห็นว่าความแข็งแรงเพิ่มขึ้น ขณะที่ท่านแก่ชรามากขึ้น กล้ามเนื้อของท่านจะอยู่ในสภาพแข็งแรง การที่ผิวหนังเหี่ยวยุบ และกล้ามเนื้อหย่อนยานตามวัยนั้น มาจากการที่ท่านไม่ได้สร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกาย โดยการฝึกฝนในการสร้างความแข็งแรงให้แก่ร่างกายในรูปของการออกกำลังกาย

(ค) โครงสร้างของร่างกาย (structure) โครงสร้าง ได้แก่ รูปแบบของร่างกาย และโครงสร้างทางกายภาพ การรักษาโครงสร้างของร่างกายให้อยู่ในสภาพที่ดี จะช่วยทำให้ท่านดูดี และช่วยไม่ให้เกิดบาดเจ็บเวลาออกกำลังกาย เอวของท่านอยู่ในขนาดที่ท่านต้องการหรือไม่ แขน ขาและอกของท่านเป็นอย่างไร ท่านได้วัดสิ่งเหล่านี้บ้างหรือไม่เมื่อเร็วๆ นี้ และได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าโครงสร้าง (structure) ที่ท่านปรารถนาในช่วงชีวิตของท่านเป็นอย่างไร ถ้าท่านไม่ได้กำหนดเป้าหมายของโครงสร้างของร่างกายไว้ การออกกำลังกายของท่านอาจจะไม่ช่วยทำให้ท่านได้มีโครงสร้างที่ต้องการได้ก็ได้

9. การหลีกเลี่ยงสาเหตุการตายจากโรคสำคัญบางโรคที่ป้องกันได้ อาทิเช่น

(1) โรคหัวใจ พฤติกรรมบางอย่างสามารถป้องกันการเกิดของโรคหัวใจได้ ถ้าผู้สูงอายุต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีอายุยาวนาน ควรจะหาทางป้องกันการเกิดโรคหัวใจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการตายในประเทศไทยไว้ด้วย พฤติกรรมเบื้องต้นหรือพื้นฐานที่สุดที่ควรปฏิบัติมีดังนี้ อย่าสูบบุหรี่ หรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของยาสูบ

(tobacco products) พยายามรับประทานอาหารให้หลากหลายที่อุดมไปด้วยผลไม้ ผัก และอาหารที่มีไขมันต่ำ รักษาน้ำหนักให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (เช่น ผู้ชายที่มีความสูง 170 เซนติเมตร ควรจะมีน้ำหนักไม่เกิน 70 กิโลกรัม [170 – 100] ผู้หญิงที่มีความสูง 150 เซนติเมตร น้ำหนักไม่ควรจะเกิน 40 กิโลกรัม [150 – 110] เป็นต้น ควรจะออกกำลังกายแบบแอโรบิก (aerobic exercise) อย่างน้อย 30 นาที 3-5 วันต่อสัปดาห์ ควรรักษาระดับไขมัน (cholesterol) ให้อยู่ในระดับปกติ ควรควบคุมระดับน้ำตาล (ถ้าเป็นโรคเบาหวาน) ควรควบคุมระดับความดันเลือดและระดับไขมันให้อยู่ในระดับปกติโดยอาศัยอาหารการกิน และการออกกำลังกายก่อนที่จะไปรักษาทางการแพทย์ตลอดชีวิต การผ่อนคลายหรืออีกหนึ่ง การขจัดตัวการที่ทำให้เกิดความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจออกไปเสีย ควรตรวจหรือติดตามปรากฏการณ์ทางเคมีของเลือด การเต้นของหัวใจและความดันของเลือดเป็นประจำสม่ำเสมอ (www.americanheart.org)

(2) โรคมะเร็ง (Cancer) กล่าวโดยทั่วไปแล้ว การป้องกันโรคมะเร็งผู้สูงอายุ ควรจะระวังในเรื่องโภชนาการ (nutrition) และวิถีการดำเนินชีวิต (lifestyle) ให้มากเป็นพิเศษ ชาวฮันซา (Hunza) ที่อยู่ในเขตตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศปากีสถาน เป็นที่กล่าวขวัญกันว่า การเป็นโรคมะเร็งและโรคหัวใจแทบไม่มีเลย สาเหตุสำคัญมาจากการดำเนินชีวิตอยู่ในเขตที่มีอากาศดี น้ำดี มีธรรมชาติที่สวยงาม ตลอดจนกินอาหารธรรมชาติหรืออาหารที่ไม่ได้แปรรูปเป็นหลัก นอกจากนี้ได้ออกกำลังกายในรูปแบบของการทำเกษตรเป็นประจำสม่ำเสมอ

พฤติกรรมที่ควรจะต้องปฏิบัติที่สามารถจะป้องกันโรคมะเร็งได้ไม่มากนักน้อยก็คือ

(1) การไม่สูบบุหรี่หรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่มาจากยาสูบ (2) การรับประทานอาหารที่หลากหลาย อุดมไปด้วยผลไม้ ผัก กากใย และอาหารที่มีไขมันต่ำ (3) รักษาน้ำหนักของร่างกายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (4) การออกกำลังกายอย่างน้อย 30 นาที ประมาณ 3-5 วันต่อสัปดาห์ (5) หลีกเลี่ยงจากการรับแสงแดดมากเกินไป (6) ระวังระไวใส่ใจต่อสารที่จะก่อให้เกิดมะเร็ง (carcinogens) ที่มีอยู่ในบ้านและในสถานที่ทำงานและพยายามเลี่ยงการเผชิญกับสารอันตรายเหล่านี้ (7) พยายามตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการเกิดโรคไว้อีก (8) พยายามหาความรู้เกี่ยวกับประวัติทางด้านสุขภาพของครอบครัวและปรึกษาแพทย์เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือการรักษาเยี่ยงยาก่อนที่จะก้าวไปสู่ขั้นรุนแรงจนรักษาไม่ได้ (www.cancer.org)

(3) โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) แนวทางในการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองก็คล้ายคลึงกับแนวทางในการป้องกันโรคหัวใจ อาทิ เช่น การพยายามรักษาระดับความดันของเลือด (blood pressure) ให้อยู่ในสภาพปกติ การไม่สูบบุหรี่ การไม่พยายามให้เป็นโรคเบาหวาน การกินอาหารที่มีแคลอรีต่ำและอาหารที่มีไขมันอิ่มตัว (saturated fat) เป็นต้นกล่าวโดยสรุปแล้วมาตรการในการป้องกันโรคหลอดเลือดก็คือ (1) การพยายามให้ไขมัน (cholesterol) อยู่ในระดับต่ำและเลี่ยงการกินอาหารที่มีไขมันอิ่มตัว (saturated fat) (2) การไม่สูบบุหรี่ (3) การควบคุมเบาหวาน (4) การควบคุมน้ำหนักของร่างกายให้อยู่ในระดับปกติ (5) ออกกำลังกาย ครึ่งละ 30 นาที เป็นอย่างน้อย โดยออกกำลังกาย 3-5 วันต่อสัปดาห์ (6) การพยายามอย่าเครียดหรือการจัดการปัญหาเรื่องความเครียดให้ได้ (7) ถ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พยายามดื่มให้น้อยที่สุด (Goldman, 1970)

- ฯลฯ -

10. การอยู่อาศัยในสถานที่ที่มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี ในสถานที่อยู่อาศัย ในเมือง ชนบท กึ่งเมือง กึ่งชนบท มีผลต่อการมีชีวิตที่ยืนยาวได้เช่นกัน ผู้ที่อยากจะมีชีวิตยืนยาวถึง 100 ปี ควรอาศัยอยู่ในเขตชนบทโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเป็นชนบทที่อยู่ใกล้ทะเลหรือภูเขาจะเหมาะสมมาก ดังจะเห็นได้ว่า ชาวเผ่าฮันซา (Hunza) ที่มีอายุยืนถึง 100 ปี และ 120 ปี นั้นได้อยู่ในดินแดนที่ห้อมล้อมด้วยภูเขา ในบริเวณนั้นอากาศบริสุทธิ์ น้ำบริสุทธิ์ (มาจากภูเขา) น้ำที่ใช้บริโภคก็ใช้ทำเกษตรก็ดี เป็นน้ำที่บริสุทธิ์ปราศจากมลภาวะทั้งปวง การที่พวกเขาทำเกษตร ท่ามกลางอากาศบริสุทธิ์เหมือน ๆ กับการได้ออกกำลังกายท่ามกลางอากาศบริสุทธิ์นั่นเอง ชาวโกลิวันในประเทศญี่ปุ่นก็เช่นกัน ชาวญี่ปุ่นอาศัยอยู่บนเกาะหรืออาศัยอยู่ใกล้ทะเล และบริโภคปลาจากทะเลเป็นสำคัญจึงทำให้มีอายุสถานที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่อยากจะมีอายุยืนถึงร้อยปี ควรจะอาศัยอยู่ในเขตชนบทที่เป็นชายทะเลหรือภูเขาจะเหมาะสมที่สุด หรือสถานที่ใด ๆ ก็ตามที่มีมลภาวะน้อยที่สุด ว่ากันตามจริงแล้วในประเทศไทยมีมลภาวะทุกรูปแบบ เช่น มลภาวะทางเสียง มลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางดิน มลภาวะทางน้ำ และอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองใหญ่ มลภาวะทางเสียง ทางอากาศ และทางน้ำรุนแรงมากกว่าในเขตชนบทมาก ในเขตชนบทที่ทำเกษตรจะมีมลภาวะทางดินอย่างมากเนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำเกษตร แม้แต่ปลาในแม่น้ำลำคลองก็ปนเปื้อนไปด้วยสารเคมีที่ถูกชะล้างมาจากสวนไร่นาที่ทำเกษตรที่ใช้ปุ๋ยเคมี การเลี้ยงสัตว์น้ำในปัจจุบันที่ทำเพื่อการค้าขายก็เลี้ยงโดยใช้อาหารที่ปนเปื้อนด้วยสารเคมีเช่นกัน ถึงแม้ว่าการกินปลาจะมีประโยชน์ต่อร่างกายอย่างมาก แต่ถ้า

ไม่ใช่เป็นปลาในธรรมชาติ ก็หาปลอดภัยไม่ แม้แต่ปลาแซลมอน ที่ได้ชื่อว่าเป็นปลาที่มีโปรตีนสูง และมีกรดไขมันโอเมก้า 3 สูง ซึ่งมีประโยชน์ต่อหัวใจ และสมองของมนุษย์นั้น ถ้าเป็นปลาที่เลี้ยงจากฟาร์ม (farmed salmon) ก็ไม่ปลอดภัยเท่าใดนัก ปลาแซลมอนที่มาจากธรรมชาติจะปลอดภัยมากกว่าเพราะมีสารปนเปื้อนน้อยกว่า ในทำนองเดียวกันในประเทศไทยเราปลาชนิดต่างๆ ที่มาจากไต้หวันหรือมาจากหนองบึงธรรมชาติ จะปลอดภัยกว่าปลาที่เลี้ยงเพื่อการค้าขาย

สรุปแล้ว ถ้าท่านอยากจะมีอายุยืนยาวถึง 100 ปีหรือมากกว่า ท่านควรจะอยู่อาศัยในชนบทและบริโภคอาหารที่เป็นธรรมชาติจะดีกว่า แต่ก็ต้องมั่นใจว่าชนบทที่เลือกอยู่นั้นไม่มีโจรผู้ร้าย หรือภัยธรรมชาติใดๆ เกิดขึ้นบ่อยๆ (www.epa.gov)

11. การดูแลเรื่องการเงิน (On Money Matters) ในยุคปัจจุบันเงินเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพะอย่างยิ่งในโลกของทุนนิยม เงินมักจะเป็นแหล่งที่มาของความเครียดที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่งในชีวิตของคนเรา ญาติพี่น้องฆ่าฟันกันเองมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องเงิน ครอบครัวแตกแยกหรือทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำมักจะเป็นเรื่องเงิน การหย่าร้างก็เช่นกันมักจะมีส่วนมาจากเงิน การขาดเงิน ทำให้ชีวิตของคนเราเสียสมดุล เงินสามารถควบคุมคนได้ ถ้าคนไม่รู้จักรักษาเงิน ถึงแม้ว่าจะเป็นคนที่ไม่ร่ำรวย ก็ไม่ควรจะก่อหนี้หรือยืมเงินผู้อื่น “ผู้ที่ยืมเงินผู้อื่นเรื่อยไป จะมีความเศร้าเสียใจเรื่อยไปอย่างเลี่ยงไม่พ้น ดังคำกล่าวที่ว่า “Who goes a borrowing goes a sorrowing.” ในมุขมุกกลับกันผู้ที่มีเงินหรือไม่อยู่ในฐานะที่ยากจน ก็ไม่ควรจะให้ใครยืมเงิน เพราะมักจะไม่ได้เงินกลับคืนมา และยังไม่ได้รับความขอบคุณอีกด้วย ในบางกรณีถ้าไปทวงหนี้บ่อย ๆ ผู้ยืมอาจจะทำร้ายชีวิตของผู้ให้ยืมก็ได้ ดังที่ปรากฏในข่าวบ่อย ๆ ถ้าเรารู้สึกเมตตาสงสารผู้ยืม เราควรจะให้เขาฟรี ๆ จะดีกว่าเท่าที่จะให้ได้และอย่าหวังจะได้เงินคืนมา

สำหรับผู้สูงอายุนั้น เงินถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก ผู้ที่ไม่มีเงิน ชีวิตจะหาความสุขไม่ได้ และจะมีอายุยืนยาวไม่ได้ ดังจะเห็นได้ว่า คนที่ยากจนหรืออาศัยอยู่ในชุมชนแออัด มักจะมีอายุสั้นและเป็นโรคต่าง ๆ มากมาย ผู้สูงอายุจึงต้องวางแผนเรื่องการเงิน ตั้งแต่เริ่มทำงานทีเดียว กล่าวคือ รู้จักประหยัดเงินอย่างชาญฉลาด เพื่อความสำเร็จและความมั่นคงตลอดชั่วชีวิต (Saving smart for lifelong security and success) มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องเริ่มประหยัดเงินแต่เนิ่น ๆ ที่จริงควรจะเริ่มตั้งแต่ตอนทำงานทีเดียวและต้องประหยัดตลอดช่วงชีวิตการทำงาน (working life) มีคำถามว่าควรประหยัด

สก็๊ปเปอร์เซ็นต์ คำตอบก็คือ ตามกฎทั่วไปที่อิงประสบการณ์ไม่ใช่ถึงการคำนวณที่แท้จริง ควรจะประหยัดสัก 20 เปอร์เซนต์ เช่นถ้าบุคคลมีรายได้เดือนละ 1 แสนบาท ควรจะประหยัด (save) ไว้เดือนละ 2 หมื่นบาท เป็นต้น แต่ถ้าท่านเริ่มประหยัดเงินค่อนข้างช้า ท่านจะต้องประหยัดในอัตราที่สูงขึ้นกว่า 20 เปอร์เซนต์ มิฉะนั้นแล้วในวัยชราท่านอาจจะไม่มีเงินเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิต ถ้าท่านขาดเงินในวัยชราราคาความเครียดและความทุกข์ทรมานอย่างรุนแรงจะเกิดขึ้นแน่นอน จึงควรประหยัดเงินตั้งแต่เริ่มแรกในการทำงาน (<http://money.aol.com>)

12. การแสวงหาความสงบของจิตใจ และความสุขของชีวิต ความมั่งคั่งร่ำรวย และยศถาบรรดาศักดิ์ไม่สามารถประกันความสุขได้ ถ้าหากขาดเสีย ซึ่งความรัก ความสงบของจิตใจ และการรู้จักทำบุญสุนทาน หรือแบ่งปันข้าวของให้แก่ผู้อื่นบ้าง ในการแสวงหาความสุข เราไม่จำเป็นต้องมองหาจากข้างนอก แต่ควรจะมีภายในตัวเราเอง มองในจิตใจ (minds) ของเราเอง สวรรค์อยู่ภายในตัวท่านเอง ถ้าท่านไม่สามารถมีความสุขที่นี้ในขณะนี้ ได้อย่าคาดหวังเลยว่า จะมีความสุขในตอนหลัง หรือในวันหน้า ถ้าท่านไม่สามารถทำจิตใจของท่านให้สงบในโลกนี้ได้ อย่าคาดหวังความสุขในโลกหน้าเลย มันเป็นไปได้โดยเด็ดขาด สิ่งที่ขัดขวางไม่ให้เรามีความสุข หรือมีความสงบทางจิตใจ มีอาทิเช่น ความโลภ (avarice) ความเห็นแก่ตัว (selfishness) และความทะเยอทะยาน (ambition) มากเกินไป เป็นต้น (Lubbock, 1995)

มันเป็นความผิดของเราเอง ถ้าเราไม่รู้สึกรู้สีกี่มีความสุข หรือมีความสุขสนุกสนานกับชีวิต คนทุกคนสามารถมีความสุขกับชีวิตได้ (enjoy life) ถึงแม้ว่าอาจจะทำไม่ได้เต็มที่ทุกคน ใน การที่จะทำให้จิตใจมีความสงบ และชีวิตมีความสุขนั้น ท่านจะต้องมีความคิดที่ฉลาด และ ประเสริฐ (wise and noble thoughts) อย่างมาก

กล่าวสรุปแล้ว ผู้สูงอายุที่ต้องการมีความยาวนานถึง 100 ปี อย่างสง่างาม จะต้อง ทำจิตใจให้มีความสงบและแสวงความสุขให้แก่ชีวิตของตนตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ผู้สูงอายุที่ต้องการจะมีอายุยืนยาวถึง 100 ปี และมีสุขภาพดี ควรจะนำความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปปฏิบัติให้มากที่สุด

2. ส่วนราชการที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ควรจะใช้ผลงานวิจัยนี้ไปให้คำแนะนำแก่ผู้สูงอายุทั้งผู้ที่ต้องการมีอายุยืนยาวถึง 100 ปี และผู้ที่ต้องการชราอย่างสง่างาม (age smart) ถึงแม้จะไม่ต้องการมีอายุถึง 100 ปี ก็ตาม

3. เจ้าหน้าที่ที่ดูแลผู้สูงอายุตามสถานดูแลผู้สูงอายุ (nursing homes) ต่างๆ ควรจะมีความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุเป็นอย่างดี ส่วนหนึ่งสามารถอาศัยความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ได้

REFERENCES

- Cowley, G. (1998). "How to Live 100 Years." In Cox, H. (ed.) **Aging**. Connecticut: McGraw-Hill.
- Goldman, R.J. (1970). "**Speculations on Vascular Changes with Age.**" *Journal of Geriatrics Society* 18, 765-779.
- Kahn, Robert and John Row. (1988). **Successful Aging**. New York: Dell Publishing.
- Lubbock, John. (1995). **The Use of Life**. London: Macmillan and Co.
- Michael, E. Cavanagh, "**What You Don't Know About Stress**", *Personnel Journal*, July 1988, p. 55.
- Mondy, R. Wayne. (2010). **Human Resource Management**. Boston: Prentice Hall.
- Moody, Harry R. (1994). **Aging: Concepts and Controversies**. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press.
- Plasker, Eric. (2007). **The 100 - Year Lifestyle**. Avon, MASS: Adam Media.
- Rosensweig, Jeffrey and Betty Liu. (2006). **Age Smart**. New York: Pearson Prentice Hall.
- Weil, Andrew. (2005). **Healthy Aging**. New York, NY: Random House.

Yin, Robert K. (2009). **Case Study Research**. Thousand Oaks, California:
Sage Inc.

ภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนัก นโยบายและแผนกลาโหม

Followership that Affects the Operational Efficiency of The Office of Policy and Planning

ธัญพร จีมะลิ¹

Tunyaporn Jeemali

Received: April 12, 2024. Revised: 14 June, 2024, Accepted: June 15,
2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม และ 2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณจากสูตรของทาร์ยามานัน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 235 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐาน โดยการใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise) ผลการศึกษาพบว่า

ระดับภาวะผู้ตามในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ผู้ตามแบบมีประสิทธิผลมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือผู้ตามแบบเฉื่อยชา ผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอด ผู้ตามแบบปรับตาม และผู้ตามแบบห่างเหิน ตามลำดับระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงาน มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือด้านความสำเร็จตรงเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในการปฏิบัติงาน และด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพใน

¹ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Email: s65563825011@ssru.ac.th

การปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม มีประสิทธิภาพร่วมกัน ร้อยละ 36.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01

คำสำคัญ (Keywords): ภาวะผู้ตาม, ประสิทธิภาพ, การปฏิบัติงาน

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the status of followers that affect the operational efficiency of the Office of Policy and Planning and 2) to study the efficiency of the Office of Defense Policy and Planning personnel. The researcher collected data from a sample of 235 individuals. Statistics used for data analysis included percentage (Percentage), frequency (Frequency), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and hypothesis testing. Using statistics, multiple regression analysis (Multiple Regression Analysis) was performed using a stepwise method.

The research results found that the overall level of followership in the performance of personnel in the Office of Policy and Planning was high. When considering each aspect, they are arranged from highest to lowest average: Effective followers have the highest value. Next are passive followers. Those who follow the pattern work to survive. Adaptive followers and distant followers, respectively. Overall, the level of efficiency in the work of the Office of Policy and Planning personnel is high. When considering each aspect, arranged from highest to lowest average, it is as follows: Accuracy in work performance is most valuable, followed by success on time. Relationships between people in work Ability to work in terms of using resources efficiently in operations and speed of operations, respectively score) Followership that Affects the Operational Efficiency of The Office of Policy and Planning: There was a joint efficiency of 36.4 percent with a statistical significance of .01

Keywords: Followership, efficiency, operational

บทนำ (Introduction)

การดำเนินงานในองค์กร หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชน มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ รวมทั้งกลยุทธ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยผู้บังคับบัญชาจะเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและการที่องค์กรหรือหน่วยงานจะมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดนั้น องค์ประกอบที่สำคัญนอกเหนือจากการมีบทบาทภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชานั้นคือ การมีบทบาทภาวะผู้ตามของผู้ตาม ทั้งนี้ โดยอาศัยการมีคุณลักษณะผู้ตาม (วีรเชษฐ์ มั่งแวน, 2562) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ในการบริหารองค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในที่สุด

คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าในทุกองค์กรหรือหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าหรือลูกน้องทุกคนล้วนแต่ต้องเคยมีพฤติกรรมที่เป็นทั้งผู้นำและพฤติกรรมของผู้ตาม ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติการในองค์กรมีหลายแบบ บางคนมีประสบการณ์ในการทำงานมานาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ทำงานช้าไม่ทันกับความต้องการของผู้บังคับบัญชาและหน่วยงาน บางคนกระตือรือร้น ทำงานเร็วแต่ต้องให้ผู้บังคับบัญชาชี้แนะตลอดเวลา บางคนต้องให้ผู้อื่นคอยช่วยเหลือจึงจะทำงานสำเร็จ บางคนทำงานเร็ว ตั้งใจทำงานและมีความสามารถในการบริหารจัดการงานของตนเองได้อย่างดีหรือประเภทที่ผสมผสานทุกแบบที่กล่าวมา แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ว่าแบบไหนที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าในองค์กรทุกแห่งล้วนแล้วแต่มีบุคลากรประเภทที่กล่าวมาทั้งสิ้น เพียงแต่จะมีแบบใดมากน้อยต่างกัน อย่างไรก็ตาม บุคลากรที่ทำงานเร็ว ตั้งใจทำงาน กระตือรือร้น สามารถบริหารจัดการงานได้ด้วยตนเอง ถือเป็นกลุ่มคนที่องค์กรต้องการและแสวงหามากที่สุด (นวน จันทร หัสตง, 2563)

ซึ่งกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ งานราชการประจำทั่วไป และงานด้านความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ โดยทำหน้าที่ในการกำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินการที่เชื่อมโยงจากรัฐบาลไปยังหน่วยปฏิบัติรวมถึงการกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเกิดประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล (สุทธิมาตร จันทรแดง, 2551) เพื่อให้การ

ปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย หน่วยงานจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่กันไป โดยใช้วิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้เกิดความสิ้นเปลืองน้อยที่สุด โดยในการบริหารต้องมีการพัฒนามนุษย์อย่างมีทิศทาง จึงจะถือเป็นการดำเนินงานได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้มีคุณภาพและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น (พิริญา ชื่นวงศ์, 2561)

จากที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม ซึ่งประกอบด้วยความสนใจศึกษาเกี่ยวกับ ระดับภาวะผู้ตาม ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และภาวะผู้ตาม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลทั้งสิ้น โดยจะนำผลที่ได้จากการศึกษานำเสนอแก่ผู้เกี่ยวข้องไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนา และแก้ไข ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลในสำนักนโยบายและแผนกลาโหม ให้มีประสิทธิภาพผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบห่างเหินส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม
2. ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบเฉื่อยชาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม
3. ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบปรับตัวตามส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

4. ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอดส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

5. ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบมีประสิทธิผลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1.1 ด้านภาวะผู้ตาม ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีภาวะผู้ตามของเคลลี ซึ่งแบ่งลักษณะของผู้ตาม ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ ผู้ตามแบบห่างเหิน ผู้ตามแบบเฉื่อยชา ผู้ตามแบบปรับตามผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอด และผู้ตามแบบมีประสิทธิผล Kelly (1992)

1.1.2 ด้านประชากร ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการรับราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1.1.3 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพล สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหมจำนวน 570 คน (สำนักนโยบายและแผนกลาโหม, 2566)

1.2.2กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม จำนวน 235 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบมาตราวัดของ Likert Scale (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2559) 5 ระดับซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีความคิดเห็นในระดับที่ส่งผลมากที่สุด	เกณฑ์ให้คะแนนเท่ากับ	5 คะแนน
มีความคิดเห็นในระดับที่ส่งผลมาก	เกณฑ์ให้คะแนนเท่ากับ	4 คะแนน
มีความคิดเห็นในระดับที่ส่งผลปานกลาง	เกณฑ์ให้คะแนนเท่ากับ	3 คะแนน
มีความคิดเห็นในระดับที่ส่งผลน้อย	เกณฑ์ให้คะแนนเท่ากับ	2 คะแนน
มีความคิดเห็นในระดับที่ส่งผลน้อยที่สุด	เกณฑ์ให้คะแนนเท่ากับ	1 คะแนน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์สถานการณ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise) รวมถึงทำการสรุปและพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้ตามในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดย

เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ผู้ตามแบบมีประสิทธิพลมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือผู้ตามแบบเฉื่อยชา ผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอด ผู้ตามแบบปรับตาม และผู้ตามแบบห่างเหิน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงาน มีค่ามากที่สุด รองลงมาคือด้านความสำเร็จตรงเวลาในการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในการปฏิบัติงาน และด้านความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

3. ภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม คือ ผู้ตามแบบมีประสิทธิพล ($\beta=.398$) ผู้ตามแบบเฉื่อยชา ($\beta=.242$) ผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอด ($\beta=.156$) ผู้ตามแบบปรับตาม ($\beta=.037$) และผู้ตามแบบห่างเหิน ($\beta=-.097$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.01$ และ $p<.05$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) ระหว่างชุดตัวแปรอิสระ คือ ผู้ตามแบบห่างเหิน (X_1) ผู้ตามแบบเฉื่อยชา (X_2) ผู้ตามแบบปรับตาม (X_3) ผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอด (X_4) ผู้ตามแบบมีประสิทธิพล (X_5) กับตัวแปรตาม (ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม) เท่ากับ .682 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ .465 และสัมประสิทธิ์การอธิบาย (Adjusted R^2) เท่ากับ .454 โดยมีประสิทธิภาพร่วมกันในภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม ร้อยละ 45.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยเขียนเป็นสมการพยากรณ์ (คะแนนดิบ) และสมการพยากรณ์ (คะแนนมาตรฐาน) ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.719 + .199 X_2 + .125 X_4 + .305 X_5 \text{ (คะแนนดิบ)}$$

$$\hat{Z}_y = .242 Zx_2 + .156 Zx_4 + .398 Zx_5 \text{ (คะแนนมาตรฐาน)}$$

ในขณะเดียวกันปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม คือ ภาวะผู้ตาม ($\beta=.605$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<.01$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) ระหว่างชุดตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้ตาม (X_1) กับตัวแปรตาม (ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผน

กลาโหม) เท่ากับ .605 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ .366 และสัมประสิทธิ์การอธิบาย (Adjusted R^2) เท่ากับ .364 โดยมีประสิทธิภาพร่วมกันในภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม ร้อยละ 36.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามทั้ง 1 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง

$$\hat{Y} = 1.420 + .639 X_1 \text{ (คะแนนดิบ)}$$

$$\hat{Z}_y = .605 Z_{x_1} \text{ (คะแนนมาตรฐาน)}$$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .605 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .366 แสดงว่า ตัวแปรตามทั้งหมด 1 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ได้ร้อยละ 36.6 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า .328

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยที่ค้นพบ ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นสำคัญตามสมมติฐานการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบห่างเหินส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

ผลการทดสอบพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด กล่าวคือ ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบห่างเหินมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานที่ 1 นี้ พบว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบห่างเหินไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหมมีความสัมพันธ์กันที่ค่า $r = .171$ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยจากการตั้งสมมติฐานของการวิจัย เมื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลค่าทดสอบ sig เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.01 จึงสามารถสรุปได้ว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบห่างเหินมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุรสิทธิ์ ศรีวนิชย์, 2560) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างผู้ตามที่มีประสิทธิผลของหน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการทหาร มีรูปแบบภาวะผู้ตามแบบเอาตัวรอด (The pragmatic

survivor) รองลงมาเป็นผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ (effective follower) ผู้ตามแบบปรับตาม (conformist) ตามลำดับ รูปแบบผู้ตามแบบเอาตัวรอด (The pragmatic survivor) ผู้ตามรูปแบบนี้มีคุณสมบัติรักษาความเป็นกลางเอาไว้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ใดก็ได้ที่คิดว่าดีที่สุดในการรักษาผลประโยชน์ของตน ในตำแหน่งหน้าที่ของตนและทำให้มีการเสี่ยงภัยน้อยที่สุด ผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ มีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ การบริหารจัดการตนเองได้ มีความผูกพันต่อองค์กร มีความรู้ในงานของตนเป็นอย่างดี สุดท้ายมีความกล้าจากผลการวิจัยการสร้างผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการได้สองทางคือ การสร้างผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมกับให้ผู้ตามพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสำคัญต่อการเป็นผู้ตามที่มีประสิทธิภาพคือ ต้องมีความกล้าเป็นลำดับแรก

2. สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบเฉื่อยชาส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

ผลการทดสอบพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด กล่าวคือ ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบเฉื่อยชา มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานที่ 2 นี้ พบว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบเฉื่อยชา ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม มีความสัมพันธ์กันที่ค่า $r = .450$ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยจากการตั้งสมมติฐานของการวิจัย เมื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผลค่าทดสอบ sig เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.01 จึงสามารถสรุปได้ว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบเฉื่อยชา มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศรัณย์ อดิศักดิ์, 2564) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้ตามของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรระดับเจ้าหน้าที่ - เจ้าหน้าที่อาวุโสกรณีศึกษาบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษพบว่า 1) องค์กรเอกชนที่ศึกษามีรูปแบบการแสดงออกตามทฤษฎีภาวะผู้ตามของเคลลี 3 รูปแบบ คือ 1) ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิภาพ 2) ภาวะผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอด และ 3) ภาวะผู้ตามแบบปรับตามและ 2) ปัจจัยเชิงปริมาณสาเหตุของความแตกต่างภาวะผู้ตามของผู้ปฏิบัติงาน มีสาเหตุมาจาก 1) สภาพแวดล้อมของการทำงาน ลักษณะเฉพาะของหน่วยงาน พฤติกรรมองค์กรแบบเอกชน เช่น ต้องปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติตาม KPI (Key Performance Indicator) ทั้งของหน่วยงานและบุคคลเป็นต้น และ 2) พฤติกรรมความแตกต่างเชิงเป้าหมายของบุคคล ระหว่างเป้าหมายของการทำงาน เพื่อมุ่งประโยชน์องค์กรกับเป้าหมายการทำงานที่มุ่งประโยชน์เพื่อตัวเองเป็นสำคัญ

3. สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบปรับตามส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

ผลการทดสอบพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด กล่าวคือ ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบปรับตามมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานที่ 3 นี้ พบว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบปรับตามไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม มีความสัมพันธ์กันที่ค่า $r = .529$ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยจากการตั้งสมมติฐานของการวิจัย เมื่อทดสอบสมมติฐานที่ 3 ผลค่าทดสอบ sig เท่ากับ .000 ซึ่งมีความน้อยกว่า 0.01 จึงสามารถสรุปได้ว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบปรับตามมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จรรยา อุทธิยา, 2565) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลนครเชียงราย งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของพนักงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย และ 3) เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อจัดอันดับพนักงานเทศบาลนครเชียงรายมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความสำเร็จเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ประสิทธิภาพในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร รองลงมาประสิทธิภาพในด้านความรับผิดชอบ รองลงมาประสิทธิภาพในด้านลักษณะงาน และอันดับสุดท้ายประสิทธิภาพในด้านความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

4. สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอดส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

ผลการทดสอบพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด กล่าวคือ ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานที่ 4 นี้ พบว่าภาวะผู้ตามด้านผู้ตามแบบทำงานเอาตัวรอดไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม มีความสัมพันธ์กันที่ค่า $r = .556$ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยจากการตั้งสมมติฐานของการวิจัย เมื่อทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผลค่าทดสอบ sig เท่ากับ .000 ซึ่งมีความน้อยกว่า 0.01 จึงสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบทำงานเอาตัว

รอดมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธนภรณ์ พรรณราย, 2565) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับมาก โดยด้านปริมาณงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของงานและด้านเวลา ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประเภทบุคลากร ระยะเวลาการทำงานและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหารและด้านความสามารถ สุดท้ายพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ได้แก่ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบในการทำงานและด้านความก้าวหน้าในอาชีพ

5. สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบมีประสิทธิผลส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

ผลการทดสอบพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด กล่าวคือ ภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบมีประสิทธิผลมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานที่ 5 นี้ พบว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบมีประสิทธิผลไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหมมีความสัมพันธ์กันที่ค่า $r = .621$ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยจากการตั้งสมมติฐานของการวิจัยเมื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 ผลค่าทดสอบ sig เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.01 จึงสามารถสรุปได้ว่าภาวะผู้ตาม ด้านผู้ตามแบบมีประสิทธิผลมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสำนักนโยบายและแผนกลาโหม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มาฆพร กรานต์เจริญ, 2561) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลและแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ในองค์กรธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขนาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลและระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน พร้อมทั้งศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและศึกษาอิทธิพลกำกับของแรงจูงใจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้ตามแบบมี

ประสิทธิผลและ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขนาดใหญ่ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานในองค์กร จำนวน 211 คน นำมาทดสอบ สถิติและอิทธิพลกำกับของตัวแปรที่เป็นปัจจัยมุ่งใจและปัจจัยจำแนกต่อความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานในองค์กรนี้ส่วนใหญ่มีภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานระดับที่สูง และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมาก ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผล แรงจูงใจทั้ง 2 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จากการทดสอบแม้ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลจะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางบวกแต่อย่างไรก็ดี ภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลเช่นว่านั้น จะต้องมีความมุ่งมั่นทางด้านปัจจัยมุ่งใจกับความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานอยู่ด้วย จึงจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรแห่งนี้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

1. ความเข้าใจในบทบาทผู้ตาม: การรู้และเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะผู้ตามมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้ตามที่รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเองจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างความสำเร็จให้กับทีมได้
2. ทักษะการสื่อสาร: ผู้ตามที่มีทักษะการสื่อสารที่ดีสามารถถ่ายทอดข้อมูลและความคิดเห็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยลดความเข้าใจผิดและเพิ่มความร่วมมือในทีม
3. ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์: ผู้ตามที่มีความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานจะสร้างความเชื่อมั่นและเสถียรภาพในทีมงาน การมีความรับผิดชอบยังช่วยให้ผู้ตามมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย
4. การสนับสนุนผู้นำ: ผู้ตามที่ดีต้องสามารถให้การสนับสนุนผู้นำในด้านต่าง ๆ รวมถึงการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ การสนับสนุนนี้ทำให้ผู้นำสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
5. ความสามารถในการปรับตัว: ผู้ตามที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงจะสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น การปรับตัวได้ดีทำให้ทีมสามารถก้าวผ่านอุปสรรคและความท้าทายได้

6. การทำงานร่วมกับผู้อื่น: ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ผู้ตามต้องสามารถทำงานเป็นทีมได้ดี มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม

ผลกระทบของภาวะผู้ตามต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

1. การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน: ผู้ตามที่มีคุณภาพจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านความเร็วและความถูกต้อง
2. การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ: ผู้ตามที่มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าคิดนอกกรอบจะนำมาซึ่งแนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
3. การสร้างความสามัคคีในทีม: ผู้ตามที่มีความร่วมมือและมีทัศนคติที่ดีจะส่งเสริมความสามัคคีและสร้างบรรยากาศที่ดีในทีมงาน
4. การพัฒนาและส่งเสริมผู้นำ: ผู้ตามที่มีความสามารถจะสามารถเป็นผู้นำสนับสนุนและเป็นแรงผลักดันให้ผู้นำมีความมั่นใจและพัฒนาตนเองได้

วิธีการปรับใช้ในสำนักนโยบายและแผนกลาโหม

1. การฝึกอบรมและพัฒนา: ควรจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะภาวะผู้ตามให้กับกำลังพล เช่น การฝึกอบรมด้านการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และการรับผิดชอบในหน้าที่
2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วม: เปิดโอกาสให้กำลังพลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการวางแผน เพื่อให้เกิดการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การสร้างระบบการประเมินและให้รางวัล: มีการประเมินผลงานและให้รางวัลแก่ผู้ตามที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างแรงจูงใจและการพัฒนาในระยะยาว

การนำองค์ความรู้จากภาวะผู้ตามมาปรับใช้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพล

ในสำนักนโยบายและแผนกลาโหมได้อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การส่งเสริมให้กำลังพลเข้าถึงโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้นและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน
2. การกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีม การสนับสนุนให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน จากผู้มาขอคำปรึกษา และจากบุคคลในหน่วยงานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับกำลังพล และการมีจุดประสงค์เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกันในหน่วยงาน
2. ส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่องานใหม่ ๆ ที่ได้รับมอบหมาย และส่งเสริมงานที่ปฏิบัติโดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์และความท้าทายในการทำงาน เพื่อปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
3. ควรส่งเสริมให้กำลังพลในหน่วยงาน มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และแก้ปัญหายอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างองค์ความรู้และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้ตามในรูปแบบอื่นที่เสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของภาวะผู้ตามที่ได้ศึกษาในครั้งนี้
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกำลังพลสำนักนโยบายและแผนกลาโหม เพื่อทำให้การศึกษาในครั้งนี้

ต่อไปมีความสัมพันธ์และสอดคล้อง รวมถึงสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ในระดับที่มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- จรรยา อุทธิยา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลนครเชียงราย. (บทความวิจัยคณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธนภรณ์ พรณราย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสงขลา. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นวนจันทร์ หัสตง. (2563). ภาวะผู้ตามกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน : กรณีศึกษาบุคลากร สายสนับสนุนวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พริญา ชื่นวงศ์. (2561). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน : กรณีศึกษาธุรกิจการขนส่ง ในจังหวัดเชียงราย. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ, 4(2), 91-100.
- มาฆพร กรานต์เจริญ. (2561). ปัจจัยภาวะผู้ตามแบบมีประสิทธิผลและแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขนาดใหญ่. (สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วีระเชษฐ์ มั่งวุ่น. (2562). ภาวะผู้ตามที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายใต้ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรัณย์ อิติลักษณ์. (2564). ภาวะผู้ตามของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรระดับเจ้าหน้าที่ - เจ้าหน้าที่อาวุโส กรณีศึกษา บริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง. (วิทยานิพนธ์ปริญญา

ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต).

ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุรสีห์ ศรีวนิชย์. (2560). การสร้างผู้ตามที่มีประสิทธิผลของหน่วยบัญชาการป้องกัน
ภัยทางอากาศ กองทัพบก. (บทความวิจัย). กรุงเทพฯ: หน่วยบัญชาการ
ป้องกันภัยทางอากาศ กองทัพบก.

สุทธิมาตร จันทร์แดง. (2551). พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายใน
ราชอาณาจักร พ.ศ. 2551. จุลนิติ, 6(4) 89-97.

ผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์
อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
The Work Performance of Employees of Phibun Subdistrict
Municipality Bord Phibun District, Nakhon Si Thammarat
Province

ธัญสุดา ด้วงแก้ว¹ และอำนวยการ ปิ่นพิลา²
Thansuda dongkew¹ and Amnuay Pinphila²

Received: April 19, 2024. Revised: June 10, 2024, Accepted: June 15,
2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช (2) ศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 110 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบสมมติฐาน t-test และ One-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการแบบมีอาชีพ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (2) เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อน

¹ นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Public Administration Program Southeast Asia University.
Email:Nukkzz2540@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Master of Public Administration Program Southeast Asia University. Email:
amnuay_@hotmail.com

พิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ ด้านสมรรถนะ ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลการปฏิบัติงาน พนักงาน เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์

Abstract

The purpose of this study was (1) Study the performance of Ron Phibun Subdistrict Municipality employees. Ron Phibun District Nakhon Si Thammarat Province (2) Comparative study of the performance of Ron Phibun Subdistrict Municipality employees. Ron Phibun District Nakhon Si Thammarat Province. The population used in the study was employees of Ron Phibun Subdistrict Municipality. Ron Phibun District Nakhon Si Thammarat Province, 110 people, by analyzing data using ready-made programs. Statistics used in data analysis are percentage, mean, and standard deviation. And use the t-test hypothesis test.

The results of the research were as follows: (1) Effects on the performance of employees of Ron Phibun Subdistrict Municipality Ron Phibun District Nakhon Si Thammarat Province as a whole is at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect of professional management followed the focus on results. And performance evaluation It is at the same high level. (2) Compare the performance of employees of Ron Phibun Subdistrict Municipality. Ron Phibun District Nakhon Si Thammarat Province focuses on achieving Professional management, competency, and decentralization. The performance evaluation aspect is related to the performance of Ron Phibun Subdistrict Municipality employees. Ron Phibun District Nakhon Si Thammarat Province Statistically significant at the .05 level.

Keywords: Work performance, employees, phibun municipality

บทนำ

การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้กฎหมายต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การพัฒนาเป็นไปตามนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นควรคำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งถือได้ว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้หน่วยงานราชการท้องถิ่น บริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่าง สม่าเสมอ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดการ อำนวยความสะดวก และเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ เพื่อ ประโยชน์สุขของประชาชน (ปณณทัต นอขุนทด, 2556)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เป็นการกระจายอำนาจให้แก่ ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นใน พ.ศ. 2476 ปัจจุบันมีเทศบาล 2,436 แห่ง แบ่งเป็นเทศบาลนคร 30 แห่ง เทศบาลเมือง 174 แห่ง และเทศบาลตำบล 2,232 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2564) ทั้ง 3 ประเภทนี้ เทศบาลตำบลมีปัญหาด้านการบริหารจัดการในการบริการสาธารณะมากที่สุด เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคด้านองค์ประกอบของการบริหารจัดการหลาย ๆ ด้านตามหลักการบริหารองค์การ ตลอดจนการจัดตั้งด้วยการยกฐานะขึ้นมาจากสุขาภิบาลและองค์การ บริหารส่วนตำบล ที่มีองค์ประกอบการบริหารจัดการไม่สมบูรณ์ และในปัจจุบันเกิดการ เปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ประกอบกับการพัฒนาของประเทศ ได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองที่เปลี่ยนไป เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพราะกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่นซึ่งจะมีสภาพแตกต่างกันออกไป (ปิยะนุช เงินคล้าย, 2561)

ปัจจุบันนี้เป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ จึงทำให้ความรู้เป็นอำนาจ (Knowledge Power) เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การ และ

บุคลากรในองค์กร ซึ่งความรู้ดังกล่าวที่ใช้ในการทำงาน จะถูกสร้างขึ้น และพัฒนา โดยผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจสร้างขึ้นจากการเลือกเอาความรู้เชิงทฤษฎี มาปฏิบัติ หรือสร้างขึ้นโดยตรงจากประสบการณ์ในการทำงานก็ได้ กล่าวคือ ความรู้ที่จะนำมาใช้เพื่อให้องค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำเป็นจะต้อง มีกระบวนการหรือขั้นตอนในการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบไม่ว่าจะเป็น องค์กรระดับประเทศ หรือองค์กรระดับโลกก็มีการนำกลยุทธ์เกี่ยวกับการจัดการ ความรู้ไปใช้ในองค์กรเช่นกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน และ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อ วัตถุประสงค์ ขององค์กรที่ได้ตั้งไว้ซึ่งเทคนิคดังกล่าวเรียกว่าการจัดการความรู้

เทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ใน อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยในเขตท้องที่ของอำเภอ ประกอบด้วย ปัญหาด้านการปฏิบัติงานที่ขาดความยืดหยุ่นและจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการ ทำงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้องค์กรจะ ประสบความสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของพนักงานทุกคนในองค์กร เพราะพนักงานขององค์กรถือเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้องค์การ ประสบความสำเร็จ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรจะต้องให้ความสำคัญกับการ บริหารผลการปฏิบัติงาน โดยการพัฒนาความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของ พนักงาน รวมถึงปรับปรุงและพัฒนาผลการปฏิบัติงานของพนักงานให้สอดคล้องกับ แผนการพัฒนาเทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร ได้แก่ ประชาชนที่เข้า มาใช้บริการพนักงานภายในองค์กรและสังคม

จากความเป็นมาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลต่อการปฏิบัติงานของ พนักงานของเทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามี วิธีการ รูปแบบ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค หรือวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำ การจัดการความรู้มาใช้ในองค์กรอย่างไร อาจจะมีขาดเพียงแต่การจัดการ หรือการนำ วิธีการ นำความรู้ของแต่ละบุคคลมาจัดให้เป็นระบบเพื่อที่จะได้เป็นแนวทางปฏิบัติ ต่อไป

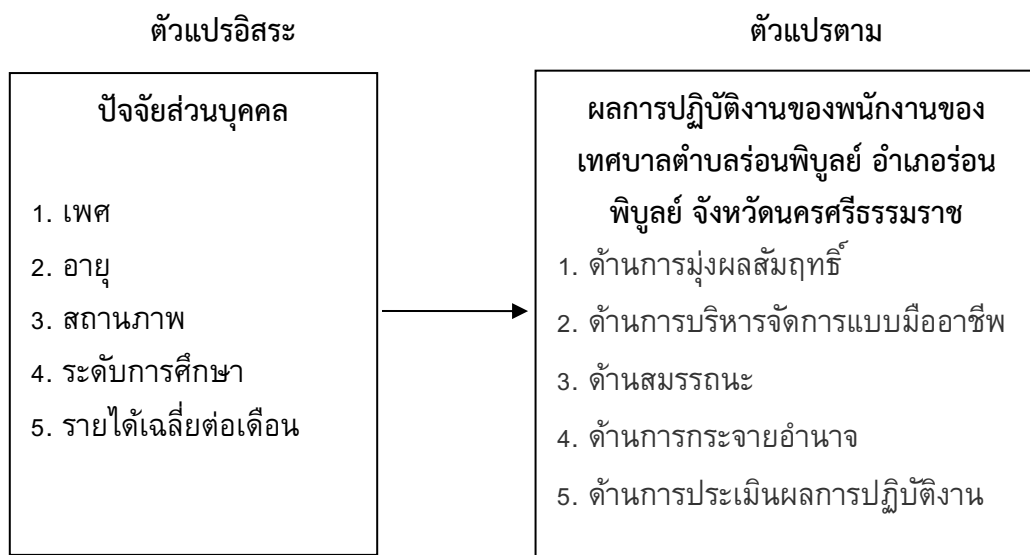
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบล รอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 110 คน (สำนักงานเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์, 2566)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาล
ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ
โดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์
ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของ
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพ
สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย พร้อม
กับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด
แล้วนำแบบสอบถามมาสำรวจความครบถ้วนของเนื้อความในแบบสอบถาม พบว่าเป็น
ฉบับที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive
statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
(arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการ
ทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่
ระดับ .05

ผลการวิจัย

1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 73.64
และเพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 มีอายุ 26 – 35 ปี จำนวน 41 คน
คิดเป็นร้อยละ 37.27 สถานภาพสมรส จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 มีระดับ

การศึกษานิติบัญญัติหรือเทียบเท่าจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 53.64 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73

2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบล ร่อนพิบูลย์ อำเภอ ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบล ร่อนพิบูลย์ อำเภอ ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.80	0.65	มาก	1
2. ด้านการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ	3.79	0.69	มาก	2
3. ด้านสมรรถนะ	3.76	0.70	มาก	3
4. ด้านการกระจายอำนาจ	3.75	0.60	มาก	4
5. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.72	0.61	มาก	5
รวม	3.76	0.61	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบล ร่อนพิบูลย์ อำเภอ ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.76$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) ด้านการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79$) ด้านสมรรถนะ ($\bar{X} = 3.76$) ด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.75$) และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.72$)

3. ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบล ร่อนพิบูลย์ อำเภอ ร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig
เพศ	.000*
อายุ	.000*
สถานภาพ	.000*
ระดับการศึกษา	.000*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับ ผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีประเด็นที่ได้นำมาอภิปรายดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการแบบมืออาชีพ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ อาจเป็นเพราะ พนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ มีความตั้งใจและความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้อย่างดีที่สุด และมุ่งมั่นร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่และปรับปรุงพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดอยู่เสมอเพื่อช่วยแก้ปัญหาหรือหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการอย่างรวดเร็ว เต็มใจ ไม่บ่นเบี่ยง และไม่แก้ตัวโดยมุ่งประโยชน์และความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือประชาชนเป็นหลัก โดยผลการศึกษา มีความสอดคล้องกับกับงานวิจัย อรุณีย์ วิทยานันตนารมย์ (2563) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลราชวาทะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในระดับมาก เนื่องจากบุคลากรสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบได้สำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ผลงานที่ออกมาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความถูกต้อง ครบถ้วน โดยการปฏิบัติงานยึดระเบียบ กฎหมาย ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจ และให้ความร่วมมือกับประชาชนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนขับเคลื่อนนโยบายภาระกิจต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ธนภรณ์

พรรณราย (2565) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติและมีการบริหารงานจัดการที่ดี สามารถแยกลำดับความสำคัญของงานได้ จึงสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของพนักงานของเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ที่มี เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเนื่อง แตกต่างกัน ผลการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อาจเป็นเพราะ การที่บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา มีความแตกต่างทางมี เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประเภอบุคลากร ระยะเวลาการทำงาน และรายได้ต่อเนื่อง จึงทำให้มีการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันออกไป โดยบุคลากรแต่ละคนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างไม่มีเงื่อนไข ทำให้มีความร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการศึกษา มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มานิดา เขียวอ่อน (2565) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทแห่งหนึ่ง ที่พบว่า ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอายุการทำงาน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทแห่งหนึ่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวมลล สิริภูมิ (2565) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายสินเชื่อธนาคาร ABC ที่พบว่า ปัจจัยสถานภาพ และระดับตำแหน่งงาน มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้รับ

การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบของพนักงานช่วยผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายผลการปฏิบัติราชการในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน จนถึงระดับบุคคล ตามที่กำหนดไว้ได้ โดยผ่านกระบวนการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมุ่งเน้นการพัฒนาพนักงานอย่างเข้มข้น เพื่อยกระดับผลการปฏิบัติงานและเกิดการพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นและทำให้พนักงานมีศักยภาพในการทำงานที่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานพนักงานของเทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการพัฒนาบรมศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากขึ้น
2. ควรมีการจัดอบรมพนักงานจ้างให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะให้พนักงานจ้างทำงานร่วมกับพนักงานเทศบาลตำบลและลูกจ้างประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจากประชาชนเพิ่มขึ้น และทำให้สามารถตรวจสอบได้โปร่งใส จะทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลรอนพิบูลย์ อำเภอรอนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ.
- นวมลลี้ สิทธิภูมิ. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายสินเชื่อนาคาร ABC. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนภรณ์ พรณราย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร องค์การ บริหารส่วนจังหวัดสงขลา.ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปณณทัต นอขุนทด. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น กรณี ศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา. โครงการ วศ.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ.

สำนักงานเทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์. (2566).

อรุณีย์ วิทยานันตนารมย์. (2563). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วน**

ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.หลักสูตรรัฐ

ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มานิดา เขียวอ่อน. (2565). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน**

ระดับปฏิบัติการบริษัทแห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ

มหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

แนวนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

Thai Skill Development Policy to Embrace the 20-Year National Strategy

ดร.หทัยกาญจน์ ทวีทอง¹

Dr.Hataikan Thaweethong

Received: September 6, 2024, Revised: April 1, 2024. Accepted: June 15, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือแรงงานไทยไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานราชการระดับสูง ทั้งสิ้น 17 ท่าน ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลให้การตีความ หรือแปลความจากบทสัมภาษณ์ ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

1) นโยบายด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ทั้งหกด้าน ควรต้องมีการทำความเข้าใจเพื่อตอบโจทย์ความต้องการแรงงาน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ยังขาดการติดตามประเมินผลให้สัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ และ 3) ควรต้องมีการแก้ด้าน ความรู้ความเข้าใจและการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีในปัจจุบันซึ่งถือเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบการ

¹ สถาบันรัชต์ภาคย์, Email: drpatthaweethong2023@gmail.com

พัฒนาฝีมือแรงงานไทย ต้องร่วมมือและประสานงานกันในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ โดยการพัฒนาแรงงานในทุกมิติและในทุกช่วงวัยทั้งที่อยู่ในวัยศึกษา วัยแรงงาน และวัยนอกแรงงานให้เป็นคนดี คนเก่งและมีคุณภาพ มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นแรงงานที่มีทักษะสูง เพื่อให้มีสมรรถนะตอบสนองอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

คำสำคัญ (Keywords): ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แรงงานฝีมือไทย นโยบายแรงงาน

Abstract

This study aims 1) to examine the Thai skill development policy to align with the 20-year national strategy, 2) to analyze the factors that influence the successful implementation of the Thai skilled labor development policy, and 3) to investigate the challenges and barriers encountered in enhancing the skills of Thai workers to achieve success. Qualitative research is a method used to gather data and conduct comprehensive interviews with essential informants. A cohort of 17 individuals occupying executive roles within government agencies used a semi-structured interview instrument. Conducted data analysis and provided interpretations by rephrasing information obtained during an interview. The study's findings indicated that.

The Thai labor skill development policy, which aligns with the 20-year national plan across all six domains, should necessitate acquiring knowledge and comprehension to address labor requirements effectively. 2) Determinants influencing the successful execution of the skilled labor development agenda. There is a deficiency in the monitoring and evaluation processes necessary to attain the objectives. Additionally, it is vital to address the challenges and barriers associated with knowledge acquisition, comprehension, and adaptation to contemporary technology, which are identified as impediments to implementing the Thai skill development program. Exercise the Efficacy of Research-Based

Recommendations, and relevant authorities must assume the responsibility of fostering the skill development of Thai workers. Collaboration and synchronization are crucial for the successful implementation of the policy, as they encourage the holistic development of individuals across several domains and age groups, including education, employment, and non-employment, to cultivate morally upright individuals. Intelligent and high-caliber individuals Cultivate a penchant for embracing knowledge acquisition and ongoing personal development. To get a high level of expertise in this field to possess the ability to adapt to the future's industries and services

Keywords: 20-year national strategy, Thai skilled labor, labor policy

บทนำ (Introduction)

การวางแผนพัฒนาประเทศเป็นการกำหนดแนวทางที่จะดำเนินการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต (Boyatzis, R.E., 1999) เพื่อให้หน่วยราชการต่าง ๆ นำไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายของการพัฒนา โดยมุ่งผลลัพธ์สุดท้ายคือการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจที่จะส่งผลต่อความกินดีอยู่ดีของประชาชน (ธรรมนูญโรจนะบุรานนท์, 2531) สำหรับประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาประเทศทางเศรษฐกิจ ด้วยการวางแผนตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2504 จากการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) โดยที่ภายหลังได้เพิ่มชื่อเป็น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำหนดเป็นแผนแต่ละแผนในช่วง 4 ปี จนกระทั่งถึงแผนพัฒนาที่ 12 โดยไม่มีการกำหนดแผนพัฒนาหลักในระยะยาวแต่อย่างใด จนกระทั่งในยุครัฐบาลท่านนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย โดยการนำโมเดลทางเศรษฐกิจที่เรียกว่า Thailand 4.0 มาปรับใช้กับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศ โดยการวิเคราะห์ภาพรวมในอนาคตแล้วมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ของประเทศ หากมีการเปลี่ยนรัฐบาล กรอบแนวทางดังกล่าวจะเป็นแนวทางหลักที่รัฐบาลต่อมาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้

บรรลุป้าหมาย (Halperin and Kanter, 1973) โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นกรอบแผนภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนองต่อต่อผลประโยชน์แห่งชาติ และความสุขของคนไทยทุกคน” ซึ่งได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาวที่ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ด้วยกัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์แรก ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่สอง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านที่สาม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านที่สี่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านที่ห้า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านที่หก ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้านจะเชื่อมโยงไปด้วยกัน เพื่อการขับเคลื่อนทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันนั้นเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในด้านเศรษฐกิจของประเทศที่มีเป้าหมายในการการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2560) และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต (Finn, D., 1972) โดยกำหนดตัวชี้วัดด้านความสามารถในการแข่งขันประกอบด้วย (1) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้ (2) ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน (3) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา และ (4) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (Kenney, J., & Reid, M., 1986) ทั้งนี้จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์หลักควบคู่ไปด้วยได้แก่ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (Spencer, L.M., & Spencer, S. M., 1993) โดยพัฒนาคนในทุกมิติ ซึ่งการการเตรียมคนไทย 4.0 สู่อุตสาหกรรมภายใต้ Thailand 4.0 คือ การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม และปรับเปลี่ยนแรงงานให้สอดคล้องกับ Industry 4.0 จะต้องดำเนินการ Reskilling, Up skilling และ Multiskilling ในแรงงานปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงวิจัยแนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยใน

การตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีนั้นเป็นอย่างไร และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือไปปฏิบัติมีอะไรบ้างที่จะทำให้นโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือบรรลุผลสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคในการนำแนวทางนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไปปฏิบัติ

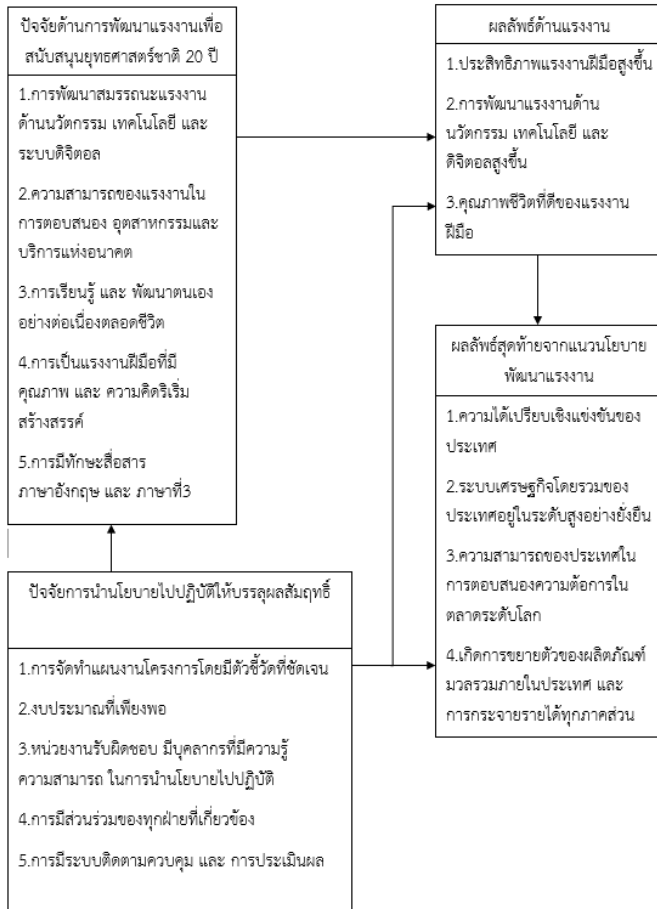
วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาแนวนโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำแนวนโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยไปปฏิบัติให้บรรลุผล
สัมฤทธิ์
3. ปัญหาและอุปสรรคในการนำแนวนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยไปปฏิบัติ

ขอบเขตการวิจัย (Research Extent)

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จำนวน 17 คน
3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้แก่
 - 3.1 การพัฒนาสมรรถนะแรงงานด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีและระบบดิจิทัล
 - 3.2 ความสามารถของแรงงานในการตอบสนองอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
 - 3.3 การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
 - 3.4 การเป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 3.5 การมีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามของแรงงาน
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา: อยู่ระหว่างช่วงเดือนมกราคม 2565 - ธันวาคม 2565

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยในครั้งนี้กำหนดการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยเน้นการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) รวมไปถึงข้อมูลภาครัฐ เอกชน งานวิจัย ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลในแนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการวิเคราะห์และตีความหมายข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Denzin, N. and Lincoln, Y., 2000). โดยแยกประเด็นในการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการพัฒนาแรงงานฝีมือไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

3. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำแนวทางนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไปปฏิบัติ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ จำนวน 17 คน ได้แก่ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำภาคประชาชน และตัวแทนนักการเมือง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การนำเสนอรูปแบบงานวิจัยได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก ใช้การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากเอกสาร คำสัมภาษณ์ โดยพยายามค้นหา วิเคราะห์ และตีความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความเหล่านั้น แล้วนำมาสรุปเป็นข้อความบรรยาย (Denzin, N. K., 1970)

2. ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจน

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 17 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแรงงานฝีมือไทยเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ20ปี

1 ด้านแนวนโยบายด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พบว่า การพัฒนาฝีมือแรงงานไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยแนวทาง 6 ด้านได้แก่ (1) การพัฒนาสมรรถนะฝีมือแรงงานไทยด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่ และระบบดิจิทัลในการตอบสนองตลาดแรงงานภายในประเทศและต่างประเทศ (2) ความสามารถ (Ability) และความเชี่ยวชาญของแรงงานในการตอบสนองอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (3) การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในความรู้ใหม่ๆและเพิ่มทักษะในวิทยาการสมัยใหม่ตลอดเวลา (4) ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม (5) การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์และขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าในระดับสูง (6) การพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้รองรับความต้องการของตลาดแรงงานโลก ยังต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผู้วางนโยบายและแนวปฏิบัติต้องมีการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านเพื่อตอบโจทย์ความต้องการแรงงานและพัฒนาทักษะแรงงานในอนาคตที่

เปลี่ยนไป ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความต้องการแรงงานไม่เหมือนเดิมจากในอดีต ดังนั้น ผู้วางนโยบายมีความจำเป็นต้องกำหนดกรอบการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

2 ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ พบว่า ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ (1) การจัดทำแผนงานโครงการ และแผนปฏิบัติการพัฒนาฝีมือแรงงานไทย ให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ (2) การมีงบประมาณที่เพียงพอกับการที่จะพัฒนาฝีมือแรงงานแต่ละภาคส่วน (3) หน่วยงานรับผิดชอบมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการนำนโยบายพัฒนาฝีมือแรงงานไทยไปปฏิบัติ (4) การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (5) การมีระบบ ติดตาม ควบคุมและการประเมินผล จากปัจจัยที่ค้นพบในงานวิจัย สิ่งที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานอยู่ที่ผู้กำหนดกรอบและวางนโยบาย ดังนั้น การวางแผนปฏิบัติ การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และการมีระบบติดตามประเมินผลจึงเป็นกรอบสำคัญในการพัฒนาฝีมือแรงงาน

3 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้บรรลุผลสัมฤทธิ์สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยและการนำแผนนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยไปปฏิบัติ พบว่า (1) การที่นายจ้างไม่เข้าใจบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ปรับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงไม่ส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณธ์ (2) การขาดงบประมาณในการทำโครงการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมและพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป และการจัดทำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีเช่นการจัดทำข้อมูล Big Data เชื่อมข้อมูลระหว่างภาครัฐ สถานประกอบการ สถานศึกษา และข้อมูลแรงงาน (3) ขาดการส่งเสริมเจ้าหน้าที่ในการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ให้บรรลุผลสำเร็จ (4) การประสานงานระหว่างหน่วยยังไม่สามารถดำเนินการไปด้วยดี เนื่องจากมีหลายหน่วยงานค่อนข้างมาก จึงทำให้เป็นปัญหา อุปสรรค ในการทำงานที่บางครั้งมีความเข้าใจไม่สอดคล้องกัน แนวทางในการแก้ปัญหา คือ ภาครัฐควร สร้างความรู้ความเข้าใจ จัดฝึกอบรม มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยในการพัฒนาฝีมือแรงงาน พัฒนาระบบการทำงานด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อใช้ในการติดตาม ประเมินผล และที่สำคัญคือพัฒนารูปแบบการทำงานแบบเก่า จากระบบราชการเดิม เป็นการบริหารงานภาครัฐแบบแนวใหม่ เพื่อตอบโจทย์การบริการแก่ประชาชน และส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ด้านนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไทย เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จากผลการวิจัย พบว่า ด้านแรก ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะฝีมือแรงงานไทยด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ และระบบดิจิทัลในการตอบสนองตลาดแรงงานภายในประเทศและต่างประเทศโดยการพัฒนาสมรรถนะฝีมือแรงงานด้านความรู้ (knowledge) และทักษะ (skill) สอดคล้องกับการงานวิจัยของ ประสงค์ ศิริมณฑล และคณะ (2565) ที่พบว่าในการตอบสนองตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นแรงงานฝีมือ เพื่อก้าวไปสู่ Thailand 4.0 เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิธี up skill และ reskill 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในตลาดแรงงานและกลุ่มที่สามได้แก่บุคคลที่ออกจากตลาดแรงงานอันเนื่องจากการเกษียณอายุให้กลับเข้าสู่ตลาดแรงงานอีกครั้ง โดยการให้ความรู้และการสร้างทักษะ ที่สนองตอบตลาดแรงงานแห่งอนาคตในด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลและการปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ การตอบสนองอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ซึ่งเมื่อได้รับการพัฒนาความรู้ วิทยาการสมัยใหม่ และทักษะในการทำงานแล้วจะก่อให้เกิดแรงขับเคลื่อนแล้วแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในการทำงานเป็นความสามารถในการปรับประยุกต์และต่อยอดในงานที่ตนทำและงานแห่งอนาคต ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณนุช ทับโพน และ เอก ชุนหัชชาชัย (2566) ที่ระบุว่า อุตสาหกรรม 10 ประเภทที่ต่อยอดจากอุตสาหกรรมปัจจุบัน ประกอบด้วย 5 อุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S - Curve) และ 5 อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S - Curve) รวมทั้งมาตรการสนับสนุน กลไกผลักดันการลงทุน และแนวทางการขับเคลื่อน 5 อุตสาหกรรมนำร่อง โดยอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S - Curve) หากแต่ในระยะแรกอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐบาลเร่งดำเนินการเนื่องจากความมีศักยภาพของประเทศไทย 8 อุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เกษตรเทคโนโลยี แปรรูปหุ่นยนต์ การบินและโลจิสติกส์ แพทย์ครบวงจร เชื้อเพลิงชีวภาพ การแปรรูปอาหาร เป็นอุตสาหกรรมที่กระทรวงแรงงานรับผิดชอบในการพัฒนาคน สำหรับอุตสาหกรรมด้านดิจิทัลอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาแรงงานด้านการท่องเที่ยว ส่วนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการพัฒนาผู้ทำงานด้านการท่องเที่ยว การจะก้าวสู่ Thailand 4.0 แรงงานทุกสาขาต้องมีการพัฒนาและเรียนรู้ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก สอดคล้องกับแนวคิด สมรรถนะด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สำหรับแนวทางการพัฒนาฝีมือแรงงานในลำดับถัดมา ได้แก่ความสามารถในการ

สื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เกาหลี เยอรมัน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นในยุคของโลกการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตในยุคเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้แล้วแนวนโยบายการพัฒนาแรงงานในอันดับต่อไปได้แก่การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์และขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่า ในระดับสูง (High Value) หรือการสร้างผลิตภาพ (Productivity) ในสิ่งใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการผลิตโดยเฉพาะการปรับประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ จากของเก่าที่มีอยู่ หรือคิดใหม่ทำใหม่ ให้เป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีความแตกต่าง

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ด้านการนำแนวนโยบายการพัฒนาฝีมือแรงงานไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ จากผลการวิจัยพบว่ามียุทธศาสตร์ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านแรก การจัดทำแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการพัฒนาคนมารองรับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นั้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นกระทรวงแรงงานหรือกระทรวงอุดมศึกษา ต้องมีความเข้าใจถึงเป้าประสงค์ของการพัฒนาแรงงานตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อจะได้จัดทำแผนงาน โครงการ และแผนปฏิบัติการได้ถูกต้อง เพื่อเป็นกรอบแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี คือการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ส่วนปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อันดับต่อไปได้แก่งบประมาณที่เพียงพอต่อการจะพัฒนาคนในแต่ละภาคส่วน สำหรับในลำดับถัดมาผลวิจัยพบว่าปัจจัยหน่วยงานรับผิดชอบต้องมีบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในการนำแนวนโยบายไปปฏิบัติ ให้บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะมองเห็นเป้าหมายที่แท้จริงของยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อลงมือปฏิบัติจะได้มองปัญหาและแก้ไขได้อย่างตรงจุด รวมทั้งต้องมีความรู้เรื่องนโยบายเป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์ (2561) ที่พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ยังขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกันในการแสดงความคิดเห็นในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและดำเนินการนโยบายเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนกันในการปฏิบัติ ไม่ต่างฝ่ายต่างทำเพื่อควบคุมให้การดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับปัจจัยสุดท้ายที่สำคัญอีกด้านหนึ่งได้แก่การมีระบบ ติดตาม ควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้ขั้นตอนการพัฒนาคน เป็นไปตามเป้าหมายของแผนชาติ ผู้รับผิดชอบโครงการต้องติดตาม กำกับและ

ควบคุม แต่ละขั้นตอนของแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามตัวชี้วัด หากมีการเบี่ยงเบนไป ต้องรีบแก้ไขทันที

จากผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ สำหรับปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาแรงงานฝีมือไทย ได้แก่การที่นายจ้างและแรงงานไม่เข้าใจ บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก การไม่ปรับประยุกต์การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้กับตนเองด้วยการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาผลิตภัณธ์ แล้ว สิ่งที่สำคัญที่สุดได้แก่การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการเป็นแกนนำแห่งการเปลี่ยนแปลง และการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาฝีมือแรงงาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ หทัยกาญจน์ ทวีทอง (2566) ที่พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านนโยบายแรงงานของประเทศไทยเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถ: การร่วมมือกันทุกภาคส่วนและการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ตลอดจนการจัดทำระบบการสนับสนุนให้แรงงานพัฒนาฝีมือให้มีความหลากหลายช่วยเพิ่มความรู้ความสามารถให้แรงงาน 2) ด้านเทคโนโลยี: การสนับสนุนให้เกิดการใช้งานระบบดิจิทัลและพัฒนาผู้เชี่ยวชาญในการใช้งาน AI ตลอดจนการวิเคราะห์ฐานข้อมูลแบบเชิงลึกที่ใช้งานได้จริง และพัฒนาการนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีมาใช้ก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการตอบสนองต่อตลาดแรงงาน และ 3) ด้านการตอบสนองต่อตลาดแรงงาน: ควรมีระบบที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในแรงงานผู้สูงอายุ และการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมถึงสิทธิแรงงานและสวัสดิการแรงงานยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อแรงงานไทยในต่างประเทศหรือแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย แนวทางแก้ไขปัญหาคือ การส่งเสริมการศึกษาแบบเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการจัดทำนโยบายสวัสดิการแรงงานที่ทันต่อยุคสมัย ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีที่ต้องมีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงการเปลี่ยนแปลงหลังการระบาดของ โควิด-19 ที่ต้องมีการ Up-skill หรือ Re-skill สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ วงศ์จินดา และคณะ (2566) ที่พบว่า ด้วยบริบทของสังคมและการทำงานเปลี่ยนไป ความต้องการแรงงานของกลุ่มผู้ประกอบการก็เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นแรงงานจึงต้องมีทักษะที่ทันต่อสภาพสังคม เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เปลี่ยนไป ดังนั้นผู้วางแผนนโยบายต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการเพิ่มทักษะในการทำงานเพื่อตอบโจทย์สภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาฝีมือแรงงานของผู้ที่กำลังเข้าสู่แรงงาน ผู้ที่เป็นแรงงานอยู่แล้ว และแรงงานผู้เกษียณอายุแล้วให้กลับมาเป็นแรงงานอีกครั้งเนื่องจากยังมีสมรรถนะในการทำงานได้ดีอยู่ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบการพัฒนาฝีมือแรงงานได้แก่สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย นวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน จะต้องร่วมมือและประสานงานกันในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ แต่เนื่องจากภาครัฐทุกกระทรวง ทบวง กรม มีบุคลากรที่ถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ควรกำหนดเป็นนโยบายพัฒนาข้าราชการตามยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ มินิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง ด้วยเช่นกัน เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับภาครัฐในการนำนโยบายยุทธศาสตร์ 20 ปีไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะด้านการนำนโยบายพัฒนาฝีมือแรงงานไปปฏิบัติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาฝีมือแรงงานและหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ 20 ปี โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อที่จะได้จัดทำแผน โครงการ และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกัน และการจัดทำงบประมาณต้องเพียงพอกับการที่จะทำโครงการแต่ละโครงการ รวมทั้งผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาบุคลากรภาครัฐที่รับผิดชอบโครงการต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างดี เพื่อจะได้แก้ไข้ปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่งคือการสร้างการมีส่วนร่วมและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการไม่มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้น และสุดท้ายต้องมีระบบติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการแต่ละขั้นตอน หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจะได้แก้ไข้ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด ทั้งนี้หัวหน้าส่วนราชการผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ด้วย

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์. (2561). ผลสัมฤทธิ์ของการนํานโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555-2557 ไปสู่การปฏิบัติ. **คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 12(3), 195–224.
- จรรยา วงศ์สายัณห์. (2517). **การศึกษากับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- ธรรมนูญ โรจนะบุรานนท์ (2531). **ธรรมชาติวิทยา** (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2560). **Digital Literacy คืออะไร**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565 จาก www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp
- ประสาธ พิมพ์สุข. (2537). **การศึกษาการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น**.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสงค์ ศิริมณฑล, สุพัตรา ยอดสุรางค์, วรสิทธิ์ เจริญพัฒน์, และ เขาวฤทธิ์ เซาว์แสงรัตน์. (2565). การพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทย. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, 10(7), 3156–3169.
- ปวีณนุช ทับโพน, และ เอก ชุณหัชชาชัย. (2566). ปัจจัยและแนวทางที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอุตสาหกรรม New S-Curve: กรณีศึกษาบริษัทผลิตปูนซีเมนต์. **วารสารบริหารธุรกิจและนวัตกรรม มทร. พระนคร**, 2(1), 81–91.
- พงศภัค ตรีรัตนาศรเศรษฐ์.(2550). **ค่านิยมการจัดการกับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการระดับสูงในราชการพลเรือน**. ดุษฎีนิพนธ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนูญ ไชยทองศรี. (2544). **ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัด**

สกลนคร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต,บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยุวดี ศรีธรรมรัฐ. (2541). **การบริหารงานบุคคลในภาครัฐกิจ.** กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเดช จันทรศร. (2540). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: พริก
หวานกราฟฟิค

วินัย ดอนโคตรจันทร์. (2542). **การศึกษาความต้องการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน
ปฏิรูปการศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต,สาขาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วีไลวรรณ วงศ์จินดา, นิกร สุขชาติ, และ อีรชาติ นุสโส. (2566). การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมทักษะ Reskill & Upskillและเตรียมความพร้อมรองรับการ
รท งานในอนาคตหลังวิกฤตการณ์โรคระบาดของ COVID-19. **Journal of
Roi Kaensarn Academi**, 8(5), 114–127.

สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2560). **โครงการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้
เทคโนโลยีดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ (Digital Literacy
Project).** สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2565 จาก
<https://www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp>.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.
2561 – 2580.** สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2565 จาก
[https://www.senate.go.th/assets/portals/181/fileups/180/files/
ยุทธศาสตร์20ปีฉบับย่อpdf](https://www.senate.go.th/assets/portals/181/fileups/180/files/ยุทธศาสตร์20ปีฉบับย่อpdf).

สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร. (2545). **การพัฒนาบุคลากรและฝึกอบรม.**
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วี.เจ.พรินต์.

หทัยกาญจน์ ทวีทอง. (2566). การเตรียมความพร้อมด้านนโยบายแรงงานของประเทศ
ไทย เพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน. **วารสาร
มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์**, 8(2), 110–120

Allison, Graham. (1971). **Essence of Decision**. Boston: Little, Brown and
Company.

Boyatzis, R.E. (1999). **Self-directed change and learning are necessary
for success and effectiveness in the 21st century**. In R., Sims,
& J. G., Veres, (eds.). *Keys to employee success in the coming
decades*. Westport, CN: Greenwood Publishing.

Brewer, Garry D. and DeLeon, Peter (1983). **The Foundations of Policy
Analysis**.

Homewood, L: Dorsey Press.

Denzin, N. K. (1970). **The research act: A theoretical introduction to
sociological methods**. Chicago: Aldine.

Denzin, N. and Lincoln, Y. (2000). **The Discipline and Practice of
Qualitative Research**. Thousand Oaks, CA: Sage.

Derthick, Martha. (1972). **New Towns In-Town: Why a Federal Program
Failed**. Washington, D.C.: Urban Institute Press.

Durand, John Dana. (1948). **The Labor Force in the United States:**
Social Science Research Council: New York. Contents.

Etzioni, Amitai. (1961). **A Comparative Analysis of Complex
Organizations**. New York: Free Press.

Finn, Jame D. (1972). **Extending education through technology**.
Washington: Association for Educational Communication &
Technology.

- Gillies, D. A. (1994). **Nursing Management (3rd ed.)**. Philadelphia: W.B. Saunders.
- Halperin and Kanter. (1973). **Bureaucratic Politics and Foreign Policy**. Cambridge University Press.
- Hughes, Thomas P. (1971). **American Genesis: A Century of Invention and Technological Enthusiasm**. Johns Hopkins University Press,
- Kenney, J., & Reid, M. (1986). **Training Intervention**. London: Institute of Personnel Management.
- Levine, Robert. (1972). **Ethnocentrism: theories of conflict, ethnic attitudes, and group behavior**. New York, by Wiley.
- Nadler, L. (1980). **Corporate Human Resource Development: A Management Tool**. Houston: Gulf.
- Pressman, Jellrey L., & Wildavsky, Aaron. (1973). **Implementation (2nd Ed.)**. Berkeley, California: University of California.
- Sherman, G. (2004). **Competency-based HRM**. New York: Tata McGraw-Hill.
- Spencer, L.M., & Spencer, S. M. (1993). **Competence at work: Models for Superior Performance**. New York: Wiley & Sons.
- Van Horn, Carl E., And Donald S. Van Meter. (1976). **The Implementation of Intergovernmental Policy**, in Charles O. Jones and Robert D. Thomas Eds., **Public Policy Making in a Federal System**. California: Sage Publications, Inc.

Williams, Walter. (1971). **Social Policy Research and Analysis: The Experience in The Federal Social Agencies**. New York: American Elsevier Publishing Co.

Zwell, M. (2000). **Creating a Culture of Competence**. New York: John Wiley & sons.

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

The Increasing Efficiency Guideline of Gem and Jewelry Production Management of the Thai Industrial Sector

พัฒน์พงษ์ สุทยานาง¹ ทิฆัมพร พันลึกเดช² และสิทธิชัย ธรรมเสนห์³
Pattanapong Suyanang, Tikhamporn Punluekdejand, and Sittichai Thammasane

Received: April 9, 2024, Revised: June 24, 2024. Accepted: June 25, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย และ 2) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้ประกอบการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ จำนวน 285 ราย และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพคือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน จากผู้ประกอบการ ผู้บริหารหน่วยงานรัฐ และนักวิชาการ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.812 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.834 ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีน้ำหนักของความสัมพันธ์ด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิต ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต และด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับโดยทั้ง 4 องค์ประกอบ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ

¹สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher, Email: Pattanapong.suy@gmail.com

²สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Graduate school, Southeast Asia University, Email: tikhamporn.pu@gmail.com

³สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา; Suan Sunandha Rajabhat University, Email: sittichai.th@hotmail.com

การจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า องค์ประกอบทั้งสี่เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากต่อการจัดการการผลิตสมัยใหม่โดยการผลิตที่ผสมผสานกันระหว่างแรงงานฝีมือกับเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถพัฒนาระดับฝีมือแรงงานให้สามารถแข่งขันในระดับสากลได้ นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ทักษะและความสามารถด้วยระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนารูปแบบชิ้นงานเครื่องประดับให้มีความแปลกใหม่และทันสมัยซึ่งจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การจัดการการผลิต อัญมณีและเครื่องประดับ

Abstract

This research aims to study 1) the causal factors affect the increasing efficiency of gem and jewelry production management of Thai industrial sector, and 2) the increasing efficiency guidelines of gem and jewelry production management of Thai industrial sector. This research was mixed methods research. The sample of quantitative research was 285 gem and jewelry entrepreneurs and the sample of quality research was 7 persons; entrepreneurs, government executives and academicians. The index of item-objective congruence (IOC) was 0.812 and 0.834 reliability values. The results of the quantitative research reveals that the causal factor models were consistent with empirical data with the weight of relationship on knowledge and skills of employees in a highly level, secondly was design and development products, machine and technology of products and planning and quality control continuously, respectively. The all 4 elements were positive and direct influence to the increasing efficiency of gem and jewelry productions management at a statistically significant value of 0.05 level. The results of quality research found that the four elements were very important of modern production management by the combines production between skilled labor with modern technology was able to improve development of skilled labor for competitive internationally. In addition, must be important to support knowledge and skills to employees continuously with modern technology

for increasing efficiency to design and develop of gem and jewelry to created workpiece and added value of production.

Keywords: Efficiency, production management, gem and jewelry

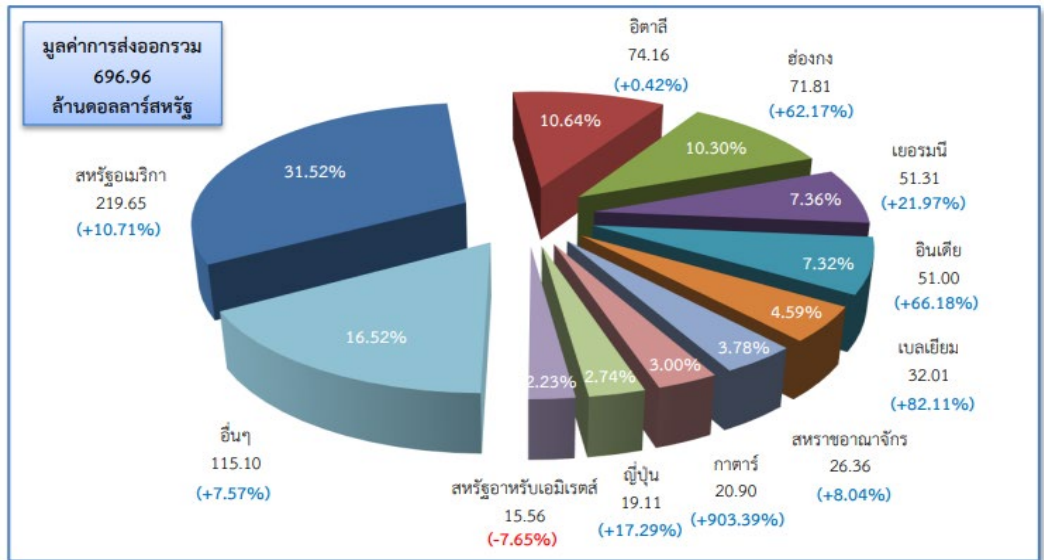
บทนำ

สถานการณ์สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกในธุรกิจอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ต้องเผชิญความท้าทายอีกหลายประการทั้งเรื่องนโยบายการเงินที่ตึงตัวนานกว่าที่คาดสถานการณ์สงครามอิสราเอลและฮามาสอาจขยายวงกว้างเพราะมีประเทศผู้นำในภูมิภาคเข้ามาร่วม สถานการณ์การเลือกตั้งสำคัญที่จะเกิดขึ้นในหลายประเทศโดยเฉพาะสหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร รวมทั้งสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีน-สหรัฐฯทำให้เกิดการแบ่งขั้วและกระทบห่วงโซ่การผลิตซึ่งสถานการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้รวมไปถึงปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ (สุเมธ ประสงค์พงษ์ชัย, 2567)

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทยในเดือนมกราคม ปี 2566 และปี 2567

รายการ	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		สัดส่วน (ร้อยละ)		เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	ม.ค.66	ม.ค.67	ม.ค.66	ม.ค.67	
ส่งออกรวมทองคำ	732.95	1,166.08	100.00	100.00	59.09
หัก มูลค่าส่งออกทองคำ	159.47	469.11	21.76	40.23	194.17
คงเหลือมูลค่าส่งออกไม่รวมทองคำ	573.48	696.96	78.24	59.77	21.53
หัก มูลค่าสินค้าส่งกลับจาก ต่างประเทศ	34.03	31.39	4.64	2.69	-7.75
คงเหลือมูลค่าส่งออกสุทธิ	539.45		73.60	57.08	23.38

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (2567)

ภาพที่ 1 แสดงตลาดส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไทย เดือนมกราคม 2567

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (2567)

ปัจจุบันการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยในเดือนมกราคมปี 2567 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.09 (แสดงรายละเอียดตารางที่ 1) แต่หากพิจารณาถึงมูลค่าการส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทยไม่รวมมูลค่าการส่งออกทองคำขยายตัวร้อยละ 21.53 และหากพิจารณามูลค่าส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของไทยหักออกด้วยมูลค่าการส่งออกทองคำและมูลค่าสินค้าส่งกลับจากต่างประเทศพบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับสุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.38 (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2567) และสถานการณ์ส่งออกในเดือนแรกของปี 2567 (จากภาพที่ 1) สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับสามารถกลับมาขยายตัวได้ในหลายตลาดโดยมูลค่าการส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทย (ไม่รวมทองคำ) ในเดือนมกราคมปี 2567 ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.53 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันในปีก่อนหน้า โดยตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย 9 อันดับแรกทั้งสหรัฐอเมริกา อิตาลี ฮ่องกง เยอรมนี อินเดีย เบลเยียม สหราชอาณาจักร กาตาร์ และญี่ปุ่น ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.71, 0.42, 62.17, 21.97, 66.18, 82.11, 8.04, 90.39 และ 17.29 ตามลำดับ ส่วนตลาดอันดับที่ 10 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ปรับตัวลดลงร้อยละ 7.65 (ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ, 2567)

ถึงแม้ว่าสถานการณ์ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับจะยังขยายตัวจากปัจจัยบวกหลายประการ แต่ก็ยังขาดแรงสนับสนุนจากตลาดสำคัญหลายแห่งเนื่องจากการฟื้น

ตัวชี้กว่าที่คาดการณ์ไว้ สะท้อนให้เห็นถึงภาวะชะลอตัวจากปัญหาทางเศรษฐกิจที่รุนแรงหลายประเทศทั่วโลกทั้งปัญหาสภาพคล่องทางการเงินของสถาบันการเงินทั้งในสหรัฐฯ และยุโรป หรือปัญหาวิกฤตอสังหาริมทรัพย์ในจีนที่จะส่งผลให้เศรษฐกิจจะชะลอตัวต่อเนื่องในปี 2567 โดยเศรษฐกิจสหรัฐฯ คาดว่าจะมีการชะลอตัวลงมากกว่าประเทศอื่น ๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทยยังมีจุดแข็งและเป็นที่ยอมรับในระดับโลก โดยเฉพาะหินสีจำพวกพลอย เครื่องประดับทองและเงิน รวมถึงจุดเด่นของช่างฝีมือที่มีชื่อเสียงในหลายมิติ อาทิทักษะการออกแบบและขึ้นรูปเครื่องประดับ ฝีมือประณีตและคุณภาพในการเจียรไนพลอย และความสามารถในการเผาพลอยซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าและพัฒนาสินค้าจนเป็นที่ยอมรับในตลาดคู่ค้าสำคัญ (นภินทร ศรีสรรพางค์ม, 2567) ทั้งนี้สาเหตุหลักที่ทำให้อุตสาหกรรมเครื่องประดับไทยไม่สามารถที่จะก้าวไปเป็นผู้นำได้นั้น เนื่องจาก SMEs ของไทยส่วนใหญ่มักจะทำแบบซ้ำเดิมเป็นประจำ (Routine) ตามประสบการณ์และความรู้ที่สั่งสมมามากกว่าที่จะพยายามพัฒนาความรู้ และนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้าไปประยุกต์ใช้ ในขณะที่ประเทศผู้นำเหล่านั้น ได้มีการผสมผสานระหว่างแรงงานฝีมือแบบดั้งเดิมกับเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่มาช่วยเพิ่มมูลค่าและพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันจนธุรกิจมีรายได้สูงขึ้นสอดคล้องกับรายงานผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประจำปีพ.ศ. 2566 โดย IMD World Competitiveness Center ที่พบว่า ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจของไทยนั้นมีอันดับลดลงอย่างต่อเนื่องนั้น ซึ่งหมายความว่า ภาคการผลิตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยมีการนำเครื่องมือด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างคงอยู่ในระดับปานกลาง และยังถือว่าเป็นจุดอ่อนด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจไทยเช่นเดียวกัน (สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย, 2566)

สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับไทยต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและการได้รับอิทธิพลจากพลวัตในมิติต่าง ๆ ของโลกที่เข้ามามีผลต่อเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไปอีกในอนาคตข้างหน้าโดยแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงนี้ย่อมจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและผลประกอบการของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยในระยะต่อไป (สมชาย พรจินดารักษ์, 2567) ซึ่งจากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวเป็นมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย เนื่องจากการจะดึงดูดให้ผู้ซื้อทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศหันมาสนใจในสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับของไทยมากขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารจัดการองค์กรและพัฒนา

สินค้าให้มีความแตกต่างจากรูปแบบเดิม ๆ หรือสร้างสินค้าภายใต้รูปแบบและนวัตกรรมใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแทนการแข่งขันทางด้านราคาเหมือนเช่นในอดีตที่ผ่านมา และต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเชิงกลยุทธ์ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อนำไปสู่โอกาสการแข่งขันทางการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและทำให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่สำคัญของโลกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

สมมติฐานในการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิตมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

สมมติฐานที่ 2 ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

สมมติฐานที่ 3 ด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

สมมติฐานที่ 4 ด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่องมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-methodology research) มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศไทย ใช้ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ, 2566) จำนวน 13,322 ราย

2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศไทย จำนวน 285 ราย การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการกลุ่มตัวอย่างตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์สมการโครงสร้างต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 200 ตัวอย่างขึ้นไปในกรณีที่โมเดลไม่มีความซับซ้อน (Hair et al., 2014) ที่ได้กล่าวว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการใช้สถิติการวิเคราะห์พหุตัวแปร ควรมีจำนวนอย่างน้อย 5-10 เท่าของดัชนีชี้วัดและควรมีขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 200 ตัวอย่าง หรือ 5 เท่าของข้อคำถาม (Kline, 2016) ในการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 25 ตัวแปร 57 ข้อคำถาม (57 ข้อคำถาม x 5 เท่า) ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 285 คน ถือได้ว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Accidental Sampling)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Nominal Scale) ตอนที่ 2 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย ข้อคำถามครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับ 1. ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิต 2. ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต 3. ด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน และ 4. ด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และตอนที่ 3 ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference statistics) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (First order confirmatory factor analysis)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 ผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับของไทยที่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจไม่น้อยกว่า 10 ปี กลุ่ม 2 ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทย และกลุ่ม 3 นักวิชาการในสถาบันการศึกษาทางด้านที่เกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับของไทย

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทย จำนวน 7 ท่าน มีการสุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาเข้ากลุ่มโดยการเลือกตัวอย่างแบบลูกโซ่ (Snowball sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม 1 ผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับของไทยที่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 3 ท่าน กลุ่ม 2 ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทย จำนวน 2 ท่าน และกลุ่ม 3 นักวิชาการในสถาบันการศึกษาทางด้านที่เกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับของไทยจำนวน 2 ท่าน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเสริมกัน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 7 ตัวอย่างเมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดแล้ว จึงทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยผู้วิจัยตีความข้อมูลจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็นแล้วดำเนินการสร้างข้อสรุปขณะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผู้วิจัยให้รหัสข้อมูลแบบนิรนัย (Deductive) ดำเนินการโดยจัดทำรหัสแบบนิรนัยก่อนการเก็บข้อมูลได้แก่ การจัดรหัสทั้งหมดให้เป็นกลุ่มก่อน (Categorization) โดยใช้หัวข้อการวิเคราะห์ (Themes) ที่ได้กำหนดไว้แล้วในแนวทางการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการตีความผลการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อสรุป ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้ไปทำการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อให้ความเห็น (Peer review)

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.05 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.812 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.834 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง 285 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.7) มีอายุระหว่าง 30-35 ปี (ร้อยละ 24.6) มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 49.3) มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ 11-15 ปี (ร้อยละ 45.2) และมีลักษณะการดำเนินธุรกิจผลิตสินค้าเพื่อขายภายในประเทศและเพื่อการส่งออก (ร้อยละ 40.5) สำหรับผลการวิเคราะห์สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปร

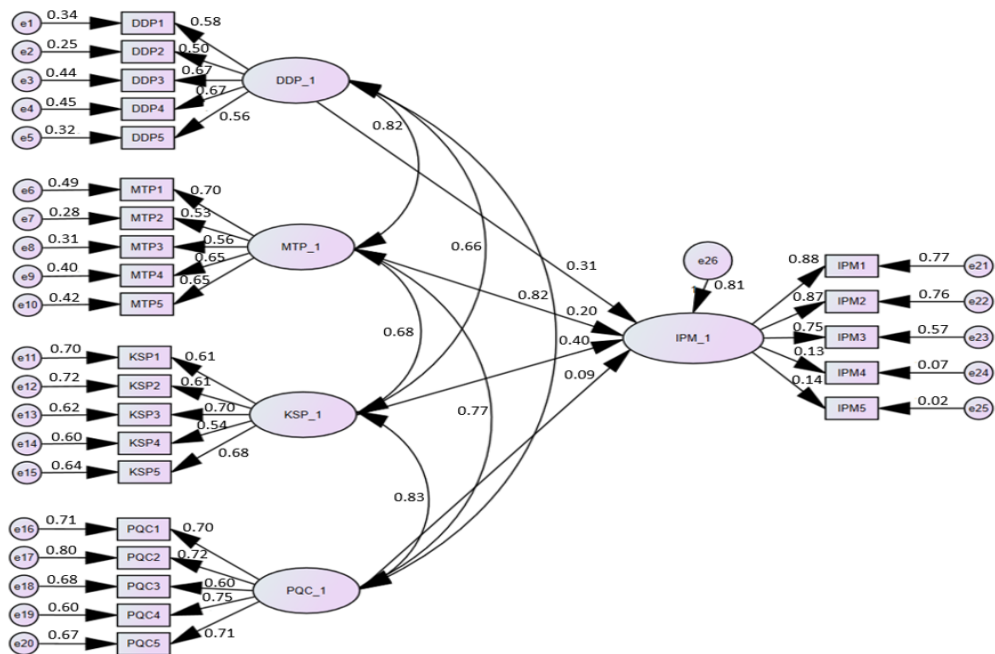
ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำคัญ
ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิต	3.723	0.466	มาก
ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต	3.571	0.291	มาก
ด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน	3.553	0.325	มาก
ด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.541	0.414	มาก
การจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย	3.597	0.374	มาก
แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย	3.513	0.394	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.513 และพบว่า การจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยโดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.597 โดยพบว่า ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิตมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.723 ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.574 ด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.553 และด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.541 ตามลำดับ

1.2 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย พบว่า ค่าความน่าจะเป็นของไคสแควร์เท่ากับ .088 มากกว่า .05 แสดงว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.180 มีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.969 มีค่ามากกว่า 0.95 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.021 มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าสถิติทั้ง 4 ค่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนั้น แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย ภายหลังปรับปรุงแล้วมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงดังภาพที่ 2 ดังนี้

Chi-square = 139.246, Chi-square/df = 1.180, df = 118, p = .088,
GFI = .969, CFI = .995, RMR = .015, RMSEA = .021, AGFI = .970

ภาพที่ 2 แสดงค่าสถิติจากโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ(โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์)

ตารางที่ 3 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	139.246	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	-
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p)	0.088	$p > 0.05$	เหมาะสมดี
3. ค่าสถิติไค-สแควร์สัมพัทธ์	1.180	$\chi^2/df < 2.00$	เหมาะสมดี
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	0.969	$GFI > 0.95$	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้ (AGFI)	0.970	$AGFI > 0.95$	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR)	0.015	$RMR < 0.05$	เหมาะสมดี
7. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	0.021	$RMSEA < 0.05$	เหมาะสมดี
8. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	0.969	$CFI > 0.95$	เหมาะสมดี

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ตัวแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่ได้ผ่านเกณฑ์ ตัวแบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การพิจารณาทุกค่า

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย

ตัวแปร	DDP			MTP			KSP			PQC		
เหตุ												
ตัวแปร	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ผล												
IPM	0.31	-	0.31	0.20	-	0.20	0.40	-	0.40	0.09	-	0.09
R ² = 0.81												

DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect

จากตารางที่ 4 แสดงว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยที่สามารถอธิบายการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย (IPM) โดยมีน้ำหนักของความสัมพันธ์เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน (KSP) ต่อระดับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทย (IPM) (path coefficient = 0.40) รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิต (DDP) ต่อระดับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและ

เครื่องประดับของไทย (IPM) (path coefficient = 0.31) องค์ประกอบด้านการจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต(MTP) ต่อระดับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทย (IPM) (path coefficient = 0.20) และองค์ประกอบด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง(PQC) ต่อระดับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทย (IPM) (path coefficient = 0.09)โดยผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิตมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 ด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 4 ด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่องมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน มีข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยที่ตรงกันหลายท่านหลัก ๆ มี 3 ข้อได้แก่

2.1 เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่นอกจากจะมีความสำคัญในภาคการผลิต Mass Production เพื่อการแข่งขัน แต่ผู้เชี่ยวชาญมองถึงความเชี่ยวชาญในการผลิตเครื่องประดับที่มีความวิจิตรและมีเอกลักษณ์ ซึ่งอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยนับว่ามีเอกลักษณ์โดดเด่นแตกต่างจากคู่แข่งและเป็นที่ยอมรับในระดับโลก และเป็นประเด็นที่ไม่สามารถมองข้ามได้ หากมีการผลิตที่ผสมผสานกันระหว่างแรงงานฝีมือกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ก็จะทำให้การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทยให้กลายเป็นศูนย์การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับโลกได้

2.2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันว่า องค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมาก ในการจัดการการผลิตสมัยใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน (KSP)ด้านการออกแบบ

และพัฒนาการผลิต (DDP) ด้านจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิต (MTP) และด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (PQC) ที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของไทย (IPM) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นว่าทั้ง 4 องค์ประกอบเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาระดับฝีมือแรงงานด้วยการแข่งขันภายในองค์กรสู่การแข่งขันระดับประเทศและเป็นการพัฒนาการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับให้มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล

2.3 สนับสนุนการจัดการความรู้ด้านอัญมณีและเครื่องประดับด้วยระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับการประเมินความรู้ทักษะและความสามารถในการผลิตของพนักงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างจริงจัง เช่น การส่งเสริมให้พนักงานอาวุโสผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับให้เป็นผู้ฝึกสอนที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการสร้างคลังสมองของความรู้ด้านอัญมณีและเครื่องประดับไว้ในองค์กรอีกด้วย

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของค่า Chi-square = 139.246, Chi-square/df = 1.180, p-value = 0.088, GFI = 0.969, AGFI = 0.970, RMR = 0.015, RMSEA = 0.021 และ CFI = 0.969 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สรุปได้ว่า องค์ประกอบโมเดลมาตรฐานปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อาจเป็นเพราะอุตสาหกรรมการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับสามารถนำเงินตราต่างประเทศให้กับประเทศไทยอย่างมาก และก่อให้เกิดการจ้างงานจำนวนมาก เนื่องจากเป็นสินค้าที่ต้องใช้ทักษะฝีมือสูง ซึ่งการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มมูลค่าและพัฒนาสินค้าให้มีความโดดเด่นสอดคล้องกับค่านิยมและมีความเอกลักษณ์ทางความคิดสร้างสรรค์ที่ช่วยสร้างการยอมรับในระดับสากลและยังทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งซื้อขายอัญมณีระดับโลกด้วย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับจิตตมา กิ่งทอง (2562) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับของผู้ประกอบการเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งพบว่า การพัฒนาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ ผู้ประกอบการจะต้องมีการจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ และมีการแบ่งสายงานที่ชัดเจน ถือเป็นเครื่องมือ

ในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อนำไปสู่โอกาสการแข่งขันทางการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ และสอดคล้องกับ ภูมิศต ภูมิศาสตร์ (2565) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาแรงงานช่างฝีมือของอุตสาหกรรมเครื่องประดับไทย ที่พบว่า การจัดการความรู้ส่งผลต่อผลแนวทางการพัฒนาแรงงานช่างฝีมือของอุตสาหกรรมเครื่องประดับไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย พบว่า มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.513 และพบว่า การจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ มีระดับความสำคัญอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.597 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในทำนองเดียวกันกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่โดยให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถของพนักงาน ด้านการออกแบบและพัฒนาการผลิตด้านการจัดการเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตและด้านการวางแผนและการควบคุมคุณภาพอย่างต่อเนื่องว่า ทั้ง 4 องค์ประกอบนั้นเป็นแนวทางที่สำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทย โดยเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาวิธีการผลิตที่ควบคุมโดยบุคคลที่ผ่านการอบรมมาโดยเฉพาะ เพื่อให้อุตสาหกรรมนี้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับได้ดียิ่งขึ้นซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับของไทยมีขนาดเล็กและมีศักยภาพในการผลิตค่อนข้างต่ำ ผู้ประกอบการจำเป็นต้องพัฒนาสินค้าที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างตราสินค้า อีกทั้งประเทศไทยยังคงเป็นผู้ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับรายเล็กของตลาดโลก เนื่องจากธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องปรับตัวและใช้นวัตกรรมสมัยใหม่เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ จากขั้นตอนการผลิตจนถึงขั้นตอนการขายให้ครบวงจร ย่อมจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับให้มีคุณภาพสูง ลดต้นทุน สร้างอัตลักษณ์ของสินค้า และเข้าถึงผู้บริโภคหลากหลายกลุ่มได้อย่างทันกระแสและยั่งยืน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับณัฐกร เพ็ญสุวรรณ (2562) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การเพิ่มยอดขายให้กับกิจการธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับกรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุทอง ที่พบว่า ปัจจุบันธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับต้องเผชิญกับปัจจัยท้าทายต่าง ๆ จากการที่พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งจากกระแสเทคโนโลยี และความชอบเครื่องประดับของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับ ชุติวรรณ โชติวงษ์ และ จุฑารัตน์ ปินทะแพทย์ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยในยุคดิจิทัล พบว่า ภาพรวม รูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย

นั้นมีความเหมาะสม พฤติกรรมของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอย และการประเมินรูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ประกอบการควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมให้พนักงานได้ฝึกอบรมสัมมนาเพื่อการพัฒนาความรู้ทักษะและความสามารถของพนักงานอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้การผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้นและเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันในระดับสากล
2. ผู้ประกอบการควรกำหนดนโยบายการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ รวมไปถึงเทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่มาใช้ในทุกส่วนงาน
3. ผู้ประกอบการควรกำหนดนโยบายในการร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับกับภาครัฐหรือเอกชนเพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในภาคอุตสาหกรรมไทยอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรส่งเสริมการฝึกอบรมด้านทักษะความสามารถการผลิตโดยผู้เชี่ยวชาญให้แก่แรงงานฝีมือตามมาตรฐานระดับสากล เพื่อให้แรงงานได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ ความสามารถในการผลิต เพื่อลดปัญหาการสูญเสียระหว่างการผลิตและสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นแรงงานช่างฝีมือของสถานประกอบการ
2. ควรสนับสนุนส่งเสริมให้แรงงานมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างชิ้นงานอัญมณีและเครื่องประดับในรูปแบบใหม่ โดยนำภูมิปัญญาอันเป็นอัตลักษณ์ของไทยเป็นแนวทางร่วมกับแนวคิดด้านอัตลักษณ์ของต่างประเทศในการพัฒนารูปแบบชิ้นงานเครื่องประดับให้มีความแปลกใหม่ที่มีความทันสมัยและตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในระดับสากล
3. ควรส่งเสริมสนับสนุน และหาแนวทางรองรับการขาดแคลนฝีมือแรงงานในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประกอบการรุ่นใหม่
4. ควรส่งเสริมการเข้าร่วมออกงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศเพื่อสร้างฐานลูกค้าใหม่ได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งต่อไปผู้วิจัยเสนอให้ทำการศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับของผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมไทยเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก และเพื่อให้

ผู้ประกอบการสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปศึกษาเพิ่มเติม และพัฒนาการบริหารการจัดการการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ชุลีวรรณ โชติวงษ์ และ จุฑารัตน์ ปินตะแพทย์. (2563). พัฒนารูปแบบศักยภาพของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลอยในยุคดิจิทัล. **วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. 30(4), 707-716.
- จิตตมา กิ่งทอง. (2562). กลยุทธ์การจัดการธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับของผู้ประกอบการเพื่อการแข่งขันในตลาดโลก. **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. 10(1), 204-216.
- ณัฐกร เพ็ญสุวรรณ. (2562). กลยุทธ์การเพิ่มยอดขายให้กับกิจการธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ กรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด อู่ทอง. **ปริญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยมหิดล**.
- นภินทร ศรีสรรพางค์ม. (2567). โอกาสทางการค้ากับผู้ประกอบการไทยจากเทรนด์แฟชั่นอัญมณีและเครื่องประดับของโลก. **นันทบุรี: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. กระทรวงพาณิชย์**.
- ศูนย์ข้อมูลอัญมณีและเครื่องประดับ. (2567). **สถานการณ์ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับไทยเดือนมกราคม 2567**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (GIT).
- สมชาย พรจินดารักษ์. (2567). **การส่งเสริมภาพลักษณ์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยได้อย่างแท้จริง**. กรุงเทพฯ: สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ (TGJTA).
- สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ. (2566). **จำนวนผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับไทย**. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2567 จาก <https://infocenter.git.or.th/infographic/marketing>
- สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย. (2566). **รายงานผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จาก World Competitiveness Center ของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) สวิตเซอร์แลนด์ ประจำปี 2566**. สืบค้นเมื่อ 7 เมษายน 2567 จาก <https://nbt2hd.prd.go.th/th/content/page/index/id/191049>

สุเมธ ประสงค์พงษ์ชัย. (2567). **ส่งออกอัญมณี-เครื่องประดับไทย ทรงตัว เนะผลิต
สินค้าไม่เจาะจงเพศ ขยายฐานผู้ซื้อ**. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2567 จาก

https://www.matichon.co.th/news-monitor/news_4176319

ภูษิต ภูภักดิ์ศิริ. (2565). **แนวทางการพัฒนาแรงงานช่างฝีมือของอุตสาหกรรม
เครื่องประดับไทย. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม 2565, 182-193.**

Hair, J. F. (Jr.), Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2014). **A Primer
on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-
SEM)**. California, CA: Sage Publications

Kline. (2016). **Principle and Practice of Structural Equation Modeling**.
New York: The Guilford Press.

บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ
เทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
Roles of local leaders in the management according to the
good governance of Samut Sakhon municipality Samut
Sakhon Province

ปฏิพล บุญชัยศรี¹ และกฤษณะ จันทรเรือง²
Patipon Boonchaisri and Krissana Janrueang

Received: April 19, 2024, Revised: June 29, 2024. Accepted: June 30,
2024

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยมุ่งทบทวนและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่น และหลักธรรมาภิบาล และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ 1) นายกเทศมนตรี 2) ปลัดเทศบาล 3) ประธานสภาเทศบาล 4) ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และ 5) สมาชิกสภาเทศบาล

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่นนั้นได้มีการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่การแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม

¹ นักศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Email: b_boom@hotmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ Email: Krissanaj@sau.ac.th

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า มาใช้ในการปกครองและบริหาร ซึ่งหลักธรรมาภิบาลถือเป็นหัวใจสำคัญต่อการบริหารงานของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรและบุคคลจะทำให้ช่องว่างของการทุจริตคอร์รัปชันลดลง มีความโปร่งใส ไร้ข้อครหาต่าง ๆ ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นและสามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม

คำสำคัญ: ผู้นำท้องถิ่น, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลนครสมุทรสาคร

Abstract

Research on Roles of local leaders in the management according to the good governance of Samut Sakhon municipality Samut Sakhon Province is qualitative research using documentary research methods The objective is to study the role of local leaders in the management according to good governance principles of Samut Sakhon Municipality Samut Sakhon Province and to propose guidelines for developing management according to the principles of good governance of local leaders of Samut Sakhon Municipality Samut Sakhon Province aim is to review and collect documents related to the role of local leaders. and principles of good governance and In-depth interviews with local leaders of Samut Sakhon Municipality Samut Sakhon Province includes 1) Mayor 2) Municipality Permanent Secretary 3) Municipality Council President 4) Mayoral Advisor and 5) Municipality Council members.

The research results found that the role of local leaders is carried out under the Municipal Act, B.E. 2496 and its amendments (No. 14) B.E. 2019, and the Act on Decentralization Plans and Procedures for Local Administrative Organizations 1999 and six principles of good governance have been applied 1) the rule of law 2) the principle of morality 3) the principle of transparency 4) the principle of participation, 5) the principle of responsibility 6) the principle of worthiness fee to be used in governance and administration if The principles of good governance are considered the key to the management of every sector. especially local government organizations Because it is the agency that is closest to the

people, applying good governance principles to managing organizations and individuals will reduce the gaps in corruption. Be transparent There are no complaints. The public sector is more involved and can be examined fairly.

Keywords: Local leaders, principles of good governance, samut sakhon municipality

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองขนาดเล็กที่มีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่อยู่ในสังคมระบอบประชาธิปไตย ซึ่งหากกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครองนั้นจะเห็นได้ว่า รัฐบาลนั้นเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้น ย่อมมีบทบาทและความรับผิดชอบอย่างมากในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความผาสุกในการดำรงชีวิต อีกทั้งความมั่นคงของชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่อย่างไรก็ตามการที่รัฐบาลจะคอยดูแลหรือจัดทำบริการสาธารณะให้กับประชาชนให้ทั่วถึงชุมชนทั่วประเทศนั้นย่อมเป็นเรื่องที่แทบจะเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากอาจจะเกิดปัญหาความล่าช้าในการดำเนินงานขึ้น หรืออาจไม่สามารถดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนอย่างทั่วถึงได้ รวมทั้งข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ บุคคล หรือเจ้าหน้าที่ข้าราชการ ดังนั้นแล้วการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองเพื่อการสนองตอบตนเอง รวมถึงความต้องการของชุมชนเองนั้นจะเป็นการลดภาระของรัฐบาล เกิดความสะดวกรวดเร็ว และตรงกับเป้าประสงค์ของแต่ละชุมชน จากที่กล่าวมาจึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งงานของ ชวงค์ ฉายะบุตร (2539) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นคือ 1) การปกครองท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย 2) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้นนำไปสู่การปกครองตนเอง (Self-Government) โดยหัวใจที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งคือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งของผู้มีอำนาจเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง 3) การปกครองท้องถิ่นถือเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลนั้นมีอยู่อย่างมาก ในขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การปกครองท้องถิ่นจะช่วยเข้ามาจัดการปัญหาในพื้นที่นั้นทำให้รัฐบาลมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของประเทศมากยิ่งขึ้น 4) สามารถสนองตอบ

ความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ 5) การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต 6) การปกครองท้องถิ่นยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539: น.28-29)

ประเทศไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542 และได้บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้นได้วางหลักการใหม่อันพึงให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติขึ้นเพื่อกำหนดแผนการพัฒนาประเทศในมาตรา 65 ภายใต้หมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ เพื่อกำหนดให้รัฐต้องพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดกรอบระยะเวลาพร้อมทั้งแนวทางในการพัฒนาหน่วยงานของรัฐบาลส่วนต่าง ๆ ให้ต้องปฏิบัติอันนำไปสู่เป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตาม พร้อมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมกันนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้นหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้ในการบริหารประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาทางการบริหารเพื่อให้ภาครัฐมีการบริหารที่โปร่งใส สามารถถูกตรวจสอบจากองค์กรอิสระ และประชาชน ซึ่งรวมถึงการกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของสาธารณะชนเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน กล่าวโดยสรุปธรรมาภิบาลนั้นถือเป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างจริงจังแบบต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมทางกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2544: 10)

ผู้นำท้องถิ่น (local leader) นั้นถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในการบริหารองค์กร เนื่องจากเป็นผู้กำหนดนโยบายกำหนดจุดมุ่งหมาย วางแผน และกำหนดเป้าหมายตลอดจนวิธีการดำเนินงาน เปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางเพื่อให้การบริหารองค์การบรรลุผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐ และจะต้องรับผิดชอบในการดำเนินงานกิจการต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามผลการปฏิบัติงาน การปรับปรุงคุณภาพ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543) จึงต้องมีหลักในการบริหารงาน

พัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการนำหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการปฏิบัติคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนั้นการที่มีผู้นำที่ดีก็จะทำให้การบริหารงานองค์การมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมีประสิทธิภาพด้วย

ดังนั้น การขาดธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานจึงเปรียบเสมือนกับมะเร็งร้ายที่ทำลายสังคมไทย ในปัจจุบันจึงมีหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามาดำเนินการในการพัฒนาและส่งเสริมความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถตรวจสอบได้ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมตามหลักของธรรมาภิบาล และยังเป็น การส่งเสริมให้สังคมไทยได้ตระหนักรู้ถึงความอันตรายจากการขาดธรรมาภิบาลเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ดังนั้น การสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ โปร่งใสเป็นที่พึงให้แก่ประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญในการลดและขจัดกาขาดซึ่งธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้หมดไปจากประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการปูทางไปสู่การวางแผนการพัฒนาธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดตั้งเทศบาลเกิดขึ้นจาก ต้องการให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากขึ้น และการปฏิบัติงานตามขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของเทศบาลจึงเป็นไป เพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐควบคู่ไปกับการปรับรูปแบบวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพกล่าวคือส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนควบคู่ไปด้วย โดยที่เทศบาลถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ใกล้ชิดภาคประชาชนมากที่สุด (สุทธิชา ศรีหนูสุด, ม.ป.ป: น.2-3) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า หากผู้นำท้องถิ่นหรือเทศบาลขาดธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้างทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. การวิจัยเป็นประเด็นในเชิงลึกที่ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการทบทวน เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2. การวิจัยสามารถทราบถึงบทบาทของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

3. การวิจัยสามารถเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งดำเนินศึกษา ทบทวน รวบรวม ข้อมูลที่เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และหลักธรรมาภิบาล คือ ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสมุทรสาคร แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล บทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจของเทศบาลนครสมุทรสาคร รวมไปถึงแนวคิดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคธรรมาภิบาลเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยได้มุ่งดำเนินศึกษาทบทวน รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และหลักธรรมาภิบาล คือ ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลนครสมุทรสาคร แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล บทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจของเทศบาลนครสมุทรสาคร รวมไปถึงแนวคิดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคธรรมาภิบาลเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

การวิจัยภาคสนาม (Fieldwork Research)

ผู้วิจัยได้มุ่งสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ 1) นายกเทศมนตรี 2) ปลัดเทศบาล 3) ประธานสภาเทศบาล 4) ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และ 5) สมาชิกสภาเทศบาล โดยเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายและกำหนดทิศทางการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์จะมีความยืดหยุ่นเพื่อเป็นการพื้นที่ความรู้ระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลได้มีการแลกเปลี่ยน ซักถาม โดยยึดโยงกับประเด็นและโครงสร้างของข้อคำถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยเป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือและความเที่ยงตรง ดังนี้

1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เป็นการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ได้มาถูกต้องหรือไม่ โดยการตรวจสอบว่า หากข้อมูลต่างเวลา ต่างสถานที่ ต่างบุคคล จะได้ข้อมูลที่แตกต่างกันหรือไม่

2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator triangulation) เป็นการตรวจสอบว่า ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่แตกต่างกันหรือไม่

3) การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory triangulation) เป็นตรวจสอบว่า หากผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

4) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) เป็นการใช่วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเดียวกัน กล่าวคือ การวิจัยครั้งนี้มีการวิจัยเชิงเอกสารควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการแบบเจาะจง (Purposive) ซึ่งเกณฑ์การเลือกกลุ่มเป้าหมายนั้นผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดของ James P. Spradley (เจมส์ สปรัดลีย์) ศาสตราจารย์ทางด้านมานุษยวิทยาแห่ง Macalester College ประเทศสหรัฐอเมริกา มากำหนดคุณลักษณะของผู้ให้สัมภาษณ์และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะสัมภาษณ์หรือเป็นผู้ที่อยู่ในวงการ รวมถึงเป็นผู้มีเวลาและเป็นผู้เล่าเรื่องที่ดี จึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร อันได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล

ประธานสภาเทศบาล ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล รวมจำนวนทั้งสิ้น 17 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรี 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ประธานสภาเทศบาล 1 คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี 1 คน และ สมาชิกสภาเทศบาล 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้มาจำแนกแยกแยะออกจากกัน (Utilizing)
- 2) ดำเนินการจัดกลุ่มข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ (Categorizing) หลังจากนั้นจึงหาความหมายเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดเข้าด้วยกัน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่ศึกษา
- 3) ดำเนินการสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 4) ดำเนินการจัดข้อมูลในรูปของตัวแปรให้เป็นระบบ และเชื่อมโยงในเชิงเหตุผลระหว่างข้อค้นพบ
- 5) ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้มาทำการวินิจฉัยหาจุดเด่น จุดด้อย จุดที่ต้องพัฒนา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ประธานสภาเทศบาล ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล พบว่า การปกครององค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นผู้นำท้องถิ่นของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม ได้มีการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงานงบประมาณ การจัดซื้อ จัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยงานนั้นและหลักเกณฑ์

และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดมาประยุกต์ใช้กับการปกครองและการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ได้มีการยึดหลักคุณธรรมไปใช้ในการปกครอง การบริหารงาน การพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากการมีคุณธรรมถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะงานข้าราชการที่รับใช้ประชาชน ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งต้องมีหลักคุณธรรมเนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความศรัทธา ความน่าเชื่อถือ ความเคารพ และเป็นสิ่งที่จะนำพาให้ประสบความสำเร็จ โดยปราศจากปัญหาอุปสรรค ซึ่งในด้านคุณธรรมนี้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์จำแนกได้ 3 ประเด็น คือ (1) การยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่น (2) การใช้หลักคุณธรรมในการปกครอง การบริหารงาน การพัฒนา และ (3) การส่งเสริมเสริมให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมในท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(1) การยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่น พบว่า ผู้นำท้องถิ่นจะต้องยึดหลักความถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย เนื่องจากความถูกต้องนั้นจะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายต่าง ๆ และเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย “สำหรับผมประชาชนต้องมาก่อน เพราะเราเข้ามารับใช้ประชาชนในฐานะข้าราชการท้องถิ่น” (นาย ก. นามสมมติ ผู้ให้สัมภาษณ์)

(2) การใช้หลักคุณธรรมในการปกครอง การบริหารงาน การพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ผู้นำท้องถิ่น 1) ความซื่อสัตย์สุจริต คือ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความสุจริตทางกาย ทางวาจา และทางใจ ปราศจากดีต่อประชาชน 2) ความเสียสละ คือ ต้องเสียสละทั้งร่างกาย แรงใจ สติปัญญา และเวลาในการจะแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน มีความอดทนขยันหมั่นเพียรและระเบียบวินัย 3) ความเมตตากรุณา ซึ่งจะต้องมองเห็นถึงความลำบาก คุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างถ่องแท้ได้ รวมถึงต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาภายใต้บริบทความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ

(3) การส่งเสริมเสริมให้เกิดคุณธรรมจริยธรรมในท้องถิ่น พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีการใช้หลักความเป็นธรรมในการปกครองส่วนท้องถิ่น และบริหารงานบุคคล เช่น การพิจารณาปรับตำแหน่งของข้าราชการด้วยความเป็นธรรม และมีความเป็นกลางที่เหมาะสม เป็นต้น ทั้งยังมีการสร้างระบบเครือข่ายการส่งเสริมหลักคุณธรรมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ในสังคม รวมทั้งยังได้มีการเผยแพร่หลักคุณธรรมแก่ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตระหนักและยึดจริยธรรมของข้าราชการอีกด้วย “เสียงของประชาชนจะเป็นเครื่องมือ

วัดที่สะท้อนคุณธรรมที่สำคัญของเรา เพราะเวลาเราลงไปพบปะหรือเยี่ยมประชาชน ประชาชนก็จะมีปฏิบัติเช่นเดียวกับที่เราปฏิบัติต่อเขา หากเราปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างมีคุณธรรมเราก็จะได้รับการปฏิบัติที่ดีกลับมา และได้ความศรัทธา”(นาย ข นามสมมติ, ผู้ให้สัมภาษณ์)

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส มีการดำเนินการตามหลักความโปร่งใสตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือ การสร้างระบบการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสและสร้างโอกาสรับรู้นโยบายวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของสร้างนโยบาย และให้ทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมไปถึงงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างต่าง ๆ ให้ประชาชนและสาธารณชนเป็นที่ทราบโดยทั่วกัน และสามารถตรวจสอบได้ ผู้นำท้องถิ่นมีความตั้งใจจริงในการทำงาน ซึ่งในด้านความโปร่งใสนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์จำแนกได้คือ การสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมือง

สำหรับการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองของเทศบาลเทศบาลนครสมุทรสาครนั้นเป็นการดำเนินนโยบายของท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นจัดให้มีข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วกัน โดยข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยส่วนใหญ่จะออกมาในรูปแบบแผนยุทธศาสตร์ แผนการพัฒนาท้องถิ่น นโยบาย รายงานการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณรายจ่าย เป็นต้น นอกจากนี้การสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองยังเป็นเป็นกลไกที่สำคัญในการผลักดันให้เกิดกระบวนการตรวจสอบนำไปสู่การบริหารราชการที่มีความโปร่งใสอีกด้วย “ข้อมูลทั่วไปสามารถเข้าไปดูได้ทางเว็บไซต์ของเทศบาล แต่อาจมีข้อยกเว้นในบางเรื่อง หรือเรื่องที่เป็นความลับทางราชการ” (นาย ค นามสมมติ, สัมภาษณ์)

1.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส เนื่องจากประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดทิศทางการปกครองกระบวนการตรวจสอบการทำงานและการใช้งบประมาณของข้าราชการได้ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเองเสริมสร้างให้ประชาชนมีความเป็นเจ้าของท้องถิ่นและมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของท้องถิ่นร่วมกัน และยังเป็นการยึดตามระบอบประชาธิปไตยว่าด้วย “ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจการปกครองที่แท้จริง” “จริง ๆ เราเปิดโอกาส แต่ก็ต้องยอมรับว่าประชาชนบางกลุ่มยังเข้าไม่ถึงข้อมูลหรือยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เขาก็จะไม่สามารถทราบได้ว่า

ตอนนี้ทางเรากำลังทำอะไร ก็เลยไม่รู้ว่าจะต้องร่วมอย่างไร แต่เราก็เปิดเผยในสิ่งที่เราเปิดเผยได้ตลอด” (นาย ง นามสมมติ, ผู้ให้สัมภาษณ์)

แต่อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์ พบว่า ประชาชนบางกลุ่มยังขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองจนบางครั้งเกิดผลกระทบต่อ การกำหนดนโยบายกล่าวคือ การแสดงออกหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชนบางกลุ่มเพื่อนำไปปฏิบัตินั้นมีจำนวนน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย ทำให้ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาและไม่สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ได้มีการส่งเสริมหลักความรับผิดชอบโดยการกำหนดบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนงานราชการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งยังกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน และมีการส่งเสริมให้เกิดการตระหนักรู้ถึงสิทธิหน้าที่และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมจากการกระทำอีกด้วย

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ได้มีการดำเนินการสร้างหลักความคุ้มค่ากับการจัดทำบริการสาธารณะ ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยหลักคือ การพิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นภายใน หรือระหว่างหน่วยงาน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากความคุ้มค่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องวิเคราะห์ในการจัดทำโครงการแผนงานต่าง ๆ ซึ่งจะเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมจัดทำโครงการ การวิเคราะห์กระบวนการ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของโครงการเมื่อโครงการเสร็จ และมีการปฏิบัติตามแนวทางของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่ได้กำหนดให้มีการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐโดยจะต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการความคุ้มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

2. ปัญหาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาด้านหลักนิติธรรม

(1) ปัญหาของระบบราชการที่ยังมีระเบียบข้อบังคับและกฎหมายเป็นจำนวนมากส่งผลให้เกิดการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่ไม่เป็นไปแนวทางเดียวกันและมีความซับซ้อนในการปฏิบัติ

(2) ปัญหาช่องว่างของระเบียบข้อบังคับและกฎหมายบางฉบับที่มีช่องว่างขาดความชัดเจน และขาดความรัดกุมที่เพียงพอจนอาจส่งผลทำให้เกิดการละเลยไม่ปฏิบัติหรือไม่ทำตามระเบียบข้อบังคับอย่างจริงจัง

2.2 ปัญหาด้านหลักคุณธรรม

(1) ปัญหาของการสรรหาบุคลากรเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังมีลักษณะของการสรรหาบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือพวกพ้องเพื่อสร้างฐานอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองให้กับเครือญาติหรือพวกพ้องของตนเอง ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาทางด้านเจตนาธรรมและการปฏิบัติตามมา

(2) ปัญหาของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังขาดการปฏิบัติและขาดการยึดมั่นตามหลักประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 อย่างจริงจัง

2.3 ปัญหาด้านหลักความโปร่งใส

(1) ปัญหาของการสรรหาบุคลากรเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังมีลักษณะของการสรรหาบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือพวกพ้อง ส่งผลให้เกิดปัญหาการตรวจสอบการดำเนินงาน และถูกมองว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเอง เครือญาติ และพวกพ้องของตนเอง

(2) ปัญหาของการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอนจนทำให้เกิดช่องว่างของการทุจริตคอร์รัปชันตามมา

2.4 ปัญหาด้านหลักความมีส่วนร่วม

(1) ปัญหาการขาดความตระหนักการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากประชาชนเห็นว่า ไม่ใช่ภาระหน้าที่ของตนที่จะต้องเข้าร่วมดำเนินการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่เป็นหน้าที่ของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชน ประกอบกับประชาชนเห็นความสำคัญของการทำมาหากินมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะเป็นสำคัญ ความเข้าใจเช่นนี้ของประชาชนทำให้เกิดปรากฏการณ์ในลักษณะของการรอรับบริการสาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ฝ่ายเดียว โดยที่ตนเองไม่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการแต่อย่างใด

(2) ปัญหาที่เกิดจากประชาชนบางกลุ่มยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองจึงทำให้ขาดความตระหนักหรือการรับรู้ของการเข้ามามีส่วนร่วมเนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.5 ปัญหาด้านหลักความรับผิดชอบ

(1) ปัญหาการรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำท้องถิ่น และเหล่าข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มมากขึ้นและบางกรณีต้องมีการปฏิบัติงานเพิ่มเติมเข้ามาในส่วนที่ยังขาดหรือที่ยังไม่ครอบคลุมเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานย่อย ซึ่งอาจส่งผลกระทบให้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นหน้าที่ของตนเองไม่มีประสิทธิภาพ

(2) ปัญหาตัวชี้วัด KPI ที่เยอะเกินไป ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บังคับบัญชาและประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งด้วยระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่ยังมีความซับซ้อนและยังขาดความยืดหยุ่นก็อาจส่งผลกระทบต่อความพยายามในการแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้

2.6 ปัญหาด้านหลักความคุ้มค่า

สำหรับปัญหาทางด้านหลักความคุ้มค่า คือ ปัญหาการขาดความตระหนักต่อความคุ้มค่าของการบริการกิจการบ้านเมือง เนื่องจากบางโครงการหรือกิจกรรมนั้นยังขาดความคุ้มค่าในเชิงตัวเลข ขาดการประเมินความคุ้มค่า หรือไม่คุ้มค่าในการดำเนินการที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและประชาชน อีกทั้งด้วยสภาพทางเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบันการดำเนินโครงการและกิจกรรมใด ๆ ต้องใช้งบประมาณที่สูงขึ้นจากเดิม

สรุปและอภิปรายผล

ประเทศไทยได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในภาครัฐและภาคเอกชนเป็นระยะเวลานาน แต่ยังไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด ปัญหาของการนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติของผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่ทับซ้อนแต่มีสัมพันธ์กัน โดยจะมีการละเลยระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งกฎระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นไม่เป็นไปแนวทางเดียวกันและมีความซับซ้อนในการปฏิบัติ ขาดความชัดเจน จนส่งผลไม่ทำตามระเบียบข้อบังคับอย่างจริงจัง อาจส่งผลให้เกิดเครือข่ายเชิงอุปถัมภ์ในการแสวงหาผลประโยชน์ภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปแบบของกระบวนการสรรหาบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติหรือพวกพ้องเพื่อสร้างฐานอำนาจและอิทธิพลทางการเมืองให้กับเครือญาติหรือพวกพ้องของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติที่ขัดต่อหลักคุณธรรมตามประมวลจริยธรรม

ข้าราชการพลเรือน และพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 และถูกมองว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับตนเอง เครือญาติ และพวกพ้องของตนเอง

ปัญหาการขาดความตระหนักการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนเห็นความสำคัญของการทำมาหากินมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะเป็นสำคัญ ทำให้เกิดในลักษณะการรอรับบริการสาธารณะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ฝ่ายเดียว ปัญหาดังกล่าวเกิดจากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

อีกทั้งปัจจุบันการรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำท้องถิ่น และเหล่าข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบให้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เป็นหน้าที่ของตนเองไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวชี้วัดหรือ KPI ที่เยอะเกินไป ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังประสบกับปัญหาการขาดความตระหนักต่อความคุ้มค่าของการบริการกิจการบ้านเมือง เนื่องจากบางโครงการยังขาดความคุ้มค่าในเชิงตัวเลข หรือไม่คุ้มค่าในการดำเนินการที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและประชาชน ในสังคมปัจจุบันการดำเนินโครงการและกิจกรรมใด ๆ ต้องใช้งบประมาณที่สูงขึ้นจากเดิม

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้นจึงควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งควรมีการปฏิรูปกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและสถานการณ์บ้านเมือง มีความทันสมัย ลดความซับซ้อนของกฎหมาย ไม่ตราตามอำเภอใจของผู้บังคับบัญชาแต่จะต้องปฏิรูปกฎหมายเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น และทำลายระบบที่ยังเอื้อต่อการให้เกิดความสัมพันธเชิงอุปถัมภ์หรือระบบเครือข่ายอุปถัมภ์ ด้วยการสร้างความยุติธรรมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการปฏิบัติตามกฎหมายที่เคร่งครัด หรือออกแบบระบบที่จำกัดบทบาทของข้าราชการ และท้องถิ่นให้มีขอบเขตอำนาจที่เหมาะสมไม่ให้ใช้อำนาจเพื่อการหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง เครือญาติ หรือพวกพ้องในการแบ่งสรรอำนาจและการถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะเป็นการพัฒนาทางด้านหลักนิติธรรมด้วยการปิดช่องว่างของกฎหมายที่จะนำไปสู่การละเลยการปฏิบัติ รวมไปถึงการทุจริตคอร์รัปชันต่าง ๆ และยังเป็นการช่วยเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

นอกจากนี้การมีส่วนร่วมนั้นถือเป็นหลักที่สำคัญของธรรมาภิบาลเนื่องจากการพัฒนาท้องถิ่นจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นจะเป็นแกนนำในการพัฒนา เพราะเป็นบุคคลที่ชาวบ้านเคารพนับถือ มีความรู้ มีประสบการณ์ จึงเป็นผู้เชื่อมประสานระหว่างรัฐกับประชาชนในท้องถิ่น

เพื่อนำมาสู่ชุมชนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพและสร้างบรรยากาศแห่งการทำงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งต้องมีการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจสามารถร่วมกำหนดทิศทางการปกครองท้องถิ่นของตนเองผ่านการแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบ และการบริหารกิจการบ้านเมืองอื่น ๆ อีกด้วย การกระจายอำนาจยังสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหมวด 5 แผนนโยบายบนพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 78 กำหนดไว้ว่า รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้พึ่งพาตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นตนเองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและในระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดทั้งในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน สารสนเทศในท้องถิ่นให้ได้อย่างทั่วถึงและมีความเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งการพัฒนาจังหวัดให้มีความพร้อมให้เป็นองค์กรท้องถิ่นขนาดใหญ่และมีการพัฒนาสูงขึ้น โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดหรือท้องถิ่นนั้น การมีส่วนร่วมยังเป็นกลไกสำคัญต่อการตรวจสอบความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า กล่าวคือ เมื่อเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนก็จะช่วยเป็นหูเป็นตาช่วยในการตรวจสอบ สอดส่อง ดูแล กำกับ การดำเนินงานของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านหลักนิติธรรม ควรมีการทบทวนและพัฒนากฎหมายให้มีความความชัดเจน มีความทันสมัย และต้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ
2. ด้านหลักคุณธรรม ควรมีการส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมของข้าราชการทุกระดับให้มีแนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 และป้องกันไม่ให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการใดโดยมิชอบ เช่นการนำผลประโยชน์เข้าสู่ตนเอง เครือญาติ และพวกพ้อง
3. ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ควรมีการทบทวนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองในการเผยแพร่ทั่วถึงประชาชนทุกกลุ่ม
- 4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ควรมีการวางแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมนั้นก็ต้องให้อำนาจประชาชนในฐานะเจ้าของพื้นที่มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการบ้านเมืองด้วย

5.ด้านหลักความรับผิดชอบ ควรกำหนดการรับผิดชอบของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับในระดับนโยบายเพื่อให้เกิดความชัดเจน มีการลดการะรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำท้องถิ่น และเหล่าข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถดำเนินงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ควรมีการทบทวนและประเมินการใช้งบประมาณในอดีตเพื่อออกแบบแนวทางการใช้งบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปโครงสร้างกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อหลักธรรมาภิบาลในสังคมสมัยใหม่ ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยกระดับรัฐบาลดิจิทัลและธรรมาภิบาลดิจิทัลเพื่อยกระดับความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- คงชิต ชินสีญจน์. (2563). แนวทางการพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การเมืองการปกครอง). กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนกพร ชาญนรา. (2563). ธรรมาภิบาลเชิงอุปถัมภ์: ความคิด ความเชื่อ ความจริง กรณีศึกษาการเมืองการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การเมืองการปกครอง). กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดาวนภา เกตุทอง. (กรกฎาคม – ธันวาคม, 2563). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์, 3(2): 47-57.
- ธัชเฉลิม สุทธิพงษ์ประชา และนนท์ธิดา หอมขำ. (2562). โครงการศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี 2562. กรุงเทพฯ: สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2562). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง บทบาทและอำนาจหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทศวรรษหน้ากับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.).

- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). **การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล**. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปรีชา อุยตระกูล และคณะ. (2561). **โครงการประชาสังคมกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลท้องถิ่นเพื่อพัฒนาระบบและกลไกในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันกรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พริยา มหาภิตติคุณ. (2561). **ความเป็นผู้นำของนายอานันท์ ปันยารชุน**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 14(1): น. 9-30.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560. (2560, 6 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก
- ภิรมย์พร ไชยยนต์. (2557). **การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น: ศึกษากรณีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระดับจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ น.ม. (นิติศาสตร์). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุทินันท์ สุวรรณวิจิตร และคณะ. (พฤษภาคม, 2564). **การกระจายอำนาจการปกครอง**. วารสารมหาจุฬานาครทรรพ์, 8(5): 124-134.
- สุพิทักษ์ โตเพ็ง และฉันทิพย์ จำเดิมเผด็จศึก. (กรกฎาคม – กันยายน, 2564). **บทบาทของนักการเมืองกับหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 11(3): 472-485.
- อัชกรณ์ วงศ์ปรีดี และคณะ. (2563). **รายงานการทบทวนและออกแบบการเสริมสร้างขีดความสามารถในการดำเนินการด้านความซื่อตรงในการบริหารงานภาครัฐ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- Charmaz, K. (2006). **Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis**. London: SAGE.
- Hambleton Et al. (2002). **Globalism and Local Democracy**. Hampshire: Palgrave.
- William V.Holloway. (1951). **Stateand Local government in the United States**. Mc Graw-Hill, New York